

Justiitsministeerium

Kriminaalpoliitika uuringud

8

KURITEGEVUS EESTIS 2007

Tallinn 2008

Toimetaja Mari-Liis Sööt
Keeletoimetaja Katrin Vaheoja
Kujundus ja küljendus Dada AD

Väljaandja

Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
Tallinn 15191
Tel: +372 620 8100
Faks: +372 620 8109
E-post: info@just.ee
Kodulehekülg: www.just.ee

ISSN 1736-2377
ISBN 978-9985-9845-2-9

Sisukord

Sissejuhatus	6
I Kuritegevus Eestis 2007. aastal – kokkuvõte	9
Kokkuvõtte kuritegevusest Eestis	9
Kuriteod maakondades ja suuremates linnades	10
Kuriteoliigid	14
Levinumad kuriteod maakonniti	16
Kuritegudega tekitatud varaline kahju	24
Kuritegudes kahtlustatavate sotsiaaldemograafilised näitajad	25
Kannatanute sotsiaaldemograafilised näitajad	27
II Ülevaade kuritegevusest kuriteoliigiti	29
Isikuvastased kuriteod	29
Tapmised ja mõrvad	31
Raske tervisekahjustuse tekitamine	34
Kehaline väärkohtlemine ja lähisuhtevägivald	35
Inimkaubandus	39
Varavastased ja intellektuaalse omandi vastased kuriteod	45
Vargus	47
Röövimine	52
Kelmus	57
Väljapressimine	57
Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	58
Narkokuriteod	59
Ametialased ja majanduskuriteod	63
Ametialased kuriteod	63
Majanduskuriteod	73
Liikluskuriteod	76
Alaalistega seotud kuriteod	76
Alaaliste vastu toime pandud kuriteod	76
Alaaliste poolt toime pandud süüteod	82
Õigusemõistmisevastased kuriteod	85
Avaliku rahu vastased kuriteod	89
Avaliku julgeoleku vastased kuriteod	90
Avaliku korra vastased kuriteod	92
Avaliku võimu teostamise vastased kuriteod	94
Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod	97
Avaliku usalduse vastased kuriteod	98

Teised riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod	101
Keskonnastased ja üldohtlikud kuriteod	103
Keskonnastased kuriteod	103
Üldohtlikud kuriteod	104
III Kuritegevuse kontrollimine	107
Mõisted kriminaalmenetluses	107
Kohtueelne kriminaalmenetlus	110
Kuritegevuse vastane võitlus prokuratuuride tööpiirkonnas	111
Kohtueelse menetluse tulemuslikkus	111
Lõpetatud ja kohtusse saadetud kuriteod	114
Ringkonnaprokuratuuride menetluspraktika	118
Keskmine kohtueelse kriminaalmenetluse pikkus	122
Kriminaalkohtumenetlus	124
Kriminaalasjad maakohtutes	124
Kriminaalasjad ringkonnakohtutes	126
Kriminaalasjad Riigikohtus	126
Vangistus	128
Kinnipeetavate iseloomustus	129
Alaealised kinnipidamisasutustes	131
Kinnipeetavad kuriteoliikide kaupa	131
Kriminaalhooldus	133
Kriminaalhooldusaluste iseloomustus	134
IV Kriminaalpoliitika ülevaade 2007	137
Lühikokkuvõte. Ülevaade kriminaalpoliitikast 2007. aastal	137
1. Kriminaalpoliitika tähtsamad arengud 2007. aastal	138
1.1. Kuritegude ennetamine	138
1.2. Kriminaalmenetlusega seotud uuendused	149
1.3. Teadmispõhise kriminaalpoliitika kujundamine	153
1.4. Vangistuspoliitika kaasajastamine	158
Kasutatud kirjandus	165
Lisad	167
Lisa 1. Registreeritud kuriteod aastatel 2003–2007	167
Lisa 2. Maakondades registreeritud kuriteod	180
Lisa 3. Suuremates linnades registreeritud kuriteod	192
Lisa 4. Kuritegude lahendamine:	
lõpliku menetlusotsuse saanud kuriteod	200
Lisa 5. Kuritegudes kannatanute vanus	208
Lisa 6. Kuritegudes kannatanute sugu	213
Lisa 7. Avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetatud menetlused isikute suhtes ning määratud kohustused	217
Lisa 8. Kuritegusid toime pannud isikute sooline jaotus	221

Lisa 9. Kuritegusid toime pannud isikute vanuseline jaotus	228
Lisa 10. Kuritegusid toime pannud isikute jaotus kodakondsuse järgi	235
Lisa 11. Lõplike menetlusotsuste liigid prokuratuurides	242
Lisa 12. Kuritegude arv menetluse lõpetamise aluse järgi	243
Lisa 13. Kuritegude arv menetluse kohtumenetluse liigi järgi	250

SISSEJUHATUS

Kriminaalstatistika aastakogumik kajastab andmeid kuritegevuse, õiguskaitseasutuste ja kohtute töö kohta Eestis 2007. aastal. Eraldi peatükina on toodud kriminaalpoliitika aastaülevaade, mille justiitsminister esitas Riigikogule 26. veebruaril 2008. aastal.

Esimene statistika aastaraamat „Kuritegevus Eestis” ilmus 2007. aastal 2006. aasta kohta, mil andmed võimaldasid esmakordselt sellist analüüsi koostada. Käesolev 2007. aasta ülevaade on põhjalikum ning eeldab juba lugeja mõningaid teadmisi – nii näiteks ei ole enam toodud põhjalikke selgitusi karistusseadustiku sisu ja kuritegude jaotuse kohta. Sellisteks selgitusteks tulebki pöörduda 2006. aasta ülevaate poole.

Käesolevas ülevaates on võimalusel toodud võrdlusi ka välisriikidega. Kuna riikide justiitsüsteemid, karistusõiguslikud sätted ning kuritegude registreerimise praktika ja põhimõtted on väga erinevad, siis on võimalused riikidevaheliste võrdluste tegemiseks äärmiselt piiratud – näiteks kui sotsioloogiliste ohvriuuringute järgi on Eesti kogu Euroopa mõttes pigem kõrge kuritegevustasemega riik, siis ametliku statistika võrdlemisel oleks pilt hoopis vastupidine ning Euroopa kõige kuritegelikumate riikidena paistaksid silma Soome ja Rootsi. Võrdlusi teiste riikide osas on käesolevas väljaandes välja toodud seal, kus need on kõige vähem eksitavad.

Lisaks võrdlusele välisriikidega on uuendusena võrreldes eelmise aasta ülevaatega analüüsitud andmeid kuritegudes kannatanute kohta, iga kuriteo juures on antud ülevaade ka selle kuriteo menetluse eripäradest (pikkus, menetluse liik jne), samuti on toodud maakondade kaupa lühiülevaated kõikide maakondade kuritegevuse üldpildist.

Abiks lugemisel

Selgitusi, kuidas kasutatakse kogumikus termineid „kuritegu”, „kriminaalasi”, „kahtlustatav”, on võimalik lugeda 2006. aasta ülevaate sissejuhatusest. Järgnevalt on välja toodud vaid need täpsustused, mida varasemalt pole märgitud.

Registreeritud kuritegu

Antud kogumik kasutab andmetena kriminaalmenetlusregistris registreeritud kuritegusid. Registreeritud kuritegudena käsitletakse kõikide Eestis menetlusasutuste (politsei, prokuratuur, Maksu- ja Tolliamet, Piirivalveamet jne) sündmusi, mille puhul on alustatud kriminaalmenetlust. Tuleb meeles pidada, et registreeritud kuritegevuse andmed väljendavad esialgset hinnangut kuriteo kvalifikatsioonile ning see võib nii kohtueelse kui ka kohtumenetluse käigus muutuda. Samuti võib menetluse käigus selguda, et tegu ei olnud kuriteoga ning menetlus lõpetatakse hiljem.

Kuriteo toimepanija ja ohver

Kogumikus kasutatakse lisaks mõistetele „kahtlustatav”¹ ja „süüdistatav”² ka keelepärasemalt mugavamalt kuid juriidiliselt mitte lõpuni korrektset väljendit „kuriteo toimepanija”³. Enamasti on nende kohta toodud üldistatud kujul statistilisi andmeid vanuse, soo ja muude sotsiaal-demograafiliste näitajate kohta. Need andmed on arvatud isikute põhjal, kes on aasta jooksul saadetud süüdistatavana kohtusse või kelle suhtes on menetlus otstarbekusest lõpetatud (need isikud võivad olla seotud ka varasematel aastatel registreeritud kuritegudega).

Kannatanute ehk kuriteoohvrite andmed on arvatud nende isikute põhjal, kes sattusid 2007. aastal kuritegude ohvriks, mis tähendab, et andmed pole seotud lõplike menetlusotsustega. Sellise lahenduse aluseks on arusaam, et kannatanu on eelkõige see, kes end kannatanuks peab ja tekitatud kahjust ka õiguskaitseasutustele teatab.

Kuritegude lahendamine

Kuritegude lahendamise⁴ all peetakse silmas prokuratuuris lõpliku menetlusotsuse⁵ saanud kuritegude arvu, mille puhul on suure tõenäosusega kuriteo toime pannud isik kindlaks tehtud ja kuriteo menetlemine on lõpetatud otstarbekusest (KrMS §-de 201–205 alustel) või on kuritegu saadetud kohtusse (lahendatud kuriteod moodustavad ühe osa lõpliku menetlusotsuse saanud kuritegudest).

Kuritegude lahendamise määr väljendab perioodi jooksul lahendatud kuritegude arvu osakaalu samal perioodil registreeritud kuritegude arvust. Tuleb kindlasti arvestada aga sellega, et nii kohtusse saadetud kui ka lõpetatud menetluste puhul pole kohtueelse lahendamise näol tegu lõpliku näitajaga. Näiteks kui isiku suhtes on menetlus lõpetatud avaliku menetlushuvi puudumise tõttu (KrMS § 202), kuid ta pole määratud ajaks endale võetud kohustusi täitnud (rahaline kohustus või üldkasulik töö), siis jätkub antud kriminaalasjas menetlus ning isik saadetakse suure tõenäosusega süüdistatavana kohtusse. Kohtusse saadetud kriminaalasjade puhul tuleb samuti alati arvestada võimalusega, et isik mõistetakse õigeks, seega lõplik lahendus selgub paljude kuritegude puhul (2007. aastal 39% kuritegudest) siiski alles kohtus. Edaspidi statistika täienedes on võimalik ka neid arve kajastada.

Kuritegude lahendamise määra arvutamisel ei arvestata kuritegusid, mille

¹ *Kahtlustatav on isik, kes on kuriteos kahtlustatavana kinni peetud või üle kuulatud ning keda on esialgsel uurimisanalüüsi põhjal alus kahtlustada kuriteo toimepanemises.*

² *Süüdistatavad isikud on need, kelle kohta prokuratuur on koostanud süüdistusakti või kellele on esitatud süüdistusakt kiirmenetluses või isik, kellega on kokkuleppemenetluses sõlmitud kokkulepe (KrMS § 35).*

³ *Vastavalt Põhiseaduse §22 ei tohi kedagi kuriteos süüdi olevana käsitada enne, kui tema kohta on jõustunud süüdimõistev kohtuotsus.*

⁴ *Väljaandes „Kuritegevus Eestis 2006” kasutati lahendamisega samas tähenduses sõna „tuvastamine”. Siin ja edaspidi kasutatakse sõna „lahendamine”.*

⁵ *Lõplik menetlusotsus on prokuratuuri poolt vastu võetav kohtueelset menetlust lõpetav menetlustoiming, millena käsitletakse süüdistusakti, kokkulepet, menetluse lõpetamise või psühhiaatrilise sundravi kobaldamise määrust.*

menetlus lõpetati, kuna kuritegu toime pannud isikut ei tuvastatud⁶ (KrMS § 200¹) või ilmnis mõni kriminaalmenetlust välistav asjaolu (KrMS § 200), mille puhul on enamasti tegu kriminaalmenetluse aluse puudumisega ehk menetluse tulemusena on selgunud, et teave, mille alusel menetlus alustati ja uurimist läbi viidi, pole siiski piisav selleks, et tegu karistusseadustiku mõttes kuriteoks pidada.

Lahendatud kuritegedena on arvestatud kõiki 2007. aastal lõpliku menetlusotsuse saanud kuritegusid, mis tähendab, et nende hulgas on ka kuritegusid, mis on registreeritud varasematel aastatel. Mõnede kuriteoliikide puhul võib selline arvestus aga lahendamise määra puhul segadust tekitada ning lahendamise määr võib olla näiteks 150% – seda siis, kui lahendatud kuritegusid on rohkem kui samal aastal registreeritud kuritegusid.

Koostajad

Kogumiku koostajad on Justiitsministeeriumi töötajad Andri Ahven, Eerik Hanni, Urvo Klopets, Jako Salla, Mari-Liis Sööt, Kaire Tamm, Brit Tammiste, Anne Kruusement, Rait Kuuse, Külli Luha, Jarno Jakobson, Einar Hillep, Hendrik Kaing, Aivi Sirp, Eneli Vensel, Laura Kikas. Lisaks andsid panuse ülevaate koostamisel Rene Albin, Heli Rennik, Merilin Sülla ja Kristian Vahar Registreeritud ja Infosüsteemide Keskusest, Kerstin Peterson ning Anu Rannaveski Sotsiaalministeeriumist ja Marilis Sepp Politseiametist.

---

⁶ Samas võib menetlusi uuendada ehk juba lõpetatud kriminaalasju edasi menetleda, kui uurimisasutustele laekub täiendavat informatsiooni (näiteks seoses isiku kinnipidamisega kahtlustatuna teistes kuritegudes), mis võimaldab kuritegu lahendada. määrust.

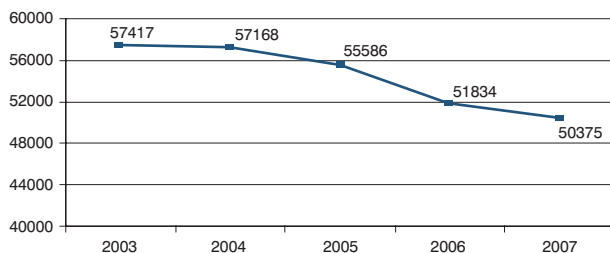
I

KURITEGEVUS EESTIS 2007. AASTAL – KOKKUVÕTE

- 2007. aastal registreeriti Eestis 50 375 kuritegu, mis on 3% võrra vähem kui 2006. aastal ning 9% vähem kui 2005. aastal.
- Esimese astme kuritegusid registreeriti 2681, teise astme kuritegusid 47 694⁷.
- Kõige suurema osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod, mida oli 55%.
- Isikuvastased kuriteod moodustasid 12% kuritegudest.
- 51% kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal, 11% Ida-Virumaal, 10% Tartumaal.
- 10 000 elaniku kohta registreeriti keskmiselt 375 kuritegu, kõige kriminogeensemad piirkonnad olid Harjumaal (493) ja Tartumaal (367), kõige turvalisemad aga Saaremaal ja Hiiumaal (vastavalt 168 ja 187).
- Varalist kahju tekitati kuritegudega vähemalt 378 miljonit krooni⁸.
- 41% kuritegusid toime pannud isikutest olid kuni 24 aastased noored, 25% sellest vanusegrupist langes ka ise mõne kuriteo ohvriks.
- 90% kuritegudest panid toime mehed, kannatanute hulgas oli meeste osakaal 61%.

Kokkuvõte kuritegevusest Eestis

2007. aastal registreeriti Eestis 50 375 kuritegu, mis tähendab, et 2003. aastal alguse saanud kuritegude arvu vähenemine jätkus ning kuritegude arv on stabiiliseerunud. Võrreldes 2006. aastaga vähenes kuritegude arv 2007. aastal 3% ehk 1459 kuriteo võrra.

Joonis 1. Registreeritud kuritegude üldarv aastatel 2003–2007

⁷ Esimese astme kuriteod on raskemad kuriteod, mille eest on raskeima karistusena ette nähtud üle viie aasta vangistust, juriidilise isiku pubul sundlõpetamine; teise astme kuriteod on kergemad kuriteod, mille eest on raskeima karistusena ette nähtud alla viie aasta vangistust või rahaline karistus.

⁸ Tegemist on kannatanu binnanguga kahjule.

Esimese astme ehk kõrgema karistumääraga kuritegusid registreeriti 2681, mis on samal tasemel 2006. aasta näitajaga, kui registreeriti 2688 esimese astme kuritegu. Võrreldes 2005. aastaga vähenes esimese astme kuritegude arv kümnendiku võrra. Teise astme kuritegude arv – 47 694 – oli võrreldes eelmise aastaga 3% madalam.

Eesti rahvastiku vähenemine viimastel aastatel pole kuritegude arvu mõjutanud, rahvastiku kahanemise kiirus on siiski olnud tunduvalt aeglasem kui kuritegude arvu vähenemise kiirus. Kuritegude arv 10 000 elaniku kohta on aastate 2003–2007 jooksul vähenenud samas tempos kui registreeritud kuritegude arv.

Kuriteod maakondades ja suuremates linnades

51% kuritegudest registreeriti 2007. aastal Põhja piirkonnas⁹, neist omakorda valdav osa Tallinnas (41% kõigist kuritegudest). Kuritegude registreerimise osakaalult järgnesid Lõuna (21%), Viru (15%) ja Lääne (12%) piirkond.

Võrreldes 2006. aastaga on Põhja piirkonnas registreeritud kuritegude osakaal langenud 53%-lt 51%-le ning Viru piirkonnas 16%-lt 15%-le. Lõuna piirkonnas on registreeritud kuritegude osakaal aga tõusnud 19%-lt 21%-ni (tõus eelkõige Tartu linnas), Lääne piirkonnas on registreeritud kuritegude osakaal aga jäänud samaks.

Maakondade osas registreeriti enim kuritegusid Harjumaal, Ida-Virumaal ning Tartumaal. Võrreldes 2006. aastaga vähenes registreeritud kuritegude arv enim Harjumaal (1477 võrra) ja Ida-Virumaal (523 võrra), kõige enam tõusis kuritegude registreerimine Tartumaal (493 võrra). Protsentuaalselt suurenes kõige enam Hiiumaa registreeritud kuritegude arv (45%), samas on siin tegu väikesest kuritegude üldarvust tuleneva moonutusega – kuritegude suhtarvult on Hiiumaa endiselt üks turvalisemaid maakondi Eestis. Kõige enam, viiendiku võrra, vähenes registreeritud kuritegude arv Läänemaal (21%).

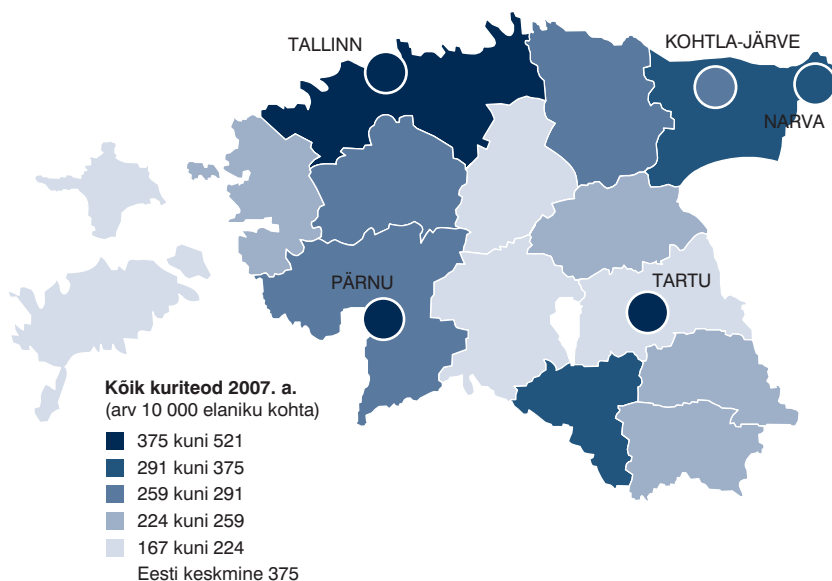
Tabel 1. Registreeritud kuritegude arv ja muutus maakondades aastatel 2006–2007

Maakond	2006	2007	Muutus N	Muutus %
Harjumaa	27233	25756	-1477	-5,4
Hiiumaa	131	190	59	45,0
Ida-Virumaa	6222	5699	-523	-8,4
Jõgevamaa	815	932	117	14,4
Järvamaa	737	798	61	8,3
Läänemaa	856	674	-182	-21,3
Lääne-Virumaa	1866	1965	99	5,3

⁹ Siin ja edaspidi tähistatakse Põhja, Lõuna, Viru ja Lääne piirkondi vastavalt prokuratuuride ja prefektuuride tööpiirkondadele.

Maakond	2006	2007	Muutus N	Muutus %
Põlvamaa	701	714	13	1,9
Pärnumaa	2993	3035	42	1,4
Raplamaa	1069	972	-97	-9,1
Saaremaa	540	586	46	8,5
Tartumaa	4973	5466	493	9,9
Valgamaa	1097	1063	-34	-3,1
Viljandimaa	1320	1255	-65	-4,9
Võrumaa	1038	990	-48	-4,6

Kuritegude üldarvust paremini iseloomustab kuritegevuse geograafilist jaotust registreeritud kuritegude arvu suhe 10 000 elaniku kohta. Eelduse kohaselt pannakse tihedama asustusega piirkondades toime enam kuritegusid.

Joonis 2. Kuritegude suhteline arv 10 000 elaniku kohta – maakonnad ja suuremad linnad¹⁰

2007. aastal registreeriti 10 000 elaniku kohta keskmiselt 375 kuritegu, see tähendab, et 27 elaniku kohta oli üks registreeritud kuritegu. Kriminogeenseim

¹⁰ Kaardil on Harjumaa, Ida-Virumaa, Tartumaa ning Pärnumaa linnade kuritegevuse suhtelise taseme näitaja arvestatud maha maakonna kuritegevuse näitajast ehk linnades registreeritud kuriteod muu maakonna kuritegelikkuse taset antud juhul ei mõjutanud.

maakond oli selle näitaja kohaselt Harjumaa (493), mis ületab ka ainsana riigi keskmist näitajat. Harjumaale järgnesid Tartumaa (367), Pärnumaa (342) ning Ida-Virumaa (332).

Tabel 2. Kuritegude arv 10 000 elaniku kohta¹¹

Maakond	Kuritegude arv
Harju maakond	493
Hiiu maakond	187
Ida-Viru maakond	332
Jõgeva maakond	251
Järva maakond	220
Lääne maakond	243
Lääne-Viru maakond	291
Põlva maakond	227
Pärnu maakond	342
Rapla maakond	265
Saare maakond	168
Tartu maakond	367
Valga maakond	309
Viljandi maakond	224
Võru maakond	259
Eesti kokku	375

Kõige madalam oli kuritegude suhteline arv Saaremaal (168), Hiiumaal (187), Järvamaal (220), Viljandimaal (224) ning Põlvamaal (227).

Nii Harjumaa, Tartumaa, Pärnumaa kui ka Ida-Virumaa maakondlikud kõrged kuritegevuse näitajad olid suurel määral tingitud sellest, et nendes maakondades asuvad kõige suuremad linnad, kuhu kuritegevus tavaliselt ka koondub. Kõrgeima kuritegevuse tasemega linnas – Tallinnas – registreeriti 2007. aastal 10 000 elaniku kohta 521 kuritegu, järgnesid Tartu (332), Pärnu (412) ning Narva (350). Vaid Kohtla-Järve kuritegevuse suhteline tase oli maakonna keskmisest madalam (259).

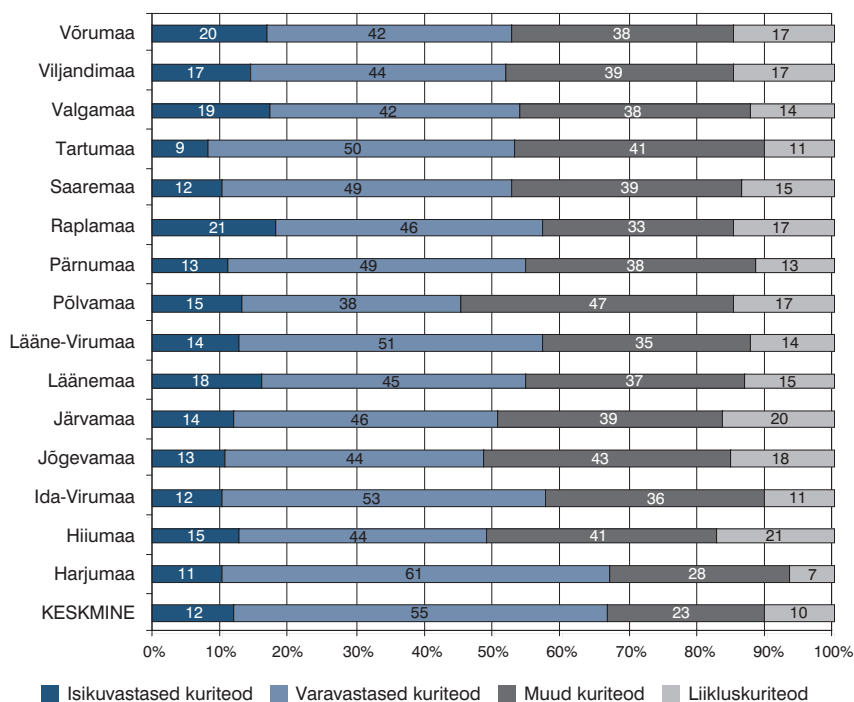
Võrreldes kuritegude arvu ja elanike arvu osakaalu Eesti viies suuremas linnas vastavatest üldarvudest, registreeriti Tallinnas proportsionaalselt enam kuritegusid, kui seda võiks eeldada elanike osakaalu alusel: Tallinnas elab 30% Eesti elanikest, aga pannakse toime 41% kuritegudest. Kui Pärnus ja Tartus oli registreeritud kuritegude osakaal veidi suurem kui elanike osakaal, siis Kohtla-Järvel ja Narvas oli vahekord vastupidine.

¹¹ Sisaldab ka linnades registreeritud kuritegusid.

Varavastaste kuritegude osakaal oli maakonna siseses arvestuses 50% või enam Harjumaal (61%), Ida-Virumaal (53%), Lääne-Virumaal (51%), Tartumaal (50%). Kõige väiksema osa moodustasid varavastased kuriteod kuritegude üldarvust Põlvamaal – 38%.

Isikuvastaste kuritegude osakaal oli kõige kõrgem Raplamaal (21%), Võrumaal (20%) ja Valgamaal (18%). Madalaim oli nende osakaal Tartumaal (9%) ja Harjumaal (11%).

Liikluskuritegusid registreeriti kõige enam Hiiumaal (21% Hiiumaal registreeritud kuritegudest) ja Järvamaal (20%), kus umbes iga viies kuritegu oli liikluskuritegu (nendest u 95% moodustavad korduvad joobes juhtimised). Väikseim oli liikluskuritegude osakaal Harjumaal (7%), Tartumaal ja Ida-Virumaal (mõlemad 11%). Muude kuritegude osakaal oli kõrgeim Põlvamaal (47%) ja Jõgevamaal (43%), kus oli keskmisest enam avaliku rahu vastaseid kuritegusid. Väikseim oli osakaal aga Harjumaal (28%) ja Raplamaal (33%).

Joonis 3. Kuritegevus maakondades 2007. aastal

Kuriteoliigid¹²

2007. aastal registreeriti kõige enam varavastaseid kuritegusid (27 600), mis moodustasid 55% kõikidest registreeritud kuritegudest. Varavastaste kuritegude osakaal kuritegude koguarvust vähenes võrreldes 2006. aastaga 8 protsendipunkti võrra. Languse peamine põhjus on 15.03.2007 rakendunud seadusemuudatus, millega alla 1000-kroonise eseme korduv vargus muutus väärteoks.

2007. aastal kasvas enim avaliku rahu vastaste ning isikuvastaste kuritegude registreerimine. Protsentuaalselt kasvasid kõige enam riigivastased kuriteod, mida tugevalt mõjutasid aprillirahutused, ning poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod, mida mõjutasid eelkõige 2007. aastal toimunud Riigikogu valimised ning sealsete võimalike rikkumiste osas alustatud menetlused.

Tabel 3. Registreeritud kuritegude arv ja muutus karistusseadustiku (KarS) peatükkide lõikes aastatel 2006–2007

KarS peatükk	2006	2007	Muutus N	Muutus %
Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	3	4	1	33,3
Isikuvastased kuriteod	5054	6005	951	18,8
Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased süüteod	9	27	18	200,0
Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	400	376	-24	-6,0
Rahvatervisevastased kuriteod	1006	1489	483	48,0
Varavastased kuriteod	32550	27600	-4950	-15,2
Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	95	81	-14	-14,7
Riigivastased kuriteod	9	73	64	711,1
Avaliku rahu vastased kuriteod	2943	4366	1423	48,4
Ametialased kuriteod	511	232	-279	-54,6
Õigusemõistmisevastased kuriteod	2107	1941	-166	-7,9
Avaliku usalduse vastased kuriteod	1606	2168	562	35,0
Keskkonnavastased kuriteod	149	55	-94	-63,1
Majandusalased kuriteod	486	465	-21	-4,3
Üldohtlikud kuriteod	431	351	-80	-18,6
Liikluskuriteod	4464	5127	663	14,9
Kaitseteenistuslased kuriteod	10	15	5	50,0

Arvuliselt vähenesid võrreldes 2006. aastaga enim varavastased kuriteod, mida registreeriti 4950 võrra vähem, protsentuaalselt oli aga suurim langus keskkonnavastaste (-63%) ning ametialaste kuritegude osas (-55%).

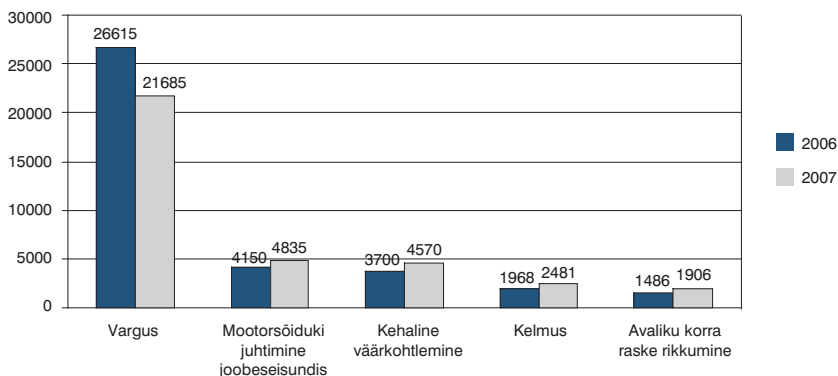
¹² Täpsemad põhjendused kuritegude arvu muutumisele on toodud edaspidi iga kuriteo kohta käivas peatükis.

Isikuvastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 6005. Võrreldes 2006. aastaga kasvas nii isikuvastaste kuritegude arv (19%) kui ka osakaal kõikidest kuritegudest (2 protsendipunkti võrra).

Endiselt kasvas ka liikluskuritegude registreerimissagedus: kui 2006. aastal registreeriti neid 4464 (9% kõikidest kuritegudest), siis 2007. aastal oli juba iga kümnes registreeritud kuritegu liikluskuritegu (5127), liikluskuritegusid registreeriti 2007. aastal varasemast 15% enam.

Avaliku rahu vastaseid kuritegusid registreeriti 4366, mis moodustas 9% kõikidest registreeritud kuritegudest (2006. aastal oli osakaal 6%). Enam kui 1000 kuritegu registreeriti avaliku usalduse vastaste (2168; 4%), õigusemõistmisevastaste (1941; 4%) ning rahvatervisevastaste kuritegudena (1489, 3%). Ülejäänud kuritegude osakaal oli alla 2%.

Üksikutest kuriteoliikidest pandi kõige enam toime varguseid (21 685) – 43% kõikidest kuritegudest. Vähemalt teistkordset joobes sõidukijuhtimist registreeriti 4835 korda (10%), kehalise väärkohtlemise juhtumeid oli 4570 (9%), kelmuseid registreeriti 2481 (5%) ning avaliku korra raskeid rikkumisi 1906 (4%).

Joonis 4. Levinumad kuriteod aastatel 2006–2007

2007. aastal jätkus ka tapmiste, mõrvade ning röövimiste vähenemine – tapmisi ja mõrvu¹³ registreeriti 2007. aastal üheksa võrra vähem kui 2006. aastal (kokku 110), röövimiste arv vähenes veidi enam kui kümnendiku võrra. Poole võrra tõusis aastaga aga suures koguses narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseadusliku käitlemise järgi kvalifitseeritud kuritegude arv.

Kuriteoliikidest kasvas nii absoluutarvuliselt kui protsentuaalselt enim omavalitseliste sissetungide arv: kui 2006. aastal registreeriti neid 672, siis 2007. aastal juba 1013 võrra (151%) enam – 1685. See tõus seondub eelkõige pisivarguste dekriminaliseerimisega (vt täpsemalt aastaraamatu vastavaid peatükke).

¹³ Mõrv on tapmine raskendavatel asjaoludel, nt kui teine inimene on tapetud või on teda püütud tappa püüvel, julmal või üldohtrilisel viisil, kui tapmine on seotud röövimise või omakasuga või on pandud toime vähemalt teist korda. Kui tapmise eest võimaldab karistusseadustik määrata isikule 6–15aastase vangistuse, siis mõrva puhul ulatub võimalik karistusmäär 8 aastast eluaegse vangistuseni.

Tabel 4. Enim sagenenud kuriteod (järjestus vastavalt protsendile)¹⁴

KarS §	Kuriteoliik	2006	2007	Tõus N	Tõus %
§ 266	Omapooline sissetung	672	1685	1013	150,7
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	304	706	402	132,2
§ 183	Narkoaine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	197	297	100	50,8
§ 184	Narkoaine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	696	1048	352	50,6
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	232	336	104	44,8
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	311	412	101	32,5
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1486	1906	420	28,3
§ 209	Kelmus	1968	2481	513	26,1
§ 120	Ähvardamine	444	549	105	23,6
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	3700	4570	870	23,5
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	4150	4835	685	16,5
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	1027	1149	122	11,9

Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimiste arvu kasv (132%) oli eelkõige seotud ühe suuremahulise kriminaalmenetluse alustamisega Tartus 2007. aastal. Poole võrra kasvas registreerimiste arv enamlevinud narkokuritegude puhul.

Levinumad kuriteod maakonniti

Järgnevalt on toodud maakondade kaupa lühiülevaated kõikide maakondade kuritegevuse üldpildist 2007. aastal.

Harjumaa

2007. aastal registreeriti Harjumaal 25 756 kuritegu, neist 80% Tallinnas (20 671). Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 1317 (5%), teise astme kuritegusid 24 439 (95%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (15 730 kuritegu, 61% kõikidest kuritegudest); isikuvastaseid kuritegusid oli 11% (2775), avaliku rahu vastaseid kuritegusid 8% (1968) ja liikluskuritegusid 7% (1795).

Harjumaal registreeritud kuriteod moodustasid 51% kõikidest registreeritud kuritegudest ning maakonna sedavõrd suur osakaal mõjutas oluliselt kogu riigi näitajaid. Võrreldes Eesti keskmisega (55%), oli Harjumaal märgatavalt suurem varavastaste kuritegude osakaal (61%). Samas oli liikluskuritegude osakaal (7%) Eesti keskmisest (10%) madalam.

¹⁴ Arvestatud on ainult neid kuritegusid, kus registreerimiste arvu kasv oli 100 kuritegu või enam.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid Harjumaal 2007. aastal vargus (13 203), kehaline väärkohtlemine (2089), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (1697), avaliku korra raske rikkumine (932), kelmus (833) ning omavoliline sissetung (706). Tallinnas registreeriti varguseid 1076, kehalise väärkohtlemise juhtumeid 1666; mootorsõiduki korduvat joobes juhtimist 1021, avaliku korra raskeid rikkumisi 842, kelmusi 747 ja omavolilisi sissetunge 544 juhul.

Harjumaal tervikuna vähenes varguste registreerimine võrreldes eelmise aastaga 18% (2888 võrra); röövimiste arv (526) vähenes 105 kuriteo võrra ehk 17%. Korduvat joobes sõidukijuhtimist registreeriti 390 kuriteo võrra (30%), kehalise väärkohtlemise juhtumeid 353 võrra (20%) ning avaliku korra raskeid rikkumisi 339 võrra (57%) rohkem kui eelmisel aastal. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 268 kuriteolt 438 kuriteoni (170 võrra ehk 1,6 korda). Narkootilise ja psühhotroopse aine suure koguse ebaseaduslikku käitlemist registreeriti 4666 juhul, mis on 136 võrra (41%) rohkem kui eelmisel aastal.

Harjumaal registreeriti 40 tahtlikku tapmist ja tapmiskatset ning 10 mõrva (sh Tallinnas 28 tapmist ja 7 mõrva). Harjumaal registreeritud tapmised ja mõrvad kokku moodustasid 45% kõigist Eestis toime pandud tapmistest ja mõrvadest, mis ületab mõnevõrra maakonna osakaalu Eesti rahvastikus (39%).

Hiiumaa

2007. aastal registreeriti Hiiumaal 190 kuritegu. Esimese astme kuritegusid, sealhulgas tapmisi, Hiiumaal ei registreeritud. Suurima osa kuritegudest moodustasid Hiiumaal varavastased kuriteod (83 kuritegu, 44% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 21% (39), avaliku rahu vastaseid kuritegusid 17% (33) ning isikuvastaseid kuritegusid 15% (29).

Võrreldes Hiiumaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Hiiumaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmiselt rohkem liikluskuritegusid ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid. Enamlevinud kuriteoliikideks olid möödunud aastal vargus (69), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (38), kehaline väärkohtlemine (25) ning omavoliline sissetung (20).

Varguste arv kasvas võrreldes eelmise aastaga 20 kuriteo võrra, kehalise väärkohtlemise arv aga 9 võrra. Korduvalt joobes sõidukijuhte tabati 7 võrra enam. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 4 kuriteolt 20 kuriteoni.

Ida-Virumaa

2007. aastal registreeriti Ida-Virumaal 5699 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 454 (8%), teise astme kuritegusid 5245 (92%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (3005 kuritegu, 53% kõikidest kuritegudest), 12% oli isikuvastaste kuritegude (658) ja 11% liikluskuritegude (642) osakaal. Neljanda suurema rühma moodustasid avaliku rahu vastased kuriteod – 10% (542 kuritegu).

Kuritegevuse struktuur Ida-Virumaal oli Eesti keskmisele lähedane. Samas oli

esimese astme kuritegude osakaal Ida-Virumaal (8%) kõrgem Eesti keskmisest (5%) ning see näitaja ületas ka kõikide teiste maakondade vastavat näitajat.

Narvas registreeriti 2336 kuritegu (41% kogu maakonna kuritegudest) ning Kohtla-Järvel 1178 kuritegu (21%). Enamlevinud kuriteoliikideks Ida-Virumaal olid vargus (2018), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (620), kehaline väärkohtlemine (483), kelmus (416) ning avaliku korra raske rikkumine (267).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 19% (471 võrra); röövimiste arv (165) vähenes 13 kuriteo võrra. Avaliku korra raske rikkumise juhtumeid registreeriti 42 võrra vähem. Korduvat joobes sõidukijuhtimist registreeriti 20% (105 kuriteo võrra) rohkem kui eelmisel aastal. Kehalise väärkohtlemise juhtumite arv kasvas 23 võrra ja kelmuste arv 33 võrra. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 83 kuriteolt 137 kuriteoni.

Tahtlikke tapmisi registreeriti 23 ning mõrvasid 4. Ida-Virumaal registreeriti 24% kõigist Eestis toime pandud tapmistest ja mõrvadest, mis ületab ligi kaks korda maakonna osakaalu Eesti rahvastikus (13%).

Jõgevamaa

2007. aastal registreeriti Jõgevamaal 932 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 15, teise astme kuritegusid 917. Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (414 kuritegu, 44% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 18% (166), avaliku rahu vastaseid kuritegusid 15% (138) ning neljanda suurema rühmana isikuvastaseid kuritegusid 13% (117 kuritegu).

Võrreldes Jõgevamaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Jõgevamaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmisest rohkem liikluskuritegusid ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid. Keskmisega samaväärne on isikuvastaste kuritegude registreerimiste osakaal.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid Jõgevamaal vargus (279), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (150), kehaline väärkohtlemine (83) ning kelmus (83). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 56 kuriteo võrra, röövimiste arv kahanes 15-lt kuriteolt kolme kuriteoni. Korduvalt joobes sõidukijuhte avastati 38% (41 võrra) rohkem. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 36-lt 67 juhtumini. Kõige enam mõjutas kuritegude arvu kasvu Jõgevamaal aga kelmuste arvu (enamasti oli tegu SMS-laenu pettustega) peaaegu kuuekordne tõus – 14-lt kuriteolt 83 kuriteoni. Tapmisi registreeriti Jõgevamaal üks.

Järvamaa

2007. aastal registreeriti Järvamaal 798 kuritegu. Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 24 (3%), teise astme kuritegusid 774 (97%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (371 kuritegu, 46% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 20% (156 kuritegu), isikuvastaseid kuritegusid 14% (113) ning neljanda suurema rühmana avaliku rahu vastaseid kuritegusid 8% (65).

Võrreldes maakonna kuritegevust kogu Eesti keskmiste näitajatega ilmneb, et Järvamaal oli liikluskuritegude osakaal keskmisest kaks korda suurem. See on ilmselt seotud maakonda läbiva suure liiklustihedusega Tallinn-Tartu maanteega ning samal ajal muud liiki kuritegevuse suhteliselt madala tasemega. Varavastaseid kuritegusid registreeriti Järvamaal keskmisest vähem.

Paide linnas registreeriti 2007. aastal 256 (32%), Türi linnas 105 (13%) ning ülejäänud Järvamaal 436 (55%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Järvamaal kokku 737 kuritegu.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (296), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (140), kehaline väärkohtlemine (91), kelmus (36) ning karistuse kandmisest kõrvalehoidumine (33 kuritegu; seotud peamiselt ilma juhtimisõigusega sõitmise).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 40 kuriteo võrra. Kelmusi registreeriti 20 võrra, kehalise väärkohtlemise juhtumeid 13 võrra ning korduvat joobes sõidukijuhtimist nelja juhtumi võrra enam. Registreeriti ka üks mõrv.

Läänemaa

2007. aastal registreeriti Läänemaal 674 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 17, teise astme kuritegusid 657. Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (300 kuritegu, 45% kõikidest kuritegudest), isikuvastaseid oli 18% (124), liikluskuritegusid 15% (102) ning neljanda suurema rühmana avaliku rahu vastaseid kuritegusid 14% (95 kuritegu).

Võrreldes Läänemaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Läänemaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmiselt rohkem liikluskuritegusid, isiku- ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (236), kehaline väärkohtlemine (105), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (99) ning omavoliiline sissetung (54). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 186 kuriteo võrra, röövimiste arv (7) vähenes ühe võrra, kehalise väärkohtlemise juhtumite arv kasvas aga 19 võrra, korduvalt joobes sõidukijuhte tabati 7 võrra enam. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 30 kuriteolt 54 kuriteoni.

Haapsalus registreeriti 41% Läänemaa kuritegudest (351); võrreldes eelmise aastaga vähenes kuritegude arv samaväärselt nii linnas kui ka maapiirkonnas. Võrreldes muu Läänemaa kuritegevuse struktuuriga iseloomustab Haapsalut eelkõige väiksem liiklus- ja varavastaste kuritegude osakaal. Tapmisi 2007. aastal Läänemaal ei registreeritud.

Lääne-Virumaa

2007. aastal registreeriti Lääne-Virumaal 1965 kuritegu. Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 75 (4%), teise astme kuritegusid 1890 (96%). Suurima osa kuritegudest moodustasid Lääne-Virumaal varavastased kuriteod (1002 kuritegu, 51% kõikidest kuritegudest); isikuvastaseid kuri-

tegusid oli 14% (284 kuritegu) ning sama oli ka liikluskuritegude osakaal (278). Avaliku rahu vastased kuriteod moodustasid 11% (216 kuritegu).

Võrreldes Lääne-Virumaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Lääne-Virumaal keskmisest veidi vähem varavastaseid kuritegusid ning keskmisest mõnevõrra rohkem isikuvastaseid ja liikluskuritegusid.

Rakveres registreeriti 2007. aastal 572 (29%), ülejäänud Lääne-Virumaal 1393 (71%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Lääne-Virumaal kokku 1866 kuritegu, nendest Rakveres 524 (28%).

Enamlevinud kuriteoliikideks Lääne-Virumaal olid vargus (809), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (262), kehaline väärkohtlemine (229), kelmus (100) ning omavoliline sissetung (97). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 47 kuriteo võrra. Omavoliliste sissetungide arv kasvas 54 võrra, kelmuste arv 45 võrra ning narkokuritegude arv kasvas kuuelt 47-ni. Korduvalt joobes sõidukijuhte tabati 37 võrra rohkem ning kehalise väärkohtlemise juhtumeid registreeriti 32 võrra rohkem. Lääne-Virumaal registreeriti 8 tapmist.

Põlvamaa

2007. aastal registreeriti Põlvamaal 714 kuritegu. Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 12 (1%), teise astme kuritegusid 702 (99%). Suurima osa kuritegudest moodustasid Põlvamaal varavastased kuriteod (268 kuritegu, 38% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 17% (124), avaliku rahu vastaseid kuritegusid 16% (115), ning neljanda suurema rühmana isikuvastaseid kuritegusid 15% (110 kuritegu).

Võrreldes Põlvamaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Põlvamaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid; samas keskmiselt rohkem registreeriti isikuvastaseid ja liikluskuritegusid ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (210), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (116), kehaline väärkohtlemine (94) ning omavoliline sissetung (72).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 97 kuriteo võrra. Korduvalt joobes sõidukijuhte avastati 17 võrra enam ning kehalise väärkohtlemise juhtumeid registreeriti samuti 17 võrra enam. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 21-lt 72 juhtumini. Tapmisi 2007. aastal Põlvamaal ei registreeritud.

Pärnumaa

2007. aastal registreeriti Pärnumaal 3035 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 200 (7%), teise astme kuritegusid 2835 (93%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (1493 kuritegu, 49% kõikidest kuritegudest), 13% oli liikluskuritegude (395) ja isikuvastaste kuritegude (380) osakaal.

Võrreldes Pärnumaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Pärnumaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmiselt rohkem liikluskuritegusid ning narkootikumidega seotud kuritegusid.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (976), mootorsõiduki (korduv) joobes juhtimine (375), kelmus (299), kehaline väärkohtlemine (281) ning avaliku korra raske rikkumine (150). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 24%, röövimiste arv (56) tõusis 17 kuriteo võrra, kehalise väärkohtlemise juhtumite arv kasvas aga 44% võrra – 281 juhtumini, suures koguses narkootilise aine käitlemisega seotud kuritegude arv (112) kasvas enam kui kaks ja pool korda. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 54 kuriteolt 87 kuriteoni.

Tuntavalt mõjutas Pärnumaa kuritegude arvu ka kelmuste registreerimise kasv: kui 2006. aastal registreeriti 123 kelmuse juhtumit, siis 2007. aastal oli neid üle kahe korra rohkem (299). Peaaegu pooled (146 kuritegu) kelmustest olid seotud ühe kriminaalajaga (nn arvevabriku juhtum), lisaks moodustasid märgatava osa kelmustest SMS-laenu pettused.

Võrreldes 2006. aastaga sagenes tuntavalt ka tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamisega seotud kuritegude registreerimine: kui 2006. aastal registreeriti 8 kuritegu, siis 2007. aastal oli neid juba 45. Tihti on nende kuritegude puhul tegu juhtumitega, kus alaealised püüavad täisealiste isikute dokumente kasutades siseneda ööklubidesse.

Pärnu linnas registreeriti 60% Pärnumaa kuritegudest (1817). Võrreldes muu Pärnumaa kuritegevuse struktuuriga iseloomustab Pärnut eelkõige suurem narko- ja varavastaste kuritegude osakaal ning väiksem liikluskuritegude osakaal. Nii tapmisi kui mõrvasid registreeriti 2007. aastal 3.

Raplamaa

2007. aastal registreeriti Raplamaal 972 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 23 (2%), teise astme kuritegusid 949 (98%). Suurima osa kuritegudest moodustasid Raplamaal varavastased kuriteod (445 kuritegu, 46% kõikidest kuritegudest); isikuvastaseid kuritegusid oli 21% (204 kuritegu), liikluskuritegusid 17% (166) ning neljanda suurema rühmana avaliku rahu vastaseid kuritegusid 8% (74).

Võrreldes Raplamaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Raplamaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid; samas registreeriti keskmiselt rohkem isikuvastaseid kuritegusid ja liikluskuritegusid.

Rapla linnas registreeriti 2007. aastal 152 (16%), ülejäänud Raplamaal 820 (84%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Raplamaal kokku 1069 kuritegu.

Enamlevinud kuriteoliikideks Raplamaal olid 2007. aastal vargus (367), kehaline väärkohtlemine (158) ja mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (137); järgnesid omavoliline sissetung (36), karistuse kandmisest kõrvalehoidumine (31; seotud peamiselt juhtimisõiguseta sõidukijuhtimisega) ning sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja ettevaatamatusest sõiduki käitسنõuete rikkumine, millega kaasnes raske tervisekahjustus või põhjustati inimese surm (28). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 65 kuriteo võrra ning korduvalt joobes sõidukijuhte tabati 16 võrra vähem. Kehalise väärkohtlemise juhtumeid registreeriti 16 võrra enam. Registreeriti 2 tapmist.

Saaremaa

2007. aastal registreeriti Saaremaal 586 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 10, teise astme kuritegusid 576. Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (289 kuritegu, 49% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 15% (90), avaliku rahu vastaseid kuritegusid samuti 15% (86) ning isikuvastaseid kuritegusid 12% (68).

Võrreldes Saaremaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Saaremaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmiselt rohkem liikluskuritegusid ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid. Keskmisega samaväärne on isikuvastaste kuritegude registreerimiste osakaal.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (239), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (79), kehaline väärkohtlemine (55) ning omavoliline sissetung (45).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 11 kuriteo võrra, röövimiste arv jäi aga samaks (4). Avaliku korra raskete rikkumiste arv tõusis aastaga enam kui kahekordseks (16-lt 35-ni), korduvalt joobes sõidukijuhte tabati 3 võrra enam. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 2 kuriteolt 45-ni.

Kuressaares ja ülejäänud Saaremaa territooriumil registreeriti samapalju kuritegusid (mõlemas 293), võrreldes eelmise aastaga tõusis eelkõige väljaspool Kuressaaret registreeritud kuritegude arv (43 kuriteo võrra). Kui Kuressaares on suurem eelkõige isikuvastaste ja avaliku rahu vastaste kuritegude osakaal, siis väljaspool Kuressaaret on levinumad liikluskuriteod ja varavastased kuriteod. 2007. aastal registreeriti üks tapmine.

Tartumaa

2007. aastal registreeriti Tartumaal 5466 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 364 (7%), teise astme kuritegusid 5102 (93%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (2727 kuritegu, 50% kõikidest kuritegudest), liikluskuritegusid oli 11% (621), avaliku usalduse vastaseid kuritegusid 10% (569) ja isikuvastaseid kuritegusid 9% (501).

Võrreldes Tartumaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Tartumaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmisest rohkem avaliku usalduse vastaseid kuritegusid.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (1945), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (585), kelmus (448), dokumendi, pitsati või plangi võltsimine (400) ning kehaline väärkohtlemine (376). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 17%, röövimiste arv (60) tõusis 7 kuriteo võrra, kehalise väärkohtlemise juhtumite arv kasvas aga 32% (376 juhtumini), suures koguses narkootilise aine käitlemisega seotud kuritegude arv (222) kasvas peaaegu kaks korda. Omavoliliste sissetungide registreerimine kasvas 29 kuriteolt 181 kuriteoni.

Tuntavalt mõjutas kuritegude arvu kelmuste registreerimise kasv: kui 2006.

aastal oli 263 kelmuse juhtumit, siis 2007. aastal oli neid peaaegu kaks korda rohkem (448). Märkimisväärne osa kelmustest puudutab laenude taotlemisega seotud juhtumeid.

Võrreldes 2006. aastaga registreeriti Tartus peaaegu 6 korda enam dokumendi, pitsati või plangi võltsimise juhtumeid: kui 2006. aastal registreeriti 68 kuritegu, siis 2007. aastal oli neid juba 400. Suure osa juhtumitest moodustab üks kriminaalasi, kus eraldi kuriteona käsitleti igat valearvet. 2007. aastal registreeriti üks mõrv ja kaheksa tapmist.

Valgamaa

2007. aastal registreeriti Valgamaal 1063 kuritegu. Esimese astme kuritegusid oli 74 (7%), teise astme kuritegusid 989 (93%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (447 kuritegu, 42% kõikidest kuritegudest), isikuvastaseid kuritegusid oli 19% (207 kuritegu), liikluskuritegusid 14% (150) ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid 10% (104).

Võrreldes Valgamaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Valgamaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmisest rohkem isikuvastaseid ja liikluskuritegusid.

Valga linnas registreeriti 2007. aastal 585 (55%), ülejäänud Valgamaal 478 (45%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Valgamaal kokku 1097 kuritegu, nendest linnas 642 (59%), seega on võrreldes üle-eelmise aastaga suhteliselt enam kuritegusid toime pandud maapiirkonnas. Kui maapiirkonnas registreeritakse enam liikluskuritegusid, siis linnas on suurem osakaal varavastastel kuritegudel.

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (323), kehaline väärkohtlemine (166), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (144), avaliku korra raske rikkumine (49) ja kelmus (46). Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 239 kuriteo võrra, avaliku korra raskeid rikkumisi registreeriti 15 võrra ning kehalise väärkohtlemise juhtumeid 85 võrra enam.

Narkokuritegude arv kasvas võrreldes 2006. aastaga seitsmelt registreeritud juhtumilt 50 juhtumini. 2007. aastal registreeriti Valgamaal üks provotseeritud tapmine.

Viljandimaa

2007. aastal registreeriti Viljandimaal 1255 kuritegu. Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 51 (4%), teise astme kuritegusid 1204 (96%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (550 kuritegu, 44% kõikidest kuritegudest), isikuvastaseid kuritegusid oli 17% (211 kuritegu), liikluskuritegusid 17% (217) ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid 9% (117).

Võrreldes Viljandimaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Viljandimaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmisest rohkem isikuvastaseid ja liikluskuritegusid.

Viljandi linnas registreeriti 2007. aastal 542 (43%), ülejäänud Viljandimaal 713 (57%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Viljandimaal kokku 1320 kuritegu, nendest linnas 548 (42%). Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (407), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (213), kehaline väärkohtlemine (153), karistuse kandmisest kõrvalehoidmine (59) ning avaliku korra raske rikkumine (48).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 56 kuriteo võrra. Korduvalt joobes sõidukijuhte avastati 34 võrra enam ning kehalise väärkohtlemise juhtumeid registreeriti 17 võrra enam. Samal ajal kui mujal Eestis registreeriti käesoleval aastal võrreldes aasta varasemaga tunduvalt enam narkokuritegusid, vähenes Viljandimaal nende arv 29-lt 16-ni.

Tapmisi registreeriti 3.

Võrumaa

2007. aastal registreeriti Võrumaal 990 kuritegu. Esimese astme ehk raskema võimaliku karistusega kuritegusid oli 14 (1%), teise astme kuritegusid 976 (99%). Suurima osa kuritegudest moodustasid varavastased kuriteod (418 kuritegu, 42% kõikidest kuritegudest), isikuvastaseid kuritegusid oli 20% (196 kuritegu), liikluskuritegusid 17% (171) ning avaliku rahu vastaseid kuritegusid 9% (93).

Võrreldes Võrumaa kuritegude struktuuri kogu Eesti keskmise näitajaga, registreeriti Võrumaal keskmisest vähem varavastaseid kuritegusid, samas registreeriti keskmisest rohkem isikuvastaseid ja liikluskuritegusid.

Võru linnas registreeriti 2007. aastal 468 (47%), ülejäänud Võrumaal 522 (53%) kuritegu. 2006. aastal registreeriti Võrumaal kokku 1038 kuritegu, nendest linnas 467 (45%).

Enamlevinud kuriteoliikideks olid 2007. aastal vargus (284), kehaline väärkohtlemine (169), mootorsõiduki korduv joobes juhtimine (167), kelmus (86) ning omavoliline sissetung (64).

Varguste arv vähenes võrreldes eelmise aastaga 95 kuriteo võrra, kelmuste arv 17 võrra. Korduvalt joobes sõidukijuhte avastati 20 võrra vähem ning kehalise väärkohtlemise juhtumeid 63 võrra enam. Registreeriti üks tapmine ja üks mõrv.

Kuritegudega tekitatud varaline kahju

Kriminaalmenetlusregistri esialgsetel andmetel tekitati 2007. aastal registreeritud kuritegudega varalist kahju 378 221 787 krooni ulatuses, mis põhineb enamasti kannatanu hinnangul kahju suurusele. 70% varalisest kahjust tekitati varavastaste kuritegudega – summas 266 042 155 krooni. Vargustega tekitatud kahju moodustas sellest 184 miljonit, röövimistega tekitatud kahju 2,5 miljonit, omastamisega tekitatud kahju 25 miljonit ning kelmusega tekitatud varaline kahju 24,8 miljonit krooni. Majanduskuritegudega tekitatud varaline kahju oli vähemalt 53,5 miljonit krooni.

Kuritegudes kahtlustatavate sotsiaaldemograafilised näitajad¹⁵

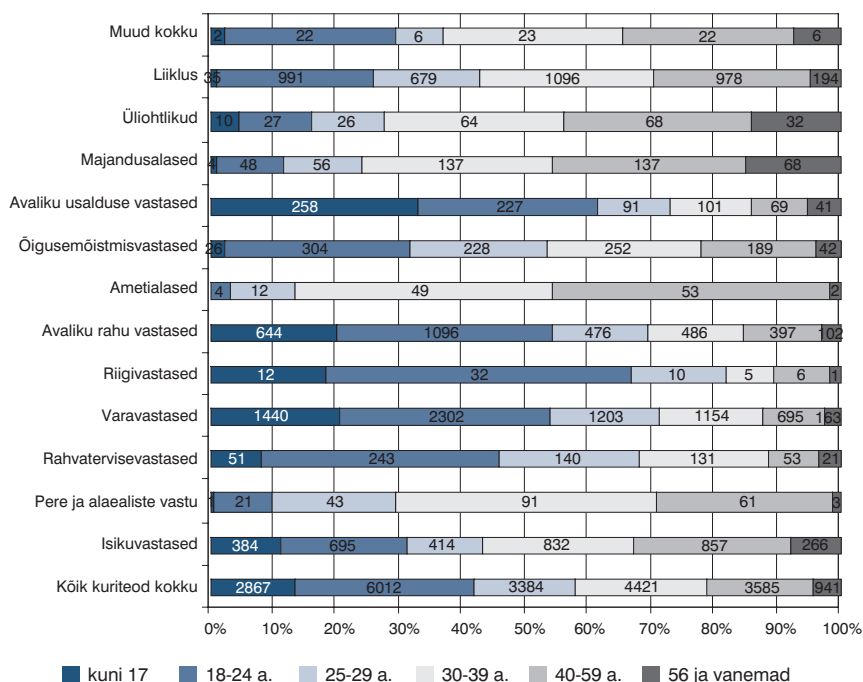
Vanus

Kõige enam oli kuritegusid toime pannud isikute seas 18–24 aasta vanuseid (28%). 21% olid kuriteo toimepanemise hetkel 30–39aastased ning 17% olid 40–55aastased, alaealisi oli 14%.

Alaealiste toime pandud kuritegude osakaal oli suurim avaliku usalduse vastaste kuritegude puhul, kus iga kolmanda kuriteo oli toime pannud alaealine. Peamiseks kuriteoliigiks oli tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine (KarS § 349), mille puhul oli alaealiste toimepanijate osakaal 54%. Need kuriteod on seotud alaealiste puhul eelkõige sellega, et võõrast dokumenti kasutades püütakse sisse saada alaealistele suletud klubidesse.

Kuni 24-aastaste noorte osakaal oli suurim riigivastaste kuritegude puhul (66%). Nende hulgas olid ka aprillirahutustes osalenud.

Üle 40-aastaste isikute osakaal oli suurim ametialaste, majandus- ning üldohtlike kuritegude puhul, ulatudes 44–46%-ni.

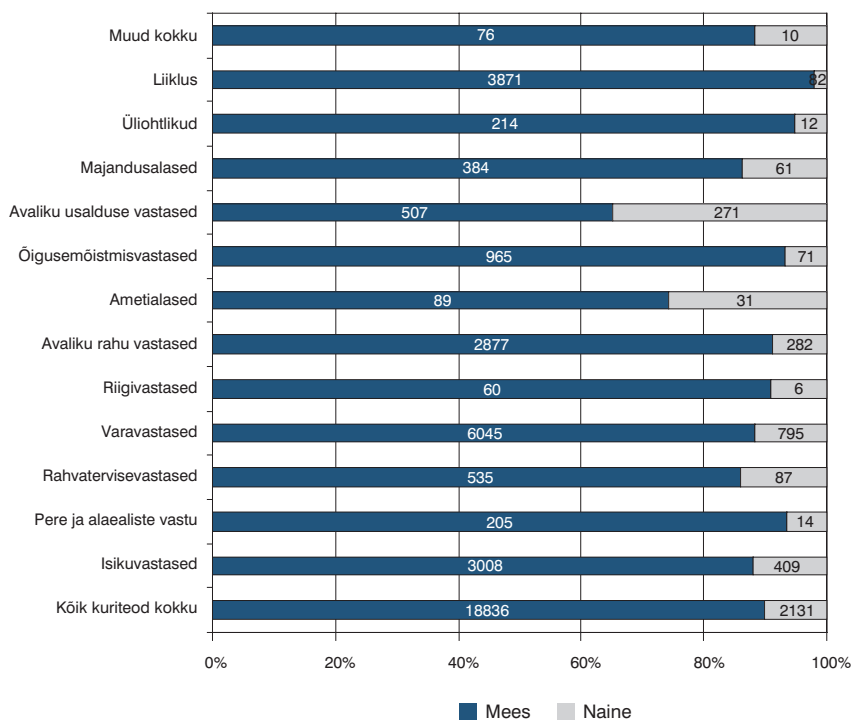
Joonis 5. Kuritegudes kahtlustatavate vanuseline jaotus

¹⁵ Käesolevas ülevaates pole kahtlustatavate kohta toodud andmed otseselt võrreldavad 2006. aasta ülevaates avaldatuga – täpsustatud on tingimusi, mille alusel isikute kohta arvestust peetakse.

Sugu

2007. aastal oli kümnest registreeritud kuriteost ühe toime pannud naine ning üheksa panid toime mehed. Kõige suurem oli meeste osakaal liiklus- ja üldohtlike kuritegude puhul, kus nende osakaal kahtlustatavate hulgas oli vastavalt 98% ja 95%. Keskmisest – 90% – suurem oli meeste osakaal ka pere ja alaealiste vastaste (94%), õigusemõistmisvastaste (93%), riigivastaste (91%) ning avaliku rahu vastaste kuritegude (91%) puhul.

Naiste osakaal ületas keskmist tunduvalt aga avaliku usalduse vastaste (35%), ametialaste (26%¹⁶), rahvatervisevastaste (14%) ning majanduskuritegude (14%) lõikes.

Joonis 6. Kuritegudes kahtlustatavate sooline jaotus

Kodakondsus

Kuritegusid toime pannute hulgas oli Eesti kodakondsusega isikuid 71%, kodakondsuseta isikuid 18%, Vene kodakondsusega isikuid 6%, muude riikide

¹⁶ Võrreldes antud kogumiku ametialaste kuritegude peatükiga erinevad siin peatükis sotsiaaldemograafilised tunnused, kuna antud juhul pole arvesse võetud väljapoole karistusseadustiku ametialaste kuritegude peatükki jäävaid kuritegusid. Näiteks on siin peatükis 26% kurjategijatest naised, samas kui arvestada ka karistusseadustiku struktuuris väljapoole jäävaid kuritegusid (nt omastamine ametiisiku poolt), on see arvu 28%. Täpsemate andmete saamiseks tuleb vaadata ametialaste kuritegude peatükki.

kodanikke 1% ning ülejäänute puhul oli kodakondsus teadmata.

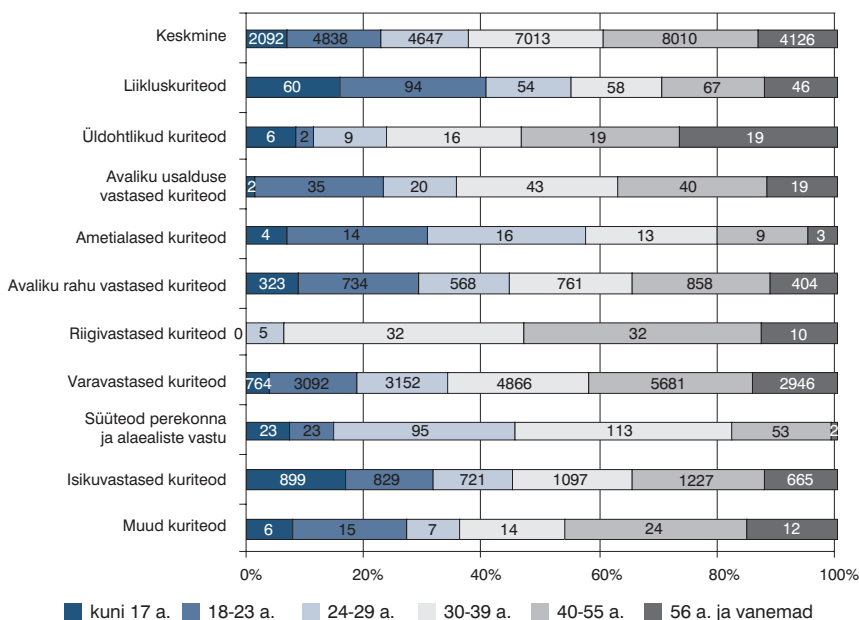
Eesti kodanike osakaal oli proportsionaalselt suurim ametialaste ja liikluskuritegude puhul (vastavalt 87% ja 83%), kõige vähem panid Eesti kodanikud toime riigivastaseid kuritegusid (38%). Kodakondsuseta isikud panid suhteliselt enam toime riigivastaseid ja rahvatervisevastaseid (põhiliselt narkootikumidega seotud) kuritegusid.

Vene kodanikud panid toime proportsionaalselt enim poliitiliste ja kodanikuõiguste vastaseid, riigivastaseid ning majandusalaseid kuritegusid. Muude riikide kodanikud panid Eestis proportsionaalselt kõige enam toime rahvatervisevastaseid ja majanduskuritegusid. Absoluutarvult panid kõikide rühmade esindajad kõige sagedamini toime siiski varavastaseid kuritegusid.

Kannatanute sotsiaaldemograafilised näitajad

Kuritegudes kannatanute hulgas oli kuni 17-aastaseid 7%, 18–23aastaseid 16%, 24–29aastaseid 15%, 30–39aastaseid 23%, 40–55aastaseid 26% ning üle 55-aastaseid 13%.

Alaealiste kannatanute proportsioon oli kõrgeim isikuvastaste ja liikluskuritegude puhul (vastavalt 17% ja 16%). Isikuvastastes kuritegudes oli alaealise ohvrite osakaal kõrgem eelkõige seksuaalse enesemääramise vastaste (54%) ning vabadusevastaste kuritegude puhul (41%), üksikutest kuriteoliikidest paistis silma piinamine, mille puhul alaealised olid ohvriteks 52% juhtudest.

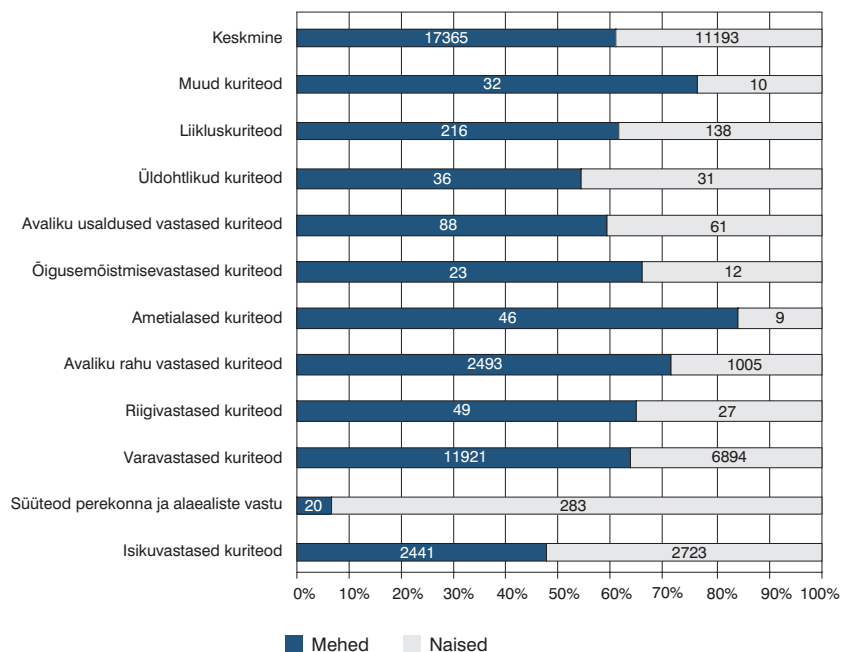
Joonis 7. Kuritegudes kannatanute vanuseline jaotus¹⁷

¹⁷ Liikluskuritegude puhul märgib ohvriks olemine eelkõige liiklusõnnetustesse sattumist.

Mehed moodustasid kuritegude tagajärjel kannatanud isikutest 61%, naised 39%. Naiste osakaal ületas meeste osakaalu isikuvastaste kuritegudes (naisi 53%) ning pere- ja alaealiste vastu toime pandud kuritegudes (93%). Meeste osakaal oli tunduvalt kõrgem naiste osakaalust ametialaste (84%, eelkõige võimuliialduse juhtumid) ja avaliku rahu vastastes (71%) kuritegudes.

Mehed said isikuvastaste kuritegude tagajärjel rohkem raskeid tervisekahjustusi, samas langesid naised sagedamini ähvardamiste, vägistamiste ja piinamiste ohvriks.

Varavastastes kuritegudes langesid mehed naistest enam röövimiste, kelmuste ning väljapressimiste ohvriks.

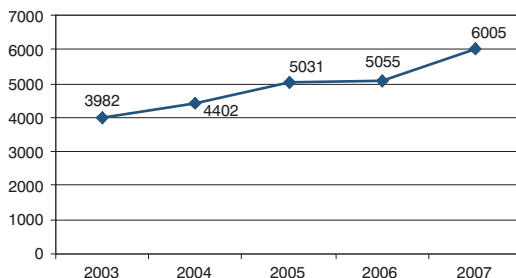
Joonis 8. Naiste ja meeste osakaal kuritegudes kannatanutest

II ÜLEVADE KURITEGEVUSEST KURITEOLIIGITI

Isikuvastased kuriteod

- Isikuvastased kuriteod moodustasid 2007. aastal 12% registreeritud kuritegudest ehk 6005 kuritegu.
- Kõige sagedamini registreeriti isikuvastastest kuritegudest kehalist väärkohtlemist.
- Lähisuhtevägivalla juhtumid moodustasid 36% kõigist kehalise väärkohtlemise juhtumitest.
- 21% politseile teatatud peretülidest registreeriti kuriteona, millest omakorda 90,4% moodustasid kehalise väärkohtlemise juhtumid.
- Isikuvastaste kuritegude lahendamise määr oli 59%.
- Tapmiste ja mõrvade arv langes 2007. aastal kõige madalamale tasemele pärast 1990. aastat, kuid on rahvusvahelises võrdluses endiselt kõrge.
- Raskeid isikuvastaseid kuritegusid pandi 10 000 elaniku kohta kõige enam toime Ida-Virumaa linnades.
- Valdava osa isikuvastaseid kuritegusid panid toime alla 30-aastased.
- Kokku registreeriti 135 inimkaubandusega seotud kuritegu.
- 2/3 inimkaubandusega seotud kuritegude toimepanijaist olid vanemad kui 30 aastat.

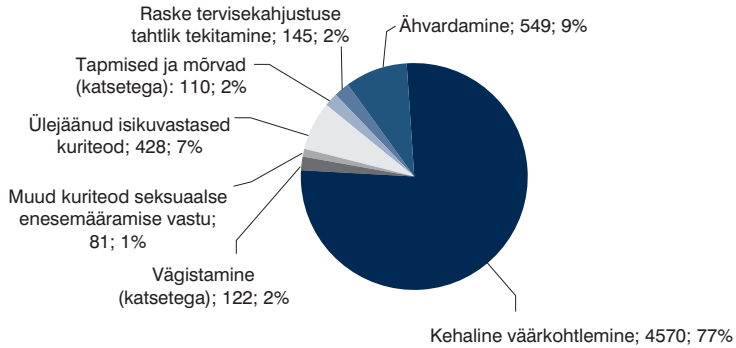
Isikuvastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 6005, mis moodustas 12% kõigist registreeritud kuritegudest. Andmetes kajastuvad ka lõpule viimata kuriteod (kuriteokatsed), näiteks tapmiste ja vägistamiste puhul. Isikuvastaste kuritegude arvu kasvu peamine põhjus oli kehalise väärkohtlemise juhtumite registreerimise tõus.

Joonis 9. Registreeritud isikuvastaste kuritegude arv aastatel 2003–2007¹⁸

¹⁸ 1. juulil 2004 jõustus kriminaalmenetluse seadustik, mis erinevalt varasemast regulatsioonist pani politseile kohustuse uurida kehalise väärkohtlemise juhtumeid ka kannatanu avalduse puudumisel. Sellest tulenevalt suurenes nüüsguste juhtumite registreerimine alates 2004. aasta teisest poolaastast.

2007. aastal moodustasid kõige suurema osa isikuvastastest kuritegudest kehalise väärkohtlemise juhtumid, mida registreeriti 4570 (77% isikuvastastest kuritegudest). Arvukuselt ja osakaalult järgnesid ähvardamine (549; 9%), vägistamine (122; 2%) ja raske tervisekahjustuse tahtlik tekitamine (145; 2%). Raske tervisekahjustuse tekitamist ettevaatamatusest registreeriti 2007. aastal 15 juhtumit, neid lähemalt ei käsitleta.

Joonis 10. Levinumad isikuvastased kuriteod 2007. aastal

Piirkondlik jaotus

Suurem osa isikuvastastest kuritegudest registreeriti Harjumaal 46% (Tallinnas 36%), Ida-Virumaal 11%, Tartumaal 8%, Pärnumaal 6% ja Lääne-Virumaal 5%. Isikuvastaste kuritegude arv 10 000 elaniku kohta oli kõige suurem Valgamaal (60), Raplamaal (56) ja Harjumaal (53).

Kurjategijad ja ohvrid

Isikuvastastes kuritegudes selgitati välja 3438 kahtlustatavat. Tüüpiline isikuvastase kuriteo toimepanija oli Eesti kodakondsusega mees, kes pani teo toime üksi:

- 87% olid mehed;
- 25% olid 40–55aastased ja 24% olid 30–39aastased;
- 71% olid Eesti kodakondsusega;
- 94% pani teo toime üksi.

Erinevalt paljudest kuriteoliikidest oli isikuvastaste kuritegude puhul erinevate vanuserühmade kriminaalne aktiivsus (kahtlustatavate arv 10 000 elaniku kohta vastavas vanuserühmas) lähedane enamikus vanuserühmades, alates 14–17aastastest ja lõpetades 40–55aastastega: 45–48 kahtlustatavat 10 000 elaniku kohta. Vaid enam kui 55-aastaste vanuserühmas oli niisuguste kuritegude toimepanijaid oluliselt vähem (8 isikut 10 000 elaniku kohta).

Valdav osa isikuvastaste kuritegude toimepanijaist tundis ohvrit: kurjategija suhe ohvriga on teada 46% juhtumite kohta, millest 85% puhul oli ohvriks pere- liige, sugulane, hõimlane, tuttav, kooli- või töökaaslane.

Tüüpiline ohver oli keskealine Eesti kodakondsusega isik – meeste ja naiste osakaal ohvrite seas ning tõenäosus isikuvastase kuriteo ohvriks langeda oli sarnane.

- 53% olid naised;
- 23% olid 40–55aastased.

Kuritegude läbi kannatanud isikutest olid 16% alaealised; 15% olid 18–23aastased, 14% olid 24–29aastased, 20% olid 30–39aastased, 23% olid 40–55aastased ning üle 55-aastaseid oli 12%. Kõige enam kannatanuid oli 10 000 elaniku kohta 40–55aastaste seas (63), neile järgnes 30–39aastaste vanuserühm (56).

Menetlus

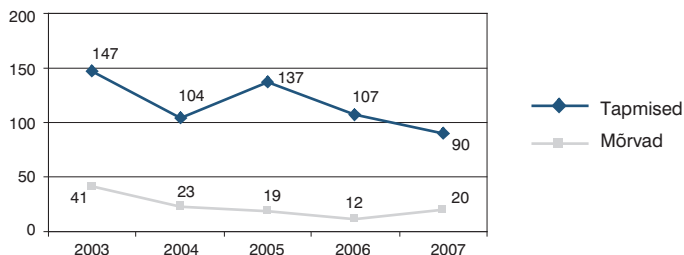
2007. aastal saadeti kohtusse 2081 isikuvastast kuritegu. Menetlus lõpetati otstarbekuse kaalutlustel 1537 tuvastatud kahtlustatavaga kuriteos. Isikuvastaste kuritegude lahendamise määr oli 59%: iga kümne registreeritud kuriteo kohta leidis esialgse lahenduse kuus kuritegu.

Isikuvastastes kuritegudes saadeti kohtusse 1888 isikut ning otstarbekuse kaalutlustel lõpetati menetlus 1499 isiku suhtes (kokku 3387 isikut). 41% isikutest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses, 27% lühimenetluses, 18% üldmenetluses, 12% käskmenetluses ja 3% kiirmenetluses; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti 31 isikule. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö 135 isikule (keskmine tundide arv 44) ja rahaline kohustus 1093 isikule (keskmine rahasumma 1877 kr).

Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 6 kuud.

Tapmised ja mõrvad

Tapmisi ja mõrvu¹⁹ registreeriti 110, mis moodustas 0,2% kõigist 2007. aastal registreeritud kuritegudest. Tapmiste ja mõrvade arv langes 2007. aastal kõige madalamale tasemele pärast 1990. aastat ning sellele järgnenud väga kõrge tasemega aastaid. Tapmisi registreeriti 2007. aastal 90 ning mõrvu 20 (2006. aastal vastavalt 107 ja 12); sealhulgas 12 tapmis- ja 5 mõrvakatset.

Joonis 11. Tapmiste ja mõrvade arv aastatel 2003–2007

¹⁹ Käesolevas peatükis on tapmiste ja mõrvade hulka arvestatud ka katsed, kui ei ole öeldud teisiti.

Hoolimata viimaste aastate langusest on tapmiste ja mõrvade arv Eestis veel märksa kõrgem kui enamikus teistes Euroopa riikides. Eurostati andmetel oli Eesti lõpuleviidud tapmiste ja mõrvade arvult 2006. aastal Euroopa Liidu riikide seas esimese kolme hulgas (koos tasemelt meile lähedaste Läti ja Leeduga). Eestis registreeriti siis 6,8 juhtumit 100 000 elaniku kohta, samas kui enamikus Euroopa riikides oli see näitaja alla 2 ning vaid Balti riikides üle 3. Näiteks Sloveenias oli see näitaja 0,6 (madalaim Euroopa Liitu kuuluvate endiste sotsialistlike riikide seas) ja Bulgaarias 2,4 (Balti riikide järel kõrgeim samas riikide grupis); Rootsis 1,0 ja Soomes 2,1.²⁰ Sama aasta andmetel oli tapmiste ja mõrvade (ilma katseteta) osakaal Eestis kõigist registreeritud kuritegudest märgatavalt kõrgem enamikust Euroopa riikidest: Eesti näitajast (0,2%) olid kõrgemad vaid Leedu, Läti, Makedoonia (endine Jugoslaavia vabariik) ja Rumeenia näitajad ning sellega oli võrdne Küprose näitaja. Eesti näitajast madalamad, kuid suhteliselt lähedal olid ka Bulgaaria, Horvaatia ja Slovakkia.

Tabel 5. Tapmiste arv 100 000 elaniku kohta Euroopas ja mõnedes teistes riikides 2006. aastal²¹

Riik	Tapmiste arv
Lõuna-Aafrika Vabariik	39,1
Venemaa	21,8
Leedu	8,9
Eesti	8,8
Läti	6,4
USA	5,7
Türgi	5,3
Bulgaaria	2,4
Makedoonia	2,2
Soome	2,1
Rumeenia	2,0
Kanada	1,9
Luksemburg	1,9
Küpros	1,8
Ungari	1,7
Horvaatia	1,7
Belgia	1,7
Slovakkia	1,7

²⁰ Tavares, C., Thomas, G. (2008). *Crime and Criminal Justice – Statistics in focus: Population and Social Conditions 19/2008*. Eurostat. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-019/EN/KS-SF-08-019-EN.PDF

²¹ *Eelmise allika põhjal. Lõuna-Aafrika Vabariigi, Venemaa ja Jaapani kohta 2006. aasta andmed; Venemaa, Läti ja Jaapani andmed koos tapmiskatsetega.*

Riik	Tapmiste arv
Iirimaa	1,6
Austraalia	1,6
Suurbritannia	1,5
Portugal	1,4
Prantsusmaa	1,4
Tšehhi	1,3
Poola	1,3
Uus-Meremaa	1,2
Kreeka	1,1
Itaalia	1,1
Jaapan	1,1
Hispaania	1,1
Rootsi	1,0
Holland	1,0
Saksamaa	0,9
Taani	0,8
Šveits	0,8
Austria	0,7
Norra	0,7
Sloveenia	0,6
Island	0,0
Liechtenstein	0,0
Malta	0,0

Piirkondlik jaotus

Kõige rohkem tapmisi ja mõrvu toimus Harjumaal, kus registreeriti 45% kõigist niisugustest kuritegudest Eestis (50). Ka Ida-Virumaal oli tapmiste ja mõrvade arv küllalt suur, moodustades 25% kõikidest tapmistest ja mõrvadest Eestis (27). Linnadest registreeriti kõige enam mõrvu ja tapmisi Tallinnas (35) ja Kohtla-Järvel (11). Tapmiste ja mõrvade arv 10 000 elaniku oli suurim Narvas ja Sillamäel (mõlemas 2,4).

Kurjategijad ja ohvrid

Tapmistes ja mõrvades selgitati välja 94 kahtlustatavat. Tüüpiline tapmise või mõrva toime pannud isik oli Eesti kodakondsusega keskealine mees, kes kõneles vene keelt:

- 94% olid mehed;
- 64% olid Eesti kodanikud;
- ligikaudu 60% olid vene keelt kõnelevad isikud.

Tapmiste ja mõrvade toimepanijate keskmine vanus oli suhteliselt kõrge: 48% olid enam kui 40-aastased ning kriminaalne aktiivsus oli suurim 40–55aastaste vanuserühmas (1,2 kahtlustatavat 10 000 selles vanuses isiku kohta). Kaks kolmandikku tuvastatud kahtlustatavaga tapmistest ja mõrvadest pandi toime üksinda ning üks kolmandik mitme isiku osavõtul. Kahtlustatavaist 20% olid ilma kodakondsuseta, 13% Venemaa ja 3% teiste riikide kodanikud.

Tapmiste ja mõrvade tagajärjel hukkus 96 isikut; ellu jäi 19 tapmis- või mõrvakatse ohvrit – kokku oli kannatanuid 115, neist teadaolevalt 77 meest ja 29 naist (9 juhul ei olnud tapetu sugu veel kindlaks tehtud).²² Tüüpiline ohver oli 40–55aastane mees, kes tundis kurjategijat ning kõneles vene keelt.

- 73% olid meessoost;
- 35% olid 40–55aastased.

Mittetäielikel andmetel (75 isiku kohta) olid ligikaudu 45% kannatanutest eesti keelt ja 55% vene keelt kõnelevad isikud; valdavalt oli tegemist Eesti kodanikega. Vähemalt 70% tapmistest ja mõrvadest pandi toime ohvri lähedaste või tuttavate poolt; ülejäänud juhtumite puhul ei olnud ohvri ja kurjategija suhe veel selge. Avalikus kohas (väljaspool eluruume) pandi toime neljandik tapmistest ja mõrvadest.

Menetlus

2007. aastal saadeti kohtusse 70 tapmist ja mõrva ning 93 isikut (neist 78 isikut üldmenetluses). Psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti kahele isikule. Otstarbekuse kaalutlustel menetlusi ei lõpetatud, 8 kuriteos lõpetati menetlus isiku tuvastamata tõttu (KrMS § 200) ja 31 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel. Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli tapmistest puhul 8 kuud ja mõrvade puhul 11 kuud.

Kuritegude lahendamise määr oli 55%.

Raske tervisekahjustuse tekitamine

Raske tervisekahjustuse tahtliku tekitamise juhtumeid registreeriti 2007. aastal 145 (2006. aastal 141), mis moodustas 0,3% kuritegevusest.

Piirkondlik jaotus

Suurem osa raske tervisekahjustuse tekitamise kuritegudest registreeriti Harjumaal (68) ja Ida-Virumaal (33) – vastavalt 47% ja 23% kuritegudest. Linnadest registreeriti kõige enam juhtumeid Tallinnas (52), Narvas (16) ning Kohtla-Järvel ja Pärnus (mõlemas 7). Nüüsguste kuritegude arv 10 000 elaniku kohta oli linnadest kõrgeim Valgas (2,9), Viljandis (2,5) ja Narvas (2,4).

²² Andmed on esialgsed, kuna ülevaate koostamise ajal oli suur osa kriminaalasju veel kohtueelse menetluse staadiumis.

Kurjategijad ja ohvrid

Raske tervisekahjustuse tahtliku tekitamise juhtumites selgitati välja 86 kahtlustatavat. Tüüpiline niisuguse kuriteo toime pannud isik oli 18–24aastane Eesti kodakondsusega mees, ehk märgatavalt noorem kui tüüpiline tapmise või mõrva toimepanija:

- 86% olid mehed;
- 36% olid 18–24aastased;
- 59% Eesti kodanikud.

Kuritegude toimepanijaist olid 2% alaealised; 24–29aastaseid oli 13%, 30–39aastaseid 23%, 40–55aastaseid 15% ning vanemaid kui 55-aastaseid oli 10%. Kriminaalne aktiivsus oli suurim 18–24aastaste vanuserühmas (2,2 kahtlustatavat 10 000 elaniku kohta). Suhteliselt suur oli kodakondsuseta kahtlustatavate osakaal: 30%.

Tüüpiline ohver oli 30–39aastane mees:

- 74% olid meessoost;
- 26% olid 30–39aastased.

Mittetäielikel andmetel (35% juhtumite kohta) kurjategija ja ohver tavaliselt tundsid teineteist. 10 000 elaniku kohta oli kõige enam kannatanuid 30–39aastaste seas (1,6), millele järgnes 40–55aastaste vanuserühm (1,3).

Menetlus

Kohtusse saadeti 148 kuritegu ja menetlus lõpetati otstarbekuse kaalutlustel ühes kuriteos, 31 kuriteos lõpetati menetlus isiku tuvastamatuse tõttu (KrMS § 201') ja 76 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel. Niisuguste kuritegude lahendamise määr oli 51%.

Raske tervisekahjustuse tahtliku tekitamise kuritegudes saadeti kohtusse 83 isikut (neist 57 lühimenetluses ja 19 üldmenetluses; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti kahe isiku suhtes).

Menetlus lõpetati otstarbekusest ühe isiku suhtes, kellele määrati rahaline kohustus 5000 krooni. Keskmine kohtueelse menetluse aeg oli 9 kuud.

Kehaline väärkohtlemine ja lähisuhtevägivald

Kehalise väärkohtlemise juhtumeid registreeriti 2007. aastal 4570, mis on 870 kuriteo võrra (24%) enam kui 2006. aastal. 2007. aastal moodustasid kehalise väärkohtlemise kuriteod 9% kõigist registreeritud kuritegudest. Suur osa kehalise väärkohtlemise juhtumisest moodustasid lähisuhtevägivalla või koduvägivallajuhtumid. Lähisuhtevägivalla mõiste hõlmab nii pere-, kodu-, paarisuhte kui ka osaliselt naistevastase vägivalla juhtumid. Lähisuhtevägivalla all võivad kannatada nii naised, mehed kui lapsed. Erinevates riikides läbi viidud uurimuste põhjal saab väita, et kümnest vägivallajuhtumist üheksa puhul on ohvriks

naine ja ühe puhul mees.²³

2003. aastal läbi viidud Eesti Avatud Ühiskonna Instituudi elanikkonnauuringu järgi kannatas 20% naistest vägivalda (sh psühholoogilise) all ning vigastusega lõppenud füüsilist vägivalda koges uuringule eelnenud aastal 7,3% naistest.²⁴

2005. aastal Soomes läbi viidud uuringu tulemusena selgus, et 43,5% naistest oli vähemalt korra kogenud mehepoolset füüsilist või seksuaalset vägivalda või selle ohtu pärast 15. eluaastat.²⁵ 1997. aastal oli see protsent Soomes 40. Inglismaa ning Walesi 2006/2007. aasta kuritegevuse aruande järgi moodustas perevägivald 16% kogu vägivaldast, puudutas ühte neljast naisest ning ühte kuuest mehest elu jooksul, 77% perevägivalda ohvritest olid naised ning võrreldes teiste kuritegudega oli perevägivalda puhul kõige sagedamini tegemist korduva ohvriga (keskmiselt pärast 35 rünnakut helistas ohver politseisse).²⁶

Eestis moodustasid peresise vägivalda juhtumid 36% (1645) kõikidest kehalise väärkohtlemise (§ 121) juhtumitest 2007. aastal. Teadaolevalt pandi vähemalt pooled perevägivalda juhtumitest toime joores (kuriteo toimepanija võimaliku joores kohta täielikud andmed puuduvad).

Politsei andmetel²⁷ registreeriti 2007.aastal peretüli teateid 2993 (sh 448 peretüli lapse osaluseta, 1313 peretüli lapsega, 426 probleemse pere juhtumit). Kõigist politseile teatatud peretülidest 21,3% (638) registreeriti kuriteona. Kuriteona registreeritud juhtumitest 90,4% moodustasid kehalise väärkohtlemise juhtumid (577), neist omakorda 22% toimusid lapse juuresolekul. Üldse oli 44% politseile teatatud peretülide puhul tüllisse kaasatud ka laps (1313). 23% juhtudel, kui teatatud tüli registreeriti ka kuriteona, oli kuriteo toimumise juures ka laps.

Piirkondlik jaotus

Maakondadest registreeriti kehalise väärkohtlemise juhtumeid 2007. aastal kõige enam Harjumaal (2089) – 46% kõigist niisugustest kuritegudest Eestis. Võrdlemisi palju oli selliseid juhtumeid ka Ida-Virumaal (483), Tartumaal (376), Pärnumaal (281) ja Lääne-Virumaal (229).

Linnadest oli niisuguseid kuritegusid kõige rohkem Tallinnas (1666), Tartus (278), Narvas (273), Pärnus (141), Valgas (90), Võrus (88). Juhtumite arv 10 000 elaniku kohta oli suurim Valgas (65), Võrus (61), Maardus (44), Rakveres (43), Tallinnas (42) ja Narvas (41).

Suurtes linnades ja maakonnakeskustes on kuritegevuse tase tavaliselt kõrgem kui vastavas maakonnas. Kõigist samas maakonnas registreeritud kehalise väärkohtlemise juhtumitest moodustas Tallinna osakaal 80%, Tartu 74%, Narva

²³ Kase, H., Pettai, I. *Perevägivald Lääne-Eestis 2004–2005. Politseistatistika analüüs. Tallinn, 2005.*

²⁴ Kase, H., Pettai, I. *Vägivald ja naiste tervis. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2003.*

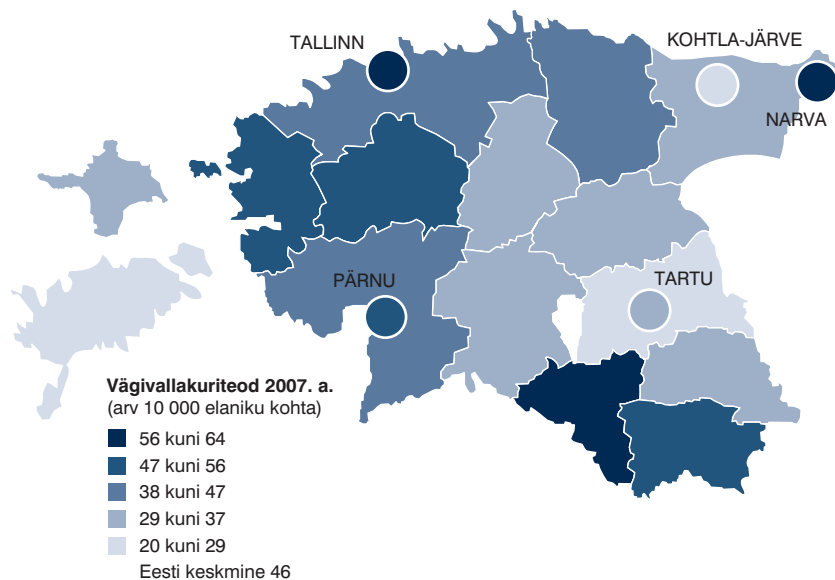
²⁵ Piispa, M., Heiskanen, M., Käveriäinen, J., Siren, R. 2006: *Violence Against Women in Finland. National Research Institute of Legal Policy, No. 225.*

²⁶ *Crime in England and Wales 2006/07 report. <http://www.bhomeoffice.gov.uk/rds/crimeew0607.html> (27.02.2008).*

²⁷ *Koostaja: Politseiameti analüüsi- ja planeerimisosakond.*

57% ja Kohtla-Järve 16%, Kuressaare 56% ja Valga 54%.

Kehaline väärkohtlemine ja avaliku korra raske rikkumine vägivalga kasutamisega (KarS § 263 p 1) on olemuselt lähedased kuriteoliigid, kuid teisel juhul eeldatakse teo toimepanemist avalikus kohas ning juhuslike, konfliktiväliste isikute rahu häirimist ja enda tahte vastaselt konflikti kaasamist või teo järelmiste ulatumist avalikku kohta.²⁸ Vägivallakuritegude regionaalsest levikupildist terviklikuma ülevaate andmiseks esitatakse joonisel need kuriteod liidetuna.

Joonis 12. Enamlevinud vägivallakuriteod 10 000 elaniku kohta maakondades ja suuremates linnades 2007. aastal²⁹

Kurjategijad ja ohvrid

Kehalise väärkohtlemise juhtumites selgitati välja 2819 kahtlustatavat. Tüüpiline kehalse väärkohtlemise toime pannud isik oli noor või keskealine Eesti kodakondsusega mees, kes pani teo toime üksinda:

- 87% olid mehed;
- 32% olid 40-aastased ja vanemad;
- 72% olid Eesti kodanikud;
- 94% pandi toime üksinda.

²⁸ Vt Riigikohtu lahendid 3-1-1-102-03 ja 3-1-1-15-07 (<http://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-1-1-102-03>, <http://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-1-1-15-07>).

²⁹ Arvestatud kehalist väärkohtlemist (KarS § 121) ja vägivalgaga toime pandud avaliku korra rasket rikkumist (§ 263 punkt 1).

Kuriteo toime pannud isikute vanus oli keskmisest kõrgem: 32% kahtlustatavast olid 40-aastased ja vanemad, 30–39aastaste osakaal oli 24%, 18–24aastaste osakaal 20%. Samas kriminaalses aktiivsuses vanuserühmade vahel alates 18-aastastest kuni 55-aastasteni olulisi erinevusi ei olnud – see jäi igas vanuserühmas vahemikku 35 kuni 40 isikut 10 000 elaniku kohta.

Mittetäielikel andmetel (46% juhtumite kohta) pandi 38% kuritegudest toime sama leibkonna liikmete ja 7% muude sugulaste või hõimlaste poolt; 5% koolikaaslaste, 1% töökaaslaste, 34% muude tuttavate ja 14% võõraste poolt.

Tüüpiline kehalise väärkohtlemise ohver oli keskealine naine või mees, kes tundis teo toimepanijat:

- 51% olid naised;
- 23% olid üle 50-aastased.

Kuritegude tõttu kannatanutest olid 15% alaealised; 18–23aastaseid oli 17%, 24–29aastaseid 14%, 30–39aastaseid 20%, 40–55aastaseid 23% ning vanemaid kui 55-aastaseid oli 12%. Kõige enam kannatanuid 10 000 elaniku kohta oli 40–55aastaste seas (51), neile järgnes 30–39aastaste vanuserühm (45).

Sotsioloogiliste uuringute andmetel soodustab perekonnas meeste vägivaldset käitumist näiteks naiste materiaalne sõltuvus oma abikaasast/elukaaslasest.³⁰ Eesti naised on materiaalselt suhteliselt sõltuvad oma mehest – ligi pooled (49%) abielus või vabaabielus naised peab ennast oma partnerist materiaalselt sõltuvaks.³¹ Uuringute andmetel on tüüpiline vägivaldne 30–49aastane mees, kes ei tööta, tarvitab alkoholi ja on eelnevalt karistatud.³² Kaine mees, kes kasutab oma elukaaslase suhtes vägivalda, ei satu praktiliselt kunagi politsei vaatevälja.³³ Keskmise perevägivalda ohver on uuringute andmetel aga 30–39aastane keskharidusega, töötav, varem vägivalda kogenud naisterahvas.³⁴

Menetlus

Lõpliku menetlusotsus tehti 3308 tuvastatud kahtlustatavaga kuriteo suhtes, millest kohtusse saadeti 1577 kuritegu ja otstarbekuse kaalutlustel lõpetati menetlus 1427 kuriteos. Isiku tuvastamatuse tõttu (KrMS § 200) lõpetati menetlus 306 kuriteos ja menetlust välistava asjaolu ilmumise tõttu 1103 juhul. Seega oli 2007. aastal kehalise väärkohtlemise juhtumite lahendamise määr 64%.

Kehalise väärkohtlemise kuritegudes saadeti kohtusse 1384 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 1411 isiku suhtes. Isikutest 46% saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses, 24% lühimenetluses, 16% käskmenetluses, 10% üldmenetluses ja 4% kiirmenetluses; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti 17

³⁰ Kase, H., Pettai, I. "Vägivald ja naiste tervis". Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2003.

³¹ Soolise võrdõiguslikkuse monitooring 2005.

³² Kase, H., Pettai, I. "Vägivald ja naiste tervis". Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2003.

³³ Kase, H., Pettai, I. "Pere- ja naistevastase vägivalda uuring". Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2001;

Kase, H., Pettai, I. "Vägivald ja naiste tervis". Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2003.

³⁴ Vilbiks, I. 2007. Paarisuhtevägivald kohtueelses menetluses vastu võetud otsuste alusel. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikooli Õigusinstituut, Kriminaalõiguse, kriminoloogia ja kognitivse psühholoogia õppetool.

isikule. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö 130 isikule (keskmine tundide arv 44) ja rahaline kohustus 1026 isikule (keskmine rahasumma 1759 kr).

Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 6 kuud, mis on märgatavalt lühem keskmisest menetlusajast kõigi kuritegude puhul kokku (11 kuud).

Inimkaubandus

2007. a. registreeriti 135 inimkaubandusega seotud kuritegu, mis on täpselt samapalju kui 2006. aastal. Nende registreeritud kuritegude puhul ei pruugi alati olla tegemist klassikaliste inimkaubanduse juhtumitega. Kuigi 2007. aastal on võrreldes 2006. aastaga tõusnud KarS-i § 136 alusel registreeritud kuritegude arv, ei saa sellest järeldada, et selle võrra on suurenenud ka inimkaubanduse juhtumite arv. Enamik seadusliku aluseta vabaduse võtmise juhtumid tähendavad seda, et isikut sunniti tahte vastaselt autosse istuma, hoiti seal kinni või sõidutati ringi. Samuti on § 136 alusel registreeritud juhtmeid, kus pereliikmeid või tuttavaid on hoitud nende tahte vastaselt kinni näiteks korteris, aias, puukuuris, jões vm kohas, seejuures kasutades ka ähvardamist, hirmutamist või vägivalda. Lisaks võib näiteks KarS-i § 259 (välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone) alusel registreeritud kuritegu tähendada nii smugeldamise kui inimkaubanduse juhtumit. Inimeste smugeldamise puhul kasutab isik illegaalseks riiki sisenemiseks salakaubavedajate abi, inimkaubanduse puhul otsib kaubitseja ise aktiivselt potentsiaalseid ohvreid ning ahvatleb neid petlike lubadustega.³⁵

Inimkaubanduse sisuks on inimeste eksploateerimine kaubitseja enda poolt või tema korraldusel teiste isikute poolt. Inimkaubitsejad võivad ohvri meelitamiseks ning tema vastupanu murdmiseks kasutada pettust, ähvardusi, füüsilist vägivalda, ohvri abitud seisundit jms. Eksploateerimisena käsitletakse ka teise isiku prostitueerimisele sundimist või muul viisil seksuaalset ärakasutamist, sunniviisilist tööd või teenistust, orjuses või sama laadi seisundis pidamist või elundi sunniviisilist eemaldamist. Kõige sagedasemad ning kõige lähemal inimkaubanduse mõistele on Eesti kontekstis seksuaalse eksploateerimise juhtumid, eriti kui tegemist on lisaks ka orjastamisega. Orjastamine tähendab sisuliselt isikute vägivaldaga ähvardamist – nt rahatrahvi määramist ja füüsilise vägivaldaga ähvardamist – ning isikute asetamist olukorda, kus nad on sunnitud osutama intiimteenuseid ilma töötasuta ehk on oma tahte vastaselt sunnitud töötama kellegi kasuks.

Ameerika Ühendriikide välisministeerium koostab Kongressile igal aastal ülevaate eri riikide edusammudest inimkaubanduse vastu võitlemisel. 2006. aastal koostatud inimkaubanduse aruande³⁶ kohaselt kuulub Eesti nn teise gruppi (*tier 2*), st Eesti ei vasta täielikult inimkaubanduse vastu võitlemise miini-

³⁵ Seksuaalne eksploateerimine ja inimkaubandus Eestis. Situatsiooni analüüs. Rabvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon. 2005.

³⁶ *Trafficking in Persons Report, June 2006. United States of America. Department of State. Lk 115.*

mumstandarditele, kuid teeb märkimisväärseid pingutusi vastavuse saavutamiseks. Samasse gruppi kuuluvad näiteks ka Tšehhi, Gruusia, Kreeka, Läti, Malta ja Portugal. Esimesse gruppi (*tier 1*) kuuluvad sama raporti kohaselt näiteks Austria, Belgia, Prantsusmaa, Saksamaa, Norra, Itaalia, Leedu. Rootsi ja Soome politseid rõhutavad Eesti kuritegelike ühenduste rolli naistega kaubitsemisel.³⁷

2007. aastal uuriti Eesti kesk- ja kutsekooliõpilaste hoiakuid muu hulgas ka prostitutsiooni suhtes.³⁸ Selgus, et kuigi noored oskasid nimetada eri inimkaubanduse alaliike, peeti temaatikat siiski pigem võõraks ja kaugel asuvaks probleemiks. Prostitutsioonis nähakse lihtsat võimalust raha teenimiseks, ent selle tee valinuid iseloomustati kui rumala, rahaahne ja naiivse inimesena. Hoiak prostitutsioon oli noormeestel ja neidudel erinev: kui noormehed suhtusid seksi ostvatesse kui müüvatesse inimestesse neutraalselt ning ostjatesse isegi soosivalt, siis neidude esmane reaktsioon oli mõlemasse selgelt negatiivne. Välismaale tööleminekusse suhtusid kõik intervjueeritud noored positiivselt. Ent teadlikuses välismaale tööleminekus võib täheldada ohumärke: kõrge palga nimel ollakse valmis tegema peaaegu igasugust tööd; osad venekeelsed neiud eristusid arvamusega, et kohaliku keele õppimine läheb väga kiirelt ning ainult töö eesmärgil välismaale minnes ei olegi keeleoskust tarvis; ka töölepingut ei peetud rangelt hädavajalikuks; kuigi noortel on teoreetilisi teadmisi, kuidas end ohtu sattumise eest kaitsta, siis praktikas neid ilmselt kõiki ei kasutataks.

Tabel 6. Inimkaubanduse juhtumeid sisaldavad kuriteoliigid karistusseadustiku järgi

Kuriteoliik	KarS	2007
Orjastamine	§ 133	2
Isikuvabadust piiravasse riiki toimetamine	§ 134	0
Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	§ 136	55
Ebaseaduslik inimuuringute tegemine	§ 138	0
Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine	§ 139	0
Doonorlusele kallutamine	§ 140	0
Suguühendusele sundimine	§ 143	5
Sugulise kire rahuldamisele sundimine	§ 143 ¹	5
Võõra lapse hõivamine	§ 172	6
Lapse ostmine või müümine	§ 173	0
Alaealise prostitutsioonile kallutamine	§ 175	1
Alaealise prostitutsioonile kaasaitamine	§ 176	4

³⁷ Väliste, K. 2007: *Inimkaubandus. Inimkaubandus ja prostitutsiooni vahendamine Eestis*. Tartu Ülikooli Õigusinstituut. Magistritöö. Lk 75.

³⁸ *Inimkaubandus ja prostitutsioon – kutse- ja keskkooliõpilaste perspektiiv. Uurimisaruanne. Socio Uuringukeskus 2007.*

Kuriteoliik	KarS	2007
Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	§ 177	4
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	§ 178	22
Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	§ 259	7
Prostitutsioonile kaasaaitamine	§ 268 ¹	24
Kokku		135

Kõige levinumaks inimkaubandusega seotud kuriteoks oli 2007. aastal vabaduse võtmine seadusliku aluseta (55), prostitutsioonile kaasaaitamine (24) ning lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine (22). Kui 2006. aastal registreeriti § 268 (ebaseadusliku tegevuse võimaldamine ja prostitutsiooni vahendamine) alusel 38 kuritegu, siis 2007. aastal registreeriti 24 prostitutsioonile kaasaaitamise (§ 268¹) kuritegu³⁹. 16.07.2006 jõustunud KarS-i muudatuse kohaselt asendab § 268 sõnastus „ebaseadusliku tegevuse võimaldamine“ varasema „ebaseadusliku tegevuse võimaldamine ning prostitutsiooni vahendamine“.

Võrreldes 2006. aastaga on tõusnud seadusliku aluseta vabaduse võtmise kuritegude arv 44-lt 55-le, samas on vähenenud alaealise pornograafilise teose valmistamisel kasutamise ning lapsporno valmistamise ja selle võimaldamise kuritegude arv – vastavalt 10-lt 4-le ning 29-lt 22-le.

Oluliseks muudatuseks seadusandluses on 15.03.2007 jõustunud KarS-i muudatus, millega täiendati tulenevalt EL Nõukogu 19. juuli 2002. a inimkaubanduse vastu võitlemise raamotsuses (2002/629/JSK) sisalduvast inimkaubanduse mõistest orjastamise (§ 133) koosseisu. Orjastamiseks loetakse nüüdsest ka ohvri abitu seisundi või süüdlasest sõltuvuse ärakasutamist. KarS-i § 133 orjastamise definitsioon sisaldas võimalike orjastamisviisidena vaid vägivalda või pettust, seega ei olnud raamotsuses nimetatud orjastamise või kaubitsemise viisid täielikult hõlmatud. Katmata olid juhud, kui orjastamisel ei kasutata vägivalda või pettust. Seetõttu täiendati KarS-i § 133 tunnusega „ära kasutades inimese abitut seisundit“. Abitu seisund võib olla seotud ka kannatanu sõltuvusega teo toimepanijast (nt vanem või seaduslik esindaja ja laps, arst ja patsient).

Equal projektis „Prostitutsiooni kaasatud naiste sh inimkaubanduse ohvrite integratsioon legaalsele tööturule“ osalenud prostitutsiooni kaasatud naiste uuringu⁴⁰ tulemusel leiti järgmist:

- ligikaudu 90% projektiga ühinenud naistest on mitte-estlased;
- 60% tööturule pürgijatest on vanemad kui 25 aastat, samas on enamik prostitutsiooniga tegelevaid naisi keskmiselt alla 25-aastased;
- ligikaudu 80% naistest on intiimteenuste osutamine hetkel ainsaks sissetulekuallikaks;

³⁹ Alates 16.07.2006 kajastab prostitutsiooni vahendamist mitte § 268, vaid 268¹. Samuti lisandus § 143¹ (sugulise kire rabuldamisele sundimine).

⁴⁰ Equal projektiga liitunud prostitutsiooni kaasatud naised. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut. H, Kase., I. Pettai. 2008.

- kolmandikul naistest ei ole mitte kunagi varem olnud ametlikku töökohta;
- iga 8.–9. küsitletu on viibinud olukorras, kus bordelliomanik või vahendaja on ära võtnud tema dokumendid ja/või hoidnud teda bordellis luku taga;
- iga 12. tüdrukut on sunnitud ööpäeva või isegi kauem ilma puhkepausideta ja valikuta teenindama kõiki kliente;
- iga 4. Ida-Virumaa naisel on kas kroonilised haigused või invaliidsus-grupp;
- 58% prostitutsiooniga tegelevatest naistest ei jaga arusaama, mille kohaselt on prostitutsioon noortepärane tegevus, mis võimaldab kerge vaevaga suurt raha teenida.

2007. aastal avaldatud uuring "Prostitutsiooni varjatud pool: räägivad seksi ostjad" andis ülevaate n-ö nõudluse poole suhtumisest seksuaalteenuste ostmise kriminaliseerimise ning prostitutsiooni legaliseerimise. Kui üldine hoiak prostitutsiooni legaliseerimise oli pigem positiivne, leiti ka, et see ei toimiks tegelikkuses, kuna prostitutsiooniäri on tihedalt seotud organiseeritud kuritegevusega ning sellega tegelejad ei hakkaks riigile seadusekuulekalt makse maksta. Seksteenuse ostjad leidsid, et prostitutsiooni legaliseerimine oleks hea lahendus siis, kui ostjad jääksid endiselt anonüümseks. Seksteenuste ostmise kriminaliseerimise kui prostitutsioonipoliitika tõhususe suhtes olid respondendid üsna skeptilised. Samas leiti ka, et seksteenuste ostmise kriminaliseerimine raskendaks nõrgas sotsiaalmajanduslikus olukorras naiste olukorda.⁴¹

Piirkondlik jaotus

45% (59) inimkaubandusega seotud kuritegudest pandi toime Põhja ringkonnas, 22% (27) Viru, 20% (26) Lääne ning 15% (20) Lõuna ringkonnas. Prostitutsioonile kaasaaitamise 24-st registreeritud kuriteost pandi 16 (67%) toime Põhjas, sh 15 Tallinnas, ning 7 Lääne ringkonnas, Pärnus.

Kurjategijad ja ohvrid

135 registreeritud inimkaubandusega seotud kuriteo puhul selgitati välja 102 kahtlustatavat. Tüüpiline inimkaubandusega seotud kuriteo toime pannud isik oli üle 30-aastane Eesti kodakondsusega isik, kes pani kuriteo toime üksi:

- 79% olid meessoost;
- 66% olid vanemad kui 30 aastat;
- 61% olid Eesti Vabariigi kodakondsusega.

13% inimkaubanduse kuritegudes kahtlustatavatest olid Vene kodakondsusega ning veerand kodakondsuseta isikud.

Kui üldjuhul kahtlustati inimkaubitsemises veidi üle pooltel juhtudel mitte rohkemat kui üht isikut, siis prostitutsioonile kaasaaitamise puhul oli 17 juhtu-

⁴¹ Prostitutsiooni varjatud pool: räägivad seksi ostjad. Sotsiaalministeeriumi toimetised nr 5/2007. Sotsiaalministeerium. Lk 23–24.

mist 15-l kahtlustatavaid enam kui üks. Arvestades nende juhtumite hulka, oli ka kokkuvõttes 42% inimkaubandusega seotud kuritegudes kahtlustatavaid enam kui üks. 45 isikut (41%) seostati prostitutsiooni kaasaaitamise ning 34 (31%) seadusliku aluseta vabaduse võtmise juhtumitega, ülejäänud kuriteoliikide puhul oli kahtlustatavaid vähem.

Näiteks registreeriti 2007. aastal § 259 alusel juhtum, kus kaks Leedu vabariigi kodanikku toimetasid isikliku kasu saamise eesmärgil üle Eesti Vabariigi riigipiiri 2 välismaalast (mitte Leedu ega Eesti kodanikku), olles eelnevalt neile hankinud Leedu ID-kaardid. 2008. aasta seisuga ei ole välisriigist pärit inimkaubanduse ohvrite kriminaalmenetluse ajaks Eesti tähtajalist elamisloa⁴² väljastatud.

Inimkaubanduse ohvrid ise või ka teised isikud annavad kuriteost ametlikult teada väga harva. Kannatanud häbenevad läbielatud, kardavad ühiskonna hukkamõistu või kurjategijate ähvardusi. Selline kuriteo varjatud olemus raskendab aga saada ülevaadet olukorrast. Kriminaalmenetluses on inimkaubandusega seotud kuritegude ohvrid tihti tunnistajad, mitte kannatanud. Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM) ametnik teatas välisministeeriumile Suurbritannias inimkaubanduse ohvriks sattunud Eesti Vabariigi kodanikust. Ohvrile ostis lennupileti Eesti Londoni saatkond ning Eestisse jõudes paigutati naine abi saamiseks Tartu naiste varjupaika. 2007. aastal loodud seksuaalselt eksploateeritud naiste varjupaigad on seni abi osutanud 4-le inimkaubanduse ohvrile.

Menetlus

2007. aastal saadeti inimkaubandusega seotud kuritegudes kohtusse 62 isikut. Lõpliku menetlusotsuse sai 2007. aastal ning kohtusse saadeti 73 kuritegu, mis teeb nende kuritegude lahendamise määraks 54%. Suurem osa (113) inimkaubandusega seotud kuritegudest saadeti kohtusse üldmenetluses ning vähem kui veerand kokkuleppemenetluses. Üldmenetluses saadeti kohtusse peamiselt prostitutsiooni kaasamise (§ 268¹) (92) ja alaealiste prostitutsiooni kaasamise (§ 176) juhtumeid (7), samas kui kokkuleppemenetluses moodustasid valdava osa seadusliku aluseta vabaduse võtmise juhtumid (11).

Inimkaubandusega seotud kuritegude kohtueelse menetluse kestus varieerub ühest kuust kuni kahe aastani. Lisaks sai lõpliku menetlusotsuse üks doonorlusele kallutamise kuritegu (§ 140), mis kestis umbes kuus aastat.

Menetlus lõpetati oportuuniteedi alusel 9 isiku puhul, neist 7-le määrati rahaträhv. § 136 (vabaduse võtmine seadusliku aluseta) puhul oli keskmise makse suurus (5 isikut) 3400 krooni, prostitutsioonile kaasaaitamise (§ 268¹) puhul (1 isik) 2910 krooni. Võõra lapse hõivamise (§ 172) puhul (1 isik) 10 000 krooni.

2007. aastal mõisteti prostitutsioonile kaasaaitamises (§ 268¹) süüdi 4 isikut, prostitutsiooni vahendamises (§ 268) 27 isikut, alaealise prostitutsioonile kaasaaitamises (§ 176) 13 isikut, alaealise prostitutsioonile kallutamises (§ 175) 2

⁴² 01.02.2007 jõustusid välismaalaste seaduse ning sissesõidukeelu ja väljasõidukohustuse seaduse muudatused, millega näbakse ette inimkaubanduse ohvrite tähtajalise elamisloa andmise võimalus. Välismaalaste seadus, IV3peatükk.

isikut, orjastamises (§ 133) 3 isikut. Kokku oli nende süüdimõistmistega seotud 8 kriminaalasja ning 31 isikut ehk samadele isikutele määrati karistus mitme paragrahvi alusel. Orjastamise paragrahvi alusel 2007. aastal süüdi mõistetud 2 meest mõisteti süüdi ka prostitutsioonile kaasaaitamises (§ 268¹).

Tabel 7. Inimkaubanduse kuritegudes süüdi mõistetud

Kuriteoliik	Süüdimõistmised 2007**
Orjastamine	3
Suguühendusele sundimine	4
Võõra lapse hõivamine	3
Alaealise prostitutsioonile kallutamine	2
Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine	13
Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	1
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	4
Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle EV riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	2
Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine ja prostitutsiooni vahendamine / prostitutsioonile kaasaaitamine*	41/4
Kokku	76

* Alates 16.07.2006 kajastab prostitutsiooni vabendamist mitte § 268, vaid § 268¹. Samuti lisandus § 143¹ (sugulise kire rahuldamisele sundimine).

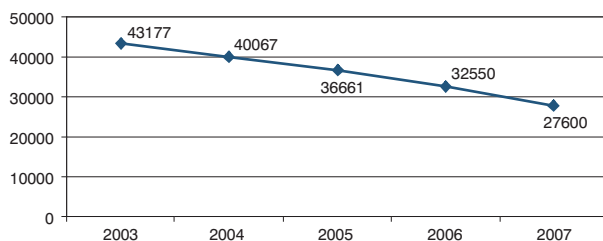
** Tabelis on toodud kriminaalajade ja süüdimõistetud isikute arvud inimkaubandusega seotud karistusseadustiku paragrahvide lõikes. Seega võib üks kriminaalasi ja süüdimõistetud isik esineda tabelis korduvalt mitmel erineva karistusseadustiku paragrahviga seotud real.

Varavastased ja intellektuaalse omandi vastased kuriteod

- Varavastased ja intellektuaalse omandi vastased kuriteod moodustasid 2006. aastal ca 55% registreeritud kuritegevusest: vastavalt 27 600 ja 81 kuritegu.
- Vargused moodustasid 79% varavastastest kuritegudest, samas on nende arv viimastel aastatel järjekindlalt vähenenud.
- Varavastaste kuritegude lahendamise määr oli 29%.
- Varavastaste kuritegude arv 10 000 elaniku kohta oli kõige kõrgem Tallinnas, suurtest linnadest järgnesid Tartu ja Pärnu.
- Vargusi, röövimisi ja väljapressimisi on toime pannud valdavalt alla 25-aastased, kusjuures alaealiste osakaal on suur.

2007. aastal jätkus viimastel aastatel avaldunud langus varavastaste kuritegude arvus: registreeriti 27 600 varavastast kuritegu, mis moodustas 55% registreeritud kuritegude üldarvust. Võrreldes 2006. aastaga vähenes varavastaste kuritegude arv 4950 võrra ehk 15%.

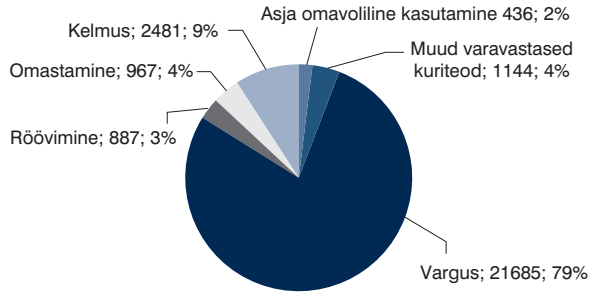
2007. aasta langus varavastaste kuritegude registreerimises ning samal ajal kasvanud väheväärtusliku asja vastu suunatud väärtegude registreerimine on ilmselt seotud 15.03.2007 jõustunud muudatusega karistusseadustikus (§ 218), mille kohaselt ei too korduv süütegu väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu raskendavate asjaolude puudumisel enam kaasa kriminaalkaristust; esmajoonel puudutab see korduvaid nn pisivargusi.⁴³ Varem tõi korduvus – olenemata tekitatud kahju suurusest – kaasa kriminaalvastutuse ning niisugust tegu karistati kuni viieaastase vangistusega. Nüüd menetletakse niisuguseid juhtumeid väärteona, mille eest on ette nähtud rahtrahv kuni kolmsada trahviühikut (18 000 krooni) või arest kuni 30 päeva.

Joonis 13. Varavastased kuriteod aastatel 2003–2007

⁴³ Kuritegudeks loetakse selliseid varavastasteid süütegusid, millega tekitatakse kahju enam kui 20 miinimumpäevamäära ehk 1000 krooni; samuti juhtumeid, millega kaasnesid raskendavad asjaolud.

Varavastastest kuritegudest kõige suurema osa moodustasid 2007. aastal vargused, mida registreeriti 21 685 (79% varavastastest kuritegudest); järgnesid kelmus (2481; 9%), omastamine (967; 4%) ja röövimine (887; 3%).

Joonis 14. Levinumate varavastaste kuritegude arv ja osakaal kõigist varavastastest kuritegudest 2007. aastal

Piirkondlik jaotus

Maakondadest registreeriti varavastaseid kuritegusid 2006. aastal kõige enam Harjumaal, kus registreeriti 57% kõigist seda liiki kuritegudest Eestis (15 730). Harjumaale järgnes Ida-Virumaa (3005; 11%), Tartumaa (2727; 10%) ja Pärnumaa (1493; 5%).

Suurtest linnadest registreeriti varavastastest kuritegusid kõige enam Tallinnas (13 298); oluliselt väiksema kuritegude arvuga järgnesid Tartu (2271), Narva (1148) ja Pärnu (940). Kõigist samas maakonnas registreeritud varavastastest kuritegudest moodustas Tallinna osakaal 85%, Tartu 83%, Narva 38% ja Kohtla-Järve 24%, Pärnu 63%.

Varavastaste kuritegude arv 10 000 elaniku kohta oli suurim Harjumaal (301), millele järgnesid Tartumaa (183), Ida-Virumaa (175) ja Pärnumaa (168). Linnadest oli kuritegevuse tase kõrgeim Tallinnas (335); järgnesid Maardu (229), Tartu (2239; Pärnu (213) ja Rakvere (191).

Kurjategijad ja ohvrid

Varavastastes kuritegudes selgitati välja 6862 kahtlustatavat. Tüüpiline varavastase kuriteo toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes enamasti pani kuriteo toime üksi:

- 88% olid mehed;
- 33% olid 18–24aastased;
- 65% olid Eesti kodanikud;
- 74% pani kuriteo toime üksinda.

Varavastaste kuritegude puhul oli kriminaalne aktiivsus selgelt suurim noorte seas: 10 000 elaniku kohta oli kahtlustatavaid 14–17aastaste seas 169, 18–24aas-

taste seas 160 isikut, 25–29aastaste seas 129 isikut, 30–39aastaste seas 62 isikut, 40–55aastaste seas 37 ja enam kui 55-aastaste seas 5 isikut. Niisuguste kuritegude toimepanijate seas oli keskmisest suurem kodakondsuseta isikute osakaal (24%).

Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 7361 varavastast kuritegu. Menetlus lõpetati 20 246 kuriteos, neist 14 561 juhul süüdlase tuvastamatuse tõttu, 4509 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel ja 1176 juhul otstarbekuse kaalutlustel. Varavastaste kuritegude lahendamise määr oli 29%.

Vargus

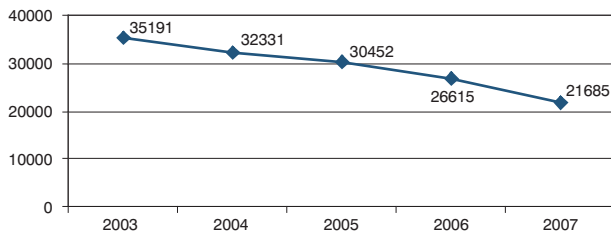
Vargused on läbi aastate olnud kõige sagedasemaks kuriteoks Eestis. 2007. aastal registreeriti 21 685 vargust, mis on 4930 kuritegu (19%) vähem kui 2006. aastal. Vargused moodustasid 2007. aastal 43% registreeritud kuritegudest. 55% vargustest pandi toime raskendavatel asjaoludel (KarS § 199 lg 2). Sissetungimisega pandi toime vähemalt 40% vargustest.⁴⁴

Varguste arvu langemisele aitas tõenäoliselt kaasa eespool kirjeldatud seadusemuudatus korduvate alla 1000-kroonise kahjuga varavastaste süütegude dekriminaliseerimisest. Varguste ja väärtegudena menetletavate varavastaste süütegude⁴⁵ arv kokku tõusis 2006. aastaga võrreldes 1188 süüteo võrra ehk 3%; samas jäi niisuguste süütegude arv 2005. aastaga võrreldes siiski 4156 võrra ehk 11% väiksemaks. Pärast seadusemuudatuse jõustumist on täheldatud muutusi varguste struktuuris: ebaselge väärtusega asjade asemel on hakatud rohkem varastama kauplustest, kus asja väärtus on täpselt teada. Politseiameti andmetel registreeriti 2007. aastal kaubandusettevõtetes 2011 vargust (kuritegu) ning 8217 alla 1000-kroonise kahjuga väärtegu, kokku 10 228 süütegu. Hinnanguliselt registreeriti niisuguseid süütegusid 2006. aastal suurusjärgus 8000⁴⁶ – seega on ilmne, et 2007. aastal kasvas kaubandusettevõtetest toime pandud varguste absoluutarv ja osakaal kõigist vargustest.

⁴⁴ KarS § 199 lg 2 p 8. Kuna statistikas arvestatakse übe ja sama paragrahvi puhul iga juhtumit vaid üks kord (olenemata tegelikust kvalifikatsioonist, mis võib sisaldada mitut punkti), ei kajastu siin need sissetungimisega toime pandud kuriteod, mis on juba kajastatud lõike 2 punktides 1–7.

⁴⁵ Siinkohal arvestatakse kõiki KarS § 218 lõike 1 alusel registreeritud väärtegusid, kuna valdavalt on tegu vargustega ning statistikas pole niisuguseid süütegusid võimalik liigiliselt täpsemalt eristada.

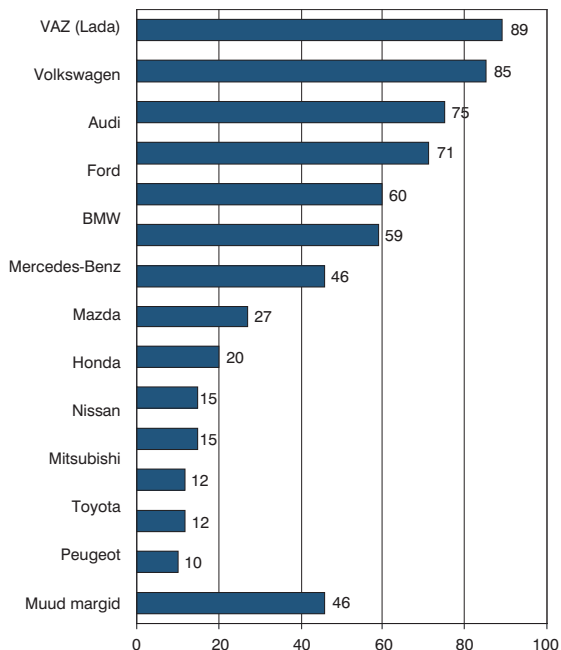
⁴⁶ 2006. aastal registreeriti 4315 kaubandusettevõtetest toime pandud vargust (kuritegu). Alla 1000-kroonise kahjuga väärtegusid registreeriti kokku 5230, kuid eraldi andmed väärtegudest kaubandusettevõtetest puuduvad. Viimatinimetatud juhtumid moodustasid 2007. aastal 72% kõigist väikese kahjuga väärtegudest (kokku 11 347) ning sarnase osakaalu puhul registreeriti 2006. aastal ligikaudu 3800 väärtegu; seega kokku ligikaudu 8100.

Joonis 15. Registreeritud varguste arv aastatel 2003–2007

Sõidukite vargused ja sõidukite omavoliline kasutamine

Sõidukite vargused moodustasid 2007. aastal alla 4% kõigist vargustest. Politseiameti andmetel varastati 726 sõidukit. Niisuguste kuritegude arv on viimastel aastatel oluliselt vähenenud tänu mitme autovaraste grupi kohtu alla andmisele ja vangi mõistmisele: 2007. aastal varastati sõidukeid 229 võrra (24%) vähem kui 2006. aastal ning 898 võrra (55%) vähem kui 2005. aastal. Sõidukite omavolilisi kasutamisi registreeriti 2007. aastal 281 (2006. aastal 284). Sõiduautosid varastati või võeti omavoliliselt kasutamiseks 2007. aastal kokku 648. Automarkide järgi olid esikohal VAZ (Lada), Volkswagen ja Audi.

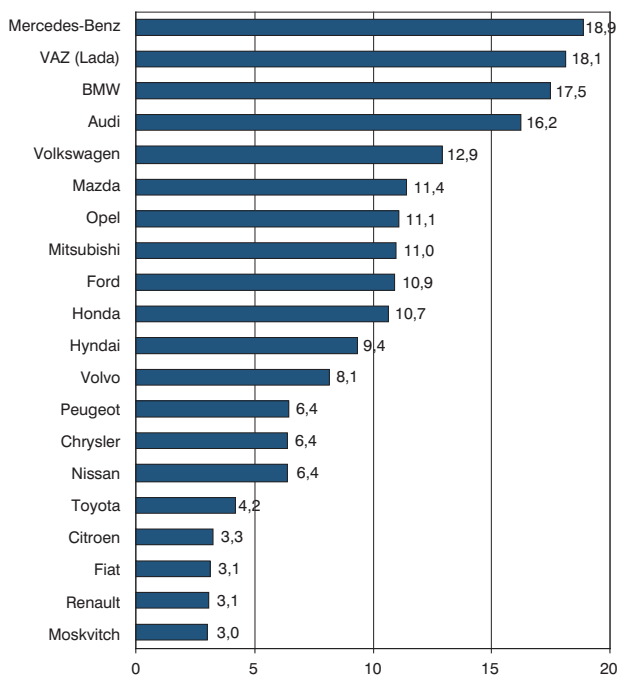

Joonis 16. Sõiduautode varguste ja omavolilise kasutamise juhtumite arv 2007. aastal⁴⁷

⁴⁷ Allikas: Politseiamet.

Eestis arvel olevate sõiduautode arvu⁴⁸ arvestades olid enamohustatud automargid Mercedes-Benz (19 juhtumit 10 000 arvel oleva sama marki sõiduauto kohta), VAZ (18), BMW (18) ja Audi (16).

Joonis 17. Sõiduautode varguste ja omavolilise kasutamise juhtumite arv 2007. aastal 10 000 arvel oleva sama marki sõiduauto kohta

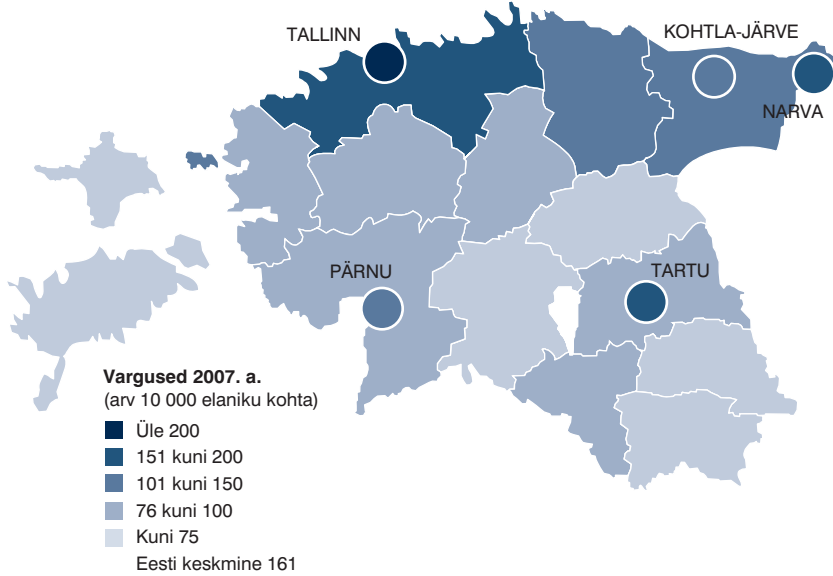
Piirkondlik jaotus

Kuna vargused moodustavad kõige suurema varavastaste kuritegude grupi, mõjutab nende regionaalne levikupilt olulisel määral varavastaseid kuritegusid tervikuna. 61% vargustest pandi toime Harjumaal (13 203), 9% Ida-Virumaal (2018), 9% Tartumaal (1945), 5% Pärnumaal (976).

Kõigist samas maakonnas registreeritud vargustest moodustas Tallinna osakaal 84%, Tartu 81%, Narva 34% ja Kohtla-Järve 22%, Pärnu 57%.

Varguste arv 10 000 elaniku kohta oli maakondadest suurim Harjumaal (253), Tartumaal (131), Lääne-Virumaal (120) ja Ida-Virumaal (117): järgnesid Pärnumaa, Raplamaa ja Valgamaa. Linnadest oli näitaja suurim Tallinnas (279), Maardus (185) ja Tartus (154), neile järgnesid Rakvere, Pärnu ja Valga. Eestis registreeriti 10 000 elaniku kohta keskmiselt 162 vargust.

⁴⁸ Autoregistrikeskuse andmed 1. juulil 2007 arvel olnud sõiduautodest (<http://www.ark.ee/atp/?id=33696>).

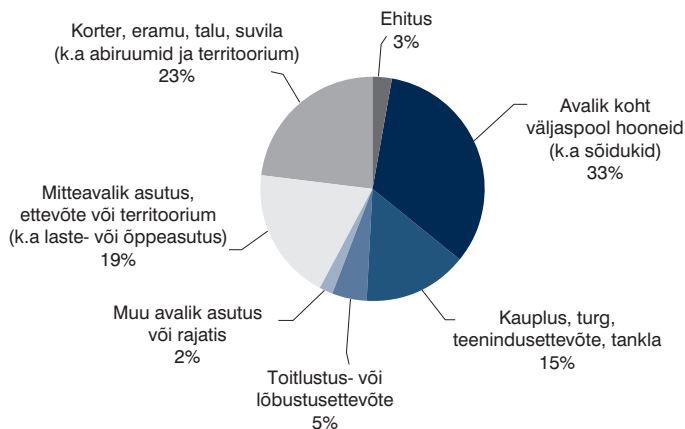

Joonis 18. Varguste arv 10 000 elaniku kohta maakondades ja suuremates linnades 2007. aastal

55% vargustest pandi toime avalikul territooriumil ning avalikes asutustes ja ettevõtetes⁴⁹, 23% eluruumides ja nendega seotud ruumides või territooriumil, 19% muudes asutustes ja ettevõtetes või nende territooriumil, 3% ehitustel. Kauplustes, turgudel, teenindusettevõtetes ja tanklates toime pandud vargused moodustasid 15% kõigist registreeritud vargustest. 2007. aastal Justiitsministeeriumi poolt korraldatud uuring ettevõtete kokkupuudetest kuritegevusega näitas samuti arvestatava osa varguste toimepanemist kaubandusettevõtetes.

Varastatud esemete täpse koosseisu kohta andmed puuduvad. Mittetäielikel andmetel (65% varguste kohta) moodustasid mobiiltelefonide vargused 11%, metallivargused 5% ning jalgrattavargused 4% vargustest.

⁴⁹ Nt kauplused, toitlustus- ja teenindusettevõtted, kultuuri-, spordi- ja lõbustusasutused, ühissõidukid, transpordisõidmed, tanklad.

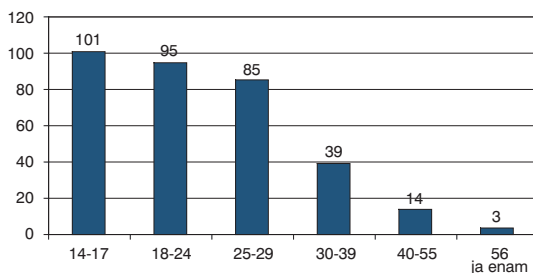
Joonis 19. Vargused toimepaneku koha järgi 2007. aastal

Kurjategijad ja ohvrid

Vargustes selgitati välja 4206 kahtlustatavat. Tüüpiline varguse toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes enamasti pani kuriteo toime ükski:

- 88% olid mehed;
- 52% olid alla 25-aastased;
- 63% olid Eesti kodanikud;
- 75% pani kuriteo toime üksinda.

Vargusi toime pannud isikute seas on olnud suhteliselt suur noorte, sh eriti alaealiste osakaal: 19% vargustes kahtlustatavatest olid alaealised. Kriminaalne aktiivsus oli suurim alaealiste seas (ligikaudu 100 kahtlustatavat 10 000 noore kohta vanuses 14–17 aastat) ning vähenes oluliselt pärast 20ndaid eluaastaid.

Joonis 20. Varguse toimepanijaid 10 000 elaniku kohta eri vanuserühmades 2007. aastal

Mittetäielikel andmetel (31% juhtumite kohta) pandi 75% vargustest toime võõraste, 20% kannatanu tuttavate (k.a töölased tuttavad ja koolikaaslased)

ning 5% sugulaste või hõimlaste poolt. Kuriteo motiiv on teada 23% registreeritud varguste kohta – nendest juhtumitest üks kolmandik pandi toime alkoholi või uimasti hankimise eesmärgil.

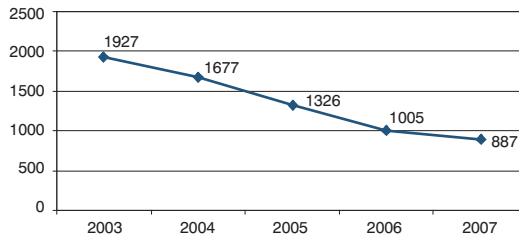
Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 7361 vargust, mis on 18% enam kui 2006. aastal (6249). Menetlus lõpetati 16 932 kuriteos, neist 737 juhul otstarbekuse kaalutlustel, 13 089 juhul süüdlase tuvastamatuse tõttu ja 3241 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel. Varguste lahendamise määr oli 22%.

Vargustes saadeti kohtusse 3235 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 912 isiku suhtes; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti 4 isiku suhtes. Isikutest saadeti kohtusse 42% lühimenetluses, 35% kokkuleppemenetluses, 15% üldmenetluses, 5% kiirmenetluses, 3% käskmenetluses. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö 123 isikule (keskmine tundide arv 45) ja rahaline kohustus 425 isikule (keskmine rahasumma 1674 krooni). Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 10 kuud.

Röövimine

Röövimisi registreeriti 2007. aastal 887, mis on 118 kuritegu (12%) vähem kui 2006. aastal, millega jätkus viimaste aastate langustrend. Röövimised moodustasid 2006. aastal ligi 2% registreeritud kuritegudest. Eurostati andmetel oli Eestis röövimiste arv 10 000 elaniku kohta ning ka röövimiste osakaal registreeritud kuritegudest veidi üle Euroopa Liidu riikide keskmise (9. koht) – kuid nende näitajate põhjal ei saa hinnata niisuguse kuritegevuse tegelikku taset erinevates riikides, tingituna erinevustest röövimiste defineerimisel seadustes ning nende registreerimise ja arvestamise praktikas.

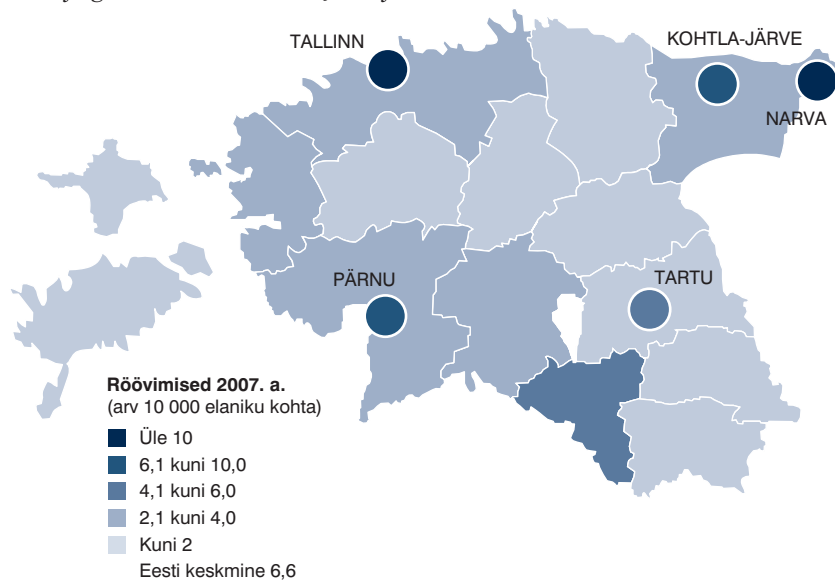

Joonis 21. Registreeritud röövimiste arv aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

Suurem osa röövimisi registreeriti Harjumaal – 59% (526) kõigist seda liiki kuritegudest Eestis, järgnes Ida-Virumaa 19%-ga (165). Eestis registreeriti 10 000 elaniku kohta keskmiselt 7 röövimist. Röövimiste arv 10 000 elaniku kohta oli teiste maakondadega võrreldes märgatavalt kõrgem Harjumaal (10) ja

Ida-Virumaal (10), millele järgnes Pärnumaa (6); muudes maakondades jäi see näitaja alla 5. Linnadest oli näitaja suurim Narvas (14), Tallinnas (12) ja Valgas (12); järgnesid Pärnu, Kohtla-Järve ja Maardu.

Joonis 22. Röövimiste arv 10 000 elaniku kohta maakondades ja suuremates linnades 2007. aastal

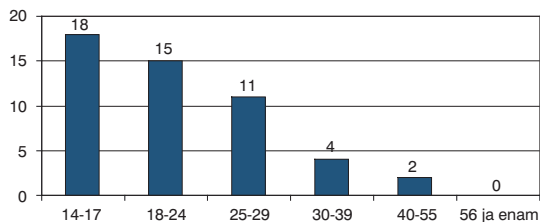
Kõigist samas maakonnas registreeritud röövimistest moodustas Tartu osakaal 95%, Tallinna 94%, Valga 94%, Pärnu 75%, Viljandi 65%, Narva 55% ja Kohtla-Järve 25%. Röövimiste puhul oli sarnaselt varasemate aastatega Tallinna ja Tartu osakaal maakonnas väga suur – selle üheks põhjuseks võib pidada niisuguste kuritegude toimepanemise „soodsaid” võimalusi suurtes linnades.

Kurjategijad ja ohvrid

Röövimistes selgitati välja 569 kahtlustatavat. Tüüpiline röövimise toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes pani kuriteo toime peaaegu pooltel juhtudel grupis:

- 95% olid mehed;
- 62% olid alla 25-aastased;
- 60% olid Eesti kodanikud;
- 45% pani kuriteo grupis.

Sarnaselt vargustega panid röövimisi toime esmajoones noored, kusjuures alaealiste osakaal oli 26% kõigist kahtlustatavatest. Ka kriminaalne aktiivsus oli suurim alaealiste seas (18 kahtlustatavat 10 000 noore kohta vanuses 14–17 aastat) ning vähenes tuntavalt alates 25. eluaastast.

Joonis 23. Röövimise toimepanijaid 10 000 elaniku kohta erinevates vanuserühmades 2007. aastal

Mittetäielikel andmetel (42% juhtumite kohta) pandi 68% röövimistest toime võõraste, 26% kannatanu tuttavate (k.a tööalased tuttavad ja koolikaaslased), 4% sugulaste või hõimlaste ning 2% kuriteo- või vangikaaslaste poolt.

Tüüpiline röövimise ohver oli keskealine mees:

- 72% olid mehed;
- 27% olid 40-55aastased.

Ohvritest 10% olid alaealised; 18–23aastaseid oli 18%, 24–29aastaseid 11%, 30–39aastaseid 20%, 40–55aastaseid 27% ning vanemaid kui 55-aastaseid oli 14%. 10 000 elaniku kohta oli röövimise läbi kannatanuid kõige enam 40–55aastaste seas (12), millele järgnes 30–39aastaste vanuserühm (9).

Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 367 röövimist. Menetlus lõpetati 773 kuriteos, neist 8 juhul otstarbekuse kaalutlustel, 603 juhul süüdlase tuvastamata tõttu ja 177 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel. Röövimiste lahendamise määr oli 36%.

Röövimistes saadeti kohtusse 527 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 15 isiku suhtes; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti ühe isiku suhtes. Isikutest saadeti kohtusse 37% lühimenetluses, 36% üldmenetluses, 26% kokkuleppemenetluses ja üks isik käskmenetluses. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö ühele isikule (50 tundi) ja rahaline kohustus kuuetele isikule (keskmine rahasumma 1915 kr).

Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 11 kuud.

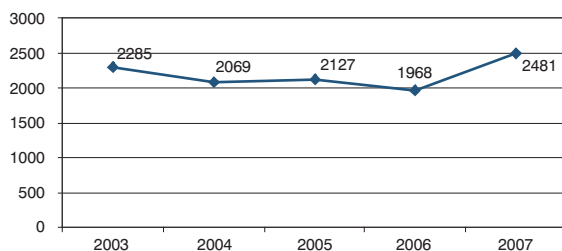
Kelmus

2007. aastal registreeriti kokku 2481 kelmust (KarS § 209), mis on 513 kuritegu (26%) rohkem kui 2006. aastal. Lisaks registreeriti 128 arvutikelmust, 27 kindlustuskelmust ja üks soodustuskelmus. Kõik kelmuseliigid kokku moodustasid 2007. aastal 5% registreeritud kuritegudest. Järgnevalt peetakse silmas § 209

alusel registreeritud kelmusi.

Kelmused hõlmavad sageli suurt arvu üksteisega sarnaseid üksikjuhtumeid, kus üks ja sama kurjategija või kurjategijate grupp kasutab olemuselt sarnast pettuseskeemi paljude ohvrite suhtes. Näiteks sõlmitakse varastatud isikut tõendava dokumendi abil võõra nime all lepinguid mobiiltelefonide kasutamiseks, ostetakse varastatud pangakaardiga kaupu ja teenuseid jne.

2007. aasta eripäraks oli alles 2006. aasta suvel turule tulnud kiirlaenupakkumistega (SMS-i või interneti teel taotletavad lühikese tähtaja ja tagatiseta laenud) seotud kelmuste arvu kiire kasv, mille puhul võeti laen teise isiku nimele ning omastati laenuandja poolt välja makstud raha. Laen võeti ohvri teadmata (kasutades andmeid tema kohta) või saavutati ohvri nõusolek pettusega, kusjuures võidi kasutada internetipanga paroolide väljapetmist (nt paluti fiktiivses töö- või laenupakkumise kuulutuses saata enda isiku- ja pangandmed, väikese tasu eest paluti avada pangaarve ja võeti koodid enda kätte jne). Niisuguseid kelmusi soodustas laenu võtmise lihtsus ilma laenuvõtjat isikut tõendava dokumendi alusel identifitseerimata, mis võimaldas lühikese aja jooksul ühe ja sama kannatanu isiku- ning pangaandmeid kasutades sarnast pettuseskeemi korrata mitme laenuandja puhul.⁵⁰ Niisuguste kuritegudega suudeti välja petta mõnel juhul üle 100 000 krooni ulatuvaid summasid. Hinnanguliselt oli vähemalt 30% kelmustest seotud kiirlaenupettustega.

Joonis 24. Registreeritud kelmuste arv aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

Kelmuste puhul oli võrreldes teiste varavastaste kuritegudega Harjumaal registreeritud kuritegude osakaal suhteliselt väike, moodustades 34% (833) kõigist seda liiki kuritegudest Eestis. Tallinna osakaal oli 30% (747) kõigist seda liiki kuritegudest Eestis. Tartumaal registreeriti 18% (448) kelmustest, neist valdav osa Tartus (438). Ida-Virumaal registreeriti 17% (416) kelmustest, suurem osa Narvas (154) ja Kohtla-Järvel (146). Pärnumaal registreeriti 12% (299), neist enamuse Pärnu linnas (238); Lääne-Virumaal 4% (100), neist pooled Rakveres (50).

Kelmuste arv kasvas reas piirkondades oluliselt peamiselt kiirlaenupettuste

⁵⁰ Kiirlaenude väljastamise tingimusi karmistati 28.01.2008 jõustunud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusega, mille kohaselt peavad niisuguste laenude pakkujad edaspidi esimesel korral laenuvõtja isikusamasuse dokumendi alusel tuvastama.

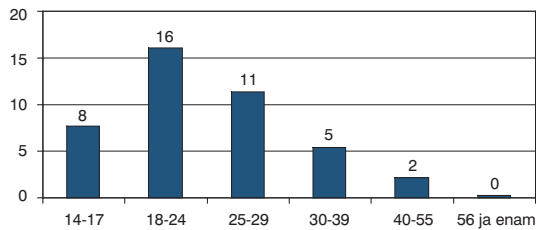
tõttu ning niisugused kuriteod moodustasid arvestatava osa kuritegevusest. Näiteks registreeriti Vändra alevis nii 2006. kui ka 2007. aastal 13 vargust, kuid kelmuste arv kasvas 2-lt 45-le; kelmuste arv kasvas 2007. aastal järsult ka mitmetes linnades (Jõgeva, Paide, Kohtla-Järve, Jõhvi, Rakvere, Valga, Pärnu, Tartu) ja valdades (nt Tabivere, Saare, Tapa, Abja, Sõmerpalu).

Kurjategijad ja ohvrid

Kelmustes selgitati välja 568 kahtlustatavat. Tüüpiline kelmuse toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes enamasti pani kuriteo toime üksi:

- 82% olid mehed;
- 51% olid alla 25-aastased;
- 71% olid Eesti kodanikud;
- 75% pani kuriteo toime üksinda.

Kelmustes langes sarnaselt teistele varavastastele kuritegudele kriminaalne aktiivsus vanuse suurenemisega, olles kõige kõrgem 18–24-aastaste vanuserühmas ning väga väike üle 56-aastaste vanuserühmis.

Joonis 25. Kelmuse toimepanijaid 10 000 elaniku kohta vanuserühmades 2007. aastal

Tüüpiline kelmuse ohver oli keskealine mees:

- 57% olid mehed;
- 30% olid 40–55aastased.

Mittetäielikel andmetel (42% juhtumite kohta) pandi 58% röövimistest toime võõraste, 40% kannatanu tuttavate (k.a tööalased tuttavad ja koolikaaslased), 2% sugulaste või hõimlaste poolt.

Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 1155 kelmust. Menetlus lõpetati 881 kuriteos, neist 88 juhul otstarbekuse kaalutlustel, 269 juhul süüdlase tuvastamise tõttu ja 548 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel.

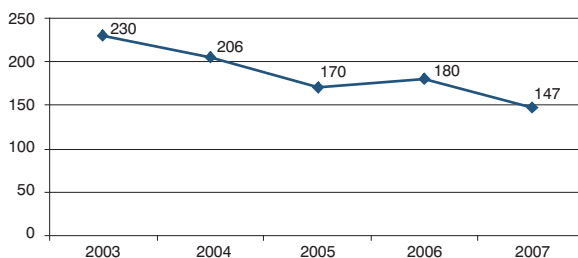
Kelmustes saadeti kohtusse 465 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 85 isiku suhtes; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti ühe isiku suhtes. Isikutest saadeti kohtusse 37% kokkuleppemenetluses, 34% lühimenetluses, 28% üldmenetluses ja 1% käskmenetluses. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul

määrati üldkasulik töö 17 isikule (keskmine tundide arv 62) ja rahaline kohustus 54 isikule (keskmine rahasumma 2512 kr). Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 14 kuud, mis on suhteliselt pikk ja ületab keskmist menetlusaega kõikide kuritegude puhul kokku (11 kuud). Kelmuste lahendamise määr oli 46%.

Väljapressimine

Väljapressimiste arv on teiste varavastaste kuritegudega võrreldes püsinud suhteliselt väiksena. 2007. aastal registreeriti 147 väljapressimist, mis on 33 kuriteo võrra (18%) vähem kui 2006. aastal. Väljapressimised moodustasid 2007. aastal 0,3% kõigist registreeritud kuritegudest.

Joonis 26. Registreeritud väljapressimiste arv 2003–2007

Piirkondlik jaotus

Väljapressimisi registreeriti 2007. aastal maakondadest kõige enam Harjumaal (65 ehk 44% kõigist seda liiki kuritegudest Eestis); kuritegude arvult järgnesid Ida-Virumaa (42), Lääne-Virumaa (12) ja Pärnumaa (9). Linnadest oli väljapressimisi kõige rohkem Tallinnas (36), Narvas (24), Kohtla-Järvel (9), Rakveres (8) ja Pärnus (7). Eestis kokku registreeriti 10 000 elaniku kohta 1,1 väljapressimist.

Kurjategijad ja ohvrid

Väljapressimistes selgitati välja 90 kahtlustatavat. Tüüpiline väljapressimise toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes peaaegu pooltel juhtudel pani kuriteo toime grupis:

- 96% olid mehed;
- 46% olid alla 25-aastased;
- 59% olid Eesti kodakondsusega;
- 46% pani kuriteo toime grupis.

Suhteliselt suur oli kodakondsuseta isikute osakaal: 28%.

Väljapressimise tüüpiline ohver oli noor mees:

- 71% olid mehed;
- 22% olid 24–29aastased.

Kannatanutest oli 19% alaealisi; 18–23aastaseid oli 22%, 24–29aastaseid 16%,

30–39aastaseid 20%, 40–55aastaseid 18% ning vanemaid kui 55-aastaseid oli 6%. Mittetäielikel andmetel tundis enamik kannatanuist teo toimepanijat.

Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 53 väljapressimist. Menetlus lõpetati 119 kuriteos, neist 13 juhul otstarbekuse kaalutlustel. Väljapressimiste lahendamise määr oli 35%.

Kohtusse saadeti 78 isikut (neist 40 üldmenetluses, psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti ühe isiku suhtes). Otstarbekusest lõpetati menetlus 8 isiku suhtes.

Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 10 kuud.

Intellektuaalse omandi vastased kuriteod

Intellektuaalse omandi vastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 81 (0,2%), mis on samas suurusjärgus varasema nelja aastaga. Võrreldes 2006. aastaga vähenes niisuguste kuritegude arv 14 võrra (15%).

Piirkondlik jaotus

Ligikaudu pooled intellektuaalse omandi vastastest kuritegudest – 52% (42) – registreeriti Harjumaal, kusjuures valdav osa (38) neist pandi toime Tallinnas. Ida-Virumaal registreeriti 10 (sh Narvas 9), Tartumaal 8 (kõik Tartus) ja Pärnumaal 7 (neist 6 Pärnus) kuritegu.

Kurjategijad ja ohvrid

Intellektuaalse omandi vastastes kuritegudes selgitati välja 38 kahtlustatavat. Tüüpiline niisuguse kuriteo toime pannud isik oli keskealine Eesti kodakondsusega mees, kes pani kuriteo toime üksi:

- 89% olid mehed;
- 32% olid 30–39aastased;
- 79% olid Eesti kodakondsusega;
- 93% pani kuriteo toime üksinda.

Menetlus

Intellektuaalse omandi vastaseid kuritegusid saadeti kohtusse 29 ning lõpetati 63, neist 26 otstarbekusest, 5 süüdlase tuvastamatuse tõttu ja 32 menetlust välis-tava asjaolu ilmnemisel. Kuritegude lahendamise määr oli 57%.

Intellektuaalse omandi vastastes kuritegudes saadeti kohtusse 12 isikut (neist 5 kokkuleppe- ja 5 käskmenetluses) ning otstarbekusest lõpetati menetlus 26 isiku suhtes (kokku 38). Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö ühele isikule (65 tundi) ja rahaline kohustus 24 isikule (keskmise rahasumma 4875 krooni).

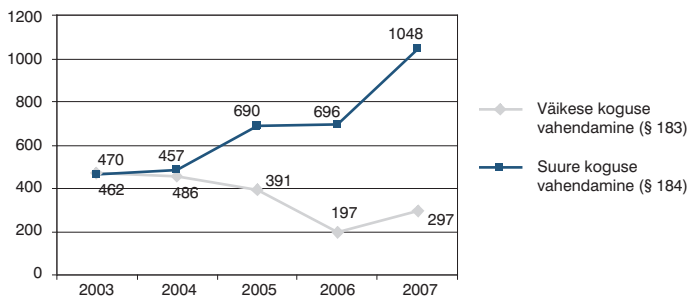
Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 9 kuud.

Narkokuriteod

- Narkokuriteod moodustasid 2007. aastal 3% registreeritud kuritegevusest (1449 kuritegu).
- Narkokuritegudest valdava osa on viimastel aastatel moodustanud suure koguse narkootikumide vahendamisega seotud kuriteod.
- 2007. aastal esitati süüdistus 31-le suuremahulise narkokaubandusega tegeleval organiseeritud kuritegelikule grupile.
- Narkokuritegude lahendamise määr oli 59%.
- Kohalikul turul on laialdase leviku saavutanud 3-metüülfentanüül; oluliselt on kasvanud kokaiini konfiskeerimine.
- Valdav osa narkokuritegudest pandi 2007. aastal toime 18–29aastaste poolt.

Narkootikumidega seotud kuritegusid registreeriti 2007. aastal 1449, mis on 468 võrra (48%) rohkem kui 2006. aastal.

Suure koguse narkootikumide vahendamisega seotud kuritegusid registreeriti 2007. aastal 1048 ning nad moodustasid 72% kõigist narkokuritegudest. Aine väikeses koguses ebaseadusliku käitlemisega seotud kuritegusid oli 297 (20%), muid narkootikumidega seotud kuritegusid registreeriti kokku 104.

Joonis 27. Levinumad narkokuriteod aastatel 2003–2007

Kui suurt kogust puudutavate kuritegude koguarv on viimastel aastatel kasvanud, siis väikese kogusega seotud kuritegude arv aastatel 2004–2006 vähenes. See oli eelkõige seotud asjaoluga, et nn tänavadiilerite püüdmisele uurimisasutused enam eraldi tähelepanu ei pööranud. 2007. aasta tõus on suures osas seletatav sellega, et vanglas toime pandud narkokuritegusid (sh narkootikumide üle vanglamüüri viskamine) menetleti varem karistuse täitmise vastaste süütegudena (aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas – KarS § 325), kuid

alates 15. märtsist 2007 narkootikumidega seotud süütegudena.⁵¹ Esmajoones mõjutas see statistikat KarS § 183 ja § 184 puhul, kus registreerimine kasvas 2006. aastaga võrreldes 51%. Senisest enam – 79 – registreeriti ka narkootiliste ainete edasiandmisi alaealistele (2006. aastal 53).

Tabel 8. Registreeritud narkokuriteod 2007. aastal

Kuriteoliik	KarS	2007
Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	§ 183	297
Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	§ 184	1048
Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele isikule	§ 185	79
Narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamine	§ 186	0
Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotroopse aine ja muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele	§ 187	3
Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	§ 188	19
Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	§ 189	2
Narkootilise ja psühhotroopse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine	§ 190	1
Kokku		1449

Piirkondlik jaotus

Narkokuritegusid registreeriti 2007. aastal kõige enam Tallinnas ja teistes suurtes linnades, kuid narkootikumidega seotud kuriteod on viimastel aastatel sagenenud ka mujal Eestis. 47% narkokuritegudest registreeriti Harjumaal (466), neist suur osa Tallinnas (376). Tartumaal registreeriti 19% narkokuritegudest (277, neist Tartus 264). Ida-Virumaal registreeriti 13% narkokuritegudest (191, neist Narvas 80 ja Kohtla-Järvel 60). 9% narkokuritegudest registreeriti Pärnumaal (130, neist Pärnus 118).

Suures koguses narkootilise aine käitlemist puudutavatest kuritegudest 44% (466) registreeriti Tallinnas ja Harjumaal, 21% (222) Tartumaal, 13% (139) Ida-Virumaal ning 11% (112) Pärnumaal.

Käesolevaks ajaks on enamiku peamiste narkootikumide tarvitamine levinud üle Eesti (eriti kanepitooted, samuti amfetamiin ja kokaain). Piirkondlikuks eripäraks on opiaatide (3-metüülfentanüül, fentanüül, herooin) tarvitamine eeskätt Põhja- ja Ida-Eestis.

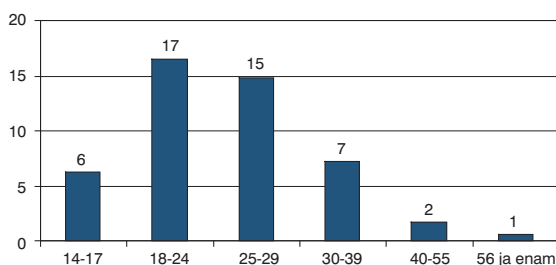
⁵¹ Karistusseadustiku 15.03.2007 jõustunud muudatusega jäeti § 325 (aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas) lõike 2 punktist 3 välja sõnad "relv, laskemoon, lõhkeaine" ja "narkootiline või psühhotroopne aine".

Kurjategijad ja ohvrid

Narkokuritegudes selgitati välja 613 kahtlustatavat. Tüüpiline narkokuriteo toime pannud isik oli noor Eesti kodakondsusega mees, kes pani kuriteo toime üksi:

- 85% olid mehed;
- 38% olid 18–24aastased;
- 62% olid Eesti kodanikud;
- 86% pani kuriteo toime üksinda.

Valdava osa narkokuritegudest panid toime 18–29aastased. Väikese koguse vahendamise eest vastutusele võetud isikutest oli 67% vanuses 14–24 aastat (neist omakorda kolmandik alaealised). Suurte koguste vahendajate keskmine vanus oli kõrgem: 14–24aastased moodustasid 42% ning 25–39aastased 46% kahtlustatavaist. 25% narkokuritegude toimepanijaist oli kodakondsuseta.

Joonis 28. Narkokuriteo toimepanijaid 10 000 elaniku kohta erinevates vanuserühmades 2007. aastal

Menetlus ja konfiskeeritud uimastid

2007. aastal saadeti kohtusse 981 narkokuritegu. Menetlus lõpetati 282 narkokuriteos, neist 20 juhul otstarbekuse kaalutlustel, 83 juhul süüdlase tuvastamatusel tõttu ja 198 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnemisel. Keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks oli 9 kuud. Narkokuritegude lahendamise määr oli 59%.

Narkokuritegudes saadeti kohtusse 596 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 6 isiku suhtes. 50% isikutest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses, 42% üldmenetluses, 7% lühimenetluses, kaks isikut käskmenetluses ja üks isik kiirmenetluses. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati rahaline kohustus kahele isikule (keskmine rahasumma 4283 krooni).

Süüdistus esitati kokku 31-le narkokaubandusega seotud organiseeritud grupile, millesse kuulus 136 isikut (2006. aastal võeti vastutusele 34 gruppi 133 isikuga). Piiriülese narkokaubandusega tegeles neist 5 gruppi 18 isikuga (2006. aastal 14 gruppi 52 isikuga). Niisuguste organiseeritud gruppide tegevuse põhisuundadeks oli sünteetiliste uimastite lähteainete sissevedu Venemaalt ning sinna kanepi ja sünteetiliste uimastite toimetamine; samuti kokaiini ja hasiši salakaubavedu Hispaaniast Eestisse ja Põhjamaadesse.

Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi andmetel saadeti 2007. aastal ekspertiisi kõige sagedamini amfetamiini, metamfetamiini, MDMA-d (ecstasy) ja neile lähedasi aineid (esines 1078 juhul), kanepit (444 juhul) ja hašišit (111 juhul) ning 3-metüülfentanüüli ja fentanüüli (kokku 387 juhul).⁵²

Kokaiini konfiskeeriti 13,1 kg (124 juhul), mis oli oluliselt rohkem kui 2006. aastal (0,5 kg; 100 juhul). Kokaiini kasvav tarbimine on sarnaselt teiste Euroopa riikidega seotud uimastitarvitajate suurenenud ostujõuga ja Eesti kurjategijate otsesidemetega tootjamaadega: näiteks on eestlastest narkokullereid kinni peetud Ladina-Ameerikas ja Kariibi mere piirkonnas.

Oluliselt kasvas ka kohalikult turult heroini peaaegu välja tõrjunud 3-metüülfentanüüli levik, mida konfiskeeriti 1,1 kg (188 juhul, arvestamata segusid) – 2006. aastal konfiskeeriti seda ainet vaid 100 g (27 korda). Heroini konfiskeeriti 2007. aastal vaid 18 korda, kuid siiski 5,7 kg ehk 1,2 kg rohkem kui eelnenud aastal; peamiselt oli tegu aine transiidiga.

Keskkriminaalpolitsei avastas 2007. aastal kolm narkolaborit, milles toodeti amfetamiini, GHB-d ja buprenorfiini (iga ainet valmistati erinevas laboris). Ka 2006. aastal avastati kolm narkolaborit.

Tarvitamise ulatuselt olid Eestis jätkuvalt kõige levinumad amfetamiin ning kanep ja hašiš, ehkki nende konfiskeerimine 2007. aastal veidi vähenes. Samal ajal kasvas mõnevõrra MDMA konfiskeerimine ning seega amfetamiini-rühma ainete konfiskeerimises tervikuna olulisi muutusi polnud.

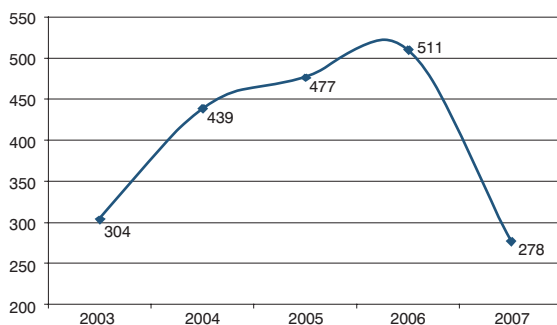
⁵² *Andmed seisuga 15.04.2008 (puudus veel 36 ekspertiisi tulemus). Segudes on samasse ainegruppi kuuluvad ained loetud kokku üks kord; üksikutel juhtudel, kus on tegu olnud kabe erineva ainegrupiga, on loetud kumbki aine eraldi.*

Ametialased ja majanduskuriteod

- Ametialased kuriteod moodustasid 2007. aastal 0,5% kuritegevusest (278 kuritegu) ning majanduskuriteod 0,9% (465 kuritegu).
- Ametialaste kuritegude lahendamise määr oli 79% ja majanduskuritegudel 71%.
- Ametialaste kuritegude arv langes võrreldes 2006. aastaga peaaegu kaks korda – selle põhjused peituvad peamiselt karistusseadustiku muudatustes.
- Kõige levinumaks ametialaseks kuriteoks oli võimuliialdus (67), kõige levinumaks majanduskuriteoks oli keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu (101).
- Majanduskuritegudest moodustasid kõige suurema grupi maksualased kuriteod (57% majanduskuritegudest).
- Ametialaste kuritegude menetlemine kestis 16 kuud, majandusalaste kuritegude lahendamisele kulus 13 kuud.
- Nii ametialaseid kui majanduskuritegusid panid toime peamiselt nooremad või keskealised Eesti kodakondsusega mehed.
- Tüüpiliselt pandi ametialaseid ja majanduskuritegusid toime Narvas ja Tallinnas.

Ametialased kuriteod

2007. aastal registreeriti 278 ametialast kuritegu, mis on poole vähem kui 2006. aastal. Kui 2006 moodustasid ametialased kuriteod 1% kogu registreeritud kuritegevusest, siis 2007. aastal veelgi vähem – vaid 0,5%.

Joonis 29. Registreeritud ametialased kuriteod aastatel 2003–2007

Sellisest langusest ei saa teha järeldust, nagu oleks korrupsioon Eestis vähenenud, kuna ametialaste kuritegude hulgas on ka traditsiooniliselt kuritegusid, mida ei saa määratleda korrupsioonina (nt võimuliialdus) ning rahvusvahelise

näitaja, Transparency Internationali korrupsiooni tajumise indeksi väärtus kahanes samuti 6,5 punktini (6,7 punkti 2006. aastal)⁵³.

Sellise suure languse põhjustasid siiski peamiselt karistusseadustiku muudatused. Nimelt muudeti ametialaste kuritegude koosseisu 2007. aastal – 15.03.2007 jõustus karistusseadustiku muudatus, millega tunnistati kehtetuks kaks koosseisu: ametiseisundi kuritarvitamine (§ 289) ja ametialane lohakus (§ 290). Samas lisandusid uute ametialaste kuritegudena riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine (§ 291¹), toimingupiirangu rikkumine (§ 300¹) ja notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine (§ 300²).⁵⁴

Alates märtsist on omastamise puhul raskendav asjaolu see, kui selle on toime pannud ametiisik (§ 201, lg 2, p3) – selliseid juhtumeid oli 2007. aasta jooksul 46⁵⁵. Lisaks muudeti ametiisiku kelmus raskendavaks asjaoluks (§ 209, lg 2, p 11). Kelmus ei kuulu küll karistusseadustiku struktuuris ametialaste kuritegude hulka, ent kuna uue eelnõu kohaselt tunnistati kehtetuks ametiseisundi kuritarvitamine, täpsustati kelmuse koosseisu. Samas ei registreeritud 2007. aastal nimetatud alusel ühtegi kelmust. Sarnasel põhimõttel loodi ka usalduse kuritarvitamise koosseis (§ 217²), mis on oma olemuselt varavastane kuritegu, ent kui usaldust kuritarvitab ametiisik, kuulub see oma tüübilt ametialaste kuritegude hulka. Usalduse kuritarvitamine ametiisiku poolt on näiteks see, kui ametiisik teeb mõne tehingu kohaliku omavalitsusüksuse nimel ja tekitab sellega KOV-le suuri varalisi kahjusid. Kuigi statistika ei võimalda hetkel veel täpselt eristada isikuid, kes usaldust on kuritarvitanud, võib öelda, et 2007. aastal registreeriti 17 usalduse kuritarvitamise kuritegu, millest menetluses olevatest kriminaalajadest olid vaid üksikud seotud avalikus sektoris töötava ametiisiku poolse kuritarvitusega.

Kõige levinumaks ametialaseks kuriteoks oli võimulialdus, mis moodustas 29% ametialastest kuritegudest. Enamus nendest juhtumitest olid seotud turvateotajate ning politseinikega.

Tabel 9. Registreeritud ametialased kuriteod⁵⁶

Kuriteoliik	KarS	2007
Omastamine ametiisiku poolt	§ 201 (2), 3	46
Kelmus ametiisiku poolt	§ 209 (2), 1 ¹	0
Ametiseisundi kuritarvitamine	§ 289	15

⁵³ Mida väiksem on indeksi väärtus, seda levinumaks peetakse korrupsiooni.

⁵⁴ Täpsustati ka andmekogu pidamise nõuete rikkumise (§ 292) ning ametialase võltsimise (§ 299) koosseisusid. Lisaks võib korrupsioonikuritegudena käsitleda ka osa uusi 15.03.2007 jõustunud õigusemõistmisvastaseid kuritegusid, nagu kohtunikuabi poolt ebaseadusliku kohtulabendi tegemine (§ 3111), väärtusmenetluses ebaseadusliku otsuse tegemine (§ 3112), süüteo menetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine (§ 3113), kriminaalajaja kohtuelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine (§ 3161) ja kohtutäituri poolt vara ebaseaduslik arest ja müük (3313).

⁵⁵ Omastamisi registreeriti kokku 967.

⁵⁶ Sarnaselt 2006. aastaga ei registreeritud 2007. aastal erakonnaalaseid kuritegusid (§ 4021 ja § 4022).

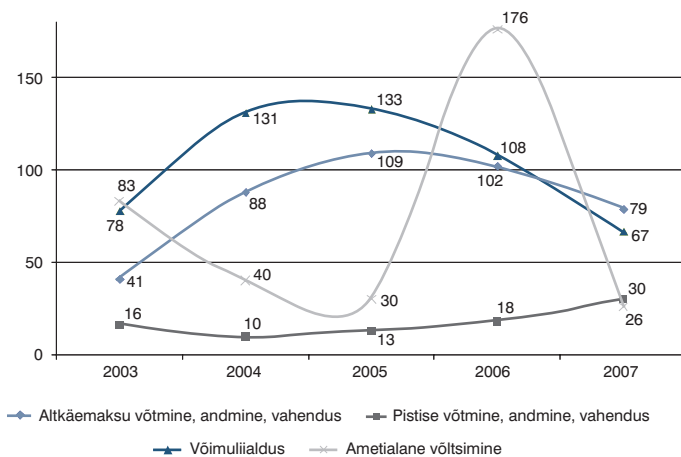
Kuriteoliik	KarS	2007
Ametialane lohakus	§ 290	4
Võimulialdus	§ 291	67
Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine	§ 291 ¹	2
Andmekogu pidamise nõuete rikkumine	§ 292	0
Pistise võtmine	§ 293	23
Altkäemaksu võtmine	§ 294	27
Pistise vahendus	§ 295	1
Altkäemaksu vahendus	§ 296	2
Pistise andmine	§ 297	6
Altkäemaksu andmine	§ 298	50
Mõjuvõimuga kauplemine	§ 298 ¹	1
Ametialane võltsimine	§ 299	26
Riigihangete teostamise nõuete rikkumine	§ 300	3
Toimingupiirangu rikkumine	§ 300 ¹	4
Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine	§ 300 ²	1
Kokku		278

Kuna ametiseisundi kuritarvitamise ja ametialase lohakuse kuritegusid sai registreerida vaid kuni märtsini, on võrreldes 2006. aastaga langenud nimetatud kahe kuriteo registreerimiste arv rohkem kui kahe kolmandiku võrra. Ent vähenenud on ka altkäemaksu vahendamise (13-lt 2-le) ja ametialase võltsimise (176-lt 26-le) kuritegude arv.

Ametialaste võltsimiste arv oli 2005. aastal 30, ent kasvas 2006. aastal oluliselt ning 2007. aastal normaliseerus taas. Nende arvu tõstsid 2007. aastal oluliselt Ida-Virumaal aset leidnud juhtumid, kus võltsiti ca 200 dokumendi ringis, et petta riigilt välja töötü abiraha – paljud need registreeriti erinevate kuritegudena⁵⁷, kuigi nendega olid seotud vaid paar inimest.

Kõige enam tõusis 2007. aastal pistise võtmise (10-lt 23-le) ning altkäemaksu andmise (42-lt 50-le) osakaal.

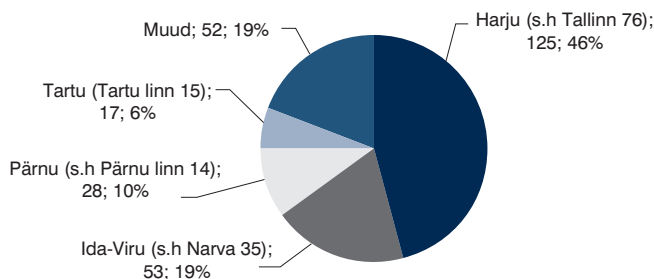
⁵⁷ Kuna vastav koosseis ei näe ette korduvust, mis võimaldaks neid übe ja sama kuriteona registreerida, kajastusid need statistikas erinevate kuritegudena.

Joonis 30. Mõned ametialased kuriteod liigiti

Piirkondlik jaotus

Suurem osa ametialastest kuritegudest registreeriti 2007. aastal Tallinnas (35%) ning Narvas (12%). Ülejäänud suuremates linnades registreeritud ametialased kuriteod moodustasid alla 10%, näiteks 6% Tartus ja 5% Pärnus. Võrreldes möödunud aastaga on Tallinna osakaal oluliselt kasvanud, samas Narva osakaal ametialastest kuritegudest on langenud. Meenutada tasub ka seda, et eelmise aasta statistikas ei kajastunud ametiisiku poolt toime pandud omastamise süüteod. Siiski pandi suur osa altkäemaksukuritegudest toime Ida-Virumaal (32 kuritegu 79-st) ja enamik neist Narvas (11 altkäemaksu võtmise kuritegu, 19 altkäemaksu andmise kuritegu), suurem osa võimuliialdustest toimus aga Tallinnas (38 kuritegu 42-st). Kui 2006. aastal registreeriti Pärnus suhteliselt palju pistise andmise juhtumeid, siis 2007. aastal registreeriti seal 6 pistise võtmist (kokku 9).

Joonis 31. Registreeritud kuriteod piirkonniti

Kurjategijad ja ohvrid

Ametialastes kuritegudes selgitati välja 138 kahtlustatavat⁵⁸. Tüüpiline ametialase kuriteo toime pannud (kahtlustatav) isik oli keskealine Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo sooritas ta ükski:

- 72% olid mehed;
- 42% olid 40–55aastased;
- 88% olid Eesti kodakondsusega;
- 85% pani kuriteo toime ükski.

Ametialastes kuritegudes kahtlustatavate hulgas oli keskmiselt rohkem naisi (28%) kui kuritegudes kahtlustatavate hulgas üldiselt (10%). Ametialases võltsimises kahtlustatavate hulgas oli koguni 38% naisi ning altkäemaksu andjate hulgas 32%. Vanusegrupe vaadates olid altkäemaksu andmises ja võtmises kahtlustatavate hulgas veidi nooremad inimesed kui ametialastest kuritegudes üldiselt: nendest üle poole olid alla 39-aastased. Kui valdavalt olid ametialastes kuritegudes kahtlustatavad Eesti kodanikud, siis altkäemaksu andjate hulgas oli kodakondsuseta isikuid ja Vene kodanikke keskmisest rohkem (mõlemaid 12%).

Ametialased kuriteod eristuvad teistest kuritegudest selle poolest, et sageli konkreetset ohvrit polegi. Altkäemaksu puhul on kasusaajaks nii andja kui saaja, samal ajal kannatavad reeglina need inimesed, kes on altkäemaksu tõttu pidanud kauem järjekorras seisma vms. Korruptsiooniuuringu⁵⁹ kohaselt arvab 7% elanikest, et nad on korruptsiooni tõttu kannatada saanud. Enamik 2007. aastal registreeritud ametialaste kuritegude tõttu kannatanutest olid võimuliialduse ohvrid (49), kellest 84% olid mehed ja kellest suurem osa elas Tallinnas (34). Registreeritud kuritegude puhul saab ohvreid välja tuua vaid võimuliialduse puhul. Suurem osa neist olid noored mehed (84%). 29% olid 24–29aastased, 27% olid 18–23aastased.

Menetlus

2007. aasta jooksul saadeti kohtusse 51 isikut, kes olid seotud raske või organiseeritud korruptsiooniga (2006. aastal 199 süüdistatavat). Nende hulgas oli ka ajakirjanduses kõneainet pakkunud Murru vangla ametialased kuriteod, kus mitmed vanglaametnikud olid seotud kinnipeetavate vanglahierarhiaga, mille tõttu ka üks kinnipeetav elu kaotas⁶⁰. Raskete korruptsioonikuritegude hulgas on ka juhtum, kus ARK-i kaks peaspetsialisti võtsid vahendaja kaudu altkäemaksu juhilubade väljastamise eest 2006. aastal poole aasta jooksul. Samuti juhtumid, kus Narva tolliametnikud jätsid tahtlikult teostamata Eestisse sissetoodavate

⁵⁸ Sotsiaaldemograafiliste tunnuste arvutamisel on arvestatud lisaks ametialaste kuritegude peatükis toodud süütegudes kahtlustatavatele ka KarS § 201 lg 2 p 3 (omastamine ametiisiku poolt) kahtlustatavatega.

⁵⁹ Liiv, M-L; Aas, K. 2007. Korruptsioon Eestis. Kolme sihtrühma uuring 2006. Justiitsministeerium ja Tartu Ülikool.

⁶⁰ Vt nt Põld, T. 2008. Murru vanglas oli võim autoriteetsete vangide käes. Postimees, 18.01.2008. <http://www.postimees.ee/180108/esileht/siseuudised/306889.php>

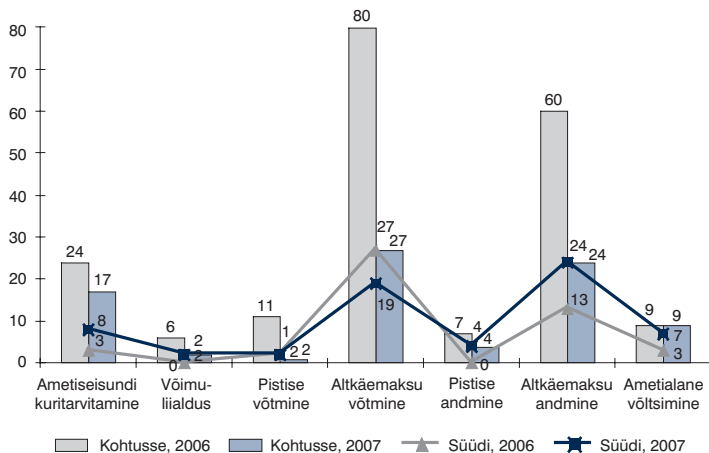
kaupade tollikontrolli, mille eest said salakaubavedajatelt altkäemaksu kauba, raha ja muude hüvede näol.

Suurem osa ametialastest kuritegudest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses (133) ja üldmenetluses (44). Üldmenetluses saadeti kohtusse peamiselt ametiseisundi kuritarvitamise ning altkäemaksu juhtumeid, samas kui kokkuleppemenetluse valdava osa moodustasid võltsimised. Keskmiselt kulus ühe ametialase kuriteo kohtueelseks menetlemiseks koos omastamise kuritegude menetlemisega 16 kuud⁶¹, ilma selleta aga 13 kuud: üldmenetluses kulus 18 kuud (ilma omastamiseta 15 kuud), samas lihtmenetluses 12 kuud. Kõige pikemalt menetleti omastamise kuritegusid (1,8 kuud) ja nüüdseks kehtetuid ametiseisundi kuritarvitamise ja ametialase lohakuse kuritegusid (1,5 aastat).

2007. aastal lahendati 220 ametialast kuritegu, mis teeb lahendatud kuritegude osakaaluks 79% (2006. aastal 46%). Kohtusse saadeti neist 202 kuritegu ja 109 isikut, mis tähendab, et mõni isik pani toime mitu kuritegu. Oportuuniteediga (KrMS § 202) lõpetati kriminaalasjad 18 isiku suhtes ja kuriteos. Ühele omastamise süüdistatud isikule, kelle suhtes lõpetati kriminaalasi, määrati ka üldkasulik töö (ÜKT) 60 tundi. Teistele ametialaste kuritegude toimepanijatele ei määratud küll kordagi ÜKT-d, ent nad pidid tasuma riigile teatud rahasumma. Kõige suurem oli see keskmiselt altkäemaksu vahenduse (30 000 krooni) ning võtmise puhul (27 500 krooni) ja kõige väiksem võimuliialduse puhul (2500 krooni).

Vaadates kohtusse saabunud ametialastest kuritegudest vaid kõige levinumaid, siis võrreldes 2006. aastaga on kohtutes langenud altkäemaksu kuriteos süüdistatavate inimeste arv. 2006. aastal saabus kohtusse 80 altkäemaksu võtmises ja 60 altkäemaksu andmises süüdistatavat isikut, süüdi mõisteti samal aastal vastavalt 27 ja 13 isikut. 2007. aastal saabus samuti kõige enam altkäemaksu kuritegudes süüdistavat: 27 altkäemaksu võtjat ning 24 altkäemaksu andjat, süüdi mõisteti vastavalt 19 ja 24. Suurem osa ametialastes kuritegudes süüdimõistetutest reaalselt vabadusekaotust kandma siiski ei lähe, neile mõistetakse kas tingimisi karistus või allutatakse nad käitumiskontrollile. Neil, kellele määratakse reaalne vabadusekaotus, ulatuvad kinnipidamistähtajad ühest kuust kuni 3,5 aastani. Need kinnipeetavad, kes vabanesisid vanglast 2007. aastal, oli kinnipidamisasutuses viibinud üks kuni kaheksa kuud.

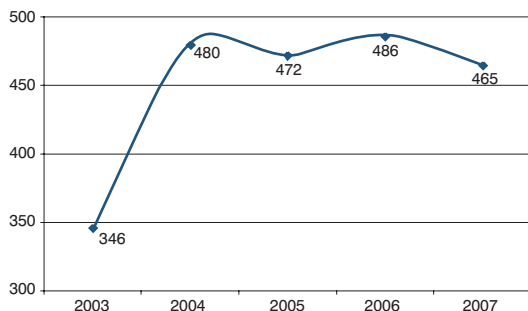
⁶¹ Kuna omastamise asju lahendati üldmenetluses, siis tõstis see keskmise kõrgeks.

Joonis 32. Kohtusse saanud ning süüdi mõistetud isikud

Majanduskuriteod

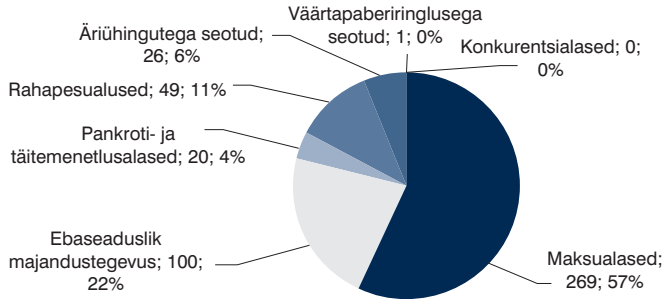
2007. aastal registreeriti 465 majanduskuritegu, mis on 21 kuritegu vähem kui 2006. aastal. Sellega moodustasid majanduskuriteod 0,9% kõikidest 2007. aastal registreeritud kuritegudest.

Joonis 33. Registreeritud majanduskuriteod aastatel 2003–2007

Sarnaselt ametialaste kuritegudega muudeti 2007. aastal ka majanduskuritegude sisu. Näiteks on uue rikkumisenähtena raamatupidamise kohustuse rikkumine (§ 381¹), pankrotiavalduse esitamata jätmine (§ 385¹). Eelnõuga muutus oluliselt ka maksukuritegude süsteem: alates 2007. aastast on kriminaalkorras karistatav maksude tasumisest kõrvalehoidumine (maksude väärarvutus, deklareerimata jätmine ja kinnipidamiskohustuse rikkumine) ja maksunduslik väljapetmine (riigilt petetakse maksumenetluse kaudu raha välja) juhul, kui sellega on riigile tekitatud suur kahju. Maksuhalduri tegevuse takistamine (§ 390) on alates 2007. aastast karistatav väärteona.

Vastupidiselt ametialastele kuritegudele ei mõjutanud muutused seadusloomes oluliselt majanduskuritegude üldarvu. Endiselt moodustavad kõige suurema osa majanduskuritegudest maksualased rikkumised⁶² (57%) ja ebaseaduslik majandustegevus⁶³ (22%). Konkurentsialaseid süütegusid ei registreeritud ühtegi, vähe oli ka väärtapaberitega seotud kuritegusid (vaid 1) ning äriühingutega seotud kuritegusid (26). Rahapesusalaseid kuritegusid registreeriti 11%.

Joonis 34. Majanduskuritegude tüübid

Võrreldes 2006. aastaga on umbes 6% võrra tõusnud **maksualaste kuritegude arv**. Seda arvu on mõjutanud salakaubavedude sagedasem registreerimine, mis tõusis 71%: võrreldes 2006. aastaga registreeriti umbes kaks korda rohkem keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu (§ 392; 59-lt 101-le), n-ö tavaline salakaubavedu (§ 391) on jäänud kahe aasta jooksul samale tasemele (mõlemal aastal registreeriti 83 kuritegu). Uue kuriteona registreeriti maksualaste kuritegude hulgas 15 maksude maksmisest kõrvalehoidumist suures ulatuses (§ 3891). Kõige enam vähendas maksukuritegude arvu maksude väärarvutus (§ 386, vähenemine 44%), mis muutus aasta alguses kehtetuks. Kui 2006. aastal registreeriti neid kuritegusid 108, siis 2007. aastal juba peaaegu poole vähem (61).

Ebaseaduslikku majandustegevust, mille hulka kuuluvad näiteks alkoholi ja tubakatoodetega ebaseaduslik kauplemine ja kütuse „solkimisega” seotud kuriteod, registreeriti 2007. aastal 2006. aastaga võrreldes vähem: kuritegude arv langes 161-lt 100-le (38%). Kõige enam on nende kuritegude arvu mõjutanud tegevusloata ja keelatud majandustegevus (§ 372), mis on võrreldes 2007. aastaga vähenenud üle kuue korra. Selline vähenemine on ka ootuspärane, kuna seadusemuudatuse tulemusel on tegevusloata, litsentsita või registreeringuta tegutsemine valdkonnas, kus tegevusluba, litsents või registreering on nõutav, karistatav väärteona ja üksnes teatud ohtlikematel ja konkreetsetel piiritletud tegevusaladel (nt lennundus, meditsiin) on tegu karistatav kuriteona.

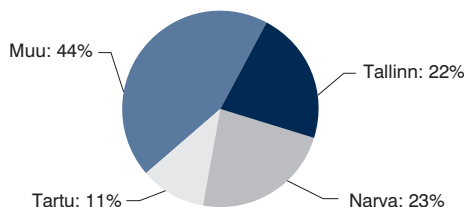
⁶² Nendeks on maksude maksmisest kõrvalehoidumine suures ulatuses, maksukelmus suures ulatuses, salakaubavedu, keelatud ja eriluba nõudva kauba seaduslik sisse- ja väljavedu ning ebaseaduslikud toimingud tollisoodustusega kaubaga.

⁶³ Näiteks alkoholi ebaseaduslik tootmine, tubakatoodete käitlemise korra rikkumine, kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine jne.

2007. aastal registreeriti 49 **rahapesualast kuritegu**, mis on üle kahe korra enam võrreldes 2006. aastaga (2006. aastal 28 kuritegu). Kohtusse saadeti 5 organiseeritud rahapesujuhtumiga seotud kriminaalasja, millest pooled on seotud arvutialaste kuritegudega. Näiteks oli juhtum, kus kahtlustatavad levitasid arvutiviirust, mis kogus peamiselt Euroopa riikides isikute internetipanga kasutajatunnuseid ja paroole, mis saadeti kahtlustatavate kontrolli all olevasse serverisse. Niiviisi võõraste isikute paroole kasutades kandsid kahtlustatavad arvetelt tankistide arvetele suurel hulgal raha, mis lõpuks erinevaid skeeme kasutades Eestisse saadi. Sellega tekitati kahju ligi 3 miljonit krooni. Teisel juhul saatsid kelmid e-postiga programmi, mis salvestas internetipanga külastuse informatsiooni ja kandsid niiviisi saadud andmeid Leedu Hansabankase arvele. Sealt võeti raha välja, kanti raha päritolu varjamiseks tuvastamata isiku arveldusarvele ja hiljem kahtlustatavate endi anonüümsetele e-raha kontodele.

Piirkondlik jaotus

Suurem osa majanduskuritegudest registreeriti Narvas (23%) ja Tallinnas (22%). Märkimisväärse osa Narva majanduskuritegudest moodustasid salakaubaveoga seotud kuriteod: Narvas registreeriti 52% salakaubaveoga seotud kuritegudest, Tallinnas registreeriti neist 13%⁶⁴. Vaadates levinumaid majanduskuritegusid, siis näiteks alkoholi käitlemise korra rikkumisi (kokku 42) registreeriti kõige enam aga Tartu linnas (10 kuritegu), vähem Tallinnas (1) kui ülejäänud Harjumaal (6), Jõhvis (5) rohkem kui Narvas (2). Sarnane olukord on ka tubakatoodete käitlemise korra rikkumisega, kus 40-st kuriteost registreeriti 13 Tartus, ent vaid 4 kuritegu Tallinnas.

Joonis 35. Majanduskuriteod linnades

Kurjategijad ja ohvrid

Majanduskuritegudes selgitati välja 447 kahtlustatavat. Tüüpiline majanduskuriteo toime pannud (kahtlustatav) isik oli nooremapoolne või keskealine Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo sooritas ta ükski. Võrreldes ametialaste kuritegudega oli majanduskuritegudes kahtlustatavate hulgas rohkem mehi, vähem Eesti kodakondsusega inimesi ja rohkem grupis kuriteo panijaid:

- 86% olid mehed;

⁶⁴ Arvestatud on nii § 391 kui § 392.

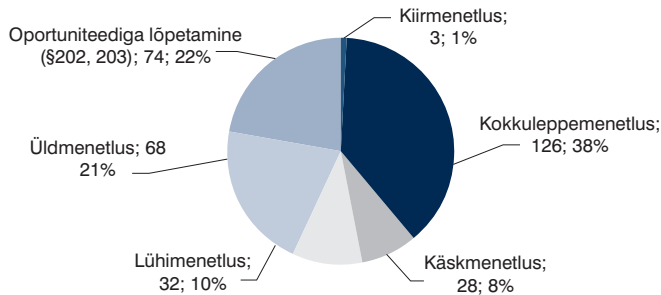
- 60% olid 30-55aastased;
- 61% olid Eesti kodakondsusega;
- 75% pani kuriteo toime üksi.

Maksude väärarvutamises kahtlustatavate hulgas (§ 386) oli vanuseline jaotus ühtlasem kui teiste majanduskuritegude puhul. Näiteks oli nende hulgas 19% 25-29aastaseid ja 13% üle 56-aastaseid.

Sarnaselt ametialaste kuritegudega ei ole ka majanduskuritegudel reeglina konkreetseid ohvreid – kannatajaks on üldiselt kas riik või kohalik omavalitsus või teised antud sektori ettevõtjad (näiteks kartellikuritegude puhul). 2007. aastal tuvastati majanduskuritegudes vaid üks ohver kuriteos, kus pankroti- või täitemenetluses varjati vara (§ 385).

Menetlus

2007. aastal lahendati 331 majanduskuritegu, mis teeb lahendatud kuritegude osakaaluks 71% (2006. aastal 62%). Kohtusse saadeti neist 257 kuritegu ja 297 isikut. Kui ametialaste kuritegude puhul eristusid kaks menetlusliiki, siis majanduskuritegude puhul nii selgeid erisusi ei tulnud. 38% lõpliku menetlusotsuse saanud kuritegudest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses ja 21% üldmenetluses, 22% lõpetati avaliku menetlushuvi puudumise tõttu.

Joonis 36. Majanduskuriteod menetlusliigiti

115 isikust, kelle kriminaalasi lõpetatid oportuniteediga, pidi enamus maksuma riigile mingi rahasumma ja 4 neist pidi tegema ka ÜKT-d, mille keskmiseks töötundide arvuks kujunes 63 tundi. Keskmiseks rahalise makse suuruseks kujunes 59 000 krooni. Maksude väärarvutuse puhul kujunes keskmiseks summaks 75 000 krooni, tubakatoodete käitlemise korra rikkumisel 90 000, samas keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubaveo puhul 20 000 krooni⁶⁵. Keskmiselt kulus ühe majanduskuriteo kohtueelseks menetlemiseks 13 kuud: üldmenetluses kulus 17 kuud, samas lihtmenetluses 6 kuud.

⁶⁵ Siinjuures tuleb meele pidades, et salakaubaveo (§ 392) puhul lõpetati oportuniteediga 14 kuritegu, samal ajal kui 40 kuritegu saadeti kohtusse; ent maksude väärarvutuse puhul (§ 386) saadeti 45 kuritegu kohtusse ning 31 lõpetati otstarbekusest.

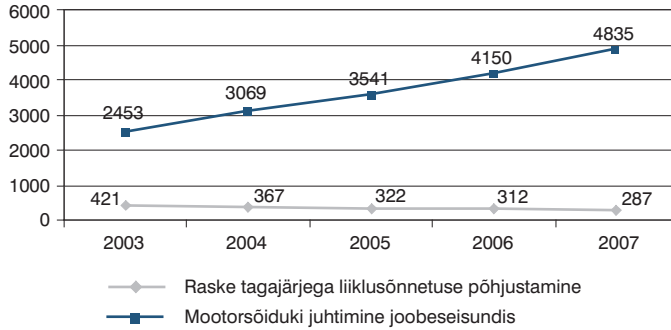
Liikluskuriteod

- Liikluskuriteod moodustasid 2007. aastal 10% registreeritud kuritegevusest: 5127 kuritegu.
- Liikluskuritegude arv on viimastel aastatel järjekindlalt kasvanud, tingituna korduva joores sõidukijuhtimisega seotud kuritegude arvu kasvust.
- Liikluskuritegude lahendamise määr oli 85%.
- 2007. aastal kasvas joores sõidukijuhtimise osalusel toimunud õnnetustes hukkunute arv.
- Korduva joores sõidukijuhtimisega seotud rikkumisi panid 2007. aastal kõige sagedamini toime 18–29aastased.

Liikluskuritegusid registreeriti 2007. aastal kokku 5127, mis on 15% võrra (663) rohkem kui 2006. aastal ning nad moodustasid 2007. aastal 10% kõigist registreeritud kuritegudest. Liikluskuritegude arv on viimastel aastatel järjekindlalt kasvanud, seda korduva joores sõidukijuhtimise registreerimise arvel: niisuguseid sõidukijuhte tabati kaks korda enam kui 2003. aastal ning võrreldes 2006. aastaga oli tõus 16%.

Tabel 10. Registreeritud liikluskuriteod 2007. aastal

Kuriteoliik	KarS	2007
Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine	§ 422	147
Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine ettevaatamatusest	§ 423	140
Mootorsõiduki juhtimine joores seisundis	§ 424	4835
Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine	§ 425	1
Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	§ 426	4
Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine	§ 427	0
Reisija poolt kergesti süttiva ja sööbiva aine vedu õhusõidukis	§ 428	0
Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine	§ 429	0
Rongi omavoliline ilma vajaduseta peatamine	§ 430	0
Kokku		5127

Joonis 37. Levinud liikluskuriteod aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

Muude kuritegudega võrreldes registreeritakse liikluskuritegusid suhteliselt palju väljaspool suuremaid linnu, kus toimub valdav osa raske tagajärjega liiklusõnnetustest, ka joobes sõidukijuhtimine registreeritakse sagedamini väljaspool suuri linnu. Kõige enam liikluskuritegusid oli Harjumaal, kus registreeriti 35% (1795) kõigist seda liiki kuritegudest. Ida-Virumaal registreeriti 13% (642), Tartumaal 12% (621) ja Pärnumaal 8% (395) liikluskuritegudest.

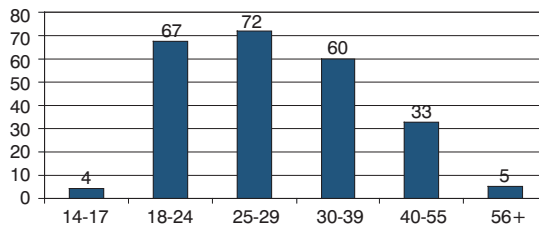
Kurjategijad ja ohvrid

Liikluskuritegudes selgitati välja 3945 kahtlustatavat. Tüüpiline liikluskuriteo toime pannud isik oli noor või keskealine Eesti kodakondsusega mees:

- 98% olid mehed;
- 28% olid 30–39aastased;
- 78% olid Eesti kodanikud.

Liikluskuritegudes tervikuna domineerisid mehed, ent 11% raske liiklusõnnetuse põhjustajatest olid naised. Korduva joobes sõidukijuhtimise puhul oli naiste osakaal vaid 2%.

Kõigi peamiste liikluskuritegude puhul oli kriminaalne aktiivsus suurim 25–29aastaste vanuserühmas, kellele järgnes 18–24aastaste vanuserühm.

Joonis 38. Liikluskuriteo toimepanijaid 10 000 elaniku kohta vanuserühmades 2007. aastal

Maanteeameti andmetel registreeriti 2007. aastal 2444 inimkannatanutega liiklusõnnetust, milles hukkus 197 ja sai vigastada 3254 inimest; võrreldes 2006. aastaga vähenes õnnetuste arv 141, hukkunute arv 7 ja vigastatute arv 254 võrra.⁶⁶ Statistikaameti andmetel moodustasid sõidukiõnnetustega seotud surmajuhtumid 2006. aastal 15% kõigist nn välisest põhjusest (õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad, enesetapud, tapmised) tingitud surmajuhtumitest.⁶⁷

Joobes mootorsõidukijuhtide osalusel toimunud liiklusõnnetused moodustasid 2007. aastal 21% kõikidest inimkannatanutega liiklusõnnetustest (2006. aastal 20%). Joobes juhtide osalusel toimunud õnnetustes hukkunute arv kasvas märgatavalt (12 võrra ehk 21%), ehkki niisuguste õnnetuste ja neis vigastatute arv vähenes 2%.⁶⁸ Kõigist liiklusõnnetustes hukkunute langes joobes sõidukijuhtide osalusel toimunud õnnetuste arvele 2007. aastal 35% (2006. aastal 28%); vigastatute puhul oli sama näitaja 23% (2006. aastal 22%).

Joobes juhtide osalusel toimunud inimkannatanuga liiklusõnnetused olid keskmiselt raskemad kui kaine juhtide puhul: üks inimene hukkus keskmiselt igas 7. joobes juhi ning igas 15. kaine juhi osalusel toimunud inimkannatanuga liiklusõnnetuses – seega oli joobes juhi osalusel toimunud õnnetuses inimese hukkamise tõenäosus kaks korda suurem kui kaine juhi põhjustatud õnnetuses.

Euroopa Liidu riikide seas oli Eesti liiklusõnnetustes hukkunute arvult ühe miljoni elaniku kohta 2006. aastal 3. kohal (152 hukkunut), Leedu (223) ja Läti (177) järel.⁶⁹ Rootsi oli 25 liikmesriigi seas 23. kohal (49) ja Soome 19. kohal (66).

Menetlus

Prokuratuur saatis 2007. aastal kohtusse 4322 liikluskuritegu. Menetlus lõpetati 57 kuriteos otstarbekuse kaalutlustel, 10 kuriteos isiku tuvastamata tõttu (KrMS § 200⁷) ja 312 juhul menetlust välistava asjaolu ilmnenisel. Liiklusõnnetuse põhjustamisega seotud kuritegudes oli keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks 9 kuud ning korduva joobes sõidukijuhtimisega seotud kuritegudes 3 kuud – viimane näitaja on kuritegude keskmisest kohtueelsest menetlusest tunduvalt lühem. Liikluskuritegude lahendamise määr oli kõrge – 85%.

Liikluskuritegudes saadeti kohtusse 3799 isikut ja otstarbekusest lõpetati menetlus 57 isiku suhtes; psühhiaatrilise sundravi kohaldamist taotleti ühele isikule. 45% isikutest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses, 25% lühimenetluses, 21% kiirmenetluses, 5% käskmenetluses ja 4% üldmenetluses. Menetluse otstarbekusest lõpetamise puhul määrati üldkasulik töö ühele isikule (90 tundi) ja rahaline kohustus 22 isikule (keskmine rahasumma 5255 kr).

⁶⁶ <http://www.mnt.ee/atp/?id=3734>

⁶⁷ <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Rabvastik/03Rabvastikusundmused/10Surmad/10Surmad.asp>

⁶⁸ <http://www.mnt.ee/atp/?id=3362>

⁶⁹ <http://www.mnt.ee/atp/?id=3068>

Alaealistega seotud kuriteod

- Alaealise seksuaalse enesemääratluse vastased kuriteod moodustasid 2007. aastal 0,2% (108 kuritegu) kuritegevusest ning alaealise õiguste ja huvide vastased kuriteod samuti 0,2% (81 kuritegu).
- Võrreldes 2006. aastaga vähenes 2007. aastal nii alaealise seksuaalse enesemääratluse kui ka alaealise õiguste ja huvide vastaste kuritegude arv – vastavalt 44% ja 45%.
- Kõige levinumaks alaealise seksuaalse enesemääratluse vastaseks kuriteoks oli 2007. aastal vägistamine – 41 kuritegu ehk 38% alaealiste vastu suunatud seksuaalkuritegudest.
- Alaealise huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest oli levinumaks alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele – 27 kuritegu ehk 33% alaealise huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest.
- Alaealised panid toime kokku 2867 kuritegu ehk ligi 6% kuritegudest.
- Kõige levinumaks alaealiste poolt toime pandud kuriteoks oli vargus – 822 kuritegu ehk 29% alaealiste poolt toime pandud kuritegudest.
- Alaealiste osakaal kuriteoliigis oli kõige kõrgem tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamise puhul – 54% (220 kuritegu) kõigist tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamistest pandi 2007. aastal toime alaealiste poolt.

Alaealiste vastu toime pandud kuriteod

Alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääramise vastased kuriteod

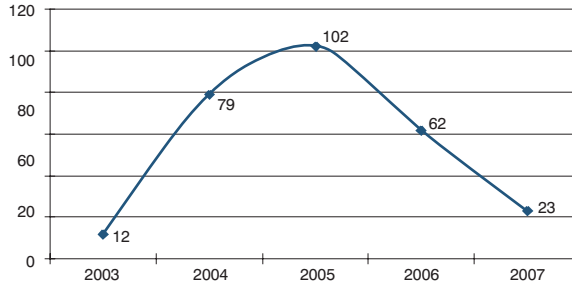
Isikuvastaste kuritegude hulka kuuluvate seksuaalse enesemääratlemise vastaste kuritegude puhul on karistusseadustiku paragrahvides 141–1431 eraldi karmima karistusega kuriteokoosseisuna välja toodud nimetatud teo toimepanemine alaealise isiku suhtes. § 144 puudutab vanema suguühendusse astumist lapse või lapsealise järeltulijaga. Paragrahvid 145–146 puudutavad vaid lapsealiste vastu toime pandud seksuaalkuritegusid. Alaealisega suguühendusse astumise puhul eristatakse karistusseadustikus kaht piiri. Esiteks loetakse alla 14-aastane lapsealiseks, sellises vanuses isikuga suguühendusse astumine ohustab tema vaimset ja füüsilist arengut, 14–18aastase isiku vastu toime pandud seksuaalkuriteo puhul on tegu tema seksuaalse vabaduse ahistamisega. Teiseks sätestab § 147, et alla 10-aastane laps on võimetu seksuaalkäitumist mõistma. Sellest tulenevalt käsitletakse alla 10-aastase lapsega suguühendusse astumist alati vägistamise või sugulise kire vägivaldse rahuldamisena.

Tabel 11. Alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastased kuriteod

Kuriteoliik	KaS	2006	2007
Vägistamine	§ 141 lg 2 p 1	57	41
Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	§ 142 lg 2 p 1	41	24
Suguühendusele sundimine	§ 143 lg 2 p 1	2	4
Sugulise kire rahuldamisele sundimine	§ 1431 lg 2 p 1	0	4
Suguühendus järeltulijaga	§ 144	0	2
Suguühendus lapsealisega	§ 145	30	10
Sugulise kire rahuldamine lapsealisega	§ 146	62	23
Kokku		192	108

Võrreldes varasema aastaga vähenes alaealiste vastu toime pandud seksuaalkuritegude arv 44% võrra. Vähenemine toimus kõigis sagedamini registreeritud kuriteoliikides – vägistamine (-28%), sugulise kire vägivaldne rahuldamine (-41%), suguühendus lapsealisega (-67%), sugulise kire rahuldamine lapsealisega (-63%). Kui aasta varem oli kõige sagedamini registreeritud kuriteoks sugulise kire rahuldamine lapsealisega, siis 2007. aastal oli selleks vägistamine. Mõne kuriteoliigi registreerimine siiski ka kasvas (suguühendusele sundimine, sugulise kire rahuldamisele sundimine, suguühendus järeltulijaga), kuid need moodustasid kokku vaid 9% kõigist alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastastest kuritegudest.

Alaealiste vastu toime pandud kuritegude vähenemine 2007. aastal võrreldes varasemate aastatega annab ühelt poolt ilmselt tunnistust valdkonna prioriteetseks kuulutamiseks kaasnenud suurenenud teadlikkusest ühiskonnas. Kuritegude arvu vähenemine võib-olla tingitud riigi toetatud intensiivsest ennetustööst ja ka tihedast meediatähelepanust alaealise ohvriga kuritegude vastu. Viimastel aastatel on kohtu poolt karistust kandma saadetud hulk ohtlikke kurjategijaid, kes on süüdi tunnistatud paljudes kuriteoepisoodides. Teisalt on suurem osa alaealiste vastu toime pandud kuritegudest äärmiselt varjatud iseloomuga, mis muudab keeruliseks mitte ainult kuriteo süüdlaste tuvastamise, vaid ka kuriteo toimumise faktist teada saamise üldse. Seetõttu ei pruugi hulk kuritegusid politsei ja prokuratuurini jõudagi ning ühe isiku poolt toime pandud süüteo võivad päevavalgele tulla alles kuriteo toimumise hetkest märgatavalt hiljem, siis kui mõni tema paljudest ohvitest otsustab õiguskaitseorganite poole pöörduda.

Joonis 39. Sugulise kire rahuldamine lapsealisega aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

30% alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastastest kuritegudest registreeriti Harjumaal (32 juhtumit), nendest omakorda suurem osa Tallinnas (23 juhtumit ehk 21% kõigist kuritegudest). Pärnumaal registreeriti 14, Tartumaal 13, Ida-Virumaal 12 juhtumit, Jõgevamaal 9, Järvamaal 8, Võrumaal 6 ning mujal vaid üksikud juhtumid.

38% alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastastest kuritegudest olid vägistamised (41 juhtumit), 20% nendest registreeriti Tallinnas (8), 17% Tartumaal (7), 15% Ida-Virumaal (6), 12% Pärnumaal (5) ning ülejäänud muudes maakondades. Alaealiste vägistamisi ei pandud toime Hiiu-, Lääne-, Valga- ja Võrumaal. Vägistamisena klassifitseeritakse ka suguhenduse alla 14-aastase lapsega, mida registreeriti 2007. aastal 10, neist 3 pandi toime Harjumaal (kaasa arvatud 2 juhtumit Tallinnas), 3 Järvamaal ja 2 Jõgevamaal.

Kurjategijad ja ohvrid

Alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastastes kuritegudes selgitati välja 41 kahtlustatavat. Tüüpiline kuriteo toime pannud isik oli 30–55aastane Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo sooritas ta ükski:

- 100% olid meessoost;
- 56% olid 30–55aastased;
- 95% olid Eesti kodakondsusega;
- 95% pani kuriteo toime ükski.

Tüüpiline ohver oli naissoost kurjategija tuttav või sugulane.

- 81% olid naissoost;
- 53% olid kurjategija sugulased või tuttavad (samas 41% juhtudes on kurjategija suhe ohvriga teadmata).

Menetlus

2007. aastal saadeti kohtusse või lõpetati otstarbekusest kriminaalmenetlused 48 alaealise seksuaalse enesemääratlemise vastase kuriteo osas. Kõige enam saadeti

kohtusse vägistamisi puudutavaid materjale – 20. Menetlusliigiti kasutati alaealiste seksuaalse enesemääratlemise vastaste kuritegude puhul kõige enam kokkuleppemenetlust (23) ja lühimenetlust (17), üldmenetluse läksid 8 kuriteo materjalid. Keskmine kohtueelse menetluse pikkus jäi 2007. aastal alaealise seksuaalse enesemääratlemise vastaste kuritegude puhul 3 (suguhenduse lapsealisesega) ja 7 kuu (vägistamine) vahele. Oportuuniteediprintsiibi alusel lõpetati üks alaealise seksuaalse enesemääratlemise vastast kuritegu puudutav menetlus, lapsealisesega sugulise kire rahuldamise asjas määrati rahaliseks karistuseks 7000 krooni.

Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteod

Karistusseadustiku 11. peatükk käsitleb perekonna ja alaealiste vastu toime pandud kuritegusid, alaealiste vastu toime pandud kuritegude jao moodustavad paragrahvid 175–1821. Õigushüvedena kaitseb karistusseadustik siin alaealiste normaalset vaimset⁷⁰, füüsilist⁷¹ ja seksuaalset arengut⁷².

Riigikogu võttis 2007. aastal vastu karistusseadustiku paragrahvi 1791, mis puudutab lastega töötamise keeluga töötaja töölevõtmist ja tegevusloa väljastamist. Paragrahv lõi tööandjatele ning tegevuslubade väljastajatele kohustuse kontrollida, et lastega seotud tööle värvatav isik ei oleks varem karistatud ega sundravile suunatud lapse vastu toime pandud orjastamisega seotud või seksuaalkuriteo eest.

2007. aastal registreeriti kokku 81 alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegu, mis on 45% võrra vähem kui varasemal aastal. Poole kõigest nimetatud kuritegudest moodustasid alaealise kuritegelikule käitumisele mõjutamisega seotud kuriteod, 44% lapsporno valmistamise ja levitamisega seotud kuriteod ning 6% prostitutsioonile kallutamise või sellele kaasaaitamisega seotud kuriteod.

Tabel 12. Kuriteod alaealiste vastu

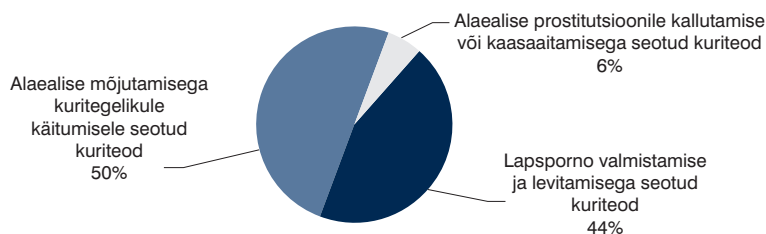
	KarS	2006	2007
Alaealise prostitutsioonile kallutamine	§ 175	0	1
Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine	§ 176	2	4
Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	§ 177	10	4
Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	§ 178	29	22
Lapseealise seksuaalne ahvatlemine	§ 179	11	10
Alaealisele vägivaldalla eksponeerimine	§ 180	1	2
Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	§ 181	66	9

⁷⁰ Kuriteokoosseisud on alaealisele vägivaldalla eksponeerimine, alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemiseks.

⁷¹ Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele, alaealisele alkoholi müümine või ostmine.

⁷² Alaealise prostitutsioonile kallutamine, alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine, alaealiste kasutamine pornograafilise teose valmistamisel, lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine, lapseealise seksuaalne ahvatlemine.

	KarS	2006	2007
Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	§ 182	29	27
Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	§ 182 ¹	0	2
Kokku		148	81

Joonis 40. Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteod⁷³

Võrreldes varasema aastaga vähenes 2007. aastal kõige enam alaealiste mõjutamisega kuritegelikule käitumisele seotud kuritegude arv, mis tingis ka üldise alaealiste huvide ja õiguste vastaste kuritegude arvu märkimisväärse vähenemise, kuna 2006. aastal moodustasid seda tüüpi kuriteod neist 65%. Vähenemine toimus ka lapspornoga seotud kuritegude arvus. Alaealise prostitutsioonile kallutamise või sellele kaasaaitamisega seotud kuritegude registreerimise arv küll tõusis, kuid seda tüüpi kuritegude arv jäi siiski varasemaga võrreldes samasse suurusjärku ning 2,5-kordne tõus tähendas tegelikult 3 juhtumi lisandumist.

Kui alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegude arv tõusis küllaltki stabiilselt 2003. kuni 2006. aastani, siis 2007. aastal langes see 2004. aasta tasele. Sarnaselt alaealiste seksuaalse enesemääratlemise vastaste kuritegudega, vähenes ka siin kõigi sagedamini esinevate kuritegude registreerimine. Üldise languse tõi kaasa alaealise kuriteo toimepanemisele kaastõmbamisega seotud kuritegude vähenemine 86% (2006. aasta 66 juhtumilt 9-ni 2007. aastal). Kui 2006. aastal moodustasid need 45% kõigist alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest, siis 2007. aastal vaid 9%. Kõige sagedasemaks kuriteoks tõusis võrreldes varasema aastaga siiski küllaltki stabiilselt püsinud alaealiste kallutamine alkoholi tarvitamisele.

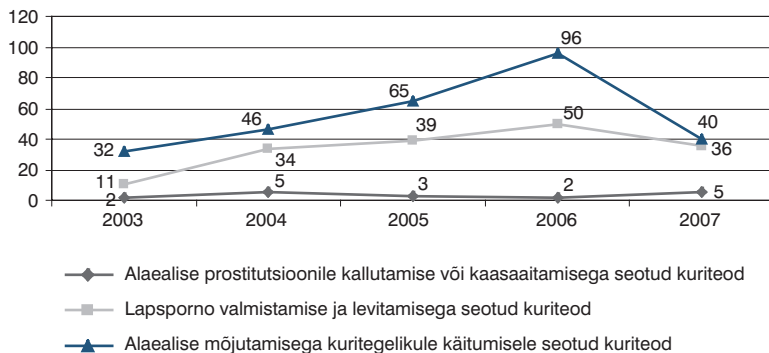
2005. aastal jõustunud karistusseadustiku täiendus, millega muutus karistatavaks täisealise isiku poolt alaealisele alkoholi müümine või ostmine (KarS §

⁷³ Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteod võib tinglikult jagada kolmeks:

- 1) alaealiste prostitutsioonile kallutamise või kaasaaitamisega seotud kuriteod (§-d 175–176);
- 2) lapsporno valmistamise ja levitamise seotud kuriteod (k.a lapsealise seksuaalne abrutlemine, mis tähendab ka alla 14-aastasele isikule pornograafilise teose või selle reproduktsiooni üleandmist, näitamist või muul viisil teadvalt kättesaadavaks tegemist);
- 3) alaealise mõjutamisega kuritegelikule käitumisele seotud kuriteod (alaealisele vägivalla eksponeerimine, alaealise kaastõmbamine kuriteo toimepanemisele ja alaealise alkoholi tarvitamisele kallutamine ning alaealisele alkoholi müümine või ostmine).

1821), jõudis praktikasse alles 2007. aastal, mil registreeriti esimesed 2 kuritegu (neist üks Harjumaal ja teine Tallinnas).

Joonis 41. Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteod aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

32% alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest pandi toime Harjumaal (26 juhtumit), neist suurem osa Tallinnas (22 juhtumit, 27% kõigist nimetatud kuritegudest). Tartumaal registreeriti 18, Ida-Virumaal 11 ning Viljandimaal 6 (neist 5 alaealise kallutamist alkoholi tarvitamisele) kuritegu, mujal vähem.

Kolmandiku kõigist alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest moodustasid alaealiste alkoholi tarvitamisele kallutamised (27 juhtumit), suurem osa neist registreeriti Tartus (14 ehk 52% kõigist selle kuriteoliigi juhtumitest). Viljandis registreeriti 5, Põlvas 4 kuritegu ning üksikuid juhtumeid tuli ette ka mujal Eestis. Tallinnas ja Harjumaal alaealise alkoholi tarvitamisele kallutamist ei registreeritud. Küll pandi Tallinnas toime suurem osa sageduselt teist alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest – lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine (üle Eesti kokku 22 juhtumit). Tallinnas registreeriti 59% (13 juhtumit) seda liiki kuritegudest, Ida-Virumaal 3, Lääne-Virumaal 2 juhtumit ning mujal vaid üksikud.

Menetlus

2007. aastal saadeti kohtusse 43 ja lõpetati otstarbekusest kriminaalmenetlused 7 alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteo osas. Kõige enam saadeti kohtusse lapsealise seksuaalse ahvatlemise (10), alaealise kuriteole kaasaõmbamise (9) ja alaealise alkoholi tarvitamisele kallutamise (7) seotud asju. Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudes oli keskmiseks kohtueelse menetluse ajaks 11 kuud. Kohtus menetleti asja 20 juhul lühimenetluses ja 15 juhul üldmenetluses. Ühele isikule määrati psühhiaatriline sundravi. Opurtuniteediprintsiibi alusel lõpetati menetlus 7 alaealiste huvide ja õiguste

vastu suunatud kuriteo osas, neist neljal juhul oli tegu alaealise alkoholi tarvitamisele kallutamise või alaealisele alkoholi müümisega ning kolmel juhul alaealise kaasatõmbamisega kuriteo toimepanemisele. Keskmiseks rahaliseks karistuse suuruseks oli 2000 krooni.

Alaealiste poolt toime pandud süüteod

Karistusseadustiku järgi saab isikut karistada tema õigusvastase teo eest vaid tema süü korral. Kuna alla 14-aastaseid lapsi ei loeta süüvõimelisteks, siis ei saa nad ka karistusseadustiku mõttes olla süüdi ning seega ei saa neid karistusseadustiku järgi karistada. Kui selgub, et kuriteo tunnustega teo on toime pannud alla 14-aastane isik, siis menetlust ei alustata või see lõpetatakse ning seda puudutavad materjalid edastatakse alaealiste komisjonile. Ka 14-aastastele või vanematele alaealistele on kriminaalmenetluses ette nähtud erisusi, näiteks kui prokuratuur leiab, et alaealist saab mõjutada karistust või mõjutusvahendit kohaldamata, on kriminaalmenetluse seadustiku alusel samuti võimalik menetlus lõpetada ja toimik saata alaealiste komisjonile. Seega on allpool alaealiste poolt toime pandud süütegude statistikast rääkides silmas peetud vanusevahemikku 14–18 jäävaid noori. Alaealiste kohtueelset menetlust on täpsemalt käsitletud kuritegevuse kontrollimist puudutavas peatükis ning seetõttu siin seda teemat ei puudutata.

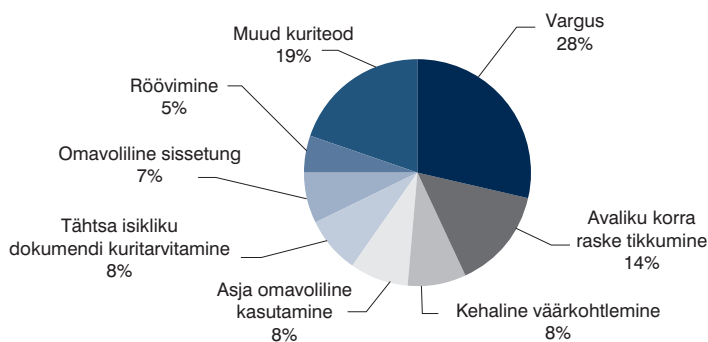
2007. aastal selgitati välja 2114 kuritegudes kahtlustatavat alaealist, kes moodustasid 13% kõigist kuritegudes kahtlustatavatest isikutest. Võrreldes 2006. aastaga oli 2007. aastal kuritegudes kahtlustatavaid alaealisi 58 võrra rohkem, kuid alaealiste poolt toime pandud kuritegude arv vähenes 446 võrra. Sellega jätkus varasematel aastatel alguse saanud trend, mis osaliselt on tänu võlgu õiguskaitseseadusele efektiivsele tööle õigusrikkujate tabamisel, osaliselt aga ka dekriminaliseeritud süütegude välja jäämisest kuriteostatistikast (näiteks kuni 1000-kroonise kahjuga varguste muutmine väärteoks). Kahtlustatavate arvu tõus seevastu viitab vajadusele parandada ja aktiveerida ennetustööd. Ka 2006. aastal oli võrreldes varasema aastaga kuriteo toime pannud alaealisi mõnevõrra enam, kuid nende poolt sooritatud kuritegusid vähem, väärtegude registreerimise arv seevastu kasvas.

Kokku registreeriti 2867 alaealiste poolt sooritatud kuritegu, millest 7% (212) olid esimese astme kuriteod. Kahtlustatavate alaealiste väiksem arv võrreldes kuritegude arvuga annab märku sellest, et osa alaealisi sooritab aasta jooksul mitu kuritegu. Alaealiste poolt toime pandud registreeritud süütegudest moodustavad enamuse väärteod. Politsei registreeris 2007. aastal 28 730 alaealiste poolt toime pandud väärtegu, millest 38% (10 920) moodustasid alkoholiseaduse rikkumised (alkohoolse joogi tarbimine alaealise poolt, alkohoolse joogi tarbimine avalikus kohas ning alkohoolse joogi ostmine alaealise poolt). Karistusseadustiku järgi registreeriti 2889 alaealiste poolt toime pandud väärtegu⁷⁴, millest 48% (1380)

⁷⁴ Karistusseadustik jagab süüteod väärtegedeks ning kuritegedeks, väärtegude eest on karistusena ette nähtud rahatrabu või arest, kuritegude eest (füüsilisele isikule) rahaline karistus või vangistus.

olid varavastased (KarS § 218 lg 1) ning 52% (1498) avaliku rahu vastased süüteo. Viimastest suurema osa ehk 83% (1236) moodustasid avaliku korra rikkumised (KarS § 262).

Alaealiste poolt toime pandud kuritegudest (1440) on pooled vara vastu suunatud, neist omakorda 57% (822) moodustasid vargused, 15% (220) asja omavolilised kasutamised ning 10% (150) röövimised. 22% (644) alaealiste poolt toime pandud kuritegudest oli suunatud avaliku rahu vastu, neist 60% (390) moodustasid avaliku korra rasked rikkumised ning 31% (200) omavolilised sissetungid. 13% (384) alaealiste poolt toime pandud kuritegudest olid isikuvastased kuriteod. Valdav osa neist ehk 85% (328) olid kehalise väärkohtlemise juhtumid. 2007. aastal pandi alaealiste poolt toime ka 8 vägistamist, 5 tapmist, 3 mõrva ning 2 surma põhjustamist ettevaatamatuses.

Joonis 42. Alaealiste poolt toime pandud kuriteod

28% alaealiste poolt toime pandud kuritegudest moodustasid vargused, 14% avaliku korra rasked rikkumised ning 11% kehalise väärkohtlemise juhtumid. Võrreldes täisealistega panid alaealised märgatavalt enam toime avaliku usalduse vastaseid kuritegusid. Kuigi kõigist alaealiste sooritatud kuritegudest moodustasid nimetatud vaid umbes 9%, on nende arv kuritegevuse üldarve vaadeldes siiski märkimisväärne. 258-st alaealiste toime pandud avaliku usalduse vastasest kuriteost oli 220 seotud tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamisega. Kokku (olenemata rikkujate vanusest) registreeriti 2007. aastal selliseid kuritegusid 408, st tervelt 54% neist olid toime pannud alaealised. Üheski teises kuriteoliigis ei olnud alaealiste rikkujate osakaal nii suur. Dokumendi kuritarvitamise juhtumite suur arv alaealiste seas näitab, et ööklubis või alkoholipoes võltsitud dokumendi esitamisega toime pandud süüteo raskusastmest ei pruugita aru saada.

Narkootikumidega seotud kuritegusid (narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslik käitlemine – KarS § 183 ja § 184) panid alaealised 2007. aastal toime 51, mis oli umbes 2% kõigist alaealiste poolt toime pandud kuritegudest ning ligi 4% narkokuritegudest.

Alaealiste toime pandud õigusvastaseid tegusid arutatakse ka alaealiste komisjonides. 2007. aastal toimus 4169 alaealiste õigusrikkumiste arutelu ligi 60 alaea-

liste komisjonis üle Eesti. Komisjonides arutati veidi enam kui kolme neljandiku osas alaealiste süütegudega seotud asju ja veidi alla veerandi koolikohustuse mittetäitmisega seotud asju. Komisjonidesse suunatud ligi 70% olid poisid. Alaealiste komisjonid määrasid 2007. aastal 4615 mõjutusvahendit. Kõige sagedamini kohaldati mõjutusvahendina hoiatust (46%), üldkasulikku tööd (20%) ja spetsialisti juurde vestlusele suunamist (17%). Võrreldes 2000. aastate algusega on tõusnud hoiatuse ja üldkasuliku töö osatähtsus ning vähenenud koolikorralduslike mõjutusvahendite osatähtsus.⁷⁵

Alaealisi puudutavate uuringute tulemusena selgub, et vägivalda kasutamine ja tervistkahjustav käitumine on probleemiks ka koolikeskkonnas. Näiteks Tallinna Ülikooli küsitletud õpilastest kaks kolmandikku (67%) tunnistas, et on viimase kuue kalendrikuu jooksul kedagi narrinud või kiusanud ning 25% tunnistas, et leiab akadeemilise ebaedu korral lohutust alkoholist, 22% suitsetab, narkootikumide tarbimist tunnistas pisut üle 3% õpilastest.⁷⁶

Tabel 13. Sagedasemad alaealiste toime pandud kuriteod ja nende kuritegude osakaal kõigist registreeritud kuritegudest

	KarS	2007	Alaealiste toime pandud kuritegude osakaal
Kahtlustatavad		2114	13%
Kuriteod		2867	14%
I astme kuriteod		212	14%
II astme kuriteod		2655	14%
Kehaline väärkohtlemine	§ 121	328	12%
Vargus	§ 199	822	19%
Avaliku korra raske rikkumine	§ 263	390	25%
Omavoliiline sissetung	§ 266	200	25%
Röövimine	§ 200	150	26%
Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine	§ 202	88	34%
Asja omavoliiline kasutamine	§ 215	220	44%
Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	§ 349	220	54%

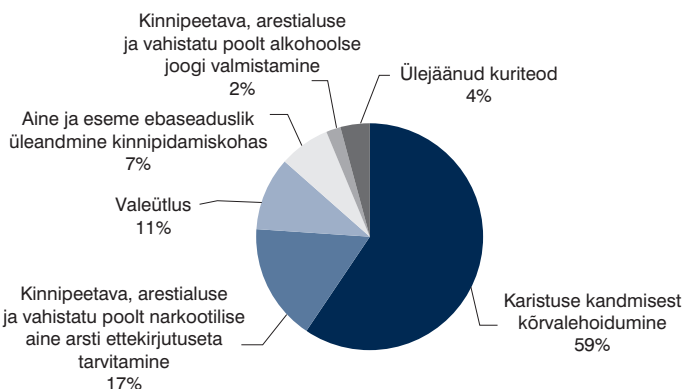
⁷⁵ Haridus- ja Teadusministeeriumi koondandmed alaealiste komisjonide 2007. aasta aruandluse kohta.

⁷⁶ Eesti kool 21. sajandi algul: kool kui arengukeskkond ja õpilase toimetulek. Tallinna Ülikool, 2007.

Õigusemõistmisevastased kuriteod

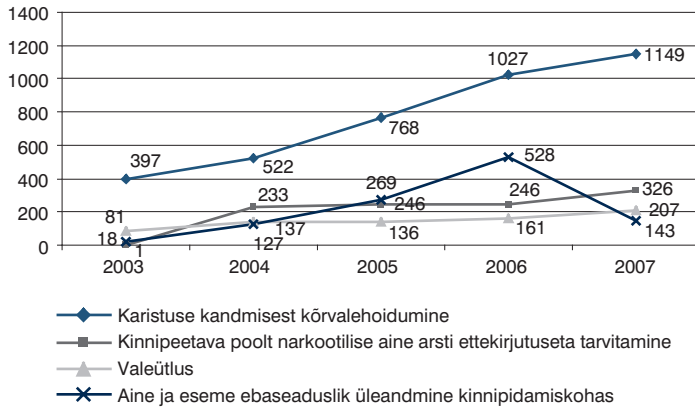
- Õigusemõistmisevastased kuriteod moodustasid 2007. aastal ca 4% registreeritud kuritegudest: 1941 kuritegu.
- Karistuse kandmisest kõrvalehoidumise osakaal õigusemõistmisevastastes kuritegudes tõusis võrreldes 2006. aastaga 49-lt protsendilt 59 protsendini.
- 54% õigusemõistmisevastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal.
- Õigusemõistmisevastaste kuritegude lahendamise määr oli 65%.
- Võrreldes 2006. aastaga on karistuse täitmise vastaste kuritegude arv langenud 11% võrra.
- 2007. aastal tõusis isiku õiguste vastaste kuritegude registreerimine ligi 20%.

2007. aastal registreeriti kokku 1941 õigusemõistmisevastast kuritegu, mis moodustas ca 4% registreeritud kuritegevusest. Võrreldes 2006. aastaga on kuritegude arv kasvanud 65 võrra.

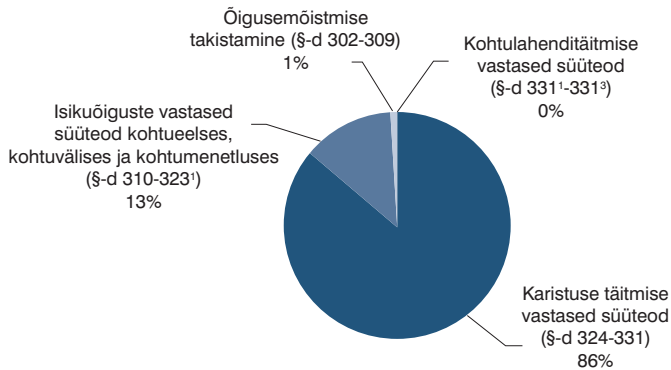
Joonis 43. Õigusemõistmisevastased kuriteod 2007. aastal

Alates 15.03.2007 lisandus karistusseadustikku mitu uut õigusemõistmisevastast süüteo koosseisu: kohtunikuabi poolt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine (§ 311¹), väärtemenetluses ebaseadusliku otsuse tegemine (§ 311²), süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine (§ 311³), kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine (§ 316¹) ning kohtutäituri poolt vara ebaseaduslik arest ja müük (331³). Nendest kahe viimase puhul registreeriti 2007. aastal ka kuritegu – kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine (registreeritud 1 kuritegu) ning kohtutäituri poolt vara ebaseaduslik arest ja müük (registreeritud 2 kuritegu).

Joonis 44. Levinumad õigusemõistmisevastased kuriteod aastatel 2003–2007

Kõige sagedasemaks õigusemõistmisevastaseks kuriteoks oli sarnaselt eelnevate aastatega karistuse kandmisest kõrvalehoidumine (1149 registreeritud kuritegu) ning kinnipeetava poolt arsti ettekirjutuseta narkootilise aine tarvitamine (326 registreeritud kuritegu). Oluliselt langes aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas, mida registreeriti 2006. aastaga võrreldes rohkem kui kolm korda vähem. Palju registreeriti ka valeütluste andmist (207 registreeritud kuritegu).

Joonis 45. Õigusemõistmisevastaste kuritegude jagunemine karistusseadustiku jagude alusel

Õigusemõistmise takistamise kuritegudest registreeriti 2007. aastal 13 juhtumit. Nendest neljal korral oli tegu kuriteost mitteteatamisega ning kolmel juhul kuriteo varjamisega. Võrreldes 2006. aastaga langes kuritegude arv 8 võrra.

Isiku õiguste vastased süüteod moodustasid õigusemõistmisevastastest kuritegudest umbes 13% (250 kuritegu). Võrreldes 2006. aastaga on tõus olnud ligi

20%. Tõusu on peamiselt tekitanud valeütluste ja valevannete andmine (207 registreeritud kuritegu).

Karistuse täitmise vastased süütegusid registreeriti kokku 1670. Võrreldes 2006. aastaga on arv langenud 206 kuriteo (ligi 11%) võrra. Suurema osa karistuse täitmise vastastest registreeritud kuritegudest moodustas karistuse kandmisest kõrvale hoidumine 1149 kuriteoga (59%). Võrdluses 2006. aastaga (1027 juhtumit) on karistuse kandmisest kõrvale hoidumine suurenenud ligi 12% võrra. Karistuse kandmisest kõrvalehoidumise suur arv on suuresti seletatav karistustega, mis on määratud autojuhtidele selle eest, et nad on pärast sõiduki juhtimise õiguse äravõtmist (nt joobes juhtimise eest) istunud uuesti autorooli. Karistuse kandmisest kõrvale hoidumise hulk oli suurim Harjumaal, moodustades 36%.

Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas on võrreldes 2006. aastaga (528 registreeritud kuritegu) langenud peaaegu 4 korda (143 registreeritud kuritegu). Samuti on arv vähenenud võrreldes 2005. aastaga, mil nimetatud kuritegusid registreeriti 269. Muutuse peamiseks põhjustajaks on see, et varem kvalifitseeriti vanglasse nn ülevisked (narkootikumide üle vanglamüüri viskamine) § 325 järgi, aga nüüd kvalifitseeritakse need süüteod vastavalt KarS § 183 ja § 184 järgi (narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses ning suures koguses ebaseaduslik käitlemine).

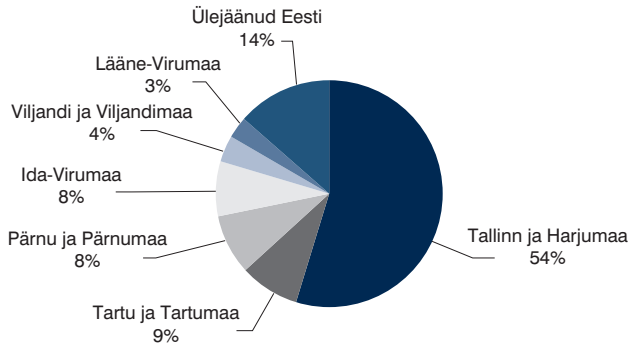
Samas on 25% võrra suurenenud arsti ettekirjutuseta narkootilise aine tarvitamise registreerimine kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt ligi kolmandiku võrreldes 2006⁷⁷ aastaga. Suurenenud registreeritud kuritegude arvu peamine põhjus on see, et narkootilise aine tarvitamise kontrollimisele pööratakse rohkem tähelepanu ning enam võetakse isikutelt proove narkootilise aine tuvastamiseks.

Kohtulahendi täitmise vastaseid süütegusid registreeriti kokku 8. Neist kuuel juhul oli tegu lähenemiskeelu rikkumisega (§ 331²), kahel korral registreeriti kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseaduslik arest ja müük (§ 331³).

Piirkondlik jaotus

54% õigusemõistmised vastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal ning ligi kümnendik Tartus ja Tartumaal. Ülejäänud kuritegudest pandi toime mujal Eestis.

⁷⁷ Registreeritud kuritegude arv aga ei tähenda koheselt seda, et kõikide registreeritud kuritegude löikes ka narkojoove tuvastati, vaid seda, et alustatud on kriminaalmenetlust ning registreeritud kuritegu. Mõjufaktoriks on ka see, et enne proovi võtmist alustatakse kriminaalmenetlust.

Joonis 46. Õigusemõistmisevastaste kuritegude geograafiline jaotus 2007. aasta

Kurjategijad

Õigusemõistmisevastastes kuritegudes selgitati 2007. aastal välja 1001 kahtlustatavat. Tüüpiline õigusemõistmisevastaste kuriteo toime pannud isik oli nooremapoolne Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo pani ta toime üksi:

- 93% olid mehed;
- 94% olid vanuses 18–55;
- 72% olid Eesti kodakondsusega;
- 98% pani kuriteo toime üksi.

Menetlus

2007. aastal lahendati 1255 õigusemõistmisevastast kuritegu, mis teeb lahendatud kuritegude määraks 65%. Kohtusse saadeti 1194 kuritegu ning 940 isikut. Suurema osa õigusemõistmisevastastest kuritegudest saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses (47%) ja lühimenetluses (25%). Seejuures ligi 73% kokkuleppemenetluses kohtusse saadatud kuritegudest moodustasid karistuse kandmisest kõrvalehoidumised.

Otstarbekuse põhimõttel lõpetati menetlus 61 isiku ja 68 kuriteo suhtes. Neist 36 isiku suhtes lõpetati menetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu (KrMS § 202). 32 isikut, kelle suhtes menetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetati, pidid maksma riigile kindla summa – keskmiseks makse suuruseks oli 2338 krooni. Lisaks määrati kahele isikule ÜKT, mille keskmiseks pikkuseks oli 90 tundi, kahel juhul jäeti isikule kohustus määramata.

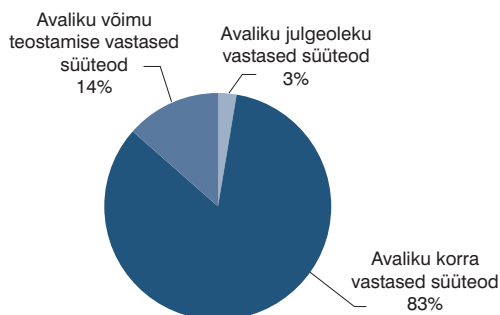
Kohtueelse menetluse pikkus tuvastatud kahtlustatavatega asjades oli õigusemõistmisevastaste kuritegude puhul keskmiselt 5 kuud.

Avaliku rahu vastased kuriteod

- Avaliku rahu vastased kuriteod moodustasid 9% registreeritud kuritegudest: 4366 kuritegu.
- 83% avaliku rahu vastastest kuritegudest moodustasid avaliku korra vastased süüteod.
- Üle poole avaliku rahu vastastest kuritegudest panid toime alla 25-aastased isikud.
- Avaliku korra raske rikkumine on võrreldes 2006. aastaga tõusnud 1013 kuriteo võrra: 672-lt 1685-le.
- Kohtusse saadetud kuritegudest moodustas 42% avaliku korra raske rikkumine.

Avaliku rahu vastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 4366, moodustades sellega umbes 9% kõikidest 2007. aastal registreeritud kuritegudest. Avaliku rahu vastaste süütegude alla kuuluvad nii ühiskonnaliikmete julgeoleku vastased ründed (nt kuritegeliku ühenduse organiseerimine), ühiselu reeglite rikkumine (nt omavõlliline sissetung) kui ka avaliku võimu teostamise vastu suunatud süüteod.

Joonis 47. Avaliku rahu vastaste kuritegude jaotus 2007. aastal

Piirkondlik jaotus

45% avaliku rahu vastastest kuritegudest registreeriti Harjumaal ja Tallinnas. 38% kõikidest avaliku rahu vastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas. Kui Harjumaa osakaal avaliku rahu vastastes kuritegudes võrreldes eelmise aastaga on kasvanud (2006. aastal 42%, 2007. aastal 45%), siis Ida-Virumaa osakaal on langenud (2006. aastal 18%, 2007. aastal 12%).

Kurjategijad ja ohvrid

Avaliku rahu vastastes kuritegudes selgitati välja 3094 kahtlustatavat. Tüüpiline avaliku rahu vastase kuriteo toime pannud isik oli nooremajaline Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo sooritas ta üksi:

- 91% olid mehed;
- 54% olid kuni 24-aastased;
- 72% olid Eesti kodakondsusega;
- 76% pani kuriteo toime üksi.

Võrreldes avaliku rahu vastaste kuritegude erinevaid jagusid, siis eristuvad selgelt avaliku korra vastased kuriteod, kus 14–17-aastaste isikute osakaal on suurem – 23%. Avaliku julgeoleku vastaste ja avaliku võimu teostamise vastaste kuritegude puhul on samuti noorte osakaal suur, kuid alla 18-aastaste isikute hulgas oluliselt madalam (vastavalt 3,5% ja 9,2%).

71% avaliku rahu vastaste kuritegude ohvritest olid mehed. Vanusegruppide osas selgeid erisusi ei olnud: 18–23-aastaseid oli 20%, 24–29-aastaseid ligi 16%; 30–39-aastaseid 21%, 40–55-aastaseid ligi 24%. Ligi 9% ohvritest olid nooremad kui 18-aastased.

Menetlus

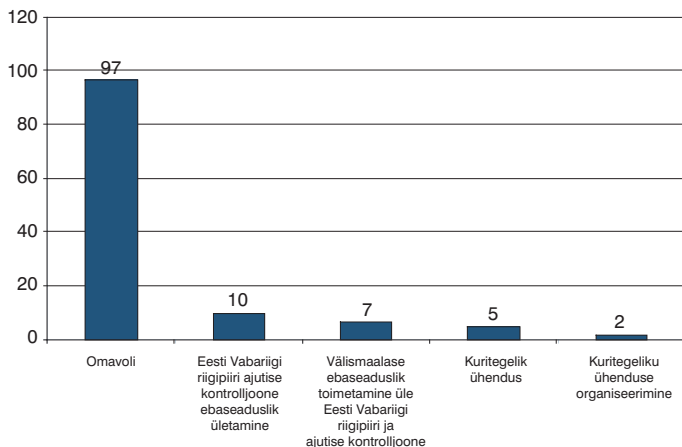
2007. aastal lahendati 2412 avaliku rahu vastast kuritegu. Kohtusse saadeti 1781 kuritegu ja 2061 isikut. Kuritegude lahendamise määr oli 55%. Kõige enam kuritegusid saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses (48%), järgnesid lühimenetlus (21%) ning üldmenetlus (20%). Kohtusse saadetud kuritegudest 42% moodustas avaliku korra raske rikkumine.

Kriminaalmenetlus lõpetati otstarbekuse põhimõttel 748 kuriteo ja 1033 isiku suhtes. Neist 563 kuriteo (756 isiku) suhtes lõpetati menetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu. 616 isikut pidid maksta riigile kindla summa – keskmiseks makse suuruseks oli 2131 krooni. Üldkasulik töö määrati 106 isikule ning keskmine töötundide arv isiku kohta oli 43. Kohustust ei määratud 37 isikule.

Kohtueelse menetluse pikkus tuvastatud kahtlustatavaga asjades oli 8,4 kuud.

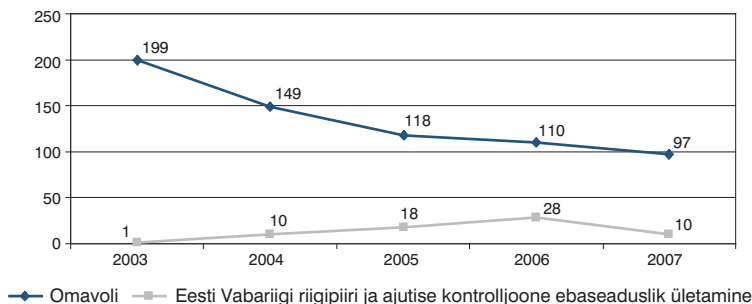
Avaliku julgeoleku vastased kuriteod

Avaliku julgeoleku vastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 121. Kõige enam registreeriti avaliku julgeoleku vastastest kuritegudest omavoli. Omavoli registreerimine on alates 2003. aastast langenud – kui 2003. aastal registreeriti 199 kuritegu, siis 2007. aastal oli registreeritud kuritegude arv langenud 97-ni.

Joonis 48. Avaliku julgeoleku vastased süüteod 2007. aastal

Ebaseaduslike piiriületuste arv kasvas kuni 2006. aastani (28 kuritegu). 2007. aastal registreeriti 10 ebaseaduslikku piiriületust, mis on seega vähenenud ligi kahe kolmandiku võrra.

Joonis 49. Sagedamini esinenud avaliku julgeoleku vastased kuriteod aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

46% avaliku julgeoleku vastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal, 21% Ida-Virumaal. Harjumaal ning Ida-Virumaal registreeriti 77% kõikidest omavoli juhtumitest.

Kurjategijad ja ohvrid

Avaliku julgeoleku vastastes kuritegudes selgitati välja 132 kahtlustatavat. Tüüpiline avaliku julgeoleku vastase kuriteo toime pannud isik oli nooremapoolne Eesti kodakondsusega mees ning kuriteo sooritas ta üks:

- 86% olid mehed;

- 45% olid 18-29 aastased;
- 65% olid Eesti kodakondsusega;
- 71% pani kuriteo toime üksi.

Tüüpiline omavoli ohver oli nooremapoolne või keskealine mees:

- 70% olid mehed;
- 55% oli 30-55 aastased.

Menetlus

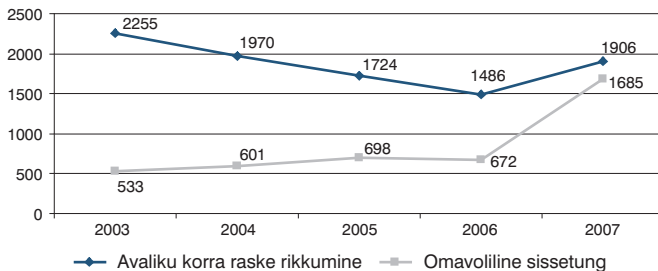
Avaliku julgeoleku vastastes kuritegudes tehti lõplik positiivne menetlusotsus 73 kuriteo suhtes, mis teeb kuritegude lahendamise määraks 60%.

Avaliku julgeoleku vastastes kuritegudes selgitati välja 132 kahtlustatavat. Kohtusse saadeti 54 kuritegu ja 97 isikut. 31 isiku suhtes lõpetati kriminaalmenetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu ning nende poolt riigile makstava rahasumma keskmine suurus oli 2456 krooni.

Kohtueelse menetluse pikkus avaliku julgeoleku vastastes kuritegudes oli 11,3 kuud, mis on oluliselt rohkem kui avaliku rahu vastaste kuritegude üldnäitaja. Samuti oli kohtueelne menetlus pikem ka avaliku korra vastaste ja avaliku võimu teostamise vastaste kuritegudega võrreldes.

Avaliku korra vastased kuriteod

Avaliku korra vastaseid kuritegusid registreeriti 3650, mis moodustas 84% kõikidest avaliku rahu vastastest kuritegudest. Neist omakorda 52% seisnes avaliku korra raskes rikkumises (KarS § 263), mida registreeriti 1906. Mittetäielikel andmetel (74% juhtumite kohta) moodustasid avaliku korra rasketest rikkumistest 20% asjade lõhkumine avalikus kohas, 15% inimeste solvav tülitamine, 13% sündsusetu käitumine. Ligi 50% avaliku korra raskete rikkumiste puhul on tõenäoliselt tegu kehalise väärkohtlemisega avalikus kohas.

Joonis 50. Sagedasemad avaliku korra vastased kuriteod aastatel 2003–2007

Avaliku korra vastaste kuritegude arv on võrreldes 2006. aastaga kasvanud 1434 kuriteo võrra (65%). Tõus on peamiselt seletatav nn aprillisündmustega ja omavolilise sissetungide arvu kasvuga.

2007. aasta aprillis toimunud rahutustega seoses registreeriti kokku 360 kuritegu.⁷⁹ Neist suurem osa (270) registreeriti avaliku korra raske rikkumisena. Võrreldes 2006. aastaga, registreeriti 2007. aastal 420 avaliku korra rasket rikkumist rohkem. Seega on avaliku korra raske rikkumise tõus 2007. aastal suuremas osas seletatav aprillisündmuste ajal registreeritud kuritegudega.⁷⁹

Avaliku korra vastastes kuritegudes toimus suurim tõus aga seoses omavolilise sissetungi (KarS § 266) registreerimise kasvuga. Võrreldes 2006. aastaga registreeriti 2007. aastal omavolilist sissetungi 1013 kuriteo võrra rohkem. Kui 2006. aastal registreeriti 672 nimetatud kuritegu, siis 2007. aastal oli vastavaks arvuks 1685. Omavoliliste sissetungide tõusu põhjuseks on see, et enne 15.03.2007 toimunud karistusseadustiku muudatust registreeriti taolisi juhtumeid vargusena koos sissetungimisega (§ 199 lg 2 p 8). Kuna väheväärtusliku asja vastu suunatud vargus ei ole enam kuritegu⁸⁰, kvalifitseeriti omavoliline sissetung eraldi. Seega võib öelda, et omavoliliste sissetungide arv ei ole tõenäoliselt tõusnud, vaid selle registreerimine toimub varasemaga võrreldes erineva paragrahvi järgi.

Karistusseadustiku avaliku korra vastaseid süütegusid käsitlevas jaos võib välja tuua veel ühe muudatuse. 16.07.2006 jõustunud muudatus, mille kohaselt lisati karistusseadustikku § 268¹ – prostitutsioonile kaasaaitamine. Enne nimetatud muudatust sisaldas prostitutsiooni vahendamine (prostitutsiooniks ruumide kasutada andmine ja ka prostitutsiooni vahendamine) KarS-i paragrahvis 268 koos muu ebaseadusliku tegevusega (narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks tarvitamiseks või ebaseaduslike hasartmängude korraldamiseks ruumi kasutada andmine). 16.07.2006 toimunud muudatusega loodi uus kuriteokoosseis, mis sisaldab nii vahendamist, ruumi andmist kui ka muul viisil prostitutsioonile kaasaaitamist. Muudatusega loodi ka võimalus karistada nimetatud kuritegude eest kuni kaheteistaastase vangistusega. 2006. aastal § 268¹ alusel ühtegi kuritegu ei registreeritud, küll aga registreeriti 38 kuritegu § 268 alusel (ebaseadusliku tegevuse võimaldamine). 2007. aastal langes ebaseadusliku tegevuse võimaldamise arv viie kuriteoni. Samas registreeriti prostitutsioonile kaasaaitamist 24 korral.

Piirkondlik jaotus

50% kõikidest 2007. aastal registreeritud avaliku korra vastastest kuritegudest pandi toime kolmes linnas: Tallinnas, Tartus ja Narvas. Tallinnas registreeriti

⁷⁹ Suur osa algselt § 263 järgi registreeritud kuritegudest kvalifitseeriti hiljem ümber § 239 järgi, ent kriminaalmenetluse register seda ümberkvalifitseerumist ei kajasta. Lisaks registreeriti seoses nn. aprillisündmustega 59 riigivastast kuritegu ning järgnevad kuriteod: surnu mälestuse teotamine (1); vargus (2); omastamine (1); kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine (1); asja rikkumine ja hävitamine (1); arvutikahjurlus (1); arvutivõrgu ühenduse kahjustamine (5); arvutiviruse levitamine (1); keelatud avalik koosolek (2); omavoliline sissetung (1); vägivald võimuesindaja suhtes (1); võimuesindaja laimamine ja solvamine (12); võimulialdus (1).

⁸⁰ Va tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende läbteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajalooäärtusega eseme vargus.

ligi 38% kõikidest avaliku korra vastastest kuritegudest, neist omakorda 60% seoses avaliku korra raske rikkumisega. Kui 2006. aastal registreeriti Tallinnas ca 32% avaliku korra rasketest rikkumistest, siis 2007. aastal oli osakaal ligi 49%. Ida-Virumaal oli avaliku korra raske rikkumise osakaal 2006. aastal ca 21%, 2007. aastal 14%.

Kuigi 2007. aastal kasvas oluliselt omavolilise sissetungi registreerimine, siis Harjumaa osakaal jäi üldjoontes samaks – 2006. aastal 40% ja 2007. aastal 42%.

Kurjategijad ja ohvrid

Avaliku korra vastastes kuritegudes selgitati välja 2437 kahtlustatavat. Tüüpiline avaliku korra vastase kuriteo toime pannud isik oli nooremapoolne Eesti kodakondsusega meesterahvas ning kuriteo sooritas ta üksi:

- 91% olid mehed;
- 58% olid 14–24aastased;
- 72% olid Eesti kodakondsusega;
- 71% pani kuriteo toime üksi.

Tüüpiline ohver avaliku korra raske rikkumise puhul oli noor mees:

- 76% olid mehed;
- 27% olid 18–23aastased.

Omavolilise sissetungi korral olid ohvritest 60% mehed ning 78% olid vanemad kui 29 aastased.

Menetlus

Avaliku korra vastastes kuritegudes oli lõplik positiivsete menetlusotsuste arv 1645 – see teeb lahendatud kuritegude osakaaluks 45%. Kohtusse saadeti 1560 isikut ja 1332 kuritegu. Umbes pooled kuritegudes saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses. Lühimenetluses saadeti kohtusse 22% kuritegudest ning üldmenetluses 20% kuritegudest. Kriminaalmenetlus lõpetati otstarbekuse põhimõttel 419 kuriteo ning 613 isiku suhtes. 486 isikut pidid maksma riigile keskmiselt 2121 krooni ning 97 isikule määrati ühiskasulik töö, mis kestis keskmiselt 43 tundi.

Kohtueelse menetluse pikkus avaliku korra vastastes kuritegudes oli 8,5 kuud.

Avaliku võimu teostamise vastased kuriteod

Avaliku võimu vastased süüteod jagunevad kaheks:

- 1) võimuesindaja suhtes pandud süüteod (§-d 274–279);
- 2) andmetega seotud süüteod (§-d 280–287).

2007. aastal registreeriti kokku 595 avaliku võimu teostamise vastast kuritegu.

Võimuesindaja suhtes toimepandud süütegusid registreeriti kokku 423. Neist 225 kuritegu seisnes vägivaldas võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes, see arv on võrreldav 2006. aasta (207 juhtumit) ja 2005. aastaga (218 juhtumit).

Ülejäänud 198 kuritegu registreeriti seoses võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamises ja solvamises. 2005. aastal registreeriti nimetatud kuritegusid 223 ning 2006. aastal 135. Seega võib öelda, et võrreldes eelmise aastaga on registreeritud kuritegude arv küll tõusnud, kuid jääb siiski alla 2005. aastale.

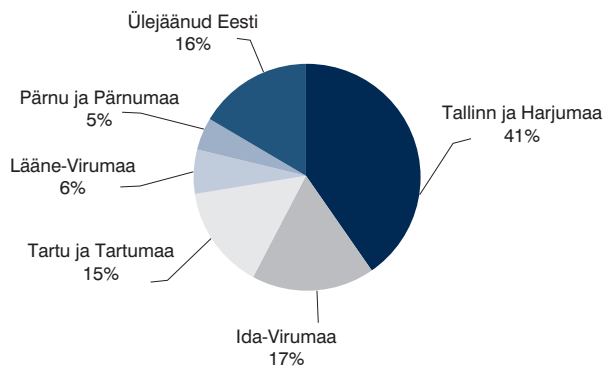
Andmetega seotud süütegusid registreeriti kokku 172, neist 147 puhul oli tegu valeandmete esitamisega ning 25 juhul ebaõigete andmete esitamisega. Erinevus kahe kuriteo vahel seisneb selles, et esimesel juhul on kuriteoks valeandmete esitamine ametiasutusele, kui see on toime pandud ametliku dokumendi või muu hüve või tulu saamiseks. Ebaõigete andmete esitamisega on tegu siis, kui ebaõiged andmeid esitatakse kohturegistri pidajale, Eesti väärtpaberite keskregistrile, abieluvararegistrile, notarile ja kohtutäiturile. Võrreldes 2006. aastaga on kuritegude arv jäänud samale tasemele.

Piirkondlik jaotus

41% avaliku võimu teostamise vastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal, 17% Ida-Virumaal ja 15% Tartus ja Tartumaal. Piirkondliku jaotuse suhtes on registreeritud avaliku võimu vastaste kuritegude arv tõusnud kõige rohkem Tartus ja Tartumaal (2006. aastal 8%) ning langenud kõige enam Tallinnas ja Harjumaal (2006. aastal 49%).

49% võimuesindaja suhtes toimepandud kuritegudest registreeriti kahes suuremas keskses: Tallinnas (30%) ja Tartus (20%). Harjumaal ja Tartumaal registreeriti 2007. aastal kokku ligi 61% kõikidest kuritegudest, mis seonduisid vägivaldaga võimuesindaja suhtes.

Kõige enam registreeriti võimuesindaja laimamist Ida-Virumaal (25%), järgnes Tallinn ja Harjumaa (21%).

Joonis 51. Avaliku võimu teostamise vastaste kuritegude geograafiline jaotus 2007. aastal

Kurjategijad ja ohvrid

Avaliku võimu teostamise vastastes kuritegudes selgitati välja 527 kahtlustatavat. Tüüpiline avaliku võimu teostamise vastase kuriteo toime pannud isik oli nooremapoolne Eesti kodakondsusega mees, kes pani kuriteo toime üksi:

- 91% olid mehed;
- 52% olid 18–29aastased;
- 75% olid Eesti kodakondsusega;
- 93% pani kuriteo toime üksi.

Tüüpiline ohver oli nooremapoolne mees:

- 79% olid mehed;
- 55% olid 24–39aastased.

Menetlus

2007. aastal tehti positiivne lõplik menetlusotsus 517 kuriteo suhtes, mille järgi on kuritegude lahendamise määraks 87%. Tuvastamise kõrge määr on seletatav sellega, et kuriteo iseloomust tulenevalt on kahtlustatav nende kuritegude puhul kergesti tuvastatav.

Kohtusse saadeti 395 kuritegu. Kuritegudest 44% saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses.

129 kuriteo ja 110 isiku suhtes lõpetati kriminaalmenetlus otstarbekuse põhimõttel. 99 isikut pidid maksma riigile määratud rahasumma, mille keskmiseks suuruseks kujunes 2076 krooni. Üheksale isikule määrati ühiskasulik töö, mille keskmiseks pikkuseks kujunes 38 tundi.

Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod

- Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod moodustasid 2007. aastal ligi 5% kõikidest registreeritud kuritegudest: 2323 kuritegu.
- Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuritegude lahendamise määr oli 54%.
- 31% tuvastatud kahtlustatavatest olid 14–17aastased.
- 50 kuritegu registreeriti seoses süüteo toimepanemisega massilise korratuse ajal.
- 93% kuritegudest olid avaliku usalduse vastased kuriteod.
- 77% avaliku usalduse vastastest kuritegudest olid seotud dokumendi võltsimisega või kahjustamisega.

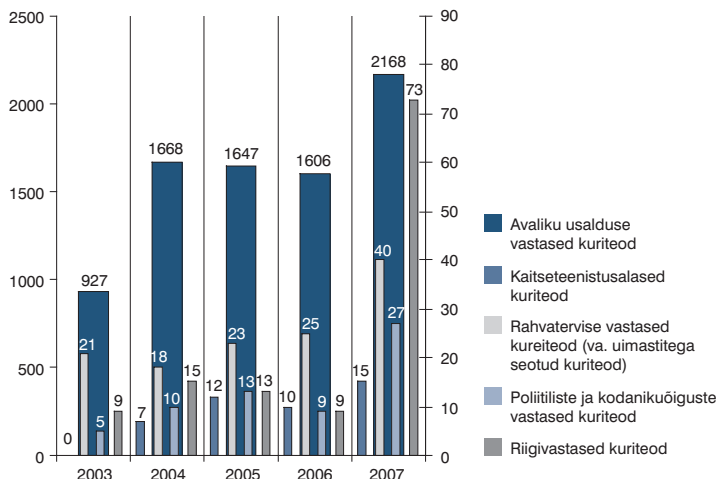
Karistusseadustikus puudub eraldi peatükk nimega „Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod”, ent antud kogumikus on sarnaselt eelmise kogumikuga siia peatükki koondatud viis suuremat kuritegude gruppi vastavalt karistusseadustikule. Neid ühendab see, et need on suuremal või vähemal määral suunatud riigi või kodaniku vastu.

Riigi ja kodaniku vastaseid kuritegusid registreeriti 2007. aastal 2323, mis moodustas 5% kõigist kuritegudest. Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod jagunevad viie suurema grupi vahel.

Joonis 52. Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuritegude jaotus 2007. aastal

Sarnaselt eelnevate aastatega on kaitseteenistusalasest süütegusid proportsionaalselt kõige vähem (15 kuriteost 12 olid omavolilised lahkumised väeosast ja muust teenistuskohast ning 3 puhul oli tegu teenistuslasest lohakusega).

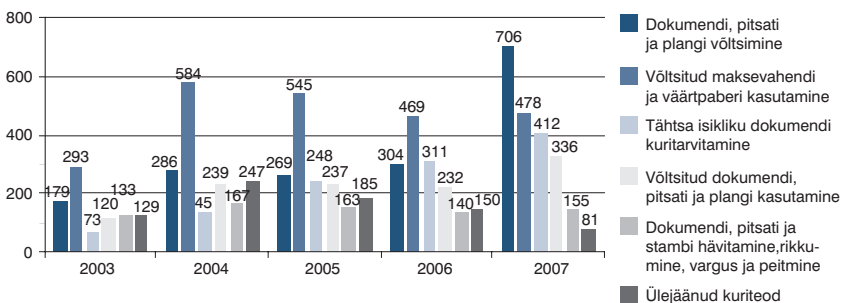

Joonis 53. Riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod aastatel 2003–2007

Avaliku usalduse vastased kuriteod

93% 2007. aastal riigi ja kodaniku vastu suunatud kuritegudest (2168 kuritegu) olid avaliku usalduse vastased kuriteod. Avaliku usalduse vastased kuriteod moodustasid 2007. aastal ligi 5% kõikidest kuritegudest.

Avaliku usalduse vastaste kuritegude peatükk karistusseadustikus koosneb kahest olemuslikult erinevast osast: maksevahendi ja riigi poolt kehtestatud märgi ja tunnuse võltsimine ning dokumendi võltsimine ja kahjustamine.

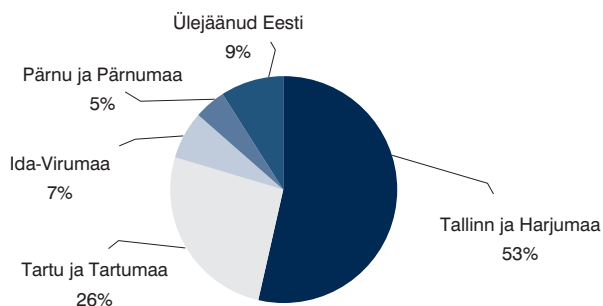

Joonis 54. Avaliku usalduse vastased kuriteod aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

53% (1162) avaliku usalduse vastastest kuritegudest registreeriti Tallinnas ja Harjumaal, 26% (569) Tartus ja Tartumaal, 7% (142) Ida-Virumaal, 5% (102) Pärnus ja Pärnumaal. Maksevahendi ja riigi poolt kehtestatud märgi ja tunnuse võltsimistest üle poole (68%) registreeriti Tallinnas. Tartuga võrreldes regist-

reeriti Tallinnas küll kokku rohkem dokumendi võltsimisi ja kahjustamisi, kuid dokumendi, pitsati ja plangi võltsimist registreeriti Tartus peaaegu 2 korda enam (vastavalt 212 ja 400). 79% dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuritegudest registreeriti Harjumaal ja Tartumaal, Ida-Virumaal 6%, Pärnumaal 6% ning ülejäänud Eestis 9%.

Joonis 55. Avaliku usalduse vastaste kuritegude jaotus 2007. aastal

Maksevahendi ja riigi poolt kehtestatud märgi ja tunnuse võltsimisega seotud kuritegusid registreeriti 496. Võrreldes 2006. aastaga, on kuritegude arv jäänud samale tasemele vähenedes 38 kuriteo võrra. Langus toimus peamiselt vähenenud maksevahendi ja väärtpaberi võltsimise arvelt (2006. aastal 65 juhtumit, 2007. aastal 16 juhtumit).

Dokumendi võltsimised ja kahjustamised moodustasid 2007. aastal 77% (1672 kuritegu) avaliku usalduse vastastest kuritegudest (2006. aastal 67%). Dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuritegudest moodustasid 87% dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine ning võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine või tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine.

Aastatel 2004–2006 püsisid dokumendi võltsimisega seotud kuriteod 1000 ja 1100 kuriteo vahel. 2007. aastal kasvas dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuritegude arv ligi 60%. Peamine tõus on tulnud Tartust, kus 2007. aastal registreeriti 400 dokumendi, pitsati ja plangi võltsimist (2006. aastal registreeriti Tartus 68 juhtumit). Suurem osa juhtumitest on seotud nn arvevabrikute kriminaalajadega, kus eraldi kuriteona käsitletakse igat valearvet. Suure osa Lõuna politseiprefektuuris registreeritud võltsimistest moodustasid kuriteod, mis on seotud kala esmakokkuostu dokumentide võltsimisega – süstemaatiliselt võltsiti kala esmakokkuostu dokumente, et müüa nõ päritoluta kala. Kala püüdmisele on ette nähtud kvoodid ning nimetatud kuritegude läbi said kalurid püüda rohkem kala, ilma et nad selle kuskil registreerinud oleksid. Dokumente võltsitigi seetõttu, et ilma esmakokkuostu dokumentideta kala müüa ei saa.

Kurjategijad ja ohvrid

Avaliku usalduse vastastes kuritegudes selgitati välja 882 kahtlustatavat. Tüüpiline avaliku usalduse vastase kuriteo toime pannud (kahtlustatav) isik oli noorema-

poolne Eesti kodakondsusega meesterahvas ning kuriteo sooritas ta üksi:

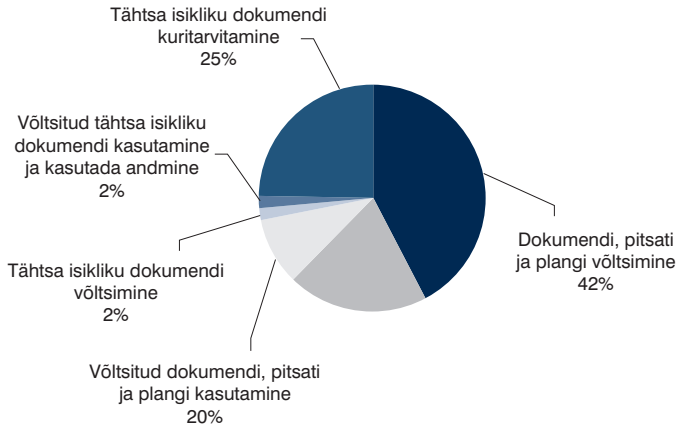
- 65% olid mehed;
- 62% olid nooremad kui 25-aastased;
- 77% olid Eesti kodakondsusega;
- 86% pani kuriteo toime üksi.

Avaliku usalduse vastastes kuritegudes on enamiku kuritegude puhul kannata- nuks riik, seega puudub käesolevas jaos ka ohvreid kirjeldav osa.

Menetlus

Avaliku usalduse vastastes kuritegudes sai positiivse lõpliku menetlusotsuse 1167 kuritegu, seega oli kuritegude lahendamise osakaaluks 54%. Kohtusse saadeti 653 kuritegu ja 348 isikut. Kokkuleppemenetluses kohtusse saadetud kuriteod moodustasid 54%, käskmenetlus 18% ja lühimenetlus 16%. Otstarbekuse põhi- mõttel lõpetati menetlus 524 kuriteo ja 423 isiku suhtes. Avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetati menetlus 312 isiku suhtes – seejuures 203 isikule seati kohustus maksta rahasumma riigile, mille keskmiseks summaks oli 3399 krooni. Ühiskasulik töö määrati 103 isikule, keskmiseks töötundide arvuks oli 25.

Prokuratuur saatis kohtusse või lõpetas otstarbekusest kriminaalmenetluse 1102 dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuriteos. Seega moodustas esialgse lahenduse saanud kuritegude hulk 67% aasta jooksul registreeritud dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuritegudest.

Joonis 56. Dokumendi võltsimise ja kahjustamisega seotud kuriteod 2007. aastal

Teised riigi ja kodaniku vastu suunatud kuriteod

Rahvatervisevastased kuriteod

Lisaks eraldi käsitletud narkootikumidega seotud kuritegudele kuuluvad rahvatervisevastaste kuritegude hulka nakkushaigustega seotud kuriteod (KarS §-d 192–193), ravimitega seotud kuriteod (KarS §-d 194–195), kuriteod töötervishoiu, tööohutuse ja tehnilise järelevalve valdkonnas (KarS §-d 196–198).

Käesolevas osas käsitletud rahvatervisevastaseid kuritegusid registreeriti kokku 40. Neist 38 moodustasid kuriteod töötervishoiu, tööohutuse ja tehnilise järelevalve valdkonnas. 2007. aastal ravimitega seotud kuritegusid ei registreeritud. Neist kuritegudest registreeriti 1 juhtum viimati 2005. aastal. 40 kuriteost registreeriti 23 Harjumaal.

2007. aastal saadeti kohtusse 2 rahvatervisevastast kuritegu. Mõlemal juhul oli tegu töötervishoiu ja tööohutusnõuete eiramisega – neist üks saadeti kohtusse kokkuleppemenetluses ning teine üldmenetluses.

Poliitilised ja kodanikuõiguste vastased süüteod

Nelja eelneva aasta jooksul registreeritud kümme konna poliitiliste ja kodanikuõiguste vastaste kuritegude asemel registreeriti 2007. aastal 27 sellist kuritegu. Valdava osa neist moodustasid hääle ostmised (15 juhtumit). Hääle ostmine karistusseadustiku selles peatükis kriminaliseeriti 2006. aasta keskel ning varasematel valimistel (enne 2006. aastat) toimunud võimalikud hääle ostmised oleks registreeritud väärtegedena. Kõik registreeritud kuriteod olid seotud hääle ostmisega Riigikogu valimistel 2007. aastal.

Registreeriti 6 põhivabaduse rikkumist. Alates 2007. aastast on KarS-i järgi kuriteona karistatav ka delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine (§ 157¹). Nimetatud kuritegu registreeriti 2007. aastal üks kord.

Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastastes kuritegudes sai positiivse lõpliku menetlusotsuse 18 kuritegu, kuritegude lahendamise määraks 67%. Kohtusse saadeti 17 kuritegu ja 5 isikut. 14 korral saadeti kuritegu kohtusse kokkuleppemenetluses. Ühel juhul lõpetati menetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu, isikule määrati 40 tundi ühiskasulikku tööd.

Menetluse pikkus poliitiliste ja kodanikuõiguste vastastes kuritegudes oli keskmiselt 7 kuud.

Riigivastased kuriteod

2007. aastal registreeriti 73 riigivastast kuritegu. Suurem osa neist registreeriti seoses süüteo toimepanemisega massilise korratuse ajal (50 kuritegu). 14 kuritegu registreeriti seoses Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamisega.

Registreeritud kuritegude suur arv võrreldes eelnevate aastatega on seotud 2007. aasta aprillisündmustega (26.–28.04.2007).⁸¹ 2007. aastal registreeriti 6 kuritegu seoses massilise korratuse organiseerimisega ning 50 kuritegu seoses süüteo toimepanemisega massilise korratuse ajal. Lisaks registreeriti käesolevas peatükis kirjeldatud süütegudest aprillisündmuste ajal ka üks kuritegu seoses Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud tegevusega ja 2 Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamist.

Massilise korratuse ajal toimepandud süütegudest 28 registreeriti Tallinnas ning 21 Ida-Virumaal.

Riigivastaste kuritegude lahendamise osakaal oli 2007. aastal 63%. Kohtusse saadeti 50 kuritegu ja 55 isikut. Kokkuleppemenetluses kohtusse saadatud isikute osakaal oli 66%. Kriminaalmenetlus lõpetati avaliku menetlushuvi puudumise tõttu nelja isiku suhtes – kõigile neljale määrati keskmiselt 43 tundi ÜKT-d. Riigivastaste kuritegude kohtueelse menetluse pikkus oli alla kolme kuu.

---

⁸¹ *Aprillisündmuste kohta vt ka avaliku korra vastast peatükki.*

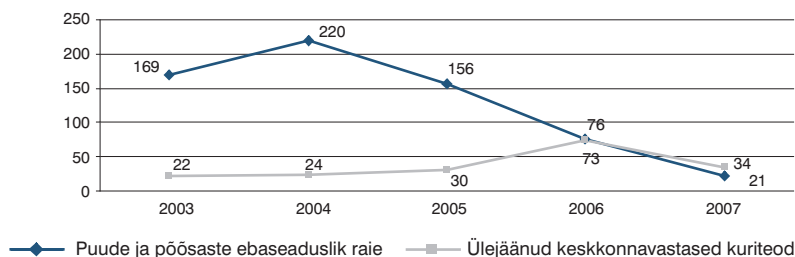
Keskonnavastased ja üldohtlikud kuriteod

- Keskonnavastased ja üldohtlikud kuriteod moodustasid 2007. aastal kokku 0,8% registreeritud kuritegevusest – keskonnavastaseid kuritegusid registreeriti 55 (0,1%) ning üldohtlikke kuritegusid 351 (0,7%).
- Keskonnavastaste kuritegude lahendamise määr oli 49%, üldohtlike kuritegude lahendamise määr oli 59%.
- Võrreldes 2006. aastaga registreeriti keskonnavastaseid kuritegusid 3 korda vähem.
- Võrreldes 2006. aastaga on oluliselt vähenenud ebaseaduslike raiete juhtumid: 76-lt 21-le.
- Kohtueelne menetlus puude ja põõsaste ebaseadusliku raie kuritegudes kestis keskmiselt 25,5 kuud.

Keskonnavastased kuriteod

2007. aastal registreeriti kokku 55 keskonnavastast kuritegu, mis moodustab 0,1% kõikidest kuritegudest.

Enam kui kolmandiku keskonnavastastest kuritegudest moodustasid puude ja põõsastiku ebaseadusliku raie juhtumid. Puude ja põõsastiku ebaseaduslik raie on aastate lõikes vähenenud, v.a 2004. aasta, mil registreeritud kuritegude arv tõusis 220-ni. Ebaseadusliku raie juhtumeid registreeriti 2007. aastal 21, mis on enam kui kolm korda vähem võrreldes 2006. aastaga. Põhjuseks võib näha esmalt seda, et omanikud on asunud oma varal rohkem silma peal hoidma. Kui varasematel aastatel on suur osa ebaseaduslikust raiest tulenenud sellest, et inimesed ei teadnud tihti metsa tegelikku omanikku (näiteks naabrid ei olnud päris kindlad, kellele mets kuulub), siis tänaseks on suur osa omandiprobleemidest lahendatud. Samuti on eelnevatel aastatel tabatud teatud osa kurjategijaid, kes süstemaatiliselt ebaseadusliku raiega tegelesid. Lisaks registreeriti 2006. aastal muuhulgas ka varem toime pandud, kuid 2006. aastal avastatud ebaseaduslikke raieid. 2007. aastal registreeritud ebaseaduslikest raietest 4 kvalifitseeriti KarS-i § 356 lg 3 alusel, mis käsitleb süüteo toimepanemist juriidilise isiku poolt.

Joonis 57. Ebaseaduslik raie ja ülejäänud keskonnavastased kuriteod aastatel 2003–2007

Piirkondlik jaotus

38% (8 registreeritud kuritegu) ebaseadusliku raie juhtumitest registreeriti Ida-Virumaal. Kõikidest keskkonnavastastest kuritegudest neljandik registreeriti Ida-Virumaal ning 10% Harjumaal.

Kurjategijad ja ohvrid

Keskkonnavastastes kuritegudes selgitati välja 29 kahtlustatavat. Tüüpiline keskkonnavastase kuriteo toime pannud isik oli nooremapoolne või keskealine Eesti kodakondsusega mees:

- 97% olid mehed;
- 63% olid 30–55aastased;
- 83% olid Eesti kodakondsusega.

14 korral kvalifitseeriti kuritegu paragrahvi alusel, mis käsitleb kuriteo toimepanemist juriidilise isiku poolt: 4 juhul puude ja põõsaste ebaseadusliku raie; 2 juhul maastiku kahjustamine; 4 juhul looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine; 3 juhul keskkonna saastamine; 1 juhul ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine.

Menetlus

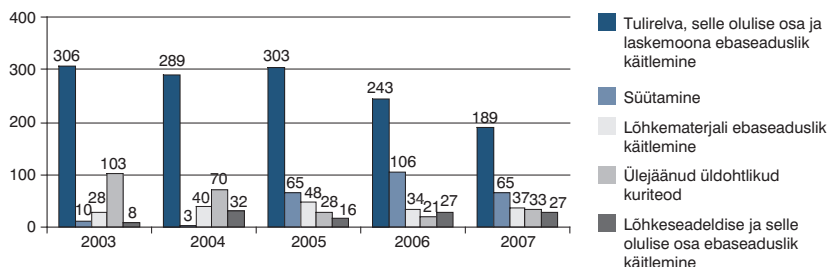
Lõpliku menetlusotsuse sai 2007. aastal 27 keskkonnavastast kuritegu. Kuritegude lahendamise määraks oli seega 49%. Kohtusse saadeti 16 kuritegu ja 18 isikut. 10 isikut saadeti kohtusse üldmenetluses ning 6 kokkuleppemenetluses. Avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetati menetlus 15 kuriteo ja 11 isiku suhtes. Üheksal juhul määrati isikule ka rahasumma maksmise kohustus riigile. Rahasumma keskmiseks suuruseks oli 13 500 krooni.

Kohtueelse menetluse pikkuseks oli keskmiselt 21 kuud. Kohtueelse menetluse kestvuse tegi pikaks peamiselt puude ja põõsaste ebaseadusliku raie menetlemine – nendes kuritegudes oli menetluse keskmiseks pikkuseks 25,5 kuud. Puude ja põõsaste kahjustamise ja hävitamise puhul kestis kohtueelne menetlus alla nelja kuu.

Üldohtlikud kuriteod

2007. aastal registreeriti 351 üldohtlikku kuritegu, mis on 80 kuriteo võrra vähem kui 2006. aastal, moodustades sellega 0,7% registreeritud kuritegudest.

Joonis 58. Üldohtlikud kuriteod aastatel 2003–2007

2007. aastal registreeritud üldohtlikest kuritegudest 54% moodustas tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine. Suure osa üldohtlikest kuritegudest moodustas ka süütamine (19%). Võrreldes 2006. aastaga on 54 kuriteo võrra vähenenud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine. Samas jõustus KarS-is 2007. aastal ka uus säte, mille kohaselt tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslikku käitlemist eristatakse tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslikust käitlemisest – nimetatud kuritegusid registreeriti 2007. aastal 4.

Tsiviilkäibes keelatud tulirelv, selle oluline osa või laskemoon on oma olemuselt ohtlikumad kui n-ö tavaline tulirelv ning ka karistus kuriteo eest on rangem. Relvaseaduse § 20 järgi on tsiviilkäibes keelatud tulirelvaks näiteks tulirelv, mis imiteerib mõne muu eseme kuju; tulirelv, mis lahtivõetuna võimaldab lasu sooritamist; tulirelv, millel puudub valmistaja markeering; automaattulirelv, millest ühekordsel päästikule vajutamisel saab sooritada valangu jt.

Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemise vähenemise üheks põhjuseks võib tõenäoliselt olla see, et käibel on vähem ebaseaduslikke relvi ning laskemoona. Samas tuleb tõdeda, et enamik nimetatud kuritegudest registreeritakse seoses sellega, et relv või laskemoon on leitud juhuslikult mingi muu asja otsimise käigus.

2005. aastal registreeriti 65 süütamist, 2006. aastal 106 kuritegu ning 2007. aastal on see langenud taas 65 kuriteoni. Samas tuleb silmas pidada, et üldohtliku kuriteona registreeritakse süütamine siis, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele. Päästeameti andmetel oli 2007. aastal kokku 10 400 tulekahju. Kokku hukkus 2007. aastal tulekahjudes 132 inimest.

Piirkondlik jaotus

36% üldohtlikest süütegudest registreeriti Harjumaal. Tulirelva ja laskemoonaga seotud kuritegudest 29% registreeriti Tallinnas, Harjumaal kokku 39%.

Kurjategijad ja ohvrid

Üldohtlikes kuritegudes selgitati välja 221 kahtlustatavat. Tüüpiline üldohtliku kuriteo toime pannud isik oli nooremapolne või keskealine Eesti kodakondsus-

sega mees ning kuriteo sooritas ta üksi:

- 94% olid mehed;
- 58% olid 30–55aastased;
- 72% olid Eesti kodakondsusega;
- 93% pani kuriteo toime grupis.

Tüüpiline ohver oli vanem kui 29-aastane mees:

- 54% olid mehed;
- 76% olid vanemad kui 29-aastased.

Menetlus

2007. aastal sai positiivse lõpliku menetlusotsuse 207 kuritegu, seega lahendati 59% kuritegudest. Kohtusse saadeti 184 ning otstarbekuse põhimõttel lõpetati 37 kuritegu. Lõpetatud kuritegudest 35 juhul lõpetati kriminaalmenetlus avaliku menetlushuvi puudumise tõttu. Neist 30 korral määrati isikule kohustus maksta riigile rahasumma – keskmiseks rahasummaks oli 2681 krooni. Ühele üldohtlikus kuriteos kahtlustatud isikule, kelle suhtes menetlus lõpetati, määrati ühiskasulik töö 80 tundi.

Keskmiselt kulus ühe üldohtliku kuriteo kohtueelsele menetlusele 8 kuud – sh üldmenetluse puhul kestis kohtueelne menetlus 9 kuud, lihtmenetluses 8 kuud.

III KURITEGEVUSE KONTROLLIMINE

Kuritegevuse kontrolli all käsitletakse kohtueelset kriminaalmenetlust, kriminaalkohtu menetlust, vanglaid ning kriminaalhooldust puudutavat statistikat. Kriminaalmenetluses on menetlejad kohus, prokuratuur ja uurimisasutused. Uurimisasutused on vastavalt kriminaalmenetluse seadustikule Politseiamet, Keskkriminaalpolitsei, Kaitsepolitseiamet, Maksu- ja Tolliamet, Piirivalveamet, Konkurentsiamet ja Kaitsejõudude Peastaap.

Kõige suurema osa (97%) kuritegude menetlustest 2007. aastal alustas Politseiamet koos oma allasutustega. Maksu- ja Tolliamet alustas 0,4% menetlustest, vanglad 1,5%, prokuratuur 0,7%, ülejäänud asutuste osakaal oli juba 0,2% või väiksem (aasta jooksul alustati alla 100 kriminaalasja). Käesolevas peatükis on toodud andmed selle kohta, kui kiiresti viidi läbi kohtueelne menetlus ning mis sai kuritegudest ning nendega seotud isikutest siis, kui uurimisasutused olid oma töö lõpetanud.

Mõisted kriminaalmenetluses

Kuna kriminaalmenetluse mõisted on tavakeeles küllalt harjumatud ning spetsiifilised, on siin sarnaselt eelmisele ülevaate kogumikule toodud peamised mõisted. Lõplikud menetlusotsused on kas kriminaalasja lõpetamine või kohtusse saatmine.

Kriminaalasja lõpetamise alused (KrMS)

- § 200 kriminaalmenetluse lõpetamine kriminaalmenetlust välistava asjaolu ilmnemisel.
- § 200¹ kriminaalmenetluse lõpetamine kuriteo toimepannud isiku tuvastamatusel tõttu.
- § 201 materjalide saatmine alaealiste komisjonile (nn lõpetamine otstarbekusest).
- § 202 kriminaalmenetluse lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur (nn lõpetamine otstarbekusest).
- § 203 kriminaalmenetluse lõpetamine karistuse ebaotstarbekuse tõttu (nn lõpetamine otstarbekusest).
- § 203¹ kriminaalmenetluse lõpetamine leppimise tõttu (nn lõpetamine otstarbekusest).
- § 204 kriminaalmenetluse lõpetamine välisriigi kodaniku toimepandud kuriteos või välisriigis toimepandud kuriteos.
- § 205 kriminaalmenetluse lõpetamine seoses isikult tõendamiseseme asjaolude väljaselgitamisel saadud abiga.

Kriminaalasja kohtumenetluse liigid

1) *Lihtmenetlusel* on 4 alaliiki:

Lühimenetluses (KrMS §-d 233–238) toimub küll kohtulik arutelu kriminaalasja lahendamiseks kriminaaltoimiku materjali põhjal, kuid tunnistajaid ja eksperte välja ei kutsuta. Lühimenetlust ei kohaldata kuriteole, mille eest karistusseadustik näeb karistusena ette eluaegse vangistuse.

Kokkuleppemenetluses (KrMS §-d 239–250) lepivad prokuratuur ja kahtlustatav või süüdistatav ning tema kaitsja kuriteo kvalifikatsioonis ning kuriteoga tekitatud kahju laadis ja suuruses ning karistuse liigis ja määras kokku ning kokkulepe esitatakse kohtule kinnitamiseks. Kokkuleppemenetlust ei kohaldata esimese astme kuriteole, mille eest karistusseadustik näeb kergeima karistusena ette vähemalt neli aastat vangistust või raskeima karistusena eluaegse vangistuse ning kui sellega ei nõustu kannatanu või tsiviilkostja.

Käskmenetlust (KrMS §-d 251–255) saab kasutada, kui isik on kahtlustatav teise astme kuriteos, mille eest prokurör peab võimalikuks kohaldada põhikaristusena rahalist karistust, kus tõendamiseseme asjaolud on selged ning kus kahtlustatav on täisealine.

Kiirmenetlust (KrMS §-d 256¹–256⁵) saab kasutada, kui isik on kahtlustatav teise astme kuriteos, mille tõendamiseseme asjaolud on selged ja mille kohta on kogutud kõik vajalikud tõendid. Taotlus kiirmenetluse kohaldamiseks esitatakse 48 tunni jooksul alates isiku vahetult kuriteo toimepanemise järel kahtlustatavana ülekuulamisest või isiku kahtlustatavana kinnipidamisest.

2) *Võistlev menetlus*. Üldmenetluses toimub kohtulik arutelu kriminaalasja lahendamiseks kõikide kuritegude osas, kohtusse kutsutakse ka tunnistajad ja eksperdid. *Psühhiaatrilise sundravi kohaldamise menetlus*. Sundravi menetlust (KrMS §-d 393–403) kohaldatakse isikutele, kes on õigusvastase teo toime pannud süüdimatus seisundis või kui ta on pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse ärakandmist jäänud vaimuhaigeks või nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire või kui tal on nimetatud seisund tuvastatud kohtueelse menetluse või kohtumenetluse ajal. Psühhiaatrilise sundravi kestust kohas ajaliselt ei määratle.

Õiguskaitseasutuste tööpiirkonnad

Ringkonnaprokuratuuride vahel kehtib piirkondlik tööjaotus, Eestis on neli nn õiguskaitsepiirkonda, mille piires tegutsevad nii maakohutud, prokuratuur kui ka politsei. Piirkondade nimed on veidi erinevad (vt tabel 1), kuid kuna käesolevas peatükis kasutatakse eelkõige prokuröride menetlusotsuse andmeid, siis on läbivalt kasutatud ka piirkondade tähistamiseks ringkonnaprokuratuuride nimesid.

Tabel 14. Õiguskaitsepiirkonnad⁸²

Maakonnad õiguskaitsepiirkonnas	Politsei nimetus	Prokuratuuri nimetus	Maakohtu nimetus
Harjumaa	Põhja PP	Põhja RP	Harju MK
Ida-Virumaa, Lääne-Virumaa	Ida PP	Viru RP	Viru MK
Saaremaa, Hiiumaa, Läänemaa, Pärnumaa, Raplamaa, Järvamaa	Lääne PP	Lääne RP	Pärnu MK
Tartumaa, Jõgevamaa, Võrumaa, Valgamaa, Viljandimaa, Põlvamaa	Lõuna PP	Lõuna RP	Tartu MK

Lisaks ringkonnaprokuratuuridele tegutseb Tallinnas ka riigiprokuratuur, mille ülesandeks on lahendada eelkõige keerulisemaid ja rahvusvahelisi kuritegusid. Käesolevas ülevaates on kogu Eestit kajastavates andmetes Riigiprokuratuur lisaks ringkonnaprokuratuuridele sisse arvestatud. Samas on töö spetsiifikast tingitult Riigiprokuratuuri osa kajastatud eraldi peatüki lõpus.

⁸² PP – politseiprefektuur; RP – ringkonnaprokuratuur; MK – maakohus

Kohtueelne kriminaalmenetlus

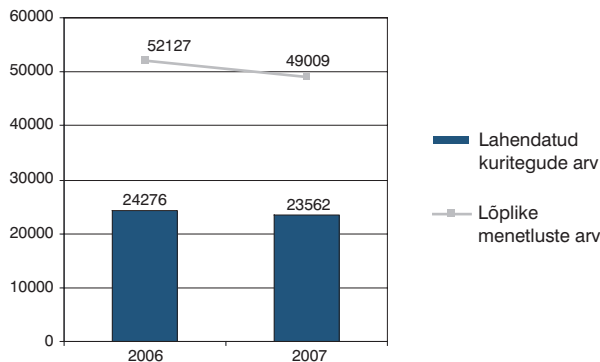
- 2007. aastal tehti lõplik menetlusotsus 35 872 kriminaalasjas, 49 009 kuriteos⁸³ ning 22 460 isiku suhtes.
- 2007. aastal lisandus võimalike lõplike menetlusotsuste hulka leppimismenetlus ning aktiivselt kasutati kiirmenetlust ehk 48 tunni jooksul läbiviidavat menetlust kahtlustatava tuvastamisest kohtulahendi tegemiseni.
- Lahendatud kriminaalasju oli 13 336, kuritegusid oli nendes 23 562 ning isikuid 16 375.
- 41% kuritegudest lahendati Põhja RP prokuröride poolt, Lõuna RP osakaal oli 25%, Viru RP 19% ning Lääne RP 15%.
- Kuritegude lahendamise määr oli samaväärselt 2006. aastaga 47%.
- Kõrgeima lahendamise määraga olid liikluskuriteod, madalaimaga varavastased kuriteod.
- Kõige tulemuslikumalt lahendas kuritegusid Viru RP – lahenduse leidis 10 kuriteost 6.
- Madalaima lahendamismääraga Põhja piirkonnas suudeti lahendada kümnest kuriteost 4.
- Keskmine kohtueelne kriminaalmenetlus kestis 8–12 kuud.
- Üld- ja lühimenetluses kohtusse saadetud kuriteod moodustasid kõikidest lahendatud kuritegudest 38%; kiir-, kokkuleppe- ning käskmenetluse osakaal oli kokku 43%.
- 19% lahendatud kuritegude puhul lõpetati menetlus otstarbekusest või avaliku menettlushuvi puudumise tõttu.

2007. aastal tehti lõplik menetlusotsus 49 009 kuriteos, 22 460 isiku suhtes ning 35 872 kriminaalasjas. Kohtusse saadeti või menetlus lõpetati otstarbekusest 23 562 kuriteo, 13 336 kriminaalasja ning 16 375 isiku suhtes.

Lõplikest menetlusotsustest⁸⁴ moodustasid menetlust välistava asjaolu või kuriteo toimepannud isiku tuvastamatuse tõttu lõpetamised (vastavalt KrMS § 200 ja § 200¹) 52% (25 447). Otstarbekusest lõpetamised moodustasid 9% (4360) ning kohtusse saatmised 39% (19 202).

⁸³ 2006. aasta ülevaates ei olnud lõpliku menetlusotsuse saanud kuritegude seas ega lõpetamiste seas arvestatud KrMS § 200 alusel lõpetatud menetlusi, mille puhul oli lõpetamise põhjuseks kriminaalmenetluse aluse puudumine (KrMS § 199 lg 1 p 1).

⁸⁴ Siin ja edaspidi käib jutt kuritegudest, kui pole märgitud teisiti.

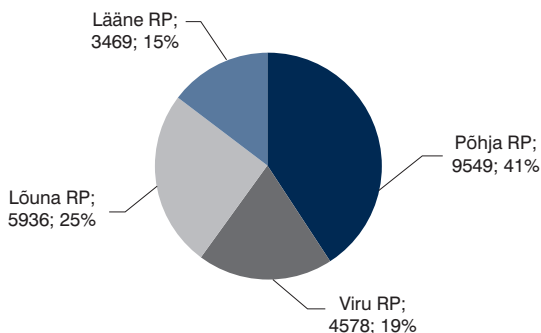

Joonis 59. Lõplikud menetlusotsused ja lahendatud kuriteod

Kuritegevuse vastane võitlus prokuratuuride tööpiirkonnas

Ringkonnaprokuratuuri prokuröride töömaht sõltub suurel määral registreeritud kuritegude arvust prokuratuuri tööpiirkonnas. 2007. aastal registreeritud kuritegudest veidi enam kui pooled registreeriti Põhja RP tööpiirkonnas (25 756; 51%), 21% Lõuna RP tööpiirkonnas (10 420), 15% Viru RP tööpiirkonnas (7664) ning 12% Lääne RP tööpiirkonnas (6255).

Samas 41% (9549) kõikidest kuritegudest lahendati Põhja RP-s. Lõuna RP vastavate menetlusotsuste osakaal oli 25% (5936). Viru RP menetlusotsused moodustasid 19% (4578) ning Lääne RP menetlusotsused 15% (3469) kõikidest lahendatud kuritegudest.

Joonis 60. Lahendatud kuritegude jaotus prokuratuuride vahel

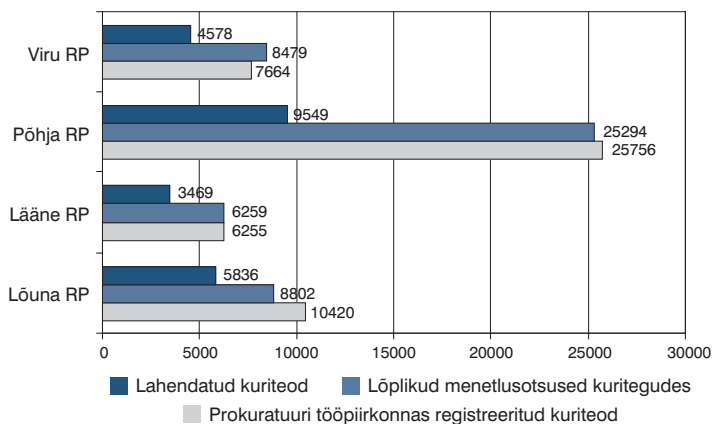
Kohtueelse menetluse tulemuslikkus

Selleks, et hinnata kohtueelse menetluse mahtu ning tulemuslikkust, on välja toodud prokuratuuride poolt tehtud lõplike menetlusotsuste arv, lahendatud kuritegude arv ning nende kahe arvu suhe ehk kuritegude lahendamise määr.

Kokku registreeriti 2007. aastal 50 375 kuritegu, lõplike menetlusotsuste arv kuritegudes moodustas sellest 97% (49 009).

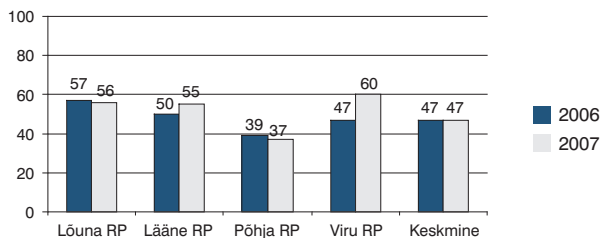
Lahendatud kuritegude arv (23 562) moodustas registreeritud kuritegude üldarvust 47%. See tähendab, et kahe registreeritud kuriteo kohta suudeti kohtueelses menetluses teha keskmiselt üks lõplik menetlusotsus, mille puhul kuriteo eeldatavalt toimepannud isik saadeti kohtusse või menetlus lõpetati otstarbekusest. Ka 2006. aastal oli kuritegude lahendamise määr 47%.

Lõuna RP-s lahendati aasta jooksul 5836 kuritegu, Põhja RP-s 9549, Lääne RP-s 3469 ning Viru RP-s 4578.

Joonis 61. Lõplikud menetlusotsused, lahendatud kuriteod ja registreeritud kuriteod prokuratuurides

Kõige kõrgem oli kuritegude lahendamise määr Viru RP-s, kus lahendatud kuritegude arv moodustas 60% registreeritud kuritegude arvust. Lõuna RP-s oli vastav näitaja 56%, Lääne RP-s 55% ning Põhja RP-s 37%. Seega on tõenäosus, et tuvastatakse kuriteos kahtlustatav isik ning menetlus jõuab kohtusse või lõpetatakse otstarbekusest suurim Virumaal ning väikseim Tallinnas ja Harjumaal.

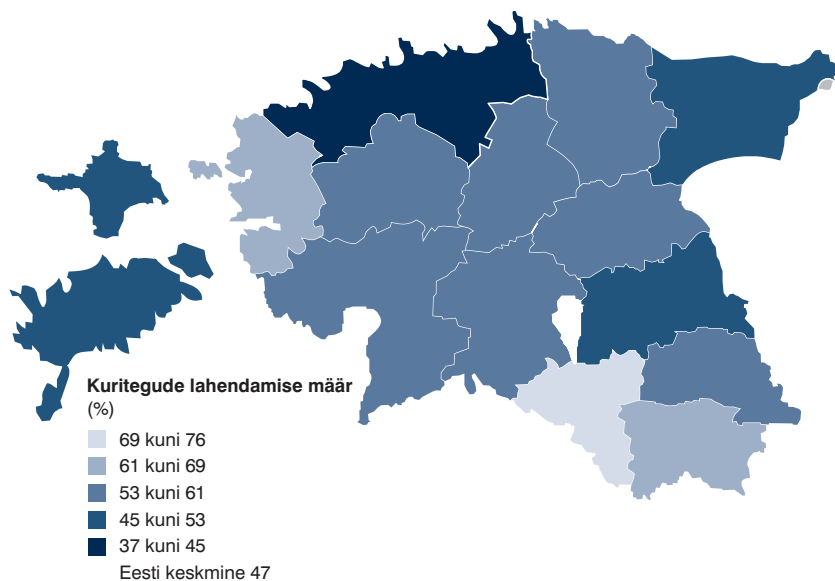

Joonis 62. Kuritegude lahendamise protsent ringkonnaprokuratuurides aastatel 2006–2007

Võrreldes 2006. aastaga paranes kuritegude lahendamise määr Viru ja Lääne RP-s, vähenes aga Põhja ja Lõuna RP-s. Põhja RP-s lahendati 2006. aastal 10 722 kuritegu, Lõuna RP-s 5689, Lääne RP-s 3147 ning Viru RP-s 3799 kuritegu.

Maakondade lõikes oli kuritegude lahendamise määr kõrgeim Valgamaal (70%), Võrumaal ja Läänemaal (65%). Madalaim oli määr Harjumaal (37%), Ida-Virumaal (47%), Tartumaal (50%) ning Hiiu- ja Saaremaal (52%).

Joonis 63. Kuritegude lahendamise määr maakondades

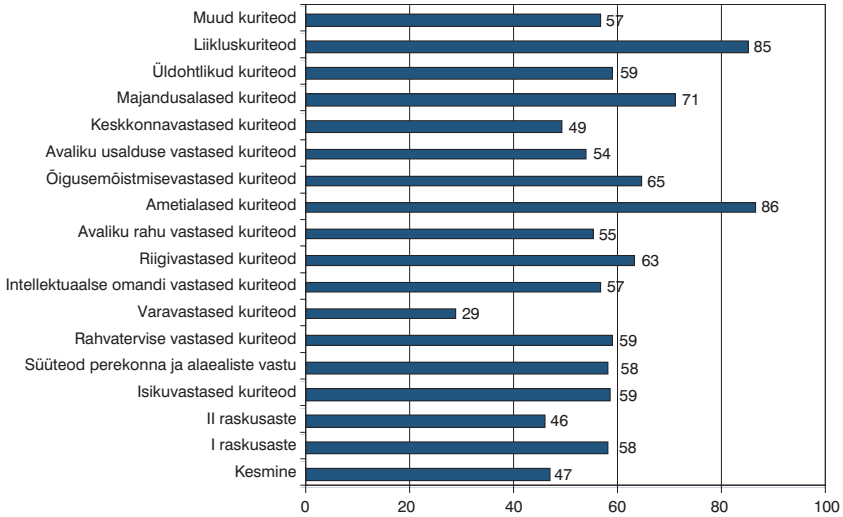
Kuritegude järgi oli 2007. aastal kuritegude lahendamise määr kõrgeim ametialastes kuritegudes (86%)⁸⁵, liikluskuritegudes (85%) ja majanduskuritegudes (71%). Kõrge määra taga on ühelt poolt see, et nendes kuritegudes on kahtlustatavad tihti juba menetluse alguses teada ning väike on nende kuritegude osakaal, kus menetlus tuleb kuriteo toime pannud isiku tuvastamata tõttu lõpetada. Näiteks tabatakse valdav enamik joobes juhte teolt ehk autoroolist. Teiseks põhjuseks, mis kehtib eelkõige ametialaste kuritegude puhul, on kuritegude arvu muutus ehk 2007. aastal registreeriti ametialaseid kuritegusid võrreldes varasemate aastatega tunduvalt vähem – samas said 2007. aastal lõpliku menetlusotsuse hulk varem registreeritud kuritegusid.

Kuritegude lahendamise määr oli keskmisest (47%) kõrgem ka õigusemõistmisevastaste (65%), riigivastaste (63%), üldohtlike, isikuvastaste ja rahvatervi-

⁸⁵ Arvutamise aluseks on võetud vaid ametialaste kuritegude peatükis toodud kuritegusid.

sevastaste (kõik 59%) ning perekonna ja alaealiste vastaste (58%) kuritegude puhul.

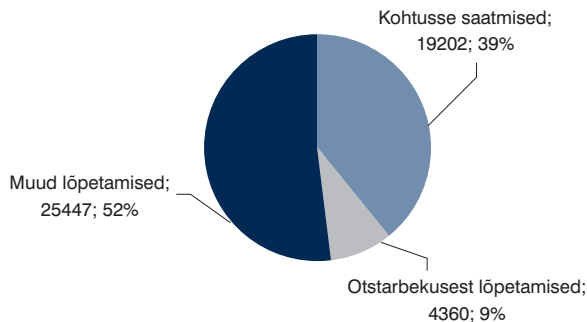
Kõige madalam oli varavastaste kuritegude (29%) lahendamise määr. I astme ehk kõrgema võimaliku karistusega kuritegude lahendamismäär oli 58%, teise astme kuritegudel 46%.

Joonis 64. Kuritegude lahendamise määr 2007. aastal

Lõpetatud ja kohtusse saadetud kuriteod

2007. aastal tehtud lõplike menetlusotsustega kuritegudest (49 009) moodustasid kohtusse saatmised 39%, otstarbekusest lõpetamised 9% ning lõpetamised kriminaalmenetluse aluse puudumise või kuriteo toime pannud isiku tuvastamata tõttu 52%.

Joonis 65. Lõplike menetlusotsuste jaotus

Kriminaalasjade lõpetamine kriminaalmenetlust välistava asjaolu ja isiku tuvastamatuse tõttu

Kriminaalmenetlust välistava asjaolu ilmnemisel (KrMS § 200) lõpetati 2007. aastal 8747 kuriteo menetlus (18% kõikidest lõplikest menetlusotsustest). Välistava asjaoluna on sagedaseim (üle 80%) kriminaalmenetluse aluse puudumine (KrMS § 199 lg 1 p 1) ehk kuriteo registreerimine hetkel on menetlejal olnud piisavalt alust arvata, et toime on pandud õigusvastaselt ja süüliselt kriminaalseadustikus toodud kuriteo tunnustele vastav tegu, kuid menetluse käigus on selgunud, et kriminaalmenetluseks siiski alust ei ole ning menetlus lõpetatakse. Menetluse aluse puudumine võib selguda ka alles kohtumenetluses – käesolev ülevaate osa kajastab aga vaid kohtuetselset menetlust.

Kriminaalmenetlust välistava asjaolu tõttu lõpetati menetlusi proportsionaalselt kõige rohkem Põhja ja Viru RP-s (19% lõplikest otsustest), Lääne RP-s oli see näitaja 16% ning Lõuna RP-s 14%.

Toodud andmete põhjal võib hinnanguliselt öelda, et registreeritud kuritegudest umbes 10–20% ei saa isiku poolt toime pandud tegu juriidilises mõttes pidada kuriteoks ning seetõttu puudub ka alus nende juhtumite edasiseks menetlemiseks.

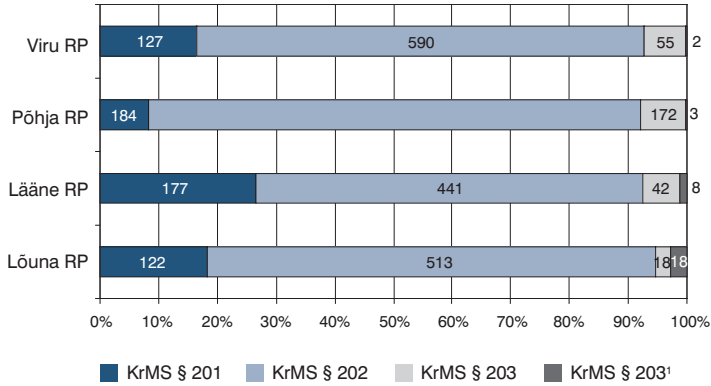
Lahendamata jäänud kuritegude ehk nende kuritegude lõpetamiste osakaal, kus menetluse käigus ei suudetud tuvastada kuritegu toime pannud isikut (KrMS § 200¹), oli kõikidest lõplikest menetlusotsustest 34% – lõpetati 16 700 kuriteo menetlus. Kõige enam menetlusi lõpetati toodud alusel Põhja RP prokuröride poolt (10 853; 43% Põhja RP lõplikest otsustest). Lääne RPs oli lõpetamisi 1789 (29%), Viru RPs 2300 (27%) ning Lõuna RPs 1741 (20%).

Järgnevates arvutuskäikudes on KrMS §-de 200 ja 200¹ alusel tehtud kriminaalmenetluse lõpetamised võrdlustest ja arvutustest välja jäetud.

Kriminaalasjade otstarbekusest lõpetamised

Kui kriminaalmenetluses on tuvastatud kuriteos kahtlustatav isik ning prokuratuuri hinnangul on tegu karistatava teoga, võib prokuratuur – kohtusse saatmise alternatiivina – isiku suhtes teatud tingimustel (nt kui tegu on alaealisega või kohtuliku karistuse mõistmine pole otstarbekas) menetluse otstarbekusest lõpetada. 2007. aastal otsustasid prokurörid lõpetamise kasuks peaaegu iga viienda lahendatud kuriteo puhul (19%), ülejäänud kuriteod saadeti kohtusse.

Kõige suurem oli otstarbekusest lõpetamiste osakaal Põhja RP-s (23%), Lääne RP-s lõpetati otstarbekusest 19% kuritegude menetlustest, Viru RP-s 17% ning Lõuna RP-s 11%. Kohtusse saadetud kuritegude osakaal oli vastavalt suurim Lõuna RP-s (89%), järgnesid Viru RP (83%), Lääne RP (81%) ning Põhja RP (77%).

Joonis 66. Otstarbekusest lõpetatud menetluste arv ja osakaal kuritegudes

Alaaliste komisjoni saadeti (KrMS § 201) 2007. aastal 610 kuriteo materjalid: kõige enam tehti nimetatud alusel lõpetamisi Põhja (184; 2% RP lahendatud kuritegudest) ja Lääne RP-s (177; 5%). Viru RP prokurörid saatsid materjalid alaaliste komisjonile 127 (3%) ning Lõuna RP prokurörid 122 (2%) kuriteos.

Alaaliste komisjoni saadeti 747 isikut, samas kuritegude arv oli 610 – kuritegude arvust suurem isikute arv viitab eelkõige grupis toime pandud kuritegudele. 2006. aastal saadeti alaaliste komisjoni 699 kuritegu seotuna 566 isikuga.

Avaliku menetlushuvi puudumise (KrMS § 202) tõttu lõpetati menetlus 3430 kuriteos, mis moodustab 15% lahendatud kuritegudest. Kõige suurem oli avaliku menetlushuvi puudumise tõttu tehtud lõpetamiste osakaal Põhja RP-s, kus oportuniteediga lõpetati vastavalt iga viienda kuriteo menetlus (1879; 20%), Lääne ja Viru RP-s oli lõpetamiste osakaal 13%, Lõuna RP-s 9%.

2006. aastal lõpetati kuriteo menetlus oportuniteediga 3564 juhul, seega 2007. aastal oportuniteediga lõpetatud asjade arv veidi vähenes.

Avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetati menetlus 3513 isiku suhtes, kellest 496 olid kuriteo toimepanemise ajal alaealised. 78%-le isikutest määrati rahaline kohustus, 16%-le määrati kohustus teha üldkasulikku tööd ning 6%-le kohustusi ei pandud. Rahasumma mediaan keskmine oli 1500 krooni ning töötundide arv 40.

Karistuse ebaotstarbekuse tõttu (KrMS § 203) lõpetati 289 kuriteo menetlus, mis moodustas lahendatud kuritegude arvust 1%. Antud menetlusliiki kasutati enim Põhja RP (172; 2%) ja Viru RP (55; 1%) prokuröride poolt. Toodud alusel lõpetati menetlus 278 isiku suhtes, nendest 61 olid kuriteo toimepanemise ajal alaealised. 2006. aastal lõpetati karistuse ebaotstarbekuse tõttu 355 kuriteo menetlus.

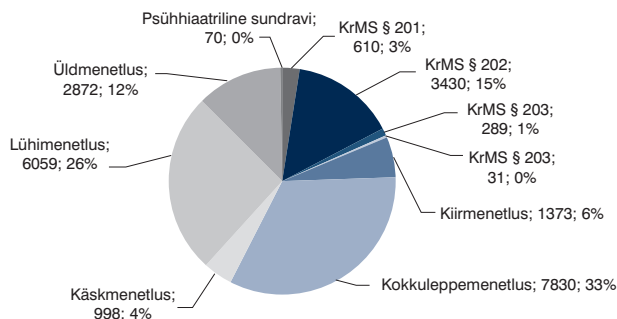
Lepitusmenetlust (KrMS § 203¹) kui 2007. aastal kriminaalmenetlusse lisandunud võimalust kasutati veidi vähem kui aasta jooksul (KrMS muudatus jõustus 17.01.2007) 22 isiku ning 31 nende poolt toime pandud kuriteo suhtes. Enamus lepitusmenetlusi tehti Lõuna RP-s (18 kuritegu, 12 isikut), Lääne RP-s oli neid

vastavalt 8 ja 7, Põhja RP-s 3 ja 1 ning Viru RP-s 2 ja 2. Lepitusmenetlust kasutati 2007. aastal enamikel juhtudel kehalise väärkohtlemise juhtumite korral (23 kuritegu), kolmel korral kasutati seda ähvardamise puhul, kahel korral lapse ülalpidamise kohustuse rikkumise puhul ning ühel korral varguse, asja omavolilise kasutamise ning omavolilise sissetungi puhul.

Kohtusse saadetud kuriteod

Üldmenetlus ja lühimenetlus kui menetlusliigid, milles toimub kohtulik arutelu, moodustasid 2007. aastal kokku 38% ning kiir-, kokkuleppe- ja käskmenetlus 43% kõikidest lahendatud kuritegudest.

Võrreldes 2006. aastaga vähenes 2 protsendipunkti võrra üld- ja lühimenetluses kohtusse saadetud kuritegude arv, samavõrra tõusis aga lihtmenetluste (va lühimenetlus) osakaal.

Joonis 67. Lõplike menetlusotsuste struktuur lahendatud kuritegudes

Üldmenetluses saadeti kohtusse 2872 kuritegu. Proportsionaalselt enim kasutati seda menetlusliiki Lõuna RP-s (19% lõplikest otsustest) ja Lääne RP-s (11%). Mõnevõrra väiksem oli üldmenetluse osakaal Viru (10%) ja Põhja RP (9%) osas. Üldmenetluses saadeti kohtusse 1547 isikut, neist 110 olid kuriteo toimepanemise ajal alaealised. Võrreldes 2006. aastaga vähenes üldmenetluse osakaal kahe protsendipunkti võrra.

Lühimenetlust kui lihtmenetlustest võistlevale protsessile kõige sarnasemat menetlusliiki kasutati 2007. aastal 6059 kuriteo puhul, milles süüdistati 3147 isikut, neist 229 olid kuriteo toimepanemise ajal olnud alaealised. Proportsionaalselt oli lühimenetlus levinuim Põhja RP-s, kus lühimenetluses kohtusse saadetud kuriteod moodustasid 40% lahendatud kuritegudest. Viru RP-s oli lühimenetluse osakaal 31%, Lääne RP-s 16% ja Lõuna RP-s 5%. Võrreldes 2006. aastaga jäi lühimenetluse osakaal samaks.

Kokkuleppemenetlus oli kõige enam kasutatav kohtumenetluse liik, seda kasutati 7830 kuriteo puhul (33%), millega seotuna saadeti kohtusse 5084 isikut, nendest 456 alaealised. Proportsionaalselt enim kasutati kokkuleppemenetlust Lõuna (57%) ja Lääne RP-s (39%). Võrreldes 2006. aastaga vähenes kokkulep-

pemenetluse osakaal kahe protsendipunkti võrra.

Käskmenetlust kasutati kohtumenetlusliikidest kõige vähem – 998 kuriteo ning 825 süüdistatava puhul. Proportsionaalselt enim kasutati käskmenetlust Viru RP-s, kus kohtusse saadeti 398 kuritegu (9%). Võrreldes 2006. aastaga jäi käskmenetluse osakaal samaks.

Kiirmenetlus lisandus kohtumenetluse liikide hulka 2006. aasta alguses. 2007. aastal saadeti 48 tunni menetluses kohtusse 1373 kuritegu, mis menetlusotsustest moodustab 6%. Kiirmenetluse keskmisest aktiivsemad kasutajad on Viru ja Lääne RP, kus kiirmenetluse osakaal menetlusotsustest on 8,5%. Põhja RP-s on küll arvuliselt enim kiirmenetlusi, kuid osakaal kõikidest otsustest on 5%; Lõuna RP-s moodustas kiirmenetlus 4%. Kuriteoliikidest kasutati kiirmenetlust väga tihti korduva joobes juhtimise eest kohtusse saadetavate isikute puhul – joobes juhtimine moodustas 65% kiirmenetluses kohtusse saadetud kuritegudest. Võrreldes 2006. aastaga suurenes kiirmenetluse osakaal nelja protsendipunkti võrra.

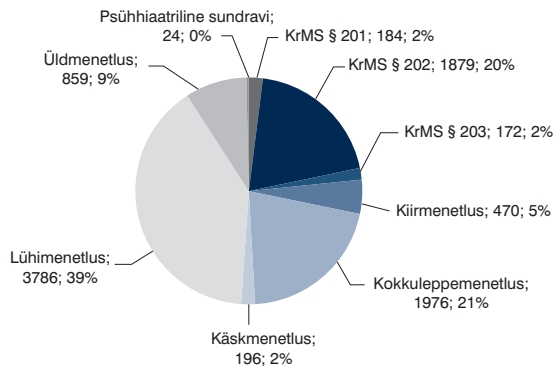
Psühhiaatrilise sundravi menetluses saadeti kohtusse 42 isikut seotuna 70 kuriteoga. 2006. aastal saadeti sundravi menetluses kohtusse 55 isikut 82 kuriteos.

Ringkonnaprokuratuuride menetluspraktika

Põhja ringkonnaprokuratuur

Põhja RP prokurörid saatsid keskmisest enam kuritegusid kohtusse lühimenetluses (3786 kuritegu), nende kuritegude osakaal lahendatud kuritegudest oli 39%. Kokkuleppemenetluse osakaal Põhja RP-s oli 21% (1976), üldmenetlusel 9% (859), kiirmenetlusel 5% (470) ning käskmenetlusel kõige väiksema osakaaluga kohtumenetlusliigina 2% (196). Otstarbekusest lõpetamiste osakaal oli kokku 24% (2269).

Võrreldes 2006. aastaga vähenes enim lühi- ja kokkuleppemenetluste osakaal (vastavalt 6 ja 4 protsendipunkti) ning suurenes kiirmenetluste osakaal (4 protsendipunkti).

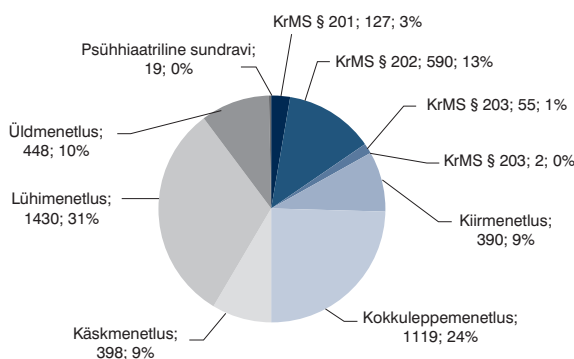

Joonis 68. Põhja RP lahendatud kuritegude menetlusliigiline struktuur

Viru ringkonnaprokuratuur

Viru RP prokurörid saatsid keskmisest enam kuritegusid kohtusse käsk- ja lühimenetluses, nende kuritegude osakaal kõikidest lahendatud kuritegudest oli vastavalt 9% (398 kuritegu) ja 31% (1430). Kokkuleppemenetluse osakaal oli Viru RP-s 24% (1119), üldmenetlusel 10% (448) ning kiirmenetlusel 9% (390). Otstarbekusest lõpetamiste osakaal oli Viru RP-s kokku 17% (774).

Võrreldes 2006. aastaga vähenes enim üld- ja kokkuleppemenetluste osakaal (vastavalt 8 ja 7 protsendipunkti) ning suurenes lühimenetluste osakaal – 11 protsendipunkti.

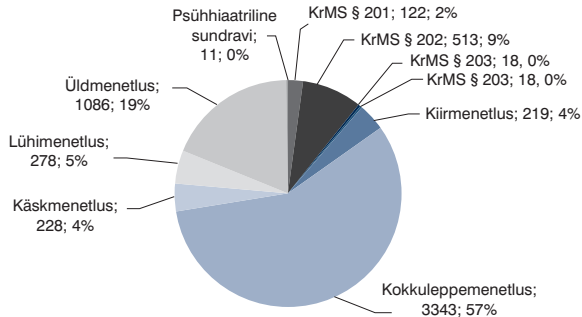
Joonis 69. Viru RP lahendatud kuritegude menetlusliigiline struktuur

Lõuna ringkonnaprokuratuur

Lõuna RP prokurörid saatsid keskmisest tunduvalt enam kuritegusid kohtusse kokkuleppemenetluses, nende kuritegude osakaal kõikidest lahendatud kuritegudest oli 57% (3343 kuritegu). Üldmenetluse osakaal oli Lõuna RP-s 19% (1086), lühimenetlusel 5% (278), käskmenetlusel 4% (228) ning kiirmenetlusel samuti 4% (219). Otstarbekusest lõpetamiste osakaal oli Lõuna RP-s kokku 11% (671).

Võrreldes 2006. aastaga suurenes enim kiir- ja lühimenetluste osakaal (3 protsendipunkti) ning vähenes kokkuleppemenetluste osakaal (9 protsendipunkti).

Kokkuleppemenetluse kasutamise suur osakaal Lõuna RP-s on vähemalt osalt tingitud Tartu maakohu mõnede kohtumajade töökorraldusest, kus on võimalik kohtumenetlus isiku suhtes läbi viia ühe päevaga ehk teatud kohtunikud on nõ spetsialiseerunud kokkulepete kinnitamisele.

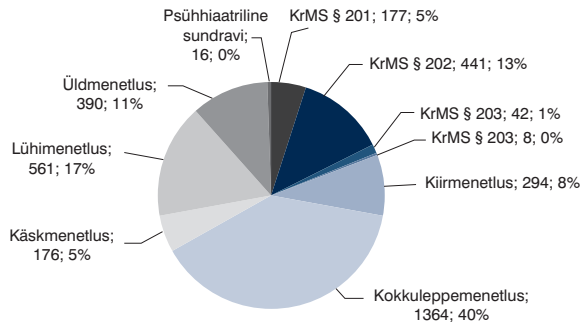

Joonis 70. Lõuna RP lahendatud kuritegude menetlusliigiline struktuur

Lääne ringkonnaprokuratuur

Lääne RP prokurörid saatsid keskmisest enam kuritegusid kohtusse kiir- ja kokkuleppemenetluses, nende kuritegude osakaal kõikidest lahendatud kuritegudest oli vastavalt 8% (294 kuritegu) ja 40% (1364). Üldmenetluse osakaal oli Lääne RP-s 11% (390), lühimenetlusel 17% (561) ning käskmenetlusel 5% (176). Otstarbekusest lõpetamiste osakaal oli Lääne RP-s kokku 19% (668).

Võrreldes 2006. aastaga suurenes enim kiir- ja lühimenetluste osakaal (vastavalt 8 ja 4 protsendipunkti) ning vähenes kokkuleppemenetluste osakaal (11 protsendipunkti).

Joonis 71. Lääne RP lahendatud kuritegude menetlusliigiline struktuur

Riigiprokuratuur

Riigiprokurörid koos uurimisasutuste ametnikega alustasid 2007. aastal kriminaalmenetluse 125 kuriteo uurimiseks. Lõplik menetlusotsus tehti aasta jooksul 175 kuriteos, lahendatud kuritegusid oli 130.

Kriminaalmenetlust välistava asjaolu tõttu lõpetasid riigiprokurörid 28 kuriteo menetluse, kuriteo toimepannud isiku tuvastamata tõttu lõpetati 17 kuriteo menetlus.

Otstarbekusest lõpetati aasta jooksul 9 kuriteo menetlus 25 kuriteos. Kohtusse

saatsid riigiprokurörid 121 kuritegu, neist valdava enamiku üldmenetluses – 89. Lühimenetluses saadeti kohtusse 4 kuritegu ning kokkuleppemenetluses 28. Kohtusse saadetud isikuid oli 50.

Tabel 15. Riigiprokuratuuri poolt kohtusse saadetud kuriteod

Kokku		175
I raskusaste		46
II raskusaste		129
§ 114	Mõrv	2
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	2
§ 120	Ähvardamine	1
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	4
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	2
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	11
§ 199	Vargus	51*
§ 200	Röövimine	2
§ 201	Omastamine	2
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	9
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	1
§ 209	Kelmus	9
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	3
§ 257	Omavoli	1
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	5
§ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	11
§ 280	Valeandmete esitamine	2
§ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	1
§ 294	Altkäemaksu võtmine	3
§ 320	Valeütlus	1
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	1
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	14
§ 405	Plahvatuse tekitamine	5
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	2
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	2

* 43 vargust olid seotud Triin Bergmanni poolt Põhja RP-s menetletud kriminaalasjaga, mis saadeti kohtusse siis, kui Triin Bergmann töötas juba Riigiprokuratuuris; realselt riigiprokurörid nende varguste menetlemist ei juhtinud.

Keskmine kohtueelse kriminaalmenetluse pikkus

Kriminaalasja menetlusaeg sõltub eelkõige sellest, kui keeruline on tuvastada kahtlustatavat ja tõendada tema süüd. Joobes juhtimise puhul tabatakse kahtlustatav enamasti teolt, mistõttu on ka menetlusajad lühikesed, samas jääb kurjategija röövimiste puhul enamasti teolt tabamata ning tuleb keerulise menetluse käigus välja selgitada. Keskmist menetlusaega mõjutab ka juhtumite arv ning eripärad; samuti võib menetlusaeg olla tingitud sellest, milline võib olla tõenäoline menetlusotsus kriminaalasjas. Näiteks võidakse üldmenetluses kohtusse saadetavate kuritegude jaoks tõendite kogumisele ning kohtueelsele menetlusele tervikuna enam tähelepanu pöörata.

Keskmine menetlusaeg oli 2007. aastal kuriteo menetluse alustamisest kuni lõpliku menetlusotsuse tegemiseni kohtueelses menetluses 11 kuud⁸⁶. Kõige pikem oli menetlusaeg Lääne RP-s, kus kohtueelne kriminaalmenetlus kestis keskmiselt 12 kuud, kõige lühem oli keskmine menetlusaeg Lõuna RP-s (8 kuud). Välja toodud kuriteoliikide puhul oli kõige pikem keskmine menetlusaeg kelmuste (14 kuud) ja röövimiste (11 kuud) puhul ning kõige lühem mootorsõiduki joobes juhtimise (3 kuud) ja kehalse väärkohtlemise (6 kuud) puhul.

Tabel 16. Kohtueelse kriminaalmenetluse pikkus kuudes valitud kuriteoliikides

KarS §	Lõuna RP	Lääne RP	Viru RP	Põhja RP	Keskmine
Tapmine	6	8	6	9	8
Kehaline väärkohtlemine	5	6	6	6	6
Narkoaine ebaseaduslik käitlemine suures koguses	9	8	8	8	8
Vargus	9	11	8	9	10
Röövimine	10	12	15	10	11
Kelmus	11	10	12	16	14
Avaliku korra raske rikkumine	8	8	9	8	8
Mootorsõiduki joobes juhtimine	3	3	4	4	3
Kõik KarS-i paragrahvid kokku	8	12	9	11	11
Sh ühe kuriteoga menetlused	5	7	8	8	8
Sh mitme kuriteoga menetlused	10	13	13	13	12

⁸⁶ Menetluse pikkust on arvestatud alates lõpliku menetlusotsuse tegemise päevast kuni menetluse alustamiseni, andmebulk moodustus 2007. aastal labendatud kuritegudest.

Kriminaalmenetluse pikkus alaealiste asjades

Alaealiste kuritegevuse vastane võitlus on üks politsei ja prokuratuuri tegevuse prioriteetidest. 2007. aasta suvel leppisid justiitsminister ja siseminister politsei ja prokuratuuri juhtidega kokku selles, et üheks indikaatoriks alaealiste kuritegevuse vastases võitluses on see, kui pikad on menetluste pikkused alaealiste kriminaalajades. Eesmärgiks seati, et keskmine menetluspikkus alaealiste asjades ei tohiks ületada nelja kuud. 2008. aasta alguses valmis ka 2007. aasta II poolaasta andmetel põhinev analüüs⁸⁷, millest nähtus, et enamikul juhtudel suudavad uurimisasutus ja prokuratuur ka kohtueelse menetluse vähem kui nelja kuuga läbi viia.

2007. aastal tervikuna oli kriminaalmenetluse pikkus⁸⁸ 4 kuud, esimese astme kuritegude puhul oli see siiski veidi kõrgem – 6 kuud.

Tabel 17. Alaealiste asjades kriminaalmenetluse pikkus kuudes – valitud kuriteoliigid

	2006	2007
Keskmine aeg kuudes	5,3	4,1
Raskusaste: 1	5,5	5,7
Raskusaste: 2	4,9	3,9
Isikuvastased kuriteod	3,6	3,3
Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	1,7	5,5
Rahvatervisevastased kuriteod	4,0	2,4
Varavastased kuriteod	5,4	4,7
Riigivastased kuriteod	12,0	4,1
Avaliku rahu vastased kuriteod	4,7	3,8
Õigusemõistmisevastased kuriteod	3,2	3,9
Avaliku usalduse vastased kuriteod	3,3	1,8
Majandusalased kuriteod	7,0	3,1
Üldohtlikud kuriteod	7,6	3,3
Liikluskuriteod	2,8	2,4

Kõige pikemad olid menetlusajad perekonna ja alaealiste vastaste kuritegude puhul – nii 2006. kui 2007. aastal jõudis antud jaotuses lõpliku menetlusotsuseni kuritegusid, mis käsitlesid lapsealase seksuaalset ahvatlemist. Varavastaste kuritegude puhul viisid keskmise üles – viiele kuule – röövimised, mille keskmine menetluspikkus oli samuti 6 kuud.

⁸⁷ <http://www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=33642/Kriminaalmenetluse+kestus+alaealiste+asjades+2007+II+poolaasta.pdf>

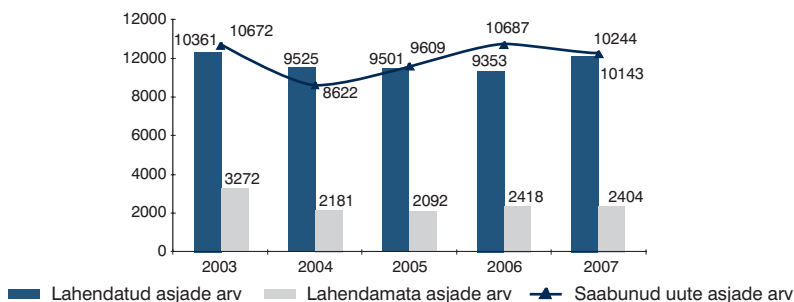
⁸⁸ Kriminaalmenetluse pikkus on arvestatud lõpliku menetlusotsuse tegemisest kriminaalasjas esimese alaealiste kinnipidamiseni. Arvestatud on 2007. aasta jooksul labendatud asju.

Kriminaalkohtumenetlus

- Esimese astme kohtutesse saabus lahendamiseks 10 244 kriminaalasja, lahendati 10 143 kriminaalasja.
- Võrreldes 2006. aastaga on saabunud kriminaalasjade arv kahanenud 4%.
- Maakohtutes tunnistati süüdi 12 706 isikut, õigeaks mõisteti 227 isikut.
- Ringkonnakohtutes vaidlustati 1893 maakohtute otsust või määrust, mis tähendab 6,5% tõusu võrreldes 2006. aastaga.
- 78% maakohtute lahenditest jättis ringkonnakohus muutmata⁸⁹.
- Riigikohtu kriminaalkolleegium vaatas läbi 80 kriminaalasja.

Kriminaalasjad maakohtutes

2007. aastal saabus maakohtutesse ehk esimese astme kohtutesse 10 244 kriminaalasja⁹⁰, mis on 4% võrra vähem kui 2006. aastal (10 687). Eelneval paaril aastal (2004–2006) seevastu kohtusse saabunud kriminaalasjade hulk mõnevõrra kasvas iga aastaga. Enam-vähem võrdne on kohtusse saabunud kriminaalasjade arv ja lahendatud asjade arv, kusjuures lahendatud ja lahendamata asjade hulgas on ka eelnevatel aastatel kohtusse saabunud asjad. 2007. aastal jäi lahendamata peaaegu sama palju kriminaalasju (2404) kui 2006.aastal (2418), samas on kõikide aastate puhul nii lahendatud kui lahendamata asjade hulgas kohtusse juba mitu aastat tagasi saabunud asju.

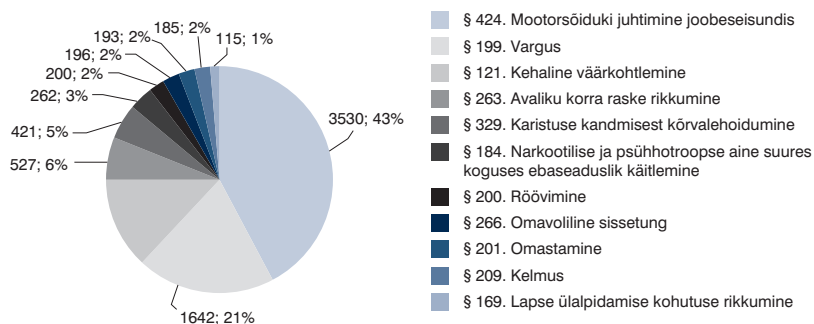
Joonis 72. Kriminaalasjad maakohtutes aastatel 2003–2007

⁸⁹ Lahend tähendab nii otsust (kohtu sisuline otsus) kui määrust (menetluse korraldamiseks), antud juhul on hõlmatud mõlemad.

⁹⁰ Antud andmed põhinevad kohtulahendite infosüsteemil (KIS). Mäletatavasti saadeti kriminaalmenetlusregistri andmetel kohtusse 19 202 kuritegu. Kuna ühes kriminaalasjas võib olla mitu kuritegu, erinevad need arvud oluliselt.

Nagu ka varasemalt, saabus kõige enam kriminaalasju Harju Maakohtusse (3822) ja Tartu Maakohtusse (2695). Viru (2152) ja Pärnu Maakohtusse (1575) saabus vähem asju.

Kõige enam tegelesid kohtud kriminaalasjadega, mis olid seotud mootorsõiduki korduva jooibes juhtimisega (§ 424), varguste (§ 199) ja kehaliste väärkohtlemistega (§ 121).

Joonis 73. Maakohtutesse saanud kriminaalasjade arv enamlevinud süüdistustes

Maakohtutes tunnistati süüdi 12 706 isikut, õigeks mõisteti 227 isikut. Süüdi tunnistatud isikutest 93% olid mehed, samas kui õigeksmõistetutest oli mehi 85%. Alaealisi oli süüditunnistatud isikutest 3%, õigeksmõistetutest aga 6%.

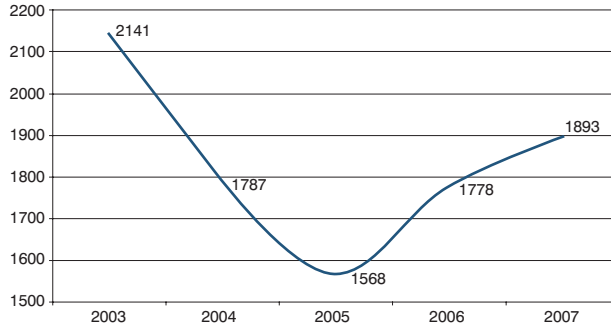
Maakohtutes on kõige pikemad menetlused üldmenetluse asjades – keskmiselt 13 kuud, sama ajal on kõige lühem käskmenetlus – alla 1 kuu. Lühimenetlus kestis 3 kuud ning kokkuleppemenetlus keskmiselt 1,5 kuud. Kõige pikemad menetlusajad olid sõltumata menetlusliigist Harju ja Viru maakohtutes. Võrreldes 2006. aastaga on kõikides menetlusliikides keskmised menetlustähtajad pikenenud, vaid käskmenetluse tähtajad on jäänud samaks. Keskmine menetlusaeg on sõltuvuses lahendatud asjade kohtusse saabumise ajast. 2007. aastal jõuti seoses uute kriminaalasjade vähenemisega lahendada kohtutes kriminaalasju, mis olid sinna saanud juba mitu aastat tagasi, mistõttu pikenes keskmine menetlusaeg.

Tabel 18. Menetluse pikkus maakohtutes (kuudes)

Kohus	Üldmenetlus	Lühimenetlus	Kokkuleppemenetlus	Käskmenetlus
Harju Maakohus	14,2	3,2	2,4	0,6
Pärnu Maakohus	5,7	2,7	1,5	0,3
Tartu Maakohus	8,4	2,5	1	0,5
Viru Maakohus	18	4,5	1,9	0,8
Kokku	12,6	3,4	1,5	0,6

Kriminaalasjad ringkonnakohtutes

2007. aastal kaevati edasi 1893 kohtuotsust ja –määrust, mis võrreldes 2006. aastaga tähendab väikest tõusu (6,5%). Kõige enam kasvas apellatsioon- ja määruskaebuste arv Tallinna Ringkonnakohtus (16,9%) ning langes Viru Ringkonnakohtus (23,5%). Tartu Ringkonnakohtus tõusis kaebuste arv 3,4%.

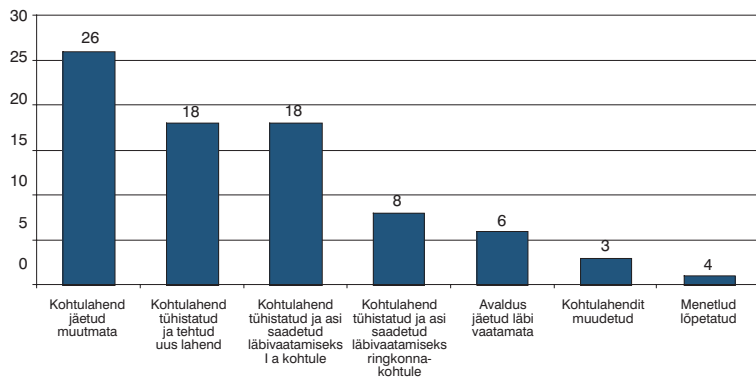
Joonis 74. Ringkonnakohtusse laekunud kaebuste ja protestide arv aastatel 2003–2007

Koos eelmistest aastatest läbivaatamata kaebustega, oli ringkonnakohtute menetluses 2016 apellatsioon- ja määruskaebust. Läbi vaadati 1882 kaebust, moodustades sellega 93% menetluses olnud kaebuste arvust. Keskmiselt 77,8% maakohutute lahenditest jäi ringkonnakohtutes muutmata ning 11,9% lahenditest tühistati täielikult. Ringkonnakohtutes jäi aasta lõpuks läbi vaatamata 79 kaebust, kusjuures kõik need kaebused saabusid ringkonnakohtusse 2007. aastal.

Kriminaalasjad Riigikohtus

Riigikohtu kriminaalkolleegiumis vaadati 2007. aastal läbi 80 kriminaalasja, mis on 6 kriminaalasja rohkem kui 2006. aastal. Nendest 93% (74) olid kassatsioonikaebused ja ülejäänud teistmised⁹¹. 33% juhtumite puhul jäeti kohtuotsus muutmata, 22% tühistati madalama astme kohtuotsus ning 10% juhtudel saadeti kriminaalasi tagasi ringkonnakohtutesse ning 22% juhtudest saadeti kriminaalasi tagasi maakohutusse. 8%-l (6 juhtumit) juhtudel jäeti avaldus läbi vaatamata.

⁹¹ Kassatsioon tähendab jõustumata kohtuotsuse peale edasikaebamist. Teistmine tähendab juba jõustumud kohtuotsuse läbivaatamist.

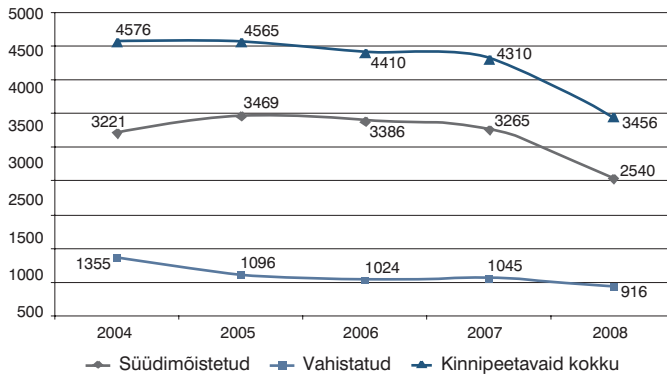
Joonis 75. Kriminaalasijade lahendamine Riigikohtus (kriminaalasijade arv)

Vangistus⁹²

- 01.01.2008 oli Eestis vanglates 3456 kinnipeetavat.
- Kinnipeetavate arv langes 2007. aastal võrreldes 2006. aastaga 20%.
- Tüüpiline kinnipeetav oli Harjumaalt pärit vene rahvusest kolmekümnendates aastates töötu mees.
- Kõige enam on kinnipidamisasutustes mõrvade ja tapmiste (613) ning varguste (431) eest süüdi mõistetud isikuid.
- Liiklus- ja narkokurjategijate arv kinnipidamisasutustes on kasvanud.

Võrreldes eelmise aastaga on Eestis vangide arv 100 000 elaniku kohta 2007. aastal langenud: 2008. aasta 1. jaanuari seisuga oli Eestis 258 kinnipeetavat⁹³ 100 000 elaniku kohta. Veel juulis 2007 oli see näitaja 270. Londoni Ülikoolis tehtud statistika kohaselt oli Eesti vangide arvukuselt 100 000 elaniku kohta maailmas 41. kohal 217 riigi hulgas⁹⁴.

Ka 2007. aastal oli Eestis endiselt 6 vanglat, milles oli kokku 3808 kohta. Seisuga 01.01.2008 oli Eestis kinnipeetavaid 3456, neist 2540 süüdimõistetud ja 916 vahistatud⁹⁵, võrreldes 2006. aastaga tähendab see 20% langust kinnipeetavate arvus ning võrreldes 2004. aastaga 24% langust.

Joonis 76. Kinnipeetavate arv aastatel 2004–2008 (iga aasta kohta on andmed 1. jaanuari seisuga)

⁹² Andmed kinnipeetavate kohta pärinevad VANGIS-est (vanglate infosüsteemist).

⁹³ Arvestatud on nii süüdimõistetuid kui vahistatud. Arestaluseid ei ole siia arvestatud.

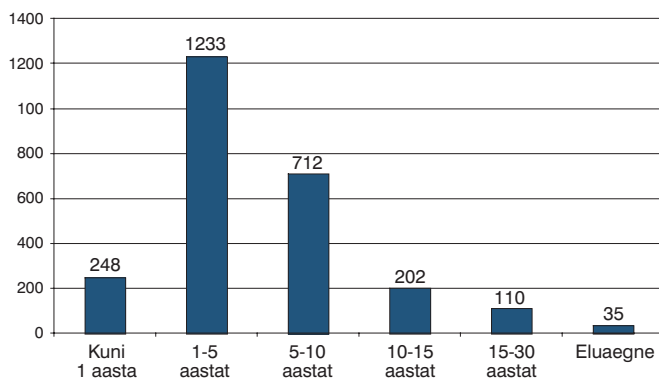
⁹⁴ World Prison Brief. <http://www.kcl.ac.uk/depsta/law/research/icps/worldbrief/> (2008)

⁹⁵ Edaspidi kasutatakse terminit kinnipeetav nii süüdimõistetute kui vahistatute tähistamiseks, kui ei ole viidatud teisiti.

2007. aasta jooksul vabastati vanglatest kokku 2559 kinnipeetavat, neist suurem osa (45%, 1148 isikut) seoses karistustähtaja lõppemisega ja seoses tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamisega (48%, 1225 isikut). Proportsionaalselt on need muutused võrreldes 2006. aastaga suured, siis vabanes 63% kinnipeetavat seoses karistustähtaja lõppemisega ning 26% seoses tingimisi vabanemisega. Kinnipeetavate arvu sedavõrd suuri muutusi on põhjustanud peamiselt seadusloomelised muudatused⁹⁶ ning sellega kaasnenud elektroonilise valve rakendamine.

49% kinnipeetavatest oli määratud kinnipidamisasutusse 1–5 aastaks, 28% oli määratud 5–10 aastaks. Eluaegseid kinnipeetavaid oli 1%. Need arvud aga ei näita kinnipeetavate realselt vanglas oleku aega, vaid kohtu poolt määratud karistusi.

Joonis 77. Määratud karistuste pikkus

Kinnipeetavate iseloomustus

Tüüpiline kinnipeetav oli Harjumaalt pärit vene rahvusest kolmekümnendates aastates töötu põhiharidusega mees, kellel oli Eesti kodakondsus ning kes emakeelena kõneles vene keelt. Tal oli Eesti kodakondsus ning emakeelena kõneles vene keelt. Ta oli kinnipidamisasutuses esimest või teist korda.

- 42% olid pärit Harju maakonnast;
- 95% olid mehed;
- 31% olid 30–39aastased;
- 35% oli põhiharidusega;
- 49% olid venelased;
- 59% oli Eesti kodakondsusega;
- 60% kõneles vene keelt;
- 69% olid töötud.

⁹⁶ Täpsemalt vaata ptk Kriminaalpoliitika ülevaade 2007 ja Hanni, E. 2007. Kinnipeetavate arvu vähenemise põhjused 2007. aasta esimese kolme kvartali jooksul. Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika osakond

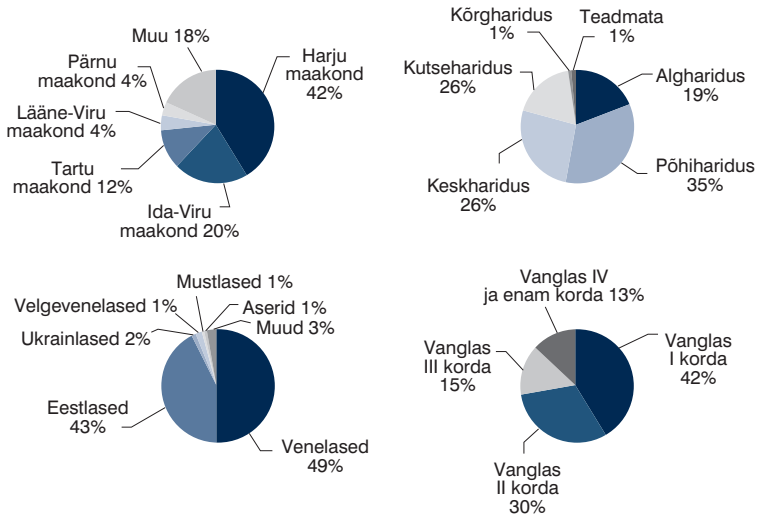
34% kinnipeetavatest oli määratlemata kodakondsusega, 38% kõneles eesti keelt, 25% töötas erasektoris.

Suurem osa kinnipeetavatest elas enne kinnipidamisasutusse sattumist Harju maakonnas (42%), suur osa nendest elas ka Ida-Viru maakonnas (20%). Selline jaotus iseloomustab ka kuritegude registreerimise tendentse, kuna suurem osa kuritegudest pannakse toime ka nimetatud maakondades. Üldiselt iseloomustab selline jaotus ka 2006. aastat selle erinevusega, et kui 2006. aastal oli Hiiuimaalt ja Saaremaalt pärit kinnipeetavaid 92, siis 2007. aastal 44 (kokku 1%).

Kuigi suurem osa kinnipeetavatest (35%) oli põhiharidusega, oli kinnipidamisasutustes ka 26% keskharidusega inimesi. Kõrgharidusega inimeste osakaal oli 1%.

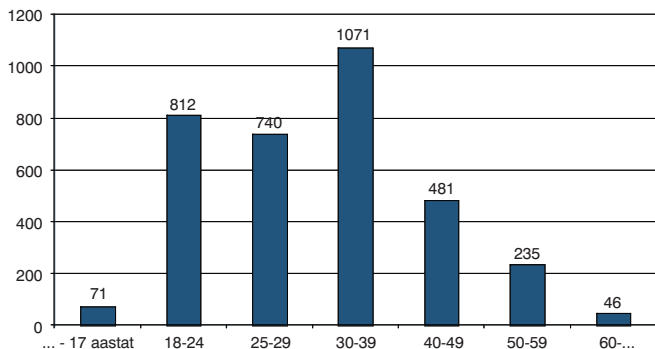
Lisaks suurimatele rahvusgruppidele – venelased ja eestlased (vastavalt 49% ja 43%) – oli meie kinnipidamisasutustes ka ukrainlasi (2%), valgevenelasi (1%), mustlasi (1%), asereid (1%), aga ka soomlasi, tatarlasi, armeenlasi, leedukaid, lätlasi, grusiine jt, kelle osakaal eraldi moodustas alla 1%. Võrreldes eelmise aastaga on proportsioonid enam-vähem samad.

2007. aastal kasvas oluliselt nende kinnipeetavate arv, kes olid vanglas esimest korda.

Joonis 78. Kinnipeetavate sotsiaaldemograafilisi näitajaid

Kõige enam oli kinnipeetavate hulgas 30–39aastaseid, samal ajal ei olnud nemad kõige suurem kuritegusid toime pannud isikute vanuserühm – selleks olid 18–24aastased (28%). Nende osakaal vanglapopulatsioonist oli samuti võrdlemisi suur (23%).

Joonis 79. Kinnipeetavate vanuseline jaotus

Alaerialised kinnipidamisasutustes

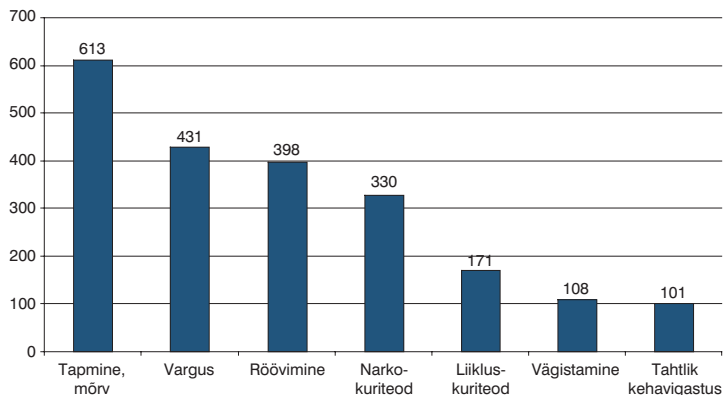
Seisuga 01.01.2008 viibis kinnipidamisasutustes 31 alaealist kinnipeetavat, enamikus 17 aastased poisid. Seisuga 01.01.2007 oli olukord statistiliste näitajate poolest üsna sarnane – kokku oli kinnipidamisasutustes 41 alaealist. Alaealised süüdimõistetud kandis vangistust Viljandi noortevanglas ning alaealisi vahistatuid hoiti Tartu vanglas.

26 alaealist kinnipeetavat kandis vanglakaristust varavastaste kuritegude eest, 2 isikuvastaste kuritegude eest ja 3 isikut oli karistatud liiklusalase kuriteo eest. Enamik alaealisi kinnipeetavaid oli ilma põhihariduseta.

01.01.2007 seisuga oli vanglates 48 alaealist vahistatut. 01.01.2008 seisuga oli alaealisi vahistatuid kokku 41, kõik nad paiknesid Tartu vanglas (sh 1 tüdruk). Seega on vahistatute arv kahe aasta võrdluses jäänud sarnasele tasemele.

Kinnipeetavad kuriteoliikide kaupa

Kõige enam oli kinnipidamiskohtades tapmise või mõrva toime pannud isikuid (613) ja varguste eest vangistuse saanud isikuid (431). Siin tuleb meeles pidada, et taoline statistika ei anna täielikku pilti vanglate kontingendist ja kohtute poolt määratud karistustest, kuna ühe kinnipeetava puhul arvestatakse vaid kõige raskemaid kuritegusid. Näiteks kui isik on nii tapnud kui varastanud, siis statistikasse läheb vaid tapmine kui raskem kuritegu.

Joonis 80. Enamlevinud kuriteod seisuga 01.01.2008

Isikuvastase kuriteo sooritanud isikute osakaal on vanglates mõnevõrra vähenenud: kui möödunud aastal oli neid vanglates 1075 isikut, siis 2008. aasta alguses oli isikuvastase kuriteo sooritanud isikuid vanglates 1016. Vähenenud on tapmiste ja mõrvade eest vangistuse saanute osakaal (vähenenud oli ka tapmiste ja mõrvade arv), kuid 7 isiku võrra on tõusnud vägistamise eest karistatud isikute osakaal (108 isikut). Isikuvastase kuriteo sooritanud kinnipeetavad moodustasid kõikide kinnipeetavate hulgas 39%.

Kui eelmisel aastal oli 46% kinnipeetavatest sooritanud raskeima kuriteona varavastase teo, siis 2008. aastal on nende osakaal 37%. Vähenenud on nii väljaressimise toime pannud isikute arv (54-lt 23-le) kui ka röövi toime pannud isikute arv (594-lt 398-le).

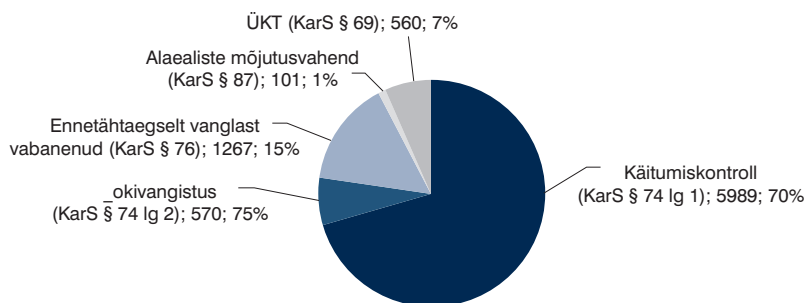
Ühe protsendipunkti võrra kasvas liikluskurjategijate osakaal: 2007. aastal oli kinnipeetavate hulgas liikluskuriteo toime pannud isikuid 6% (197 isikut), 2008. aasta alguses 7% (171 isikut).

Kolme protsendipunkti võrra kasvas narkokuriteo (KarS § 183, § 184) toime pannud isikute osakaal: kui eelmise aasta alguses kandis vanglates karistust 314 (10%) raskeima kuriteona narkokuriteo sooritanud isikut, siis 2008. aasta alguseks oli nende arv kasvanud 330-ni (13%).

Kriminaalhooldus

- 2007. aastal suurenes kriminaalhooldusele määratud isikute arv peaaegu tuhande võrra – arvele võeti kokku 6861 isikut.
- 4% kriminaalhooldusalustest olid alaealised.
- Ennetähtaegselt vabanenute arv kahekordistus võrreldes 2006. aastaga.
- 2007. aasta jooksul sai elektroonilise järelevalve seadme 179 kriminaalhooldusalust.
- Positiivselt lõpetas kriminaalhoolduse 71–98% isikutest.
- Keskmine kriminaalhoolduse all olev isik oli 18–24 aastane Eesti kodakondsusega töötav põhiharidusega mees.

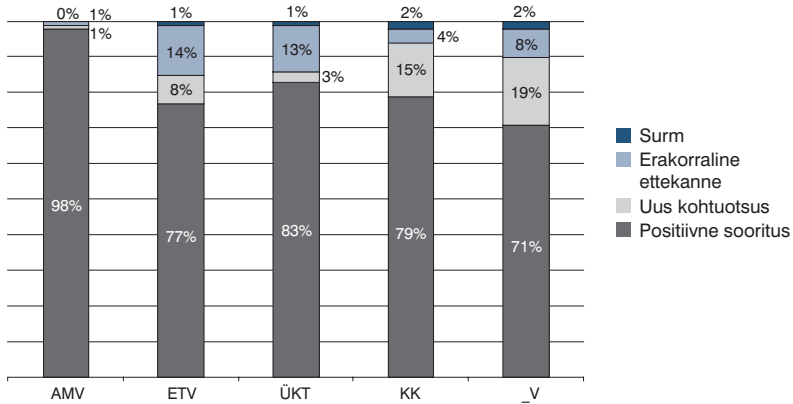
2007. aasta lõpuks oli Eestis 8487 kriminaalhooldusalust, mis on koguni 600 inimese võrra rohkem kui eelmisel aastal samal ajal. Suurem osa (70%) kriminaalhooldusalustest moodustasid käitumiskontrollile (KK) suunatud isikud – sisuliselt on tegemist tingimisi vangistusest vabastatutega, kelle katseae kestab 18 kuust kuni kolme aastani. Teise suurema grupi (15%) moodustasid ennetähtaegselt vanglast vabanenud (ETV) – nende arv on võrreldes eelneva perioodiga kahekordistunud seoses ennetähtaegse vabanemise protsessi muudatustega ning elektroonilise järelevalvega⁹⁷. Ennetähtaegselt vanglast vabanenutest oli 31.12.2007 seisuga elektroonilise valve kohustusega 96 isikut (8%). Kõige väiksema osa 31.12.2007 arvel olevatest hooldusalustest moodustasid need alaealised isikud, kellele kohus oli määratud kriminaalhoolduse mõjutusvahendina (101 isikut, moodustades sellega 1%).

Joonis 81. Kriminaalhooldusalused vastavalt tüübile

⁹⁷ Alates 2007. aastast on suurenenud ennetähtaegselt vangistusest vabanenud isikute grupp seoses elektroonilise valve rakendamisega ja seoses ennetähtaegse vabanemise korralduse muutmisega. Elektrooniline valve on tähtaegne lisakohustus, mida kohus saab määrata ennetähtaegse vanglast vabanemise korral. Elektroonilise valvega on võimalik vanglast vabaneda senisest varem.

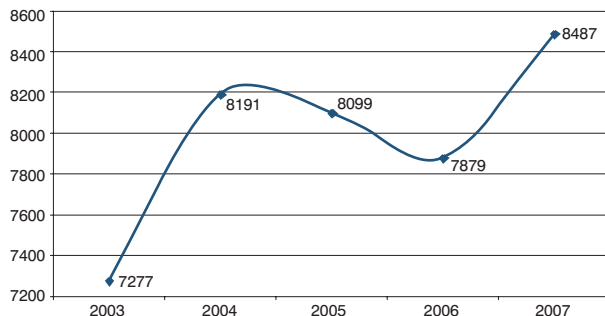
Kriminaalhooldus lõppes 2007. aastal kokku 6235 isikul, mis on veidi rohkem kui 2006. aastal (5980), nendest 67% moodustasid käitumiskontrollile suunatud isikud, 10% ennetähtaegselt vabanenud, 5% šokivangistusega isikud (ŠV), 3% alaealiste mõjutusvahendiga (AMV) ning 15% ÜKT-le suunatud inimest. N-ö positiivse soorituse määr jäi sõltuvalt kriminaalhooldusaluse tüübist 71% ja 98% vahele. Kõige rohkem oli kriminaalhoolduse edukalt lõpetanute hulgas neid, kellele oli määratud alaealiste mõjutusvahend (98%) ning kõige kehvemalt läbisid kriminaalhoolduse šokivangistusega isikud (71%). Ka 2006. aastal jäid negatiivselt silma šokivangistuse läbinud ning positiivsena ÜKT-le määratud isikud. 2007. aastal sooritas töökohustuse edukalt 83% inimestest.

Joonis 82. Kriminaalhoolduse lõppemise põhjused

Kriminaalhooldusaluste iseloomustus

Kriminaalhooldusaluste arv ei ole viimastel aastatel oluliselt muutunud. Võrreldes 2000. aastaga on see küll mitme tuhande võrra kasvanud, kuid viimasel neljal aastal on arv stabiliseerunud. Aastas võetakse arvele umbes 6000 kriminaalhooldusalust. 2005. aastal oli neid 5927 ja 2006. aastal 5914 isikut, 2007. aastal aga suurenes kriminaalhooldusele määratud isikute arv peaaegu tuhande võrra – arvele võeti kokku 6861 isikut. Võrreldes varasemaga on suurem ka aasta lõpus arvel olijate hulk, koguni 600 isiku võrra suurem võrreldes aasta taguse ajaga. Midagi üllatavat koguarvu muutuses ei ole – selle põhjused on seotud eelkõige ennetähtaegse vabanemise aluste muutusega ja elektroonilise valve rakendamisega ning üldkasuliku töö täiendava määramisega. Kõik need muudatused jõustusid 1. jaanuaril 2007.

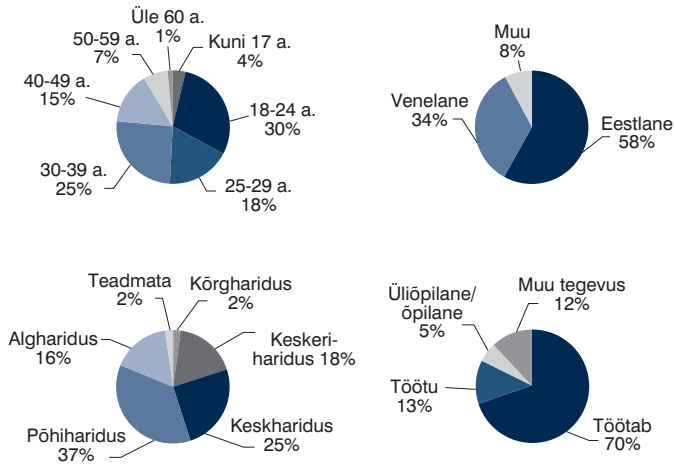
Joonis 83. Kriminaalhooldusaluste arv aastatel 2003–2007

Keskmine kriminaalhoolduse all olev isik oli 2007. aasta lõpu seisuga 18–24aastane Eesti kodakondsusega töötav põhiharidusega mees. Ta oli rahvuselt eestlane, varem kriminaalkorras karistamata ning elas Tallinnas või Harjumaal. Valdavalt oli teda karistatud varavastase kuriteo eest.

- 92% olid mehed;
- 30% olid 18–24aastased;
- 58% olid eestlased;
- 74% olid Eesti kodakondsusega;
- 37% olid põhiharidusega;
- 70% töötasid;
- 34% olid pärit Tallinnast ja Harjumaalt;
- 40% oli varem karistamata.

Võrreldes 2006. aastaga on alaealiste kuni 17-aastaste osakaal kriminaalhooldusaluste hulgas vähenenud ühe protsendipunkti võrra: 2007. aastal moodustasid nad 4% kriminaalhooldusalustest (296 isikut) ning 2006. aastal 5% (375 isikut). Seetõttu on ka loogiline, et õppurite osakaal on samuti 2007. aastal langenud (610-lt 430 isikuni).

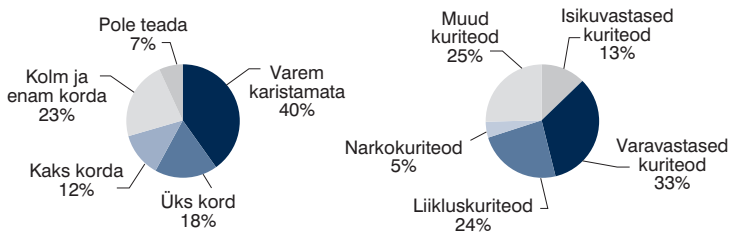
Mõnevõrra on vähenenud eestlaste osakaal ning suurenenud venelaste osakaal – kui 2006. aastal oli kriminaalhooldusalustest eestlasi 61%, siis 2007. aastal 58%.

Joonis 84. Kriminaalhooldusaluste sotsiaaldemograafilisi näitajaid

Kuigi suur osa kriminaalhooldusalustest oli varem karistamata, oli üsna suur ka nende hulk, keda oli varem kolm ja enam korda karistatud (23%). Sarnased proportsioonid olid ka 2006. aastal.

Nagu ka eelmisel aastal, on suurem osa kriminaalhooldusalustest sooritanud mõne varavastase kuriteo (33%), liikluskuriteo (24%) või mõne isikuvastase kuriteo (13%).

Joonis 85. Kriminaalhooldusaluste karistusandmed

IV KRIMINAALPOLIITIKA ÜLEVAADE 2007⁹⁸

Lühikokkuvõte. Ülevaade kriminaalpoliitikast 2007. aastal

Sarnaselt 2007. aastal öeldud sõnadega 2006. aasta kohta, võib ka 2008. aastal tõdeda, et 2007. aastal toimus kriminaalpoliitikas oluline edasimineku. Eesti karistusõigus ei vaja enam radikaalseid ümberkorraldusi ega uuendamist, vaid käib praktikas ilmnenu aukude lappimine ja saavutatud positiivse praktika jätkamine. Olulisemad kriminaalpoliitilised sammud 2007. aastal on seotud mitmete organisatsioonide ja administratiivsete küsimustega (vanglate kaasajastamine, elektrooniline järelevalve, kohtuekspertiis, uute menetlusliikide juurdumine), aga ka õigusloomeliste arengutega (küberkuritegevuse, majanduskuritegude jne vastase seadusandluse uuendamine). 2007. aastasse jäävad aprillirahutused, mis mõjutasid meie kuritegevuse taset ning alles viimase paari aasta jooksul on statistika arenenu nii kaugele, et saame selle põhjal kriminaalpoliitilisi otsuseid teha, mida omalt poolt täiendavad sotsioloogilised analüüsid ja uuringud, mida Justiitsministeerium koos ülikoolidega on läbi viinud.

1. 2007. aastal rakendati esmakordselt kriminaaltulu laiendatud konfiskeerimist, mis võimaldab edukalt võidelda organiseeritud kuritegevusega (p 25⁹⁹).
2. Aasta tagasi pandi suur lootus kiirmenetlusele kuritegude lahendamisel ning 2007. aasta tõestas, et see menetlusliik on end hästi ära tasunud ning koguni 7% kuritegudest vaadatakse läbi kahe ööpäevaga. See aitab kaasa, et karistus ka tegelikult mõjutab süüdlasest süütegude toimepanemisest hoiduma (p 22).
3. Esamakordselt hakati rakendama ka lepitusmenetlust, mis võimaldab näiteks pisitülide korral ohvri ja süüdlasest lepitamise käigus suud puhtaks rääkida ja jätkata tavapärasest elu naabritena (p 21).
4. Prioriteetsetes kuritegudes oleme jõudnud selleni, et alaealiste kuritegusid menetletakse kohtueelselt vähem kui nelja kuuga, millest veel mõned aastad tagasi oskasime vaid unistada (p 30).
5. Ajendatuna ka aprillisündmustest tugevdati karistusseadustikus küberkuritegude vastase võitluse sätteid, mis muuhulgas aitavad võidelda küberterrorismiga (p 16).
6. Valmistati ette liiklusrikkumistega kaasnevate sanktsioonide olulised muudatused ning joores juhtimise eest määratud karistused viidi vastavusse teo raskusastmega. See eelnõu ootab Riigikogu menetlemist (p 16)¹⁰⁰.

⁹⁸ Ülevaade Vabariigi Valitsuse 2007. aasta tähtsamatest sammudest Riigikogule 21.10.2003 heaks kiidetud kriminaalpoliitika arengusuundade elluviimisel vastavalt Riigikogu 25. jaanuari 2006. a otsusele

⁹⁹ Siin ja edaspidi on sulgudes viited „Riigikogu kriminaalpoliitika arengusuund aastani 2010“ punktidele.

¹⁰⁰ 15.04.2008 seisuga on eelnõu 179 SE Riigikogus läbinud esimese lugemise.

7. 2007. aastal loodi ka uus kohtuekspertiisi asutus, mis hakkab alles nüüd oma elujõudu näitama, ent kõik eeldused kujuneda Euroopas väljapaistvaks ekspertiisiasutuseks on olemas (p 6).
8. Kinnipeetavate arv vähenes viimase 16 aasta kõige madalamale tasemele, mis on tingitud mitmetest muudatustest seadusloomes, eelkõige ennetähtselt vabanemise paindlikumast regulatsioonist (p 26).
9. Mujal maailmas juba varem ennast tõestanud elektrooniline järelevalve on Eestiski edukalt rakendunud ning nn võru sai endale kokku 179 endist kinnipeetavat. Selle tulemusena on vähenenud kinnipeetavate arv meie vanglates (p 26).
10. Valmistati ette uus korrupsioonivastane strateegia uudse rõhuga vältida korrupsiooni erasektoris. Strateegia saadetakse lähiajal valitsusele heakskiitmiseks (p 16)¹⁰¹.

1. Kriminaalpoliitika tähtsamad arengud 2007. aastal

Riigikogu poolt heaks kiidetud „Kriminaalpoliitika arengusuunad aastani 2010“ ühe põhimõtte kohaselt (p 20) tuleb kuritegusid menetleda vastavat Vabariigi Valitsuse määratud eelistuste järjekorras; eelistuste järgimise tagavad eelkõige Justiits- ja Siseministerium. Alates 2005. aastast on justiits- ja siseminister regulaarsetel kohtumistel seadnud paika kuritegevuse vastase võitluse prioriteetidid ning need on kolme aasta jooksul jäänud samaks. Vastavalt nn Laulasmaa deklaratsioonile on need prioriteetidid:

1. võitlus alaealiste poolt ning alaealiste suhtes toime pandud kuritegudega, esmajärjekorras lapsohvritega vägivalla- ja seksuaalkuritegudega;
2. organiseeritud kuritegevus, esmajärjekorras narkokuritegevus, inimkaubandus ning kriminaaltulu (sh korruptiivse tulu) ja rahapesuga seotud kuriteod.

Järgnevalt on toodud kõigepealt arengud prioriteetsete kuritegude ennetamisel ja seejärel ka teiste kuritegude ennetamisel.

1.1. Kuritegude ennetamine

1.1.1. Alaealiste vastu ja nende poolt toime pandud kuritegude ennetamine

Alaealiste vastu toime pandud kuriteod

Alaealiste vastu toime pandud kuriteod jagunevad seksuaalkuritegudeks ning nende huvide ja õiguste vastasteks kuritegudeks.

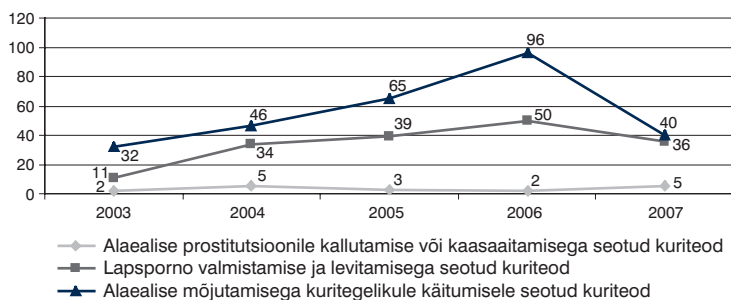
Võrreldes varasema aastaga, vähenes 2007. aastal alaealiste vastu toime pandud seksuaalkuritegude arv 44% võrra (kokku registreeriti 108 kuritegu). Kui aasta

¹⁰¹ Valitsus kiitis strateegia heaks 03.04.2008.

varem oli kõige sagedamini registreeritud kuriteoks sugulise kire rahuldamine lapseealisega (63 kuritegu 2006. aastal, 23 kuritegu 2007. aastal), siis 2007. aastal oli selleks vägistamine (41 kuritegu). Mõne kuriteoliigi registreerimine siiski kasvas (suguühendusele sundimine, sugulise kire rahuldamisele sundimine, suguühendus järeltulijaga), kuid need moodustasid kokku vaid 9% kõigist alaealiste vastu toime pandud seksuaalse enesemääratlemise vastastest kuritegudest.

2007. aastal registreeriti kokku 81 alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegu¹⁰², mis on 45% võrra vähem kui varasemal aastal. Poole kõigist nimetatud kuritegudest moodustasid alaealise kuritegelikule käitumisele mõjutamisega seotud kuriteod. Kui alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegude arv tõusis küllaltki stabiilselt 2003. kuni 2006. aastani, siis 2007. aastal toimus langus ligikaudu 2004. aasta tasemeni. Samaselt alaealiste seksuaalse enesemääratlemise vastaste kuritegudega vähenes ka siin kõige sagedamini esinevate kuritegude registreerimine. Üldise languse tõi kaasa alaealise kuriteo toimepanemisele kaastõmbamisega seotud kuritegude vähenemine 86% (2006. aasta 66 juhtumilt 9-ni 2007. aastal). Kui 2006. aastal moodustasid need 45% kõigist alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuritegudest, siis 2007. aastal vaid 9%.

Kõige sagedasemaks kuriteoks tõusis varasema aastaga võrreldes siiski küllaltki stabiilselt püsinud alaealiste kallutamine alkoholi tarvitamisele (27 juhtumit 2007. aastal). 2005. aastal jõustunud karistusseadustiku täiendus, millega muutus karistatavaks täisealise isiku poolt alaealisele alkoholi müümine või ostmine (KarS § 182¹), jõudis praktikasse alles 2007. aastal, mil registreeriti esimesed kaks kuritegu (neist üks Harjumaal ja teine Tallinnas).

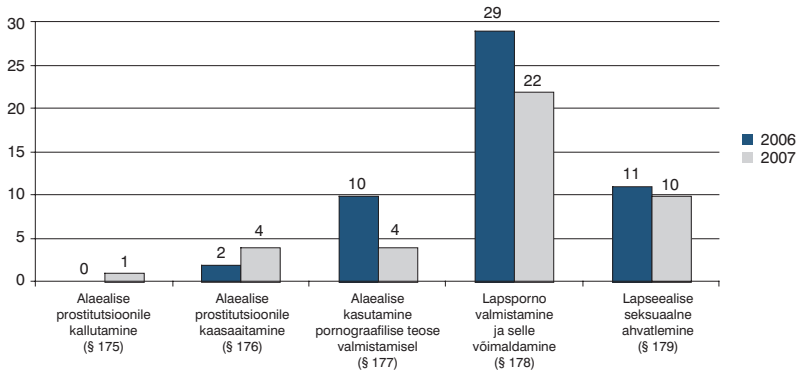
Joonis 86. Alaealiste huvide ja õiguste vastu suunatud kuriteod aastatel 2003–2007

¹⁰² Alaealiste õiguste ja huvide vastu suunatud kuriteod jagunevad: 1) prostitutsiooniga seotud; 2) lapspornoga seotud; 3) kuritegelikule käitumisele kallutamise seotud kuriteod.

Lastega töötamise piirangud

20.07.2007 jõustunud lastega töötamise piirangute eelnõu¹⁰³ muudatusega tagati, et isikud, kes on süüdi mõistetud lastevastases seksuaalse iseloomuga kuriteos, alaealise prostitutsiooniga või lapspornoga seotud kuriteos, ei saaks töötada ametikohtadel, kus nad puutuvad vahetult kokku lastega (õpetaja, lasteaiakasvataja, ringijuht, lastelaagri kasvataja, lapsehoidja jne). Lisaks täiendati lastega töötamist reguleerivaid seadusi tööandjate kohustusega kontrollida töölevõetava isiku karistusandmeid. Ühtlasi loodi alaealise seaduslikule esindajale võimalus saada teise isiku seksuaalkuritegudega seotud karistuse kohta teavet lapse kaitse eesmärgist lähtuva õigustatud huvi olemasolu korral.

Kuue kuu jooksul ei registreeritud ühtegi sellist juhtumit, kus oleks karistatud tööandjat selle eest, et ta oleks andnud loa lastega töötamiseks neile, kel selleks seaduse järgi õigust pole (KarS-i uus § 179¹). Kokku registreeriti 2007. aastal alaealiste seksuaalse ärakasutamisega seotud kuritegusid 2006. aastaga võrreldes vähem, vaid alaealiste prostitutsioonile kaasaitamise kuritegusid registreeriti 2 kuriteo võrra rohkem (2006. aastal 2 juhtumit, 2007. aastal 4 juhtumit).

Joonis 87. Alaealiste seksuaalse ärakasutamisega seotud kuriteod aastatel 2006–2007

Alaealiste poolt toime pandud kuriteod

Karistusseadustiku järgi saab isikut karistada tema õigusvastase teo eest vaid tema süü korral. Kuna alla 14-aastaseid lapsi ei loeta süüvõimelisteks, siis ei saa nad ka karistusseadustiku mõttes olla süüdi ning seega ei saa neid karistusseadustiku järgi karistada. Kui selgub, et kuriteo tunnustega teo on toime pannud alla 14-aastane isik, siis menetlust ei alustata või see lõpetatakse ning seda puudutavad materjalid edastatakse alaealiste komisjonile.

¹⁰³ Täpsemalt Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse, põbikooli- ja gümnaasiumiseaduse, sotsiaalhoolekande seaduse, karistusregistri seaduse, erakooliseaduse, kutseõppeasutuse seaduse, koolielise lasteasutuse seaduse, noorsootöö seaduse, karistusseadustiku, väärtemenetluse seadustiku, riigilõivu seaduse ja huvikooli seaduse muutmise seaduse.

2007. aastal selgitati välja 2114 kuriteos kahtlustatavat alaealist, mis moodustas 13% kõigist kuritegudes kahtlustatavatest isikutest. Kokku registreeriti 2867 alaealiste poolt sooritatud kuritegu.

Politsei registreeris 2007. aastal 28 730 alaealiste poolt toime pandud väärtegu, millest 38% (10 920) moodustasid alkoholiseaduse rikkumised (alkohoolse joogi tarbimine alaealise poolt, alkohoolse joogi tarbimine avalikus kohas ning alkohoolse joogi ostmine alaealise poolt).

Võrreldes täisealistega panevad alaealised märgatavalt enam toime avaliku usalduse vastaseid kuritegusid. Kuigi kõigist alaealiste poolt sooritatud kuritegudest moodustavad nimetatud vaid umbes 9%, on nende arv kuritegevuse üldarve vaadeldes siiski märkimisväärne. 258 avaliku usalduse vastasest kuriteost 220 olid seotud tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamisega. Kokku (olenemata rikkuja vanusest) registreeriti 2007. aastal selliseid kuritegusid 408, tervelt 54% neist oli toime pandud alaealiste poolt.

Narkootikumidega seotud kuritegusid (narkootilise ja psühhotropse aine ebaseaduslik käitlemine – KarS § 183 ja §184) panid alaealised 2007. aastal toime 51, mis oli umbes 2% kõigist alaealiste poolt toime pandud kuritegudest.

Alaealiste kuritegevuse vähendamise arengukava

2006. aastal kiitis valitsus heaks „Alaealiste kuritegevuse vähendamise arengukava aastateks 2007–2009“. Arengukava loomise eesmärgiks oli vähendada alaealiste õigusrikkumiste ning ka korduvate rikkumiste hulka, mis viimastel aastatel on tõusnud.

2007. aasta oli arengukava esimene rakendusaasta. Kuriteoennetuse tõhusamiseks viisid Justiitsministeerium, Sotsiaalministeerium, Haridus- ja Teadusministeerium ning Politseiamet läbi projektikonkursid, mille tulemusel toetati kokku üle 200 kuriteoennetusliku projekti üle kogu Eesti. Lisaks levitati infot kuriteoennetuslike trükiste abil ning läbi portaali www.kuriteoennetus.ee. Alustati ka tegevusi erinevate osapoolte kuriteoennetusgevuste tulemuslikumaks koordineerimiseks ning süsteemi loomisega lapse probleemide varaseks märkamiseks. Haridus- ja Teadusministeerium töötas selleks välja juhendmaterjali õpetajatele ning põhikooli ja gümnaasiumiseaduse eelnõu, millega määratakse kindlaks ka koolikohustusest mittetäitjatest teavitamise kord. Sotsiaalministeerium ja Tervise Arengu Instituut alustasid koolitusprogrammiga lastevanematele nende sotsiaalsete oskuste ja kasvatuspraktika paremaks muutmiseks. Lisaks parandati õpilaskodude finantseerimist ja otsustati õpilaskodudes kohtade arvu tõsta: 2007. aasta lisaelarvest said õpilaskodud täiendavalt 20 miljonit krooni. Riiklikult toetatud kohti on õpilaskodudes 605 ning kui siiani oli kohatoetus 2500 krooni, siis 2008. aastal tõuseb see 3000 kroonini. Riiklikult toetatavaid kohti on kavas juurde luua: uue õppeaasta 2008/2009 alguses tõstetakse arvu 700-ni. See võimaldab suuremal hulgal sotsiaalsete probleemidega peredest pärit õpilastel õppimise ajal riigi toel õpilaskodus elada.

Alaealiste kriminaalmenetlus ja kuritegevuse kontrollimine

Alaealiste komisjonide süsteemi arendamiseks korrastati komisjonide rahastamise põhimõtteid, koostöös kohaliku omavalitsuse või maavalitsusega töötati välja komisjonide arengukavad. Olulise info viimiseks komisjoni liikmeteni alustati alaealiste komisjonide infopäevadega, käivitati Eesti Noorsootöö Keskuse internetilehel komisjoni liikmetele mõeldud foorum. Komisjonide tegevusest ülevaate saamiseks koondatakse alaealiste komisjonide statistika Eesti Hariduse Infosüsteemi, selleks tehti muudatus EHIS-e põhimäärusesse, töötav rakendus valmib 2008. aastal.

Tulemuslikumaks reageerimiseks alaealiste õigusrikkumistele ei tohiks alaealiste rikkumiste kohtueelne menetlemine üldjuhul ületada 4 kuud – kriminaalpoliitika arengusuunad (p 30) näevad ette, et alaealisi puudutav kriminaalmenetlus peab olema kiire ja nende huve arvestav. Justiitsministeerium alustas 2007. aastal alaealiste kohtueelse menetluse ja vahi all hoidmise pikkuse regulaarset seiret – vastav ülevaade koostatakse kaks korda aastas. 2007. aasta II poolaasta analüüsi põhjal võibki väita, et alaealiste kohtueelne menetlus kestis 3,8 kuud ning lisades veel kohtumenetluse, kestab menetlus alaealiste asjades kokku ca 7 kuud. Täpsema ülevaate alaealistega seotud menetluste pikkusest saab veebilehel <http://www.just.ee/33499>.

Justiitsministeeriumis koostati 2008. aastal avatava Viru vangla noorteosakonna tööpõhimõtted, millest lähtuvalt hakkab alaealiste kinnipeatavate karistuse täideviimine toimuma Viru vanglas. Luuakse noorteosakond, kus on kohad noortele süüdimõistetutele – alates 18. eluaastast, alaealistele süüdimõistetutele ning alaealistele eeluuritavatele. Osakonna personal läbib erikoolituse noortega tööks vajalike oskuste omandamiseks.

Arengukava täitmise esimese aasta aruanne pannakse kokku kõigi osapoolte kaasabil veebruarikuu jooksul ning esitatakse seejärel valitsusele.

1.1.2. Inimkaubanduse ennetamine

Justiitsministeerium valmistas ette ning valitsus kiitis 2006. aasta jaanuaris heaks „Inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava 2006–2009”.

Sise- ja justiitsministri Laitse kohtumisel 2007. aasta suvel otsustati, et Laulasmaa deklaratsiooniga sätestatud prioriteete ei ole vaja muuta, kuid inimkaubanduse osas tuleb täpsustada eesmäärke, milleks on senisest suurema tähelepanu pööramine illegaalsele immigratsioonile ja orjastamisele. See aitab kummutada arusaama, nagu oleks inimkaubandus üksnes seksuaalne ekspluateerimine, vaid on näiteks ka see, kui inimest sunnitakse väga kehvadel tingimustel töötama.

2007. aastal registreeriti 136 inimkaubandusega seotud kuritegu, mis on 1 võrra rohkem kui 2006. aastal. Kõige levinumaks inimkaubandusega seotud kuriteoks oli 2007. aastal vabaduse võtmise seadusliku aluseta (55), prostitutsioonile kaasaaitamine (24) ning lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine (22).

2007. aastal täiendati karistusseadustiku § 133 orjastamise koosseisu tulenevalt EL Nõukogu 19. juuli 2002. aasta inimkaubanduse vastu võitlemise raamotsuses (2002/629/JSK) sisalduvast inimkaubanduse mõistest. Orjastamiseks loetakse ka ohvri abitu seisundi või süüdlasest sõltuvuse ärakasutamine. Lisaks nähti ette juriidilise isiku vastutusele võtmise võimalus orjastamise eest. Jõustusid 01.02.2007 välismaalaste seaduse ning sissesõidukeelu- ja väljasõidukohustuse seaduse muudatused, millega nähakse ette inimkaubanduse ohvrile tähtajalise elamisloa andmise võimalus.

2007. aastal keskenduti peamiselt avalikkuse teavitamisele, spetsialistide koolitamisele, töö paremale organiseerimisele ning rahvusvahelisele koostööle. Osaleti Põhja-Balti pilootprojekti ning selle raames avati Eestis kolm inimkaubanduse ohvritele mõeldud varjupaika, et tagada inimkaubanduse ohvritele võimalikult kiire ning mitmekülgne rehabilitatsioon¹⁰⁴. Tööd jätkas inimkaubanduse vastase võitlusega tegelevate riigiasutuste ja vabaihenduste koostöövõrgustik. Jätkati ka inimkaubandusalase statistika korrastamisega ning avalikkuse teavitamisega inimkaubanduse ohtudest kuriteoennetuse veebilehel www.kuriteoennetus.ee. Lisaks viidi läbi Euroopa Nõukogu Inimkaubanduse tõkestamise konventsiooni analüüs, et tagada Eesti karistusõiguse vastavus sellele.

Arengukava täitmise teise tegevusaasta ülevaade pannakse kokku veebruarikuu jooksul. Samal ajal vaadatakse üle ka arengukava muutmise ja täiendamise vajadus ning ettepanekud esitatakse valitsusele¹⁰⁵.

1.1.3. Kriminaaltulu konfiskeerimine

Kriminaalpoliitika arengusuunad näevad ette (p 25), et riik parandab eeldusi kuritegeliku vara konfiskeerimiseks. 01.02.2007 jõustus karistusseadustikus uus laiendatud kriminaaltulu konfiskeerimise regulatsioon, millega loodi laiemad võimalused organiseeritud kuritegevusega saadud tulude äravõtmiseks.

Alates 1. veebruarist saab rakendada laiendatud konfiskeerimist: raskete kuritegude puhul – narkokuriteod, terrorism, orjastamine (inimkaubandus), salakaubavedu, altkäemaks, lõhkematerjaliga seotud kuriteod – võib süüdlasele koos üle 3-aastase vangistusega kohaldada vara konfiskeerimist, kui kuriteo olemus, erinevus isiku legaalse sissetuleku ja varandusliku olukorra vahel ning elatustase või muu põhjus annab alust arvata, et ta on saanud vara kuritegude toimepanemise tulemusena. Süüdistataval on kohustus tõendada, et tema vara pärineb legaalsest allikast. Samuti on nüüdsest võimalik võtta ära kolmandale isikule kingitud, poolmuidu müüdüd või muul moel üleantud vara, mis on saadud kuritegeliku tulu arvel.

Prioriteetsetes kuritegudes, näiteks rahapesu viiest eelmisel aastal kohtus lahendi saanud asjast, kasutati kriminaaltulu konfiskeerimist kahe puhul, neist ühes (kohtuasi 1-06-7361) olid konfiskeerimise objektiks autod, kinnistud ning

¹⁰⁴ Projekti kodulehekülj <http://www.nordicbaltic-assistwomen.net/>.

¹⁰⁵ Valitsus võttis aruande teadmiseks 03.04.2008.

sularaha u 80 000 krooni väärtuses. Teises asjas (1-07-12915) konfiskeeriti raha väärtuses 255 000 krooni. Narkokuritegude puhul konfiskeeriti kuriteoga saadud raha 260 000 krooni (1-07-9787). Vara laiendatud konfiskeerimist kasutati sõiduauto BMW konfiskeerimisel (1-07-13343). Organiseeritud kuritegevuse kriminaalasjas (1-07-14552) konfiskeeriti süüteoga saadud varana sõiduauto ning sularaha u 7500 krooni. Konfiskeerimist kasutati ka maksukuritegude puhul – näiteks konfiskeeriti kahelt isikult kokku 1 250 000 krooni (k1-07-7134).

1.1.4. Korruptsiooni ja majanduskuritegude ennetamine

2007. aastal registreeriti 232 ametialast kuritegu, mis on poole vähem kui 2006. aastal. Sellise suure languse põhjustasid peamiselt muudatused karistusseadustikus. 15.03.2007 jõustus nn majanduskuritegude pakett ehk karistusseadustiku ametialaste, majandusalaste, maksualaste ja intellektuaalse omandi vastaste süütegude peatükkide, millega kaasajastati põhjalikult nende peatükkide regulatsiooni. Tähtsaima muudatusena kaotasid kehtivuse kaks ülimalt laia ja õigusriigile sobimatut ametialase kuriteo üldkoosseisu: ametiseisundi kuritarvitamine (§ 289) ning ametialane lohakus (§ 290). Selle asemel on KarS-is muudetud või täiesti uuendatud konkreetset piiritletud kuriteokoosseisud.

Kuigi ametiseisundi kuritarvitamine ja ametialane lohakus tunnistati kehtetuks, lisandusid uute ametialaste kuritegudena riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine (§ 291¹), toimingupiirangu rikkumine (§ 300¹) ja notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine (§ 300²). Kuna ametiseisundi kuritarvitamise ja ametialase lohakuse kuritegusid sai registreerida vaid kuni märtsini, on võrreldes 2006. aastaga langenud nimetatud kahe kuriteo registreerimiste arv rohkem kui kahe kolmandiku võrra. Lisaks muudeti kelmus ametiisiku poolt raskendavaks asjaoluks (§ 209, lg 2, p 11). Kelmus ei kuulu küll karistusseadustiku struktuuris ametialaste kuritegude hulka, ent kuna uue eelnõu kohaselt tunnistati ametiseisundi kuritarvitamine kehtetuks, täpsustati kelmuse koosseisu. Samas ei registreeritud 2007. aastal nimetatud alusel ühtegi kelmust. Sarnasel põhimõttel loodi ka usalduse kuritarvitamise koosseis (§ 217²). Kuigi statistika ei võimalda veel eristada nende isikute ametikohti, kes usaldust on kuritarvitanud, võib siiski öelda, et 2007. aastal registreeriti 17 usalduse kuritarvitamise kuritegu, millest menetluses olevatest kriminaalajadest olid vaid üksikud seotud avalikus sektoris töötava ametiisiku poolsete kuritarvitustega.

2007. aastal valmis ka kolme sihtrühma korruptsiooni sotsioloogiline uuring. Esmakordselt viidi see uuring läbi 2004. aastal ning järgnev oli nimetatud uuringu kordus. Kolme sihtrühma: ettevõtete juhtide (500), avaliku sektori töötajate (1321) ja elanike (503) käest uuriti, kui suureks probleemiks korruptsiooni peetakse, mida peetakse korruptsiooniks, kui levinuks peetakse korruptsiooni, samuti kui sageli on vastaja isiklikult korruptsiooniga kokku puutunud jne. Uuringust selgus, et altkäemaksu on maksnud 3% elanikest ja 12% ettevõtjatest ning lisaks altkäemaksule on 14% elanikest, 20% ettevõtjatest ja 4% avaliku

sektori töötajatest kokku puutunud mõne teise korruptsioonivormiga. Kui ohvriuringu andmetel teavitab politseid kuritegudest umbes pool elanikkonnast, siis korruptsioonist teavitab vaid 1% nendest, kes on korruptsiooniga kokku puutunud. Korruptsiooniuring ilmus trükisena kriminaalpoliitika uuringute sarjas (nr 6) ning on ka elektrooniliselt leitav veebilehel www.korruptsioon.ee.

2007. aastal lõppesid korruptsioonivastase strateegia „Aus riik” tegevused aastateks 2004–2007, jaanuaris läbis aruanne kooskõlastusringi ning esimesel võimalusel saadetakse see ka heakskiitmiseks valitsusele. Kuigi suurem osa „Ausa riigi” meetmetest täideti, jäi ka täitmata tegevusi. Näiteks ei jõutud uuendada korruptsioonivastast seadust ja muuta majanduslike huvide deklareerimise süsteemi sisulisemaks, samas on need tegevused juba planeeritud valitsusliidu programmi (vt ptk Siseturvalisus) ning uude korruptsioonivastasesse strateegiasse. Olulisemate sammudena, mida rakendada jõuti, on Riigikontrolli pädevuse laiendamise kohalike omavalitsuste auditeerimisel, eetikaalased meetmed, korruptsiooniuringute traditsiooni alustamise ja spetsialiseerunud prokuröride ametisse nimetamise. „Ausale riigile” võib ette heita seda, et meetmed on üksteisest eraldi seisvad ning kokkuvõttes ei ole tegeletud ühegi sektori korruptsiooniga süvendatult – samas üritatakse uue strateegiaga sellist olukorda vältida. Puudustena võib välja tuua lisaks ka vastava institutsioonidevahelise koostöövõrgustiku puudumise, liigse keskendumise avalikule sektorile ning kitsamalt ametnike korruptsioonile. Samas väärrib „Aus riik” tunnustust, kuna on esimene põhjalikum korruptsioonivastane tegevuskava Eestis.

2007. aastal valmistati Justiitsministeeriumis ette korruptsioonivastane strateegia, mis on hetkel veel (veebruari alguses) kooskõlastuse venimise tõttu valitsusse saatmata¹⁰⁶. Strateegia eesmärkideks on vähendada ja ennetada korruptsiooni avalikus ning erasektoris ning tõsta ühiskonna korruptsiooni- ja eetikaalast teadlikkust. Uue strateegia peamisteks põhimõteteks on korruptsiooni ennetamine läbi avalikustamise ning avalikkuse kontrolli. Esmaseks sihiks on ennetada korruptsiooni erasektoris ja koostöös erasektoriga: eesmärk on vähendada n-ö korruptsiooni pakkumise poolt, samuti erasektori siseseid korruptsioonijuhtumeid, mis on tegelikult juba seotud majanduskuritegudega. Strateegia on jaotatud alaeesmärkideks, milleks on:

1. korruptsiooni vältimine erasektoris ja mittetulundussektoris;
2. huvide konflikti vältimine ning korruptsiooni- ja eetikaalase teadlikkuse tõstmine avalikus sektoris;
3. korruptsiooni vältimine kohalikes omavalitsustes;
4. korruptsiooni vältimine meditsiinisektoris;
5. korruptsiooni vältimine riigi ja kohalike omavalitsuste asutatud sihtasutustes;
6. korruptsiooni vältimine juhtimisõiguse taotlemisel, tehnoulevaatusel ja sõidukite registreerimisel;

¹⁰⁶ Valitsus kiitis strateegia heaks 03.04.2008.

7. korrupsiooni vältimine poliitiliste parteide rahastamisel;
8. korrupsioonikuritegude uurimise tõhustamine.

Strateegia meetmed ja tegevused on plaanitud aastateks 2008–2012.

Eesti korrupsioonivastane tegevus oli 2007. aastal ning on jätkuvalt 2008. aastal rahvusvaheliste organisatsioonide luubi all. Nimelt hindas Euroopa Nõukogu korrupsioonivastane riikide ühendus GRECO Eesti poliitiliste parteide rahastamise kontrolli süsteemi ning kriminaalõigusliku konventsiooni rakendamist (toimus III hindamisvoor). Eesti aruande kaitsmine toimub 2008. aasta kevadel GRECO plenaaristungil Strasbourgis, mille järel aruanne avalikustatakse¹⁰⁷. Eelmised kaks GRECO hindamist toimusid 2001. ja 2003. aastal.¹⁰⁸ Lisaks GRECO visiidile käis 2008. aasta alguses hindamisvisiidil ka OECD. OECD altkäemaksu vastane töögrupp hindas Eesti seaduste vastavust rahvusvahelistes äritehingutes välisriigi ametiisikutele altkäemaksu andmise vastu võitlemise konventsioonile. Selle aruande kaitsmine toimub 2008. aasta suvel Pariisis ning on üheks oluliseks teguriks, mis mõjutab Eesti vastuvõtmist OECD liikmeks.

1.1.6. Võitlus rahapesu ja terrorismiga

2007. aastal registreeriti 49 rahapesualast kuritegu (KarS § 394), mis on 21 võrra rohkem kui 2006. aastal. Kui 2006. aastal saatis prokuratuur kohtusse 4 rahapesuga tegelenud gruppi koos 8 süüdistatavaga, siis 2007. aastal oli 5 gruppi ja 14 süüdistatavat. Nende hulgas oli ka meedias palju kõneainet pakkunud AS Werol Tehastega seotud juhtum, kus ettevõtte juht Erki Aavik kandis süüdistuse kohaselt AS Werol arveldusarvelt miljoneid kroone teiste ettevõtete arveldusarvele, millelt omakorda kanti rahasumma edaspidi talle, mida Aavik kasutas enda võlgade tagasimaksmiseks. Selles juhtumis süüdistatakse ühte isikut ka rahapesus.

13.12.2007 saadeti kooskõlastusringile karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu, mille eesmärgiks on tõhustada rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu võitlemisega seonduvat karistusõiguslikku regulatsiooni vastavalt rahvusvahelistele nõuetele ja soovitudele. Selleks nähakse lisaks juba kriminaliseeritud terrorikuriteo või terroristliku organisatsiooni rahastamisele või toetamisele (KarS § 237-3) ette karistusõiguslik vastutus sellise isiku rahastamise või toetamise eest, kelle tegevus on suunatud terrorikuriteo toimepanemisele (terrorist). Samuti kriminaliseeritakse eelnõuga ettevaatamatusest toime pandud rahapesu, s.o rahapesu isiku poolt, kes hooletusest või kergemeelsusest ei olnud raha kuritegelikust päritolust aru saanud.

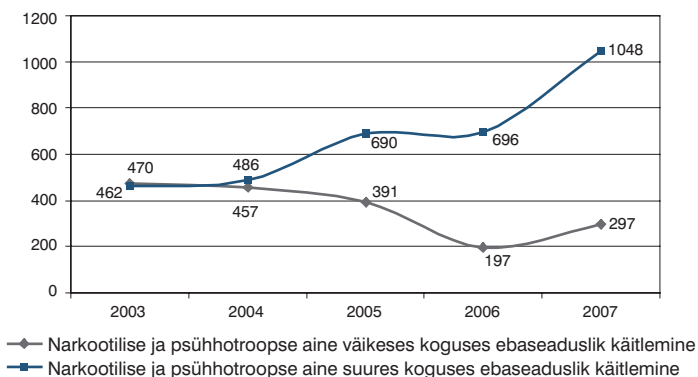
¹⁰⁷ GRECO aruanne võeti vastu 04.04.2008 ning avalikustati 15.04.2008.

¹⁰⁸ Aruannetega on võimalik tutvuda <http://www.korrupsioon.ee/21375>.

1.1.7. Võitlus narkomaaniaga

Narkootikumidega seotud kuritegusid registreeriti 2007. aastal 1449. Suure osa (72%) moodustasid nende seas suures koguses narkootilise või psühhotroopse aine ebaseadusliku käitlemisega seotud kuriteod, mida registreeriti 1048. Aine väikeses koguses ebaseadusliku käitlemisega seotud kuritegusid oli 297, muid narkootikumidega seotud kuritegusid registreeriti kokku 104.

Nii narkokuritegude koguarv kui ka väikeses ja suures koguses narkootilise aine käitlemisega seotud kuritegude arv tõusis võrreldes 2007. aastaga poole võrra. Kui suurt kogust puudutavate kuritegude koguarv on kasvanud viimase viie aasta jooksul, siis väikese kogusega seotud kuritegude arv vähenes kuni eelmise aastani. See oli eelkõige seotud sellega, et uurimisasutused tänavadiilerite püüdmisele enam eraldi tähelepanu ei pööranud. Eelmise aasta tõus on aga suures osas seletatav sellega, et vanglas toime pandud narkokuritegusid, mida enne menetleti aine ja eseme ebaseadusliku üleandmisena kinnipidamiskohas (§ 325), menetletakse nüüd kui narkootikumidega seotud kuritegusid (tingituna 2007. aasta alguses jõustunud karistusseadustiku muudatusest).

Joonis 88. Narkokuriteod

Kriminaalpoliitika arengusuunad (p 12) näevad ette narkootikumide pakkumise ja nõudluse vähendamise ja sõltlaste ravi- ja rehabilitatsioonisüsteemi loomise. Viimase kahe aasta jooksul on oluliselt suurendatud riigieelarvest eraldatud rahalisi vahendeid narkomaania ennetamiseks, raviks ja rehabilitatsiooniks: 2007. aastal eraldas Sotsiaalministeerium narkomaania ennetamise riikliku strateegia elluviimiseks 17,7 miljonit krooni, mis on 6 miljonit krooni rohkem kui 2006. aastal ning ületas enam kui kolm korda 2005. aasta taseme (5,5 miljonit krooni). Suurenenud on nii esmaseks ennetuseks kui ka raviks eraldatud summad.

Alates 1. jaanuarist 2008 loodi narkomaaniaravi andmekogu, mis sisaldab andmeid kõigi narkomaaniaravile pöördunud isikute kohta. Andmekogu aitab saada ülevaadet narkomaania levikust (sh tarvitavate ainete struktuurist) ja selle alusel planeerida vajalikke raviteenuseid; samuti kavandada narkomaanist

ennetavaid meetmeid ning hinnata nende tõhusust.

Euroopa Sotsiaalfondi programmi ja Kohtla-Järve linnavalitsuse rahastamisel on lõppemas seal loodud võõrutusravikeskuse hoone remont. 2007. aastal koolitas Tervise Arengu Instituut välja avatava keskuse personali ning alates käesolevast aastast hakatakse keskuselt ostma uimastisõltlaste ravi- ja rehabilitatsiooniteenuseid.

2007. aasta lõpu seisuga rahastati Tervise Arengu Instituudi vahenditest Põhja-Eesti piirkonnas üht sõltuvuspsühhiaatrilist ravikeskust, mis aasta jooksul teenindas keskmiselt 30 esmakülastajat ja 240 kordvükülastajat (kaksikdiagnoosiga kliendid). Lääne- ja Ida-Virumaal rahastatakse kahe uimastisõltvusega isikute rehabilitatsiooni-kommuuni tegevust, kus on kokku 20 kohta sõltlastele. Sotsiaalministeerium koostöös Sillamäe linnavalitsusega arendab Ida-Virumaa piirkonnas Sillamäel üleriigiliselt kliente teenindava 20 voodikohaga statsionaarset ravikeskust, mis pakub rehabilitatsiooniteenuseid aastas keskmiselt kuni 50 täisealisele uimastisõltvusega isikule. Jõhvis on loodud kogu Eesti alaealisi kliente teenindav 18-kohaline ravi- ja rehabilitatsioonikeskus. Lisaks toetatakse Tallinna ja Harjumaa klientidele mõeldud päevakeskuse tegevust. 2008. aastal on kavas panustada naiste rehabilitatsiooniteenuse ja uimastisõltlaste tugiteenuste arendamisse.

1.1.8. Küberkuritegevusega võitlemine

04.12.2007 võttis Riigikogu menetlusse Vabariigi Valitsuse poolt algatatud ja Justiitsministeeriumi poolt väljatöötatud karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu nn küberkuritegude paketi.

Karistusseadustiku muutmise seaduse eesmärk on täpsustada arvutisüsteemi vastu suunatud rünnetega seotud kuriteokoosseise ning korrigeerida kuritegude eest mõistetavaid karistusi ja viia kehtiv karistusseadustik kooskõlla rahvusvahelisest õigusest tulenevate nõuetega (Convention on Cybercrime ja EL nõukogu 24.02. 2005. aasta raamotsus 2005/222/JSK).

Hetkel on kehtivas KarS-is sätestatud arvutikuritegude puhul puudu juriidilise isiku vastutus teatud kuritegude toimepanemise eest, lisaks on puudu ka arvutikuritegude ettevalmistamise koosseis. Lisaks puuduste kõrvaldamisele täpsustatakse seadustikus arvutisüsteemi ja selles asuvate andmete vastu suunatud rünnetega seonduvat regulatsiooni ning eristatakse ühtlasi selgemalt andmete ning arvutisüsteemi vastu toimepandud ründed. Kuna teatud arvutisüsteemid on seotud riigiasutuste tegevusega, samuti avalike teenuste osutamise tagamisega, siis mõjutab nende süsteemide töö häirimine või takistamine Eesti ühiskonda olulisel määral.

Eelnõuga täiendatakse ka KarS-i terrorikuriteo koosseisu. Nii Eestis kui ka kogu maailmas on erinevate arvutikuritegude toimepanemine pidevalt suurenenud ning riigi järjest suurema internetiseerituse ning elanikkonna poolt elektrooniliste kanalite kasutamise tulemusena muutuvad need kuriteod järjest ohtlikumaks. Seetõttu nähakse eelnõuga ette ka rangemad sanktsioonid selliste

tegude toimepanemise eest. Kuna tegemist on raskesti avastatavate kuritegudega, oleks vaja tõendeid koguda ka jälitustoimingutega, mida kehtiv õigus hetkel täielikult ei võimalda.

1.1.9. Liiklusrikkumistega võitlemine

19.12.2007 esitas Vabariigi Valitsus Riigikogule menetlemiseks Justiitsministeeriumis väljatöötatud nn liikluspaketi (liiklusseaduse ja karistusseadustiku ning nendega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu)¹⁰⁹. Sellega tõhustatakse karistusõiguslikku vastutust olulisemate liiklusalaste õigusrikkumiste eest ning luuakse menetluslikud võimalused automaatsete liiklusjärelvalveseadmete abil fikseeritud liiklusnõuete rikkumiste menetlemiseks.

Eelnõuga muudetakse joores juhtimise eest vastutusele võtmise aluseid ning viiakse karistused paremini vastavusse teo raskusega. Nimelt on karistuse suurus seatud sõltuvusse joores raskusest. Karistusseadustikku täiendatakse uue väärtuse kohaldatava põhikaristusega, milleks on praegu ainult lisakaristusena kohaldatav juhtimisõiguse äravõtmine. Eelnõu eesmärgiks on ka luua efektiivne menetlus automaatse liiklusjärelvalve (eeskätt automaatse kiiruskontrolli) abil tuvastatud liiklusnõuete rikkumiste jaoks.

1.2. Kriminaalmenetlusega seotud uuendused

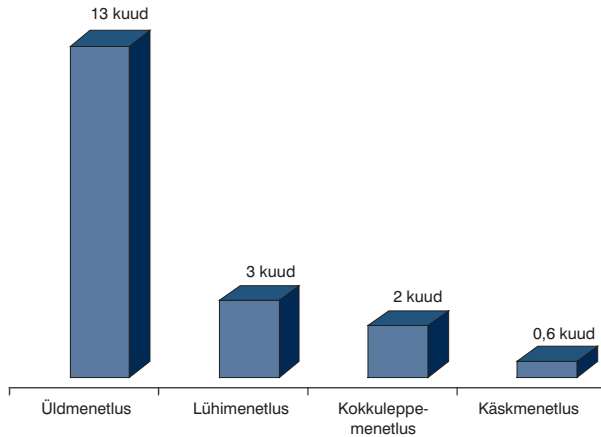
1.2.1. Katkematu kriminaalmenetluse eelnõu ettevalmistamine

20.12.2007 saatis Justiitsministeerium kooskõlastusringile kriminaalmenetluse seadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (katkematu kriminaalmenetlus). Eelnõu eesmärgiks on muuta kriminaalasjade arutamine üldmenetluses kiiremaks ja efektiivsemaks. Selleks kehtestatakse katkematuse põhimõte, mille kohaselt peab kriminaalasja arutamine olema planeeritud nii, et see toimub katkestusteta. Istungit on lubatud edasi lükata üksnes seadustikus sätestatud juhtudel.

Selline menetluse ajaline kokkusurutus on vajalik kahel põhjusel. Esiteks toetab see kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) §-s 15 sätestatud kohtuliku arutamise vahetuse ja suulisuse põhimõtet, tagades, et otsust tehes tugineb kohus kohtuistungil kogetule. On selge, et kui kohtuliku arutamine toimub ositi, pikemate vaheaegadega, ei suuda kohus otsuse tegemisel kõike kuulnud ja nähtut meenutada. Teiseks aitab see kaasa menetluse kiirendamisele ja sellele, et otsuseni jõutakse mõistliku aja jooksul. Selleks, et kohus saaks kohtuasja arutada ühtse tervikuna, peab tal olema võimalik asja arutamist planeerida. Järelikult on vajalik korraldada eelistung. Eelnõu kohaselt muutuks see üldmenetluses kohustuslikuks. Ühtlasi nähakse eelnõus ette, et kohus võib arutada korraga ühte üldmenetluse asja.

¹⁰⁹ 15.04.2008 seisuga on eelnõu 179 SE Riigikogus läbinud esimese lugemise.

Kui võtta arvesse, et suurem osa kriminaalasju lõppeb I astmes ehk maakoh- tutes (ca 10 11% esimese astmes lahendatud asjadest läheb II astmesse ehk ring- konnakohtutesse), siis kulub praegu kriminaalasja lahendamiseks kohtueelsest menetlusest kuni I astme lahendi saamiseni sõltuvalt menetlusliigist 2 aastat (üldmenetluses) ning paari päevani kiirmenetluses. Lihtmenetluse asjad kestavad keskmiselt 2 kuud.

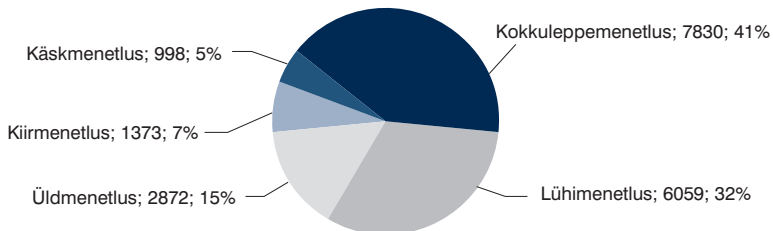
Joonis 89. I astme kohtumenetluse pikkus

1.2.2. Kiirmenetluse rakendamine

2007. aastal moodustas kiirmenetlus 7% prokuratuuri poolt kohtusse saadetud kuritegudest; 2006. aastal moodustas kiirmenetlus vaid 2% menetlustest, olles küll rakendunud 15.03.2006. Sisuliselt tähendab selline näitaja, et 7% kuritegu- dest lahendatakse (vaadatakse läbi) kohtueelses menetluses 48 tunniga.

Kiirmenetlust saab kasutada, kui isik on kahtlustatav II astme kuriteos, kuriteo toimepanemise asjaolud on lihtsad ja on kogutud piisavalt tõendeid.

Kõige enam lahendatakse kiirmenetluses mootorsõiduki joores juhtimise asju (887 kuritegu), kehalise väärkohtlemise asju (192 kuritegu), karistuse kandmi- sest kõrvalehoidumise kuritegusid (154) ja varguseid (58).

Joonis 90. Kohtueelse menetluse tüübid

1.2.3. Ohvriabi ja lepitusmenetlus

Kuritegevuse kontrollimine algab kuritegude menetlemisest ning lõppeb sellega, kui kohtuotsusega mõistetakse süüdimõistetule karistus ja see viiakse ellu. Lisaks kurjategijale on kuritegevuse kontrollimisel tähtis ka teine pool – ohvriaga tegelemine.

Ohvriabi jaguneb tinglikult kaheks: 1) ohvriabiteenuseks; 2) riiklikuks hüvitiseks.

2005. aastal käivitati ohvriabiteenuse osutamise süsteem koos 35 piirkondliku ohvriabitöötajaga 16 ohvriabi keskuses üle Eesti. Ohvriabitöötajate poole pöörduvate isikute ring võib olla väga lai, selleks ei pea olema alगतatud kriminaalasi. Kui inimene tunneb, et ta on ohver (füüsilise, vaimse või seksuaalse kuritarvituse), siis võib ta pöörduda otse ohvriabitöötaja poole abi saamiseks.

2007. aastal pöördui ohvriabitöötajate poole 3407 korral: kõige rohkem perevägivald ohvrid (1153 korda), sageli pöördui ohvriabi poole laste vastu suunatud vägivald tõttu (240 korda). Need arvud on pisut suuremad kui 2006. aastal, mil ohvriabi poole pöördus kokku 3333 isikut (74 võrra vähem).

01.01.2007 jõustus ohvriabi seaduse muudatus, millega kehtestati psühholoogilise abi kulude hüvitamise regulatsioon eesmärgiga aidata kergemate kuritegude ja väärtegade ohvriks langenud ohvreid, kes ei kvalifitseeru hüvitise saajaks ohvriabi seaduse § 8 alusel (vägivaldakuuritegude ohvrid). Samuti on uue eelnõu eesmärk aidata parandada ohvrite lähisugulaste sotsiaalsel toimetulekuvõimet, luues võimaluse pereliikmete üheaegseks või ühiseks nõustamiseks. Psühholoogilise abi kulude hüvitise saamise eelduseks on süüteo kohta väärteo- või kriminaalmenetluse algatamine ning ohvri või muu hüvitist saama õigustatud isiku pöördumine ohvriabitöötaja poole.

Kuriteoohvritele riikliku hüvitise maksimisega tegeleb Sotsiaalkindlustusamet piirkondlike pensioniametite kaudu. Seda hüvitist saab maksta vaid siis, kui kuriteo tagajärjel on kannatanul tekkinud raske terviskahjustus, vähemalt 6 kuud kestev tervisehäire või kui ohver sureb.

2007. aastal tõusid ohvritele makstavate riiklike hüvitiste määrad: hüvitise suurus tõusis 80%-ni seaduses sätestatud varalisest kahjust, varem hüvitati 70%. Hüvitiste maksimummäär tõusis 50 000 kroonilt 150 000 kroonini. Kuriteoohvrite riiklikke hüvitisi maksti 2007. aastal ühe hüvitist saanud inimese kohta keskmiselt 9861 krooni, mis on üle kahe korra rohkem kui 2006. aastal (4000 krooni). Hüvitisi sai 2007. aastal 188 isikut, kokku summas 1 853 933 krooni ehk 673 333 krooni enam kui 2006. aastal. Kõige enam maksti abi välja ohvri surmast tuleneva kahju hüvitiseks ülalpeetavale (kokku 104 inimesele 970 688 krooni ulatuses), umbes 2/3 vähem maksti ohvri töövõimetusest tuleneva kahju hüvitiseks (21 inimesele 351 788 krooni).

Lisaks ohvriabile on kannatanul ja kuriteo toimepanijal võimalus arutada kuriteoga seonduvat erapooletu lepitaja vahendusel ning saavutada kokkulepete tekitatud kahjude osas. Selleks jõustus 18.02.2007 lepitusmenetlus, mida korraldavad Sotsiaalkindlustusameti juures ohvriabiteenuse raames töötavad

piirkondlikud lepitajad. Alates lepitusmenetluse jõustumisest kohaldati seda 21 isiku suhtes ja 31 kuriteo puhul.

Tabel 19. Lepitusmenetluse rakendamine

Kuriteo liik	Kohaldatud lepitusmenetlust
Kehaline väärkohtlemine	23
Ähvardamine	3
Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	2
Vargus	1
Asja omavoliline kasutamine	1
Omavoliline sissetung	1
Kokku	31

1.2.4. Eesti Kohtuekspertiisi Instituudi loomine

Vabariigi Valitsuse kabinetiistungil 26.10.2006 kiideti heaks justiitsministri ja siseministri ühine ettepanek ühendada Eesti Kohtuarstlik Ekspertiisibüroo (EKEB) ning Kohtuekspertiisi ja Kriminialistika Keskus (KEKK) 1. jaanuarist 2009. üheks Justiitsministeeriumi valitsemisalas paiknevaks hallatavaks riigiasutuseks. Ühendamisotsusele järgnenud arutelude käigus jõuti arusaamisele, et ühendamine tuleks teha esialgselt plaanitust varem, juba alates 1. jaanuarist 2008. See oli vajalik nii ühendamise venimisega kasvava personaliriski vähendamiseks kui ka kohtuekspertiisi süsteemi ühtlustamise ja alustamiseks.

Ühendamine oli vajalik selleks, et läbi parema teenuse osutamise politseile, prokuratuurile ja kohtule avastada süütegusid paremini. See tähendab, et menetlejal on ekspertiiside tegemisel üks partner ning kohtuekspertiiside tegemisega seonduvaid küsimusi on võimalik paremini ja kompaktsemalt koordineerida ning juhtida. EKEB-i ja KEKK-i näol oli tegemist sama ülesannet täitvate ja samadel põhimõtetel töötavate asutustega, mistõttu nende erinev paigutus riigiasutuste struktuuris ja töötajate erinevad staatused ei olnud põhjendatud.

01.01.2008 ühendati kaks asutust, mille koosseisus on 185 töötajat. EKI töötajad asuvad Tallinnas kolmes kohas (Nõmme, Narva mnt, Keskhaigla morg) ning Tartus, Pärnus ja Kohtla-Järvel, kus on kohtuarstlikud osakonnad, Tartus on ka keemia- ja DNA-ekspertid. Senise kahe asutuse eelarvega võrreldes on ühendasutuse eelarve kasvanud 20 miljoni krooni võrra (53,1 pealt 74,1-le), sealhulgas on keskmine palgatõus 24%.

Rajamisel on uus ekspertiisihoon, mis peaks valmima 2010. aasta alguses. Moodsa ekspertiisikeskuse projekteerimistööd on kavas lõpetada esialgse ajakava kohaselt 2008. aasta teises kvartalis ning hoone valmiks 2010. aasta alguses. Uus hoone rajatakse Tallinnasse aadressil Rahumäe tee 6.

1.3. Teadmistepõhise kriminaalpoliitika kujundamine

1.3.1. Uuringute kasutamine kriminaalpoliitika tegemisel ning koostöö teadusasutustega

Kriminaalpoliitika arengusuunad (p 8, 23) peavad vajalikuks teadusuuringute läbi viimise süütegude ja sanktsioonide uurimisel. Seda põhimõtet on Justiitsministeerium juba mitu aastat suutnud edukalt ellu rakendada. Eelnevalt juba mainitud korrupsiooniuringule viidi Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna poolt või selle osalusel läbi mitmeid uuringuid, mida kasutati kriminaalpoliitika kujundamisel.

Kriminoloogia- ja karistusõiguslaste üliõpilastööde osavõtt konkursist oli 2007. aastal esmakordselt väga aktiivne. Üliõpilastööde konkursi eesmärgiks on kaasata teadus- ja arendusasutusi kriminaalpoliitika kujundamisse, edendada kriminoloogia- ja karistusõiguslast teadus- ja arendustegevust, soodustada koostööd teadusasutuste ja praktikute vahel ning tunnustada andekaid üliõpilasi. Konkursile laekus 29 tööd, esikoha vääriliseks tunnistati Marko Kairjaki töö „Krediitiasutuste tegevusega seotud süüteod”, mis pälvis 10 000-kroonise preemia. Lisaks anti välja neli II koha preemiat (5000 krooni), neli III koha preemiat (2500 krooni) ning ära märgiti neli tööd.¹¹⁰

Kriminaalpoliitika uuringute sarjas, mille esimene trükkis ilmus juba 2005. aastal, on ilmunud tänaseks seitse raamatut. Nendest neli ilmus 2007. aastal:

- **Nr 4: Kuritegevus Eestis 2006**
- **Nr 5: Eesti alaealiste hälbiv käitumine 2006**
- **Nr 6: Korrupsioon Eestis 2006**
- **Nr 7: Ülevaade kuriteoennetuse planeerimisest.**

Kõiki kriminaalpoliitilisi uuringuid siiski sarjas ei avaldata ning mitmed avaldatakse vaid kriminaalpoliitika uuringute veebilehel (<http://www.just.ee/20262>). Olulisematest 2007. aastal läbi viidud uuringutest võib esile tuua järgmised.

• Määratud kaitsja kättesaadavus ja kvaliteet kriminaalmenetluses

Justiitsministeeriumi ja Riigikohtu koostöös läbi viidud analüüsi eesmärk oli uurida, kuidas toimib kaitsjate määramise süsteem kriminaalmenetluses, milline on rahulolu kaitsja töö kvaliteediga ning millised on probleemid kaitsja tasustamise süsteemis. Analüüsist selgus, et mõningatel juhtudel on praegune kaitsja toimingute tasu põhjendamatult suur, samas kui osa toimingute eest makstav tasu on väike või olematu. Kaitsjate määramise süsteem eelistab advokaate, kes on prokuröride või kohtunike tuttavad varasematest tööalastest kokkupuudetest. Selles nähakse ohtu nii kaitsja kui prokuröri töö kvaliteedile ning süüdistatava kahtlustatava õiguste tagamisele. 61% küsitletud kohtunikest leidis, et määratud

¹¹⁰ Täpsem info tööde kohta on aadressil <http://www.just.ee/27380>.

kaitse kvaliteet on rahuldav ning 14% leidis, et kaitse kvaliteet on väga halb. Prokuröridest arvas samuti vastavalt vaid 44% ning 0%. Peamiseks erinevuseks määratud kaitsja ning lepingulise kaitsja vahel peetakse õigusteenuse kvaliteeti (49% vastanutest) ning kaitsja motiveeritust (46%).

Justiitsministeeriumi justiitshalduspoliitika osakonnas on riigi õigusabi tasu suuruse ja riigi õigusabi kulude hüvitamise ulatuse kindlaksmääramiseks välja töötatud taotluse vorm, mille väljatöötamisel on arvesse võetud uuringu tulemusi ja soovitusi ning mis lõppkokkuvõttes peaks muutma kaitsjatasude määramise läbipaistvamaks ning ühtlasemaks. Edaspidi tuleks tähelepanu pöörata kaitsja töö kvaliteedi ning efektiivsuse tagamisele ja jälgida täpsemalt, milline on seos määratud kaitsja tehtud (reaalse) töö ning taotletud töötasu vahel.

• Rassism ja ksenofoobia Eestis

Justiitsministeeriumi, Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli teadlaste koostöös viidi 2007. aastal läbi kolmeosaline võõraviha puudutav uuringuprojekt. Uuringu eesmärgiks oli hinnata eestimaalaste suhtumist Eestis elavatesse teise kultuuri, religiooniga või teise rassi kuuluvatesse inimestesse ja hinnata vihkamiskuritegude riske.

Uuring koosnes kolmest osast.

1. Rassismi ja rassi käsitlemine eestikeelsetes üleriigilistes ajalehtedes 1996-2006.
2. Rassismi ja ksenofoobia käsitlemine eestikeelses internetis: kommentaarid, teemafoorumid ja blogid aastatel 2000-2007.
3. Eesti elanike multikultuurilisus.

Uuringu tulemusel selgus, et eesti trükimeedia ei pea rassismi oluliseks probleemiks. Rassismi puudutav probleemianalüüs on sageli pinnapealne, kesken-dutakse peamiselt informeerivale rollile. Suhtumist rassismi proovitakse mitte väljendada. Nii rassismi suhtes negatiivsete kui ka rassismisüüdistuste suhtes kriitiliste artiklite arv on väike. Trükimeedias domineerib Eestiga seotud rassismist kirjutavate artiklite puhul hoiak, et probleem ei ole Eesti jaoks oluline. Artiklites, kus rassismiprobleemi peetakse Eesti jaoks vähetähtsaks ja eitatakse selle sanktsioneerimise vajadust, kasutatakse sageli sisult rassistlikele rühmitus-tele omast argumentatsiooni.

Ksenofoobia üldtase internetikommentaaries ei ole aastatel 2000-2007 märgatavalt tõusnud, ka peale aprillisündmusi tõusis 1% võrra vaid madala agressiivsustasemega kommentaaride hulk (vaatluse all ei olnud kommentaarid aprillisündmuste ajal ja neile vahetult järgnenud perioodil). Võõraviha leidub Eesti internetiväljaannete kommentaaridest kõige enam Delfis (see on seotud väljaandele tavaks oleva provotseeriva teemapüstitusega), samuti teatud teemafoorumites.

Negatiivset suhtumist teistesse kultuuridesse ja sisserändesse võib oluliselt suurendada turvatunde puudumine. Uuringus mõõdeti eraldi kultuurilist turvalisust (kas vastaja tunneb ohtu enda kultuurile), majanduslikku turvalisust (kas

vastaja tunneb ohtu enda majanduslikule toimetulekule) ja üldist turvalisust (kas vastaja tunneb ohtu langeda kuriteo ohvriks). Analüüs näitas, et turvatunne sõltub vastaja keelest, haridusest ja east. Veel leiti, et inimeste hoiakud teistesse kultuuridesse ja sisserändesse on seotud kontaktide sagedusega mõne teisest rahvusest, rassist või teist usku inimesega. Seega mida turvalisemalt end tuntakse ja mida enam on inimestel kontakte teiste gruppidega, seda väiksem on tõenäosus, et kasvaks võõraviha ja ka sellega seotud kuritegevus.

Uuringu tulemusel jõuti järeldusele, et kuigi näiteks internetikeskkondades võib leida võõraviha avaldusi, siis valdav osa elanikkonnast toetab mitmekultuurilist ühiskonda ega näe selles ohtu enda kantavale kultuuritraditsioonile või majanduslikule toimetulekule.

Uuringu lõpparuanne on veel viimistlemisel ning ilmub 2008. aasta jooksul kriminaalpoliitika uuringute sarjas.

• Ettevõtete õigusrikkumisi käsitlev uuring

Justiitsministeerium ja Tartu Ülikool viisid 2007. aastal läbi ettevõtjate suhtes ja nende poolt sooritatud õigusrikkumisi käsitleva uuringu.

Uuringu eesmärgiks oli analüüsida ettevõtete vastu suunatud kuritegevuse vorme ja ulatust (ettevõtete juhtide hinnangud probleemile) ning ettevõtete ja asutuste töötajate vastu suunatud õigusrikkumiste olemust (töötajate isiklikud kogemused töökeskkonnas nende vastu toime pandud õigusrikkumistest). Meetodiks oli küsitlus ettevõtete juhtide (küsitleti 702 juhti) ning töötavate Eesti elanike (526) hulgas.

Uuringust selgus, et kõige sagedamini langesid ettevõtted kliendi või partneri poolt toime pandud varguse või pettuse ohvriks (20% ettevõtetest); neist enamus korduvalt. Enamikust kuritegudest politseile ei teatatud: politseile teatati 40% juhtudel viimasest ettevõtet või tema töötajaid puudutanud kuriteost. Sagedamini teatati tundmatute isikute poolt toime pandud kuritegudest ja harvemini ettevõttega seotud isikute (kliendid, partnerid, töötajad) poolt toime pandud kuritegudest. Konkurendi laimu ohvriks langes 2006. aastal 8% ning võltsimise või piraatluse ohvriks 1% ettevõtetest. Ärisaladus sattus konkurentide valdusse 0,6% ettevõtetest. Kokkuleppeid turu jagamiseks pidas oma tegevusalal levinuks 9% ja küberkuritegevust 7% ettevõtete juhtidest.

Tehnilisi kaitsevahendeid (valveseadmed, turvauksed, valgustus jm) kasutas valdav enamus ettevõtetest. Vara kaitsmiseks kasutati esmajoonel valvesignalisatsiooni (68%). Eraturvafirma teenuseid kasutas 44% ettevõtetest. Vähemalt ühe riski vastu olid end kindlustanud pooled ettevõtted. Murdvarguse vastu oli kindlustatud 33% ja muu kuriteoga tekitatud kahju vastu 26% ettevõtetest. Ettevõtete juhtide andmetel kasutati töötajate taustakontrolli ning töölepingus sanktsioone reeglite rikkumise eest märksa sagedamini, kui seda arvasid töötajad. Samas oli töötajate arvates nende kaitseks füüsilise vägivalla eest võetud rohkem meetmeid kui ettevõtete juhtide andmetel.

Uuring andis selge sõnumi kriminaalpoliitika edasiseks kujundamiseks:

suunata kuriteoennetustööd ka ettevõtetesse, tõstes nii juhtide kui töötajate teadlikkust erinevatest õigusrikkumistest ning enda kaitsmisest kuritegude vastu. Näiteks sekundaarsektoris tuleks oluliselt rohkem tähelepanu pöörama töötajate tööohutuse tagamisele.

• Kuriteoennetus kohalikes omavalitsustes

Kriminaalpoliitika arengusuunad (p 7) näevad ette, et kohalikel omavalitsustel tuleb välja töötada ja ellu viia süütegusid ennetavad ja turvalisust suurendavad tegevuskavad, kuşjuures riik peab selles kohalikke omavalitsusi abistama. Justiitsministeeriumis viidi 2007. aasta alguses läbi kaardistav analüüs, mille eesmärgiks oli saada ülevaade kohalike omavalitsuste kuriteoennetusalasest tegevusest ning kohalike omavalitsuste ootustest riigile seoses kuriteoennetusalasest tegevuse koordineerimisega.

Selgus, et enamik kohalike omavalitsuste vastanud esindajatest arvab, et peamine vastutus turvalisuse tagamise eest lasub politseil. Kuriteoennetusalasest tegevuste elluviimine sõltub omavalitsuste otsusetegijate huvitatusest või huvipuudusest antud valdkonna suhtes.

Kohalik omavalitsus toetab kuriteoennetusalasest tegevust projektipõhiselt, st et omavalitsustes ei ole selle valdkonna jaoks püsivat töökohta loodud ega eelarvelisi vahendeid eraldatud. 2006. aastal kohalikes omavalitsustes tehtud kuriteoennetusalasest tegevust saab määratleda nõ esmatasandi ennetustööks (sotsiaalsete ennetusmeetmete elluviimiseks), kus peamist tähelepanu pöörati inimeste teadlikkuse tõstmisele ja elanikkonna positiivsele kaasamisele. Elluviidud tegevused olid enamasti projektipõhised.

Kohalike omavalitsuste kuriteoennetusalasest tegevuses oodatakse riigilt rahalise toetuse eraldamist, seejärel politsei poolt kohaliku kuritegevuse statistika analüüsimist ning elanike küsitlemist selleks, et välja selgitada kuriteo- ja turvatunde probleeme. Kohalikud omavalitsused ootavad riigilt nõu ka kuriteoennetusalasest tegevuse elluviimiseks eelkõige meetoodika küsimustes (nt ennetusmeetmete valiku tutvustamine) ning vastajate hinnangul peaks omavalitsus enam panustama kuriteoennetusalasest tegevusteks raha ja inimressursi leidmisele.

1.3.2. Kuritegevuse statistika ning e-toimik

Kuritegevuse kohta ülevaate saamiseks on lisaks uuringutele vaja ka ametlikku infot – statistikat. Kriminaalpoliitika arengusuundades ette nähtud põhimõte P 8) statistika kogumise ja analüüsimise ühtsete põhimõtete rakendamiseks on algust tehtud ning iga aastaga edukamalt edasi mindud.

Kriminaalstatistika osas oli 2007. aasta üheks olulisemaks saavutuseks statistilistel andmetel põhineva prokuratuuri töö hindamismudeli rakendamine ning võimekuse välja arendamine kriminaalmenetluse pikkuse analüüsiks alates menetluse alustamisest kuni kohtuotsuse jõustumiseni.

Käesoleva ülevaate lõpus on toodud ka ülevaade kuritegevusest 2007. aastal. Kui Justiitsministeerium sai 2006. aasta kohta teha esmakordselt veidike põhja-

likuma kuritegevuse statistilise ülevaate (kriminaalpoliitika uuringute sari, trükis nr 4), siis 2007. aasta kohta on andmeid juba märksa rohkem ning andmete kvaliteet oluliselt parem. Näiteks saab 2007. aasta kohta tuua statistikat kuriteoohvrite ja mitmete muude näitajate kohta, mida varemalt ei saanud. Parimaks ja põhjalikumaks muutub andmete kvaliteet aga siis, kui on rakendunud e-toimik.

E-toimik on digitaalne infosüsteem, mis peab käivitudes tagama menetluse osapooltele operatiivse ülevaate menetluse erinevates etappidest, toimingutest ja tehtud otsustest. Selle tulemusena väheneb sama informatsiooni mitmekordne sisestamine; erinevates menetlusetappides vaid vajadusel lisatakse ja täiendatakse teavet. E-toimik tagab kriminaalmenetluse, aga ka teiste menetlusliikide suurema läbipaistvuse ja annab isikutele suurema õiguskindluse: inimene näeb, kas tema vastu on alustatud mõnd menetlust, kuulutatud ta tagaotsitavaks jne. E-toimiku rakendudes kaovad kurioossed juhtumid, kus inimene saab oma trahvidest teada alles pärast mitut aastat arvestatud viiviseid või kannatab teise samanimelise isiku tagaotsitavaks kuulutamise läbi.

E-toimik rakendub funktsionaalsuse mõttes etappide kaupa, kriminaalmenetluse osas on esimese etapi rakendumistähtjaks 01.07.2008. E-toimikus olid 2007. aasta olulisemateks töödeks menetlustoimingute kirjeldamine ja dokumendivormide loomine ning menetluse osapoolte töökorralduse analüüs seoses muudatustega. Käesoleval aastal tegeletakse veel õiguslike küsimustega ning menetluse osapooltele võimalikult kasutajasõbralike veebikeskkondade loomisega.

1.3.3. Koostöö mittetulundussektoriga kuritegude ennetamisel

Kriminaalpoliitika arengusuunad näevad ühe olulise põhimõttena kriminaalpoliitika elluviimisel koostöö riiklikul, kohalikul ja elanikkonna tasandil (p 6). Justiitsministeerium korraldab alates 2004. aastast kuriteoennetuse projektikonkurssi, millega toetatakse mittetulundusühinguid ning sihtasutusi. 2007. aastal toetati 12 mittetulundusühingut ja sihtasutust kokku 2 miljoni krooniga. Toetus jagunes kümne projektitoetuse ning kahe tegevustoetuse vahel.

Projektid, mida Justiitsministeerium 2007. aastal toetas, on suunatud peamiselt riskigrupi noortele ning nende vanematele, samuti rehabilitatsiooniprogrammid endistele kinnipeetavatele ning kriminaalhooldusalustele.

Kümnest toetatud projektist on kolm suunatud tegevuste läbiviimisele Harjumaal, üks Pärnumaal, üks Ida-Virumaal, üks Järvamaal ja üks Saaremaal. Kolme projekti sihtrühmaks on erikoolide õpilased (sh korraldati üks sõjaväelise iseloomuga meeskonnatöö laagri).

Projektitoetust saanud projektidest kuus on suunatud riskigrupi noortele (ja nende vanematele). Ülejäänud projektid on peamiselt seotud vanglast vabanevate isikute rehabilitatsiooniga. Projektidest kaks tegelevad perevägivallega seotud probleemidega. Neist üks pöörab rõhku pere- või lähisuhtevägivalda kuriteo sooritanud meeste rehabilitatsioonile. Teise projekti raames koolitatakse

ning nõustatakse oma laste karistamise eest esimest korda kohtulikult karistatud isikuks.

Tegevustoetust said kaks mittetulundusühingut. Esimene neist on suunatud naabrivalve sektorite loomiseks ning koolivalve arendamiseks (Eesti Naabrivalve MTÜ). Teine tegevustoetus on kümnekuulise rehabilitatsiooniprogrammi läbiviimiseks vanglast vabanenud narko- ja alkoholisõltuvusega meestele (MTÜ Lootuse Küla).

Projektitoetused jäid vahemikku 17 796–189 000 krooni. Tegevustoetusteks jagati 381 400 ning 618 600 krooni.

Selleks, et tunnustada inimesi kurjategijate tegevuse takistamisel, autasustas justiitsminister 2007. aastal kodanikujulguse aumärgiga seitset inimest. Aumärk anti välja neljandat korda. Marten Riisenberg, Heikki Reidla ning Silver ja Bert Roostik said aumärgi aprillirahutuste ajal Tallinna kesklinnas toimunud korra-rikkumiste tõkestamisel. Oma suhtumise ja tegutsemisega olid nad kriitilistel hetkedel äärmiselt vaprad ja näitasid tahet aidata politseid, paigaldades juba korratuste ajal omal initsiatiivil piirdeaiad kriitilistesse kohtadesse Tõnismäel, Toompeal ja Kadriorus. Perekond Saksingut (Anna, Daniel ja Valdeko Saksing) tunnustati kodanikujulguse aumärgiga, kuna aitasid tõkestada vargust Põlvamaal. Tänu perekond Saksingu aktiivsusele jäi vargus lõpule viimata ja kannatanule suurem kahju tekitamata. Kohapeal saadi kätte üks kuriteo toimepanijatest ning hiljem tehti kindlaks ka tema kaasosalised.

1.4. Vangistuspoliitika kaasajastamine

1.4.1. Kinnipeetavate arvu vähenemine

Peale iseseisvuse taastamist on kinnipeetavate arv Eesti vanglates kõikunud ligikaudselt vahemikus 4200 kuni 4800. Enne 2007. aastat oli kõige kõrgem kinnipeetavate arv 2000. aastal (4803) ning kõige madalam 1996. aastal (4228). 2007. aastal toimus kiire kinnipeetavate arvu vähenemine – kui aasta alguses oli Eesti vanglates kokku 4311 isikut, siis aasta lõpuks vaid 3467. Seega langes kinnipeetavate arv aasta jooksul ligi viiendiku võrra ning jõudis madalaima tasemeni viimase 16 aasta jooksul (veelgi varasemate aastatega ei ole arvud võrreldavad).

Lihtsustatult määrab kinnipeetavate arvu vanglasse karistust kandma saabunute ja sealt vabanenute vahe. Kui vabanenuid on rohkem, siis vangide arv väheneb. Ühelt poolt mõjutavad seda kuritegevuse üldised numbrid, kuid teisalt ka õiguskeskkond ehk millised on karistused ja kui efektiivne on otsustusprotsess. Kinnipeetavate arvu vähenemise peamisteks põhjusteks oli (tingimisi ennetähtaegselt) vabanenud isikute arvu suurenemine (näiteks 2007. aasta alguses vabanes ennetähtaegselt 59% enam kinnipeetavaid kui varasemal aastal) ning vanglakaristuste määramise vähenemine (2007. aasta alguses sisenes süüdimõistetutena vanglasse kolmandiku võrra vähem isikuks kui varasemal aastal). Kui 2006. aastal vabanes tähtaegselt 1376 kinnipeetavat ja ennetähtaegselt 581 kinnipeetavat, siis 2007. aastal vabanes tähtaegselt 1148 kinnipeetavat ning

ennetähtaegselt 1225 kinnipeetavat, kelle hulgas oli 179 elektroonilise järelevalvega kinnipeetavat.

2007. aastal jõustusid mitmed kinnipeetavate arvule mõju avaldavad muudatused õigusaktides, mis ühelt poolt vähendasid vanglakaristuse määramist ning teisalt suurendasid vanglast vabanemiste arvu.

1. 01.01.2007 jõustus karistusseadustiku muudatus (KarS § 751 ja § 76), millega loodi võimalus tingimisi ennetähtaegselt vabastatute elektrooniliseks valveks. Muudatusega sätestati, et juhul kui kinnipeetav on nõus elektroonilise valvega, siis on võimalik tema vabastamine juba peale ühe kolmandiku mõistetud karistusaja kandmist teise astme kuritegude puhul ning peale poole mõistetud karistuse kandmist esimese astme kuritegude puhul. Ilma elektroonilise valveta ennetähtaegsel vabanemisel säilis regulatsioon, mis võimaldab teise astme kuritegude puhul ennetähtaegset vabanemist peale poole mõistetud karistusaja kandmist ning esimese astme kuritegude puhul peale kahe kolmandiku mõistetud karistusaja kandmist.
2. 01.01.2007 jõustus vangistusseaduse muudatus (§ 76), mis kohustas vanglat edastama kohtule otsustamiseks kinnipeetavate ennetähtaegset vabanemist võimaldavad dokumendid peale KarS §-s 76 või 77 sätestatud karistusaja kandmist. Seaduse varasema redaktsiooni kohaselt tegi esildise kohtule kinnipeetava ennetähtaegseks vabanemiseks vangla direktor ning protsessi reguleeris justiitsministri 29.11.2000. a määrus nr 56 „Kinnipeetava tingimisi enne tähtaja lõppemist vangistusest vabastamise avalduse läbivaatamise kord“, mille kohaselt tuli kinnipeetaval ennetähtaegseks vabastamiseks esitada vangla direktorile sellekohane avaldus. Muudatusega kaotas nimetatud määrus kehtivuse koos sellele viitava vangistusseaduse § 76 lõikega 6. Seega lihtsustus ennetähtaegse vabanemise korraldus märkimisväärselt. Uue korra jõustumine tõi kaasa ennetähtaegselt vabanenute arvu kasvamise, kuna suurenes ka kinnipeetavate hulk, kelle ennetähtaegset vabanemist kohtus arutati.
3. 01.01.2007 jõustus karistusseadustiku muudatus (§ 76 lg 5 ja 6), mis võimaldas katseajal uue tahtliku ja vangistusega karistatava kuriteo toime pannud süüdimõistetul vangistuse täitmisele pööramise korral see asendada üldkasuliku tööga. Samuti loodi võimalus katseajal rahalise karistusega karistatava kuriteo toime pannud süüdimõistetule eelmise kuriteo eest mõistetud karistust mitte täitmisele pöörata, vaid uue kuriteo eest mõistetud rahaline karistus iseseisvalt täide viia. Uue korra jõustumisel võis ette näha vanglakaristust kandma asuvate isikute arvu langust.
4. 15.03.2007 jõustus karistusseadustiku muudatus (§ 218), millega varavastase (ka korduva) süüteo eest väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu nähti karistusena ette rahatrahv kuni kolmsada trahvühikut või arest¹¹¹. Väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õigusena defi-

¹¹¹ *V.a röövimine, väljapressimine ja asja omavoliline kasutamine vägivaldla abil ning tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende lähteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajalooäärtusega eseme vargus.*

neeriti asi või õigus, mille rahaline väärtus ei ületa kahtekümmend miinimumpäevamäära (1000 krooni, tulenevalt KarS § 44 lg 2, mis määrab miinimumpäevamääraks viiskümmend krooni). Arvestades just varguste eest karistatute suurt hulka vanglates, võib öelda, et nimetatud säte avaldab kinnipeetavate arvu langusele mõju ilmselt kõige enam seoses toodud piirist allapoole jäävate korduvate varguste muutumisega väärtegadeks.

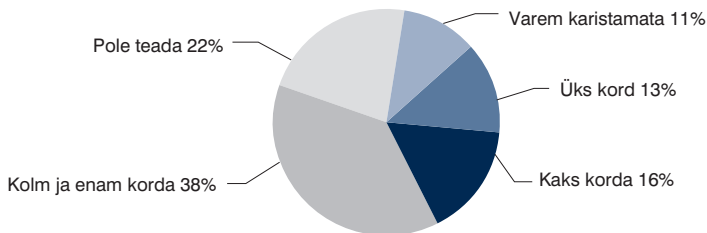
1.4.2. Elektrooniline järelevalve

Ühe kinnipeetavate arvu mõjutanud olulise tegurina on toodud elektroonilise järelevalve rakendamine (vt ptk 1.4.1., p 1). Elektrooniline valve seisneb isiku jälgimises talle koostatud ajagraafiku alusel. Valvealuse jala ümber paigaldatakse jalavõru ja tema koju koduvalvesead, mis registreerib isiku liikumise koju ja kodust välja. Graafik koostatakse selliselt, et isik saaks käia tööl, koolis, toidupoos.

Elektrooniline valve on mõeldud süüdimõistetud järk-järguliseks taasühiskonnastamiseks selliselt, et pärast katseaja lõppu suudaks inimene elada iseseisvalt ja seadusekuulekalt. Kui valvealune rikub elektroonilise valve tingimusi või eemaldab jalavõru, siis esitab kriminaalhooldusametnik kohtule erakorralise ettekande ja kohus pöörab kandmata jäänud vangistuse osa uuesti täitmisele.

Elektroonilise valve seadmed paigaldati esimesele valvealusele 22. mail 2007. Kaheksa kuu jooksul paigaldati kokku 179 jalavõru. Näiteks mais paigaldati 3 võru ning „tippkuul” augustis 38 valveseadet. 1267 ennetähtaegselt vabanenud kriminaalhooldusalusest oli 2007. aasta lõpu seisuga elektroonilise valve kohustusega 96 isikut (8%).

Elektroonilise valve kohustusega isikud on enamasti toime pannud varavastase kuriteo (nagu ka suur osa teistest kriminaalhooldusalustest) ning neile määratud katseaja pikkus on samuti keskmiselt 1,5 aastat (nagu ka teistel), millest tuleb keskmiselt neli kuud alluda elektroonilise valve kohustusele. Kui nn tavaline kriminaalhooldusalune on reeglina varem karistamata, siis „võru” saanute hulgas oli kõige enam üle kolme korra varem karistatuid (38%). See toob ilmekalt välja elektroonilise järelevalve eelise: kui varem ei vabanenud vanglast kriminaalhooldusele korduvad kurjategijad, siis elektrooniline valve on nende puhul täiendavaks turvagarantiiks ning neil on samuti võimalus vanglast ennetähtaegselt vabaneda.

Joonis 91. Elektroonilise järelevalve saanute varasem karistus

Elektroonilise valve alla määratud 179 isikust lõppes elektroonilise valve tähtaeg 2007. aastal 83 valvealusel, neist 75-1 positiivselt ja 8-1 ebaõnnestunult. Positiivselt lõppenud elektroonilise valve kohustusega isikud jätkavad kriminaalhooldust ilma elektroonilise valve seadmeteta kuni nende katseaja lõpuni. Ebaõnnestunud elektroonilise valve kohustusega isikute suhtes pööras kohus nende kandmata jäänud vangistuse osa täitmisele. Üks neist löikas jalavõru läbi, teised seitse rikkusid ajakava jm elektroonilise valve tingimusi.

1.4.3. Vanglate kaasajastamine

1. detsembril 2007. aastal liideti Ämari vangla Murru vanglaga. Liitmisprotsessi eesmärk oli parandada kinnipeetavate elu- ja olmetingimusi vanglates, vähendada ametnikkonna vähesusest tulenevaid turvariske, samuti rahalise ressursi kokkuhoid. Esialgne plaan nägi ette, et kinnipeetavad asuvad Ämari vangla territooriumil kuni 2008. aasta suveni, mil tekib võimalus nende ümberpaigutamiseks avatavasse Viru vanglasse. Tänu kinnipeetavate arvu vähenemisele ja Murru vangla ning teiste vanglate aktiivsele koostööle õnnestus kinnipeetavad teistesse vanglatesse paigutada aga juba 2007. aasta detsembriks. Ämari vangla teenistujate koosseisu 252 ametikohast oli liitmise eelselt täidetud 184, samas oli Murru vanglas 140 ametikohta täitmata. Vanglate liitmine aitas oluliselt leevendada kvalifitseeritud ametnike puudust Murru vanglas. Ämari vanglas koondati ainult 45 töötajat, peamiselt kuulusid koondamisele tugifunktsioonide teenistujad ja juhtivtöötajad.

2007. aastal käisid ettevalmistustööd (personaliotsingud, dokumentatsioon) Viru vangla avamiseks 2008. aastal. Vanglas on olemas kohad 1075 kinnipeetavale. Kuna kõige suurem vajadus on uues vanglas valvurite järele, siis alustati detsembris valvurite leidmiseks meediakampaaniaga "Tule tööle Viru Vanglasse", mis on juba tulemusi kandnud ning valvuritele on planeeritud mitmeid koolitusi, mida muuhulgas rahastatakse Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) finantsinstrumendi¹¹² abil.

2008. aasta märtsi lõpuks on Viru vangla töötajaskond komplekteeritud ja valmis vastu võtma oma piirkonna kinnipeetavaid. Pärast kooli lõpetamist juunis paigutatakse Viru vanglasse ka Viljandi vangla alaealised kinnipeetavad, kuna uude vanglasse tuleb spetsiaalne noorteosakond ning Viljandi vangla suletakse. Vangla on sõlminud juba kokkulepped üldharidusõppe korraldamise osas Jõhvi Gümnaasiumi ning kutseõppe korraldamise osas Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusega ning AS Eesti Vanglatööstus on valmis pakkuma kinnipeetavatele tööd. Viru vangla käivitumisel väheneb Eesti kõige suurema laager-tüüpi vangla, Murru vangla, kinnipeetavate arv.

¹¹² EMP finantsinstrumendid on Euroopa Majanduspiirkonna laienemisel loodud fondid, millest rahastatakse arendusprojekte eesmärgiga vähendada EMP-s majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust. See on tagastamatu abi, mille raames eraldatakse kuni aastani 2009 Eestile 473 874 742 krooni.

1.4.4. Vanglate töötasusüsteemi muutmine

2007. aastal töötati Justiitsministeeriumis välja vanglateenistujate palgamäärade kujundamise uued põhimõtted, mille tulemusel hakkasid vanglaametnike töötasud enam olenema nende erialasest haridusest ja vanglast. Palgamäärade kujundamisel üritati leevendada mitmeid probleeme, samas seati eesmärgiks suurendada ametnikkonna erialast kompetentsust. Esiteks sooviti parandada teenistuskosseisu täitmist ja vähendada personalivoolavust, kuna vanglates on endiselt suureks probleemiks valvurite ametikohtade täituvus. Sellest tulenevalt suurendati enim just madalamal palgatasemel olevate valvurite töötasu. 2007. aastal suurenes valvuri ametiastmele vastav palgamäär üle 45%. Teiseks sooviti soodustada vanglaametnike kvalifikatsiooni tõusu. Motiveerimaks hariduse omandamist ja selle edaspidist väärtustamist, suurendati vanglaametnike töötasu diferentsimäära erialase hariduse omamise eest 10%-lt 30%-le. Erialase hariduse väärtustamine ka rahaliselt on suurendanud huvi vanglaametniku eriala omandamise vastu. Kolmandaks sooviti 2008. aasta kevadel avatavasse Viru vanglasse leida piisaval määral kvalifitseeritud tööjõudu. Jälgides hetkeolukorda eesti tööjõuturul ning arvestades, et suurem osa Ida-Virumaa elanikest ei valda eesti keelt vanglas töötamiseks vajalikul määral, siis kehtestati Viru vangla vanglaametnikele piirkondlik 30% diferentsimäär palgamäärast. Ühtlasi oli kõrgema töötasu eesmärk soodustada olemasolevate töökogemust omavate vanglaametnike ümberasumist Ida-Virumaale.

1.4.5. Vanglate ja kriminaalhoolduse ühendamine

04.12.2007 esitas Vabariigi Valitsus Riigikogule menetlemiseks nn vanglate ja kriminaalhoolduse ühendamise paketi: Justiitsministeeriumis väljatöötatud kriminaalhooldusseaduse, vangistusseaduse ja kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu. Eelnõuga soovitakse seni maakohtute juures asunud kriminaalhooldusosakonnad üle viia vanglasüsteemi, muutes kriminaalhooldusosakonnad vanglate osakondadeks. Lahenduse kohaselt tekib kriminaalhoolduse ja vanglate baasil piirkondlik asutus, kes vastutab vangistuse ja selle alternatiivide rakendamise ning arengu eest konkreetsetes piirkonnas. Sellise muutuse parimaks näiteks peetakse Euroopa erialaspetsialistide hulgas praegu Rootsit, kus kriminaalhooldajad on viidud töötama vanglatesse. 2004. aastal toimus analoogne kriminaalhoolduse ja vanglasüsteemi liitmise reform ka Suurbritannias.

Karistuse täitmise seisukohalt on kriminaalhooldus vangistuse loogiline jätk, kriminaalhooldusfaasi läbimine pärast teatud osa vangistuse kandmist on välisriikidegi (nt Rootsi, Soome, Norra, Suurbritannia jpt) praktikas tavapärane. Seni on käinud sekkumismeetmete arendamine ja elluviimine teineteisest eraldi, mis ei ole piiratud vahendite ja inimressursi tõttu mõistlik.

Kriminaalhooldustöö iseloom liitmise tõttu ei muutu, alles jäävad ametnike tänased tööülesanded. Samuti ei ole kavas kriminaalhooldusametnike tööruumide asukohti muuta.

Lisaks sellele peavad vangistusseaduses tehtavad muudatused kaasa aitama

vangistuse täideviimise eesmärkide kiiremale saavutamisele ning sellele, et isiku põhiõigustesse ja vabadustesse riigipoolse sekkumise ulatus ja määr oleks seaduses korrektselt sätestatud.

1.4.6. Kinnipeetavate ja vanglast vabanenute taasühiskonnastamine

Uimastiennetuse ja –rehabilitatsiooni võimaldamine kinnipeetavatele on vanglasüsteemi üks prioriteetsetest suundadest, mis kajastub ka Justiitsministeeriumi arengukavas aastani 2012. Lähtuvalt valdkonna arenguvajadusest avati 2006. aastal 12-kohaline sõltuvusrehabilitatsiooni osakond täisealiste süüdimõistetud meestele Tartu vanglas ning 2007. aastal avati samalaadne 8-kohaline osakond Harku vangla kinnipeetavatele (naised). Osakondadesse paigutamise eesmärgiks on uimastivaba eluviisi toetamine ja kinnipeetavate toimetuleku suurendamine. Selleks kohaldatakse kinnipeetavatele erinevaid sotsiaalprogramme: lisaks spetsiaalsetele sõltuvust vähendavatele programmidele rakendatakse ka üldise toimetuleku parandamisele suunatud programme, mille kaudu on võimalik vähendada uimastitarvitamise riski. Sõltuvusrehabilitatsiooni osakondadesse on lisaks uimastisõitlastele paigutatud ka alkoholi- ja hasartmängusõitlaseid. Viru vanglasse on planeeritud veel kaks sellist osakonda: üks noortele kinnipeetavatele ning teine täiskasvanud meestele.

Uimastiprobleemidega kinnipeetavate hulk vanglates on märkimisväärne, mistõttu on Justiitsministeeriumi üheks eesmärgiks koondada süvendatumat tegelemist ja tähelepanu vajavad kinnipeetavad 2008. aastal Tartu vanglasse, kus lisaks programmidele on planeeritud tagada vajadusel ka võõrutus- ja asendusravi võimalused.

Kuigi sotsiaalhoolekande seadusega on vanglast vabanenutele sotsiaalteenuste pakkimise kohustus nende elukohajärgsel omavalitsusel, jätkas 2007. aastal teatud taasühiskonnastamisteenuste finantseerimist ka Sotsiaalministeerium. Kokku osteti 1 720 000 krooni eest nii ambulatoorset kui ka statsionaarset taasühiskonnastamisteenust ning tugiisikuteenust. Alates 2008. aastast nimetatud teenuseid enam Sotsiaalministeerium ei rahasta, mis tõstab vabanenute taasühiskonnastamise korraldamisel kohaliku omavalitsuse rolli. 2008. aastal on Justiitsministeeriumi tööplaanis analüüsida erinevaid võimalusi kinnipeetavate paremaks rehabilitatsiooniks ning töötada välja toimiv süsteem, mis jõuab abivajajateni.

Tööturuteenuste ja –toetuste seaduse kohaselt on töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul vanglast vabanenud inimesed tööturu riskirühmaks (st et neil on suurem tõenäosus puutuda tööturule sisenedes kokku erinevate takistuste ja probleemidega). Töötuks registreerununa on endisel kinnipeetaval õigus saada 13 erinevat Tööturuameti pakutavat tööturuteenust ning konkreetsetel tingimustel kolme erinevat tööturutoetust (töötutoetust, stipendiumi, sõidu- ja majutustoetust).

Lisaks riiklikele teenustele pakutakse Euroopa Sotsiaalfondi raames perioodil 2007–2009 Sotsiaalministeeriumi programmist „Kvalifitseeritud tööjõu pakku-

mise suurendamine“ koostöös Justiitsministeeriumiga välja töötatud teenuseid kinnipeetavatele ka enne vabanemistähtaega (teavitamist tööturu olukorrast, pakutavatest teenustest ja toetustest ning karjäärinõustamist). Tegevuste eesmärgiks on suurendada vanglast vabanenute teadlikkust läbi informeerimise ning karjäärinõustamise ning tõsta seeläbi ka sihtgrupi konkurentsivõimet tööturul.

KASUTATUD KIRJANDUS

Autoregistrikeskuse andmed 1. juulil 2007 arvel olnud sõiduautodest (<http://www.ark.ee/atp/?id=33696>)

Crime in England and Wales 2006/07 report. <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/crimeew0607.html> (27.02.2008).

Eesti kool 21. sajandi algul: kool kui arengukeskkond ja õpilase toimetulek. Tallinna Ülikool, 2007.

Equal projektiga liitunud prostitutsiooni kaasatud naised. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut. H, Kase., I. Pettai. 2008.

Hanni, E. 2007. Kinnipeetavate arvu vähenemise põhjused 2007. aasta esimese kolme kvartali jooksul. Justiitsministeerium, kriminaalpoliitika osakond.

Inimkaubandus ja prostitutsioon – kutse- ja keskkooliõpilaste perspektiiv. Uurimisaruanne 2007. Socio Uuringukeskus: Helen Allik, Olavi Eikla, Irja Toots.

Kase, H., Pettai, I. Perevägivald Lääne-Eestis 2004-2005. Politseistatistika analüüs. Tallinn, 2005.

Kase, H., Pettai, I. Vägivald ja naiste tervis. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2003.

Kase, H., Pettai, I. Pere- ja naistevastase vägivalla uuring. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut, 2001.

Liiv, M-L; Aas, K. 2007. Korruptsioon Eestis. Kolme sihtrühma uuring 2006. Justiitsministeerium ja Tartu Ülikool.

Maanteeamet: liiklusohutuse statistika ... <http://www.mnt.ee/atp/?id=3734>

Piispa, M. Heiskanen, M., Kääriäinen, J., Siren, R. 2006: Violence Against Women in Finland. National Research Institute of Legal Policy, No. 225.

Pöld, T. 2008. Murru vanglas oli võim autoriteetsete vangide käes. Postimees, 18.01.2008. <http://www.postimees.ee/180108/esileht/siseuudised/306889.php>

Prostitutsiooni varjatud pool: räägivad seksi ostjad. Sotsiaalministeeriumi toimetised nr 5/2007. Sotsiaalministeerium.

Seksuaalne ekspluateerimine ja inimkaubandus Eestis. Situatsiooni analüüs. Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon. 2005.

Soolise võrdõiguslikkuse monitooring 2005. Tallinna Ülikool Rahvusvaheliste ja Sotsiaaluuringute Instituut ja EV Sotsiaalministeerium. Tallinn 2006.

Statistikaamet: surmapõhjused ... <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Rahvastik/03Rahvastikusundmused/10Surmad/10Surmad.asp>

Tavares, C., Thomas, G. (2008). Crime and Criminal Justice – Statistics in focus: Population and Social Conditions 19/2008. Eurostat. http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-019/EN/KS-SF-08-019-EN.PDF.

Trafficking in Persons Report, June 2006. United States of America. Department of State. Lk 115.

Vilbiks, I. 2007: Paarisuhtevägivald kohtueelses menetluses vastu võetud otsuste alusel. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikooli Õigusinstituut, Kriminaalõiguse, kriminoloogia ja kognitiivse psühholoogia õppetool.

Välismaalaste seadus. RT I 1993, 44, 637; 2007, 9, 44.

Väliste, K. 2007: Inimkaubandus. Inimkaubandus ja prostitutsiooni vahendamine Eestis. Tartu Ülikooli Õigusinstituut. Magistritöö. Lk 75.

World Prison Brief. <http://www.kcl.ac.uk/depsta/law/research/icps/worldbrief/>

LISAD

Lisa 1. Registreeritud kuriteod aastatel 2003–2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Registreeritud kuriteod kokku	57417	57168	55586	51834	50375
I raskusaste	3639	3371	2982	2688	2681
II raskusaste	53778	53797	52604	49146	47694
8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	0	4	1	3	4
§ 089 Inimsusvastane kuritegu		2			2
§ 090 Genotsiid					
§ 091 Agressioon					
§ 092 Sõjapropaganda					
§ 093 Keelatud relvade tootmine ja levitamine					
§ 093 ¹ Rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks vajaliku abinõu rikkumine					
§ 095 Tsiviilelanikkonna vastu suunatud sõjategevus					
§ 096 Sõjapidamisvahendite ebaseaduslik kasutamine tsiviilelanike vastu					
§ 097 Tsiviilelanikuvastane rünne				1	1
§ 098 Sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku õigusvastane kohtlemine					
§ 099 Sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku vastane rünne					
§ 100 Haige, haavatu ja merehätta sattunu abita jätmine					
§ 101 Võitlusvõimetu võitleja ründamine					
§ 102 Kaitstud isiku vastane rünne					
§ 103 Keelatud relvade kasutamine					
§ 104 Keskkonna kahjustamine sõjapidamisviisina					
§ 105 Rahvusvahelist kaitset tähistavate embleemide ja märkide väärkasutus					
§ 106 Mittesõjalise objekti ründamine					
§ 107 Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünne		2	1	2	1
§ 108 Vara hävitamine ja omastamine sõjategevuse piirkonnas ja okupeeritud territooriumil					
§ 109 Marodeerimine					
§ 110 Piraatlus					
§ 111 Õhusõiduki kaaperdamine					
§ 112 Lennuohutusvastane rünne					
9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3982	4402	5031	5055	6004

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 113	Tapmine	147	104	137	107	90
§ 114	Mõrv	41	23	19	12	20
§ 115	Provotseeritud tapmine	3	2		1	2
§ 116	Lapse tapmine	5		1		2
§ 117	Surma põhjustamine ettevaatamusest	1207	938	293	124	140
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	428	327	132	141	145
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamise eest ettevaatamusest - tervisekahjustus 2-le või enamale inimesele	53	37	21	19	15
§ 120	Ähvardamine	209	219	359	444	549
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	118	1329	3456	3700	4570
§ 122	Piinamine	24	44	92	79	91
§ 123	Ohtu asetamine	18	54	28	13	16
§ 124	Abita jätmine	3	12	12	9	2
§ 125	Raseduse kuritahtlik katkestamine					
§ 126	Raseduse õigustamatu katkestamine			1		
§ 127	Raseduse hiinenud katkestamine					
§ 128	Raseduse katkestamise lubamine					1
§ 129	Inimloote kahjustamine	1		2	1	
§ 130	Keelatud toimingud embrüoga					
§ 131	Inimloote väärkohtlemine					
§ 132	Ebaseaduslik asendusematus					
§ 133	Orjastamine	4	2	1	1	2
§ 134	Isikuvabadust piiravasse riiki toimetamine					
§ 135	Pantvangi võtmine	1	1	2	1	2
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	36	41	55	44	55
§ 137	Eraviisiline jälitustegevus	4	5	10	6	2
§ 138	Ebaseaduslik inimuuringute tegemine					
§ 139	Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine					
§ 140	Doonorlusele kallutamine					
§ 141	Vägistamine	140	162	179	153	122
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	35	46	42	50	36
§ 143	Suguühendusele sundimine	6	172	5	7	5
§ 143 ¹	Sugulise kire rahuldamisele sundimine	X	X	X		5
§ 144	Suguühendus järeלטulijaga		2			2
§ 145	Suguühendus lapsealisesega	9	26	32	30	10
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	12	79	102	62	23
§ 148	Laibarüvetamine	1455	735	10	10	8
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	23	42	40	41	89
§ 150	Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine laibalt					
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased süüteod	5	10	13	9	27

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 151	Vaenu õhutamine				1	
§ 152	Võrdõiguslikkuse rikkumine					
§ 153	Diskrimineerimine pärikkusriiskide alusel					
§ 154	Usuvabaduse rikkumine			1		
§ 155	Usulisse ühendusse astuma ja selle liikmeks olema sundimine					
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	4	5	5	4	2
§ 157	Kutse- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine		3	5	1	3
§ 157 ¹	Delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine	X	X	X	X	1
§ 158	Seadusliku avaliku koosseleku takistamine ja selle laialiajamine vägivaldaga					
§ 161	Valimise ja rahvahääletuse takistamine			1		
§ 162	Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine		2		2	6
§ 163	Valimise võltsimine	1		1	1	
§ 164	Hääle ostmine					15
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	54	266	498	400	376
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	6	174	384	248	288
§ 170	Vanema ülalpidamise kohustuse rikkumine				3	
§ 171	Eestkoste- ja hooldusõiguse kuritarvitamine		2		1	1
§ 172	Võõra lapse hõivamine	3	5	6		6
§ 173	Lapse müümine ja ostmine			1		
§ 174	Perekondliku kuuluvuse muutmine					
§ 175	Alaealise prostitutsioonile kallutamine		2			1
§ 176	Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine	2	3	3	2	4
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	2	20	26	10	4
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	3	7	3	29	22
§ 179	Lapseealise seksuaalne ahvatlemine	6	7	10	11	10
§ 180	Alaealisele vägivaldla eksponeerimine				1	2
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	22	30	34	66	9
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	10	16	31	29	27
§ 182 ¹	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	X				2
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	1000	1062	1213	1006	1489
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	470	457	391	197	297
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	462	486	690	696	1048
§ 185	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui 18-aastasele isikule	35	42	64	53	79

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 186	Narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamine	6	8	2	3	
§ 187	Alaealise kallutamine narkootilise aine tarvitamisele	1	5	3	7	3
§ 188	Unimaguna, kanepi ja kokapöõsa ebaseaduslik kasvatamine		32	38	24	19
§ 189	Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	5	11	2	1	2
§ 190	Narkoaine ning lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine		3			1
§ 192	Nakkusehaiguse ja loomataudi leviku ohu põhjustamine					
§ 193	Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine		3			2
§ 194	Ravimi ebaseaduslik levitamine		1	1		
§ 195	Kallutamine dopingu kasutamisele	1				
§ 196	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete rikkumine ettevaatamatuses – raske tervisekahjustus	12	5	10	14	3
§ 197	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete rikkumine ettevaatamatuses – inimese surm	6	5	6	9	30
§ 198	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete rikkumine – raske tervisekahjustus ja surm	2	4	6	2	5
	13. ptk. Varvastased kuriteod	43177	40067	36661	32550	27600
§ 199	Vargus	35191	32331	30452	26615	21685
§ 200	Röövimine	1927	1677	1326	1005	887
§ 201	Omastamine	677	1351	1294	1350	967
§ 202	Kuriteoga saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	249	323	290	362	374
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	341	246	264	251	257
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumi-kogu rikkumine ja hävitamine	1	1	7	7	1
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatuses	88	72	69	117	52
§ 206	Arvutikahjurlus	3	6	2	7	7
§ 206 ¹	Terminalseadme id-vahendi ebaseaduslik kõrvaldamine ja muutmine	X	X	X	X	
§ 207	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine		2	4		5
§ 208	Arvutiviiruse levitamine			3	1	2
§ 209	Kelmus	2285	2069	2127	1968	2481
§ 210	Soodustuskelmus	1	2		2	1
§ 211	Investeerimiskelmus					
§ 212	Kindlustuskelmus	17	21	19	15	27
§ 213	Arvutikelmus	19	36	46	72	128

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 214	Väljapressimine	230	206	170	180	147
§ 215	Asja omavõlliline kasutamine	2092	1657	514	441	436
§ 216	Võrgugaasi ja energia ebaseaduslik kasutamine	46	51	58	140	113
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	10	16	16	17	12
§ 217 ¹	Ebaseaduslikult kõrvaldatud id-vahendiga terminalseadme kasutamine	X	X	X	X	1
§ 217 ²	Usalduse kuritarvitamine	X	X	X	X	17
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	82	85	116	95	81
§ 219	Autorsuse rikkumine	4	2	4	2	
§ 220	Teose, leiutise /.../ varalise õiguse rikkumine	40	38	51	48	9
§ 221	Autoriõiguse seadusega ettenähtud tasu maksmisest kõrvalehoidumine	1	3			
§ 222	Piraatkoopia valmistamine	14	8	14	8	28
§ 222 ¹	Ebaseaduslikult reprodutseeritud arvutiprogrammi valdamine	X	X	X	X	4
§ 223	Piraatkoopia avalik esitamine	6	3	4	7	16
§ 224	Piraatkoopiaga kauplemine		13	2	1	10
§ 225	Autorõiguse rikkumist takistava kaitsemeetme kõrvaldamine	9	4	4		3
§ 225 ¹	Infoühiskonna teenuse ja ringhäälingu ebaseaduslik vastuvõtmine	X	X	X	X	
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli /.../ omaniku ainuõiguse rikkumine	7	14	37	29	7
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	1				4
§ 228	Leiutise ja tööstusdisainilahenduse avalikustamine					
§ 229	Sordikaitsest tulenevate õiguste rikkumine					
§ 230	Registreeritud geograafilise tähise ebaseaduslik kasutamine					
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	9	15	13	9	73
§ 231	Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud vägivaldne tegevus					1
§ 232	Riigireetmine					
§ 233	Välismaalase poolt EV iseseisvuse ja sõltumatuse vastu suunatud rünne					
§ 234	Salakuulamine					
§ 235	Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra vastane ühendus					1
§ 236	Üleskutse kuriteo toimepanemisele Eesti Vabariigi vastu			1		

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 237	Terrorism	1			2	
§ 237 ¹	Terroristlik ühendus	X	X	X	X	
§ 237 ²	Terrorikuriteo ettevalmistamine ja üleskutse selle toimepanemisele	X	X	X	X	
§ 237 ³	Terrorikuriteo rahastamine ja toetamine	X	X	X	X	
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine					6
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal				1	50
§ 240	Ametiruumi tungimine					
§ 241	Riigisaladuse avalikustamine		2			1
§ 242	Riigisaladuse avalikustamine ettevaatamatusest		1	6		
§ 243	Asutusesisese teabe edastamine					
§ 244	Rünne kõrge riigiametniku elule ja tervisele					
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	6	10	5	6	14
§ 246	Rünne rahvusvaheliselt kaitstud isiku elule ja tervisele		1			
§ 247	Rahvusvaheliselt kaitstud isiku laimamine					
§ 248	Tungimine diplomaatilist puutumatus omavale maa-alale, hoonesse ja ruumi			1		
§ 249	Välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli teotamine	2	1			
§ 250	Üleskutse kuriteo toimepanemisele välisriigi ja rahvusvahelise org. vastu					
§ 251	Võimuhaaramine kaitsejõududes					
§ 252	Tungimine riigikaitsele tähtsale maa-alale, hoonesse ja ruumi					
§ 253	Riigikaitsele sundkoormise täitmata jätmine					
§ 254	Mobilisatsioonikäsu täitmata jätmine ja kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumine					
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3424	3387	3316	2943	4366
§ 255	Kuritegelik ühendus				1	5
§ 256	Kuritegeliku ühenduse organiseerimine				2	2
§ 257	Omavoli	199	149	118	110	97
§ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine	1	10	18	28	10
§ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle EV riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	1	3	2	5	7
§ 260	Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis viibimine	2				
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	2255	1970	1724	1486	1906
§ 264	Looma julm kohtlemine	5	11	17	19	28
§ 265	Keelatud avalik koosolek				1	2

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 266	Omavoliline sissetung	533	601	698	672	1685
§ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine ja prostitutsiooni vahendamine	33	49	59	38	5
§ 268 ¹	Prostitutsioonile kaasaaitamine	X	X	X		24
§ 272	Eesti riigilipu ebaseaduslik heiskamine laeval					
§ 273	Eesti riigilipu kandmise kohustuse rikkumine laeval					
§ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	159	181	218	207	225
§ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	178	215	223	135	198
§ 280	Valeandmete esitamine	46	186	232	233	147
§ 281	Ebaõigete andmete esitamine	11	11	6	5	25
§ 283	Maakasutusnõuete ja maakatastri pidamise korra rikkumine	1	1		1	
§ 284	Kaitsekoodide üleandmine					
§ 285	Arhivaali ebaseaduslik hävitamine					
§ 286	Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine			1		
§ 287	Arhivaali kasutamiskõlbmatuks muutmine ettevaatamatuses					
	17. ptk. Ametialased kuriteod	305	439	477	511	232
§ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	68	141	155	85	15
§ 290	Ametialane lohakus	16	27	25	15	4
§ 291	Võimulialdus	78	131	133	108	67
§ 291 ¹	Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine	X	X	X	X	2
§ 292	Andmekogu pidamise nõuete rikkumine	1				
§ 293	Pistise võtmine	10	6	8	10	23
§ 294	Altkäemaksu võtmine	16	38	61	47	27
§ 295	Pistise vahendus	2		1	1	1
§ 296	Altkäemaksu vahendus	2	3	4	13	2
§ 297	Pistise andmine	4	4	4	7	6
§ 298	Altkäemaksu andmine	23	47	44	42	50
§ 298 ¹	Mõjuvõimuga kauplemine	X	X	X		1
§ 299	Ametialane võltsimine	83	40	30	176	26
§ 300	Riigihangete teostamise nõuete rikkumine	2	2	12	7	3
§ 300 ¹	Toimingupiirangu rikkumine	X	X	X	X	4
§ 300 ²	Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine	X	X	X	X	1
	18. ptk. Õigusemõistmisevastased kuriteod	582	1161	1601	2107	1941
§ 302	Kohtunikule, kohtukaasistujale, uurijale, /.../ raske tervisekahjustuse tekitamine					

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 303	Vägivald kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ suhtes	2	1		2	2
§ 304	Kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ vara rikkumine ja hävitamine				1	
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	1	3	3	3	2
§ 306	Kuriteo varjamine	6	4	4	5	3
§ 307	Kuriteost mitteteatamine	9	13	17	5	4
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	5	7	2	5	2
§ 309	Kohtukordniku tegevuse takistamine					
§ 310	Ebaseaduslik süüdistatavana vastutuselevõtmine					
§ 311	Seadusele mittevastava kohtuotsuse või -määruse tegemine			1		
§ 311 ¹	Kohtunikuabi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine	X	X	X	X	
§ 311 ²	Väärteomenetluses teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemine	X	X	X	X	
§ 311 ³	Süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine	X	X	X	X	
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine		3	2		1
§ 313	Kohtumenetlust tagava toiminguga ebaseaduslik kohaldamine					
§ 314	Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine	13	12	10	13	7
§ 315	Ebaseaduslik jälituse eri- ja erandtoiming		2	1		
§ 316	Tõendi kunstlik loomine	3	3	2	2	5
§ 316 ¹	Kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete avaldamine	X	X	X	X	1
§ 317	Menetlusosalise, tunnistaja, kannatanu, eksperdi ja tõlgi ilmumise takistamine			1		
§ 318	Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	3	2	1	6	7
§ 319	Valekaebus	7	12	16	15	6
§ 320	Valeütlus	81	137	136	161	207
§ 321	Vale eksperdiarvamus ja valetõlge	1			1	
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valetõlget tegema	1	5	4	4	2
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtesvägivalda toimepanemine	19	13	14	8	14
§ 323 ¹	Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine	X	X			
§ 324	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine	1	9	16	3	2
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	18	127	269	528	143

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 326	Kinnipeetava ebaseaduslik vabastamine					
§ 327	Massilised korratused kinnipidamiskohas		3		2	
§ 328	Kinnipidamiskohast ja vahi alt põgenemine	12	13	16	12	15
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	397	522	768	1027	1149
§ 330	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	2	37	72	58	35
§ 331	Kinnipeetava poolt narkootilise aine arsti ettekirjutuseta tarvitamine	1	233	246	246	326
§ 331 ¹	Kohtulahendi täitmata jätmine	X	X			
§ 331 ²	Lähenemiskeelu rikkumine	X	X	X		6
§ 331 ³	Kohtuäituri poolt vara teadvalt ebaseaduslik arest ja müük	X	X	X	X	2
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	927	1668	1647	1606	2168
§ 333	Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine	14	47	40	65	16
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	293	584	545	469	478
§ 335	Maksumärgi võltsimine	1				1
§ 336	Võltsitud maksumärgi kasutamine ja käibelelaskmine	1	1	1	3	
§ 337	Postimaksevahendi ja selle jäljendi võltsimine					
§ 338	Võltsitud postimaksevahendi ja selle jäljendi käibelelaskmine			1		
§ 339	Proovijärelevalve märgise võltsimine ja võltsituna kasutamine					
§ 340	Raha, pangakaardi ja muu maksevahendi võltsimise ettevalmistamine	2	1	4	1	1
§ 341	Riikliku teenetemärgi võltsimine					
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	179	286	269	304	706
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	120	239	237	232	336
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	133	167	163	140	155
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	40	45	48	32	34
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	71	153	91	49	29
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	73	145	248	311	412
	20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	191	244	186	149	55
§ 353	Taimestikku ohustav tegevus					
§ 354	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine	1	6	8	21	4
§ 355	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatusest		1		9	

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 356	Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie	169	220	156	76	21
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine	5	1	1	2	1
§ 358	Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine ettevaatamatuses		1			
§ 359	Maastiku kahjustamine			2		3
§ 360	Maastiku kahjustamine ettevaatamatuses					
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	12	3	8	21	3
§ 363	Looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine		2	4	5	6
§ 364	Keskonna saastamine	1	3	1	6	8
§ 365	Keskonna saastamine ettevaatamatuses				1	
§ 367	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine	3	7	5	7	9
§ 368	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine ettevaatamatuses			1	1	
§ 369	Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine					
§ 370	Üleujutuse /.../ veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine ettevaatamatuses					
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	346	480	473	486	465
§ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	66	57	108	65	10
§ 373	Ettevõtluskeelu ja teataval erialal ametikohal töötamise keelu rikkumine		4	7		
§ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	70	52	18	14	8
§ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	65	48	67	42	42
§ 376	Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	51	37	59	38	40
§ 376 ¹	Lisainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütusest	3	6		1	
§ 376 ²	Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine	2	3		1	
§ 377	Ärisaladuse avaldamine	4	2	2		3
§ 378	Ärisaladuse õigustamatu kasutamine	4	5	1		
§ 379	Audiitor- ja erikontrolli tulemuste esitamata jätmine ja ebaõige esitamine					
§ 380	Osanike ja aktsionäride koosoleku kokku kutsumata jätmine	7	10	27	25	18
§ 381	Varalise seisundi ebaõige kirjeldamine	3	7	5	5	4
§ 381 ¹	Raamatupidamise kohustuse rikkumine					1
§ 382	Ebaõigete andmete esitamine audiitorile ja erikontrolli läbiviijale	1	1			
§ 383	Aktsiatest tulenevate õiguste ebaseaduslik kasutamine					
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	5	9	6	4	5

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 385	Vara ja võlgade varjamine pankroti- ja täitemenetluses	15	17	7	10	4
§ 385 ¹	Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine	X	X	X	X	11
§ 386	Maksude väärarvutus	7	34	53	108	61
§ 389	Maksusumma kinni pidamata jätmine		1	1		2
§ 389 ¹	Maksude maksmisest kõrvalehoidmine suures ulatuses	X	X	X	X	15
§ 389 ²	Maksukelmus suures ulatuses	X	X	X	X	
§ 390	Maksuhalduri tegevuse takistamine	11	18	9	3	6
§ 391	Salakaubavedu	5	108	47	83	83
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakau- bavedu	16	36	45	59	101
§ 393	Ebaseaduslikud toimingud tollisoodustuse- ga kaubaga	1	10	1		1
§ 394	Rahapesu	4	13	6	28	49
§ 397	Ebaseaduslik investeerimine					
§ 398	Emitendi väärtpaberitega sooritatud tehing	1	1	2		
§ 398 ¹	Turumanipulatsioon	X	X	X	X	
§ 399	Turgu valitseva ettevõtja seisundi kuritar- vitamine	4	1			
§ 400	Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus					1
§ 401	Konkurentsi kahjustav koondumine					
§ 402	Eri- ja ainuõigust ja olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste rikkumine	1		1		
§ 402 ¹	Erakonna majandustegevusele ja varale kehtestatud piirangute rikkumine					
§ 402 ²	Erakonnale tehtava annetuse vastuvõtmise keelu rikkumine			1		
	22. ptk. Üldohtlikud kuriteod	455	434	460	431	351
§ 403	Üldohtlik mürgitamine	15	10	1		
§ 404	Süütamine	10	3	65	106	65
§ 405	Plahvatusete tekitamine	1		5	3	11
§ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	1	5	5	8	2
§ 407	Elutähtsa rajatise kahjustamine			1		
§ 408	Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehitamine			5	1	1
§ 409	Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine...					1
§ 410	Raadiohäire tekitamine ning vale ja eksitava teate saatmine		1			

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 411	Ebaseaduslik kiirgustegevus	2	1	4	3	4
§ 412	Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine	71	41			
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	28	40	48	34	37
§ 415	Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	8	32	16	27	27
§ 416	Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine		1	1	1	
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	306	289	303	243	189
§ 418 ¹	Tsiviilkäibes keelatud tulirelva ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine					4
§ 419	Tulirelva lohakas hoidmine	3	2	1	1	2
§ 420	Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine	10	9	5	4	8
	23. ptk. Liikluskuriteod	2878	3437	3868	4464	5127
§ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine	276	193	166	153	147
§ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine ettevaatamatusest	145	174	156	159	140
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	2453	3069	3541	4150	4835
§ 425	Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine	3		2		1
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	1	1	3	2	4
§ 427	Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine					
§ 428	Reisija poolt kergesti süttiva ja sööbiva aine vedu õhusõidukis					
§ 429	Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine					
§ 430	Rongi omavoliline ilma vajaduseta peatamine					
	24. ptk. Kaitseteenistusalased kuriteod	0	7	12	10	15
§ 432	Keeldumine käsu täitmisest			1		
§ 433	Käsu täitmata jätmine					
§ 434	Tegevteenistuses oleva isiku ähvardamine					
§ 435	Vägivald tegevteenistuses oleva isiku suhtes			2		
§ 436	Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast		2	9	9	12
§ 437	Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast teenistusrelvaga					
§ 438	Väeosa ja muu teenistuskoha omavoliline mahajätmine lahinguolukorras					
§ 439	Väejooks				1	

		2003	2004	2005	2006	2007
§ 440	Kaitseteenistusest kõrvalehoidumine					
§ 441	Masinate juhtimise ja käitusnõuete rikkumine					
§ 442	Lendude ja nendeks ettevalmistamise nõuete rikkumine					
§ 443	Laevajuhtimisnõuete rikkumine					
§ 444	Garnisoni-, sise- ja distsiplinaarmäärustiku rikkumine		1			
§ 445	Vale teenistuslane ettekanne					
§ 446	Võimu kuritarvitamine		1			
§ 447	Teenistuslane lohakas		3			3
§ 448	Kaitsejõudude vara pillamine					
§ 449	Sõjajõudude üleandmine ja vara jätmine vaenlasele					
§ 450	Hukkuva sõjalaeva mahajätmine					

Lisa 2. Maakondades registreeritud kuriteod

	Eesti	Harju- maa	Hiiu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata	
	Kuriteod kokku:	50375	25756	190	5699	932	798	674	1965	714	3035	972	586	5466	1063	1255	990	280
	I raskusaste:	2681	1317	0	454	15	24	17	75	12	200	23	10	364	74	51	14	31
	II raskusaste:	47694	24439	190	5245	917	774	657	1890	702	2835	949	576	5102	989	1204	976	249
	8. ptk. Inimsuse ja rahvusvaheli- se julgeoleku vastased kuriteod	4	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0
§ 089	Inimsusvastane kuritegu	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
§ 097	Tsiviilelanikuvastane rünnak	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 107	Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünnak	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9. ptk. Isikuvastased kuriteod	6005	2775	29	658	117	113	124	284	110	380	204	68	501	207	211	196	28
§ 113	Tapmine	90	40	0	23	1	0	0	8	0	3	2	1	8	0	3	1	0
§ 114	Mõrv	20	10	0	4	0	1	0	0	0	3	0	0	1	0	0	1	0
§ 115	Provotseeritud tapmine	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
§ 116	Lapse tapmine	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 117	Surma põhjustamine ettevaata- matusest	140	36	0	10	6	0	2	10	5	10	26	1	9	8	9	7	1
§ 118	Raaskohtu tegevuse tekitamine	145	68	0	33	3	5	1	4	3	12	1	0	4	4	6	0	1
§ 119	Raaskohtu tegevuse tekitamine ettevaatamatusest	15	4	0	3	0	1	0	1	0	1	0	2	0	1	2	0	0
§ 120	Ähvardamine	549	343	2	44	6	4	3	7	3	32	11	7	38	17	20	6	6
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	4570	2089	25	483	83	91	105	229	94	281	158	55	376	166	153	169	13
§ 122	Piinamine	91	61	0	13	0	0	0	0	1	2	3	0	4	1	3	1	2
§ 123	Ohtu asetamine	16	5	0	6	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	0	0	1
§ 124	Abita jätmine	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
§ 128	Raseduse katkestamise lubamine	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 133	Orjastamine	2	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
§ 135	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 136	55	20	1	3	2	1	3	9	0	9	1	0	2	0	2	0	2
§ 137	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 140	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
§ 141	122	48	0	16	5	5	1	11	2	7	2	2	11	3	5	4	0
§ 142	36	15	0	3	2	0	1	1	1	7	0	0	4	0	0	1	1
§ 143	5	0	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 143 ¹	5	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
§ 144	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 145	10	3	0	0	2	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 146	23	9	0	2	1	0	2	0	1	2	0	0	3	1	0	2	0
§ 148	8	0	0	5	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
§ 149	89	15	1	8	2	0	4	3	0	7	0	0	38	3	7	1	0
	27	9	0	1	1	1	0	2	0	0	0	1	12	0	0	0	0
§ 156	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 157	3	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 157 ¹	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 162	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 164	15	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	1	11	0	0	0	0
	376	104	0	43	11	18	6	26	16	27	9	8	46	19	24	17	2
§ 169	288	77	0	30	11	14	5	22	12	24	9	8	28	15	17	14	2

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
§ 171	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 172	6	1	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0
§ 175	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 176	4	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 177	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
§ 178	22	14	0	3	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1	1	0
§ 179	10	1	0	0	0	4	1	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0
§ 180	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 181	9	4	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0
§ 182	27	0	0	2	0	0	0	0	4	0	0	0	14	1	5	1	0
§ 1821	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	1489	699	0	193	6	10	13	47	7	132	12	5	280	52	17	6	10
§ 183	297	192	0	45	1	1	8	10	4	15	2	1	10	5	1	1	1
§ 184	1048	466	0	139	1	8	3	29	2	112	9	3	222	30	14	3	7
§ 185	79	9	0	2	0	0	2	7	0	2	0	0	42	14	0	1	0
§ 187	3	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 188	19	6	0	3	0	1	0	1	0	1	1	0	3	1	1	0	1

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
\$ 189	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine																
\$ 190	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Narkootilise ja psühhotroopse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine																
\$ 193	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	Nakkushaiguse ja toomataudi leviku põhjustamine																
\$ 196	3	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete, tehnikajärelevalve allutatud objektide kehtestatud nõuete eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus																
\$ 197	30	19	0	1	2	0	0	0	0	1	0	0	3	2	0	1	1
	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine																
\$ 198	5	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest																
	27600	15730	83	3005	414	371	300	1002	268	1493	445	289	2727	447	550	418	58
	13. pkt. Varavastased kuriteod																
\$ 199	21685	13203	69	2018	279	296	236	809	210	976	367	239	1945	323	407	284	24
\$ 200	887	526	0	165	3	4	7	12	3	56	6	4	60	17	20	3	1
	Röövimine																
\$ 201	967	543	4	123	11	7	7	36	8	72	11	8	78	10	27	16	6
	Omastamine																
\$ 202	374	179	0	59	4	4	3	6	6	7	5	0	78	7	7	6	3
	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine																
\$ 203	257	121	2	28	11	5	2	5	4	26	10	4	20	4	10	5	0
	Asja rikkumine ja hävitamine																
\$ 204	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kultuurimälestise, muuseaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine																
\$ 205	52	14	0	7	5	2	2	1	1	7	4	0	4	1	3	1	0
	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest																
\$ 206	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
	Arvutikahjustus																
\$ 207	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine																
\$ 208	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Arvutiviruse levitamine																
\$ 209	2481	833	3	416	83	36	16	100	20	299	15	18	448	46	47	86	15
	Kelmus																
\$ 210	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Soodustuskelmus																

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
\$ 212	27	14	0	5	0	0	0	0	0	2	0	0	6	0	0	0	0
\$ 213	128	52	0	69	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	5
\$ 214	147	65	0	42	0	0	2	12	2	9	3	0	5	2	3	0	2
\$ 215	436	109	5	62	16	13	24	16	9	36	14	14	62	24	16	14	2
\$ 216	113	42	0	9	1	3	1	2	3	3	9	0	17	13	7	3	0
\$ 217	12	6	0	1	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	1	0	0
\$ 217 ¹	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 217 ²	17	9	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	1	0	2	0	0
	81	42	1	10	1	1	0	0	4	7	1	1	8	0	1	1	3
\$ 220	9	2	0	3	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0	0	1
\$ 222	28	19	1	2	0	0	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	2
\$ 222 ¹	4	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
\$ 223	16	12	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
\$ 224	10	6	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
\$ 225	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
\$ 226	7	0	0	0	0	1	0	0	4	1	0	0	1	0	0	0	0
\$ 227	4	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
	73	39	0	28	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	4

	Eesti	Harju- maa	Hiiu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
\$ 231	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
\$ 235	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
\$ 238	6	1	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 239	50	28	0	21	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
\$ 241	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
\$ 245	14	10	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	4366	1968	33	542	138	65	95	216	115	276	74	86	421	104	117	93	23
\$ 255	5	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
\$ 256	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
\$ 257	97	52	0	23	0	1	3	1	3	3	2	1	4	2	1	1	0
\$ 258	10	0	0	1	0	0	0	0	3	0	0	0	0	2	1	1	2
\$ 259	7	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	4
\$ 263	1906	932	9	267	56	27	34	80	27	150	25	35	144	49	48	18	5
\$ 264	28	12	1	7	0	0	1	0	2	0	0	3	1	0	1	0	0
\$ 265	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 266	1685	706	20	137	67	30	54	97	72	87	36	45	181	36	47	64	6
\$ 268	5	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 2681	24	16	0	1	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0
\$ 274	225	92	1	32	8	7	0	6	2	14	7	2	45	1	8	0	0

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
\$ 275	198	42	1	49	5	0	2	23	5	8	3	0	33	13	7	5	2
\$ 280	147	90	1	16	2	0	1	9	1	6	1	0	10	1	3	3	3
\$ 281	25	18	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
	232	103	1	48	0	3	0	5	2	23	2	4	15	2	3	0	21
\$ 289	15	5	1	2	0	0	0	1	0	2	0	0	2	0	0	0	2
\$ 290	4	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0
\$ 291	67	42	0	7	0	1	0	0	0	3	0	0	9	0	2	0	3
\$ 291 ¹	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
\$ 293	23	9	0	4	0	0	0	1	0	6	0	1	0	0	0	0	2
\$ 294	27	5	0	12	0	1	0	1	1	3	0	0	0	1	0	0	3
\$ 295	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
\$ 296	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 297	6	3	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0
\$ 298	50	19	0	20	0	1	0	1	1	1	0	0	4	0	0	0	3
\$ 298 ¹	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
\$ 299	26	15	0	2	0	0	0	1	0	3	1	0	0	0	1	0	3
\$ 300	3	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
\$ 300 ¹	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1
\$ 300 ²	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	1941	1063	1	157	52	34	16	59	22	164	33	11	165	42	70	47	5
\$ 303	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 305	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata	
§ 306	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 307	4	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
§ 308	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
§ 312	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 314	7	3	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0
§ 316	5	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
§ 316 ¹	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 318	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
§ 319	6	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 320	207	114	0	31	8	0	9	3	4	8	2	0	22	1	0	4	1	0
§ 322	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 323	14	3	0	1	0	0	0	0	0	3	0	0	3	0	4	0	0	0
§ 324	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 325	143	136	0	0	0	1	0	0	0	3	0	0	1	0	1	1	0	0
§ 328	15	11	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0
§ 329	1149	419	0	118	43	33	7	55	18	148	31	11	128	39	59	39	1	0
§ 330	35	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0
§ 331	326	320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3	0	0	0

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
§ 331 ²	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
§ 331 ³	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	2168	1162	1	142	14	6	8	21	26	102	17	13	569	12	26	15	34
§ 333	16	11	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0
§ 334	478	340	0	48	5	1	3	9	0	8	8	4	41	3	5	1	2
§ 335	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 340	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 344	706	231	0	15	4	2	2	3	8	17	4	0	400	2	3	6	9
§ 345	336	174	0	30	1	3	2	4	12	21	1	1	59	3	5	4	16
§ 346	155	84	1	32	2	0	0	3	3	4	2	1	11	0	9	2	1
§ 347	34	22	0	1	0	0	0	0	0	3	0	1	2	1	1	0	3
§ 348	29	19	0	2	0	0	0	0	0	2	0	1	3	1	0	0	1
§ 349	412	280	0	12	2	0	1	2	2	45	2	5	52	2	3	2	2
20. ptk. Keskkonnastused	55	10	0	14	2	1	2	6	1	4	1	1	5	1	0	5	2
§ 354	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	3	0
§ 356	21	2	0	8	2	0	1	3	1	1	0	0	2	0	0	1	0
§ 357	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 359	3	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 361	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
§ 363	6	1	0	0	0	0	1	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0
§ 364	8	3	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0
§ 367	9	4	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
21. ptk. Majanduslasel kuriteod	465	124	0	144	2	10	0	6	9	14	4	2	68	5	7	7	63
§ 372	10	6	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
§ 374	8	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	2	1	1
§ 375	42	7	0	11	0	4	0	3	0	2	0	0	11	3	0	0	1
§ 376	40	6	0	3	0	4	0	2	0	1	1	0	14	0	3	0	6
§ 377	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 380	18	7	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	2
§ 381	4	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 381 ¹	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 384	5	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
§ 385	4	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
§ 385 ¹	11	5	0	2	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0
§ 386	61	21	0	4	0	0	0	0	0	2	0	2	15	0	1	0	16
§ 389	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
§ 389 ¹	15	8	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	5
§ 390	6	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0	2

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
§ 391	83	0	0	68	0	0	0	0	5	0	0	0	1	1	0	3	5
§ 392	101	26	0	35	0	0	0	0	3	6	0	0	8	0	0	3	20
§ 393	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 394	49	31	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	1
§ 398 ¹	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	351	126	2	72	8	8	7	13	10	17	4	7	25	22	12	8	10
§ 404	65	23	0	14	3	1	0	1	3	4	1	3	7	4	1	0	0
§ 405	11	7	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0
§ 406	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
§ 408	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
§ 409	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 411	4	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
§ 414	37	11	0	15	0	0	1	0	0	1	0	0	1	4	0	1	3
§ 415	27	6	0	6	0	0	2	0	2	0	0	0	3	3	1	1	3
§ 418	189	70	2	31	5	6	3	11	5	9	3	4	13	10	9	4	4
§ 418 ¹	4	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 419	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 420	8	4	0	3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 422	5127	1795	39	642	166	156	102	278	124	395	166	90	621	150	217	171	15
	147	37	1	16	9	8	2	15	4	7	1	1	34	6	2	3	1

	Eesti	Harju- maa	Hiluu- maa	Ida- Virumaa	Jõgeva- maa	Järva- maa	Lääne- maa	Lääne- Virumaa	Põlva- maa	Pärnu- maa	Rapla- maa	Saare- maa	Tartu- maa	Valga- maa	Viljandi- maa	Võru- maa	Määratle- mata
\$ 423	140	58	0	6	7	8	1	1	4	13	28	9	2	0	2	0	1
\$ 424	4835	1697	38	620	150	140	99	262	116	375	137	79	585	144	213	167	13
\$ 425	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
\$ 426	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	15	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2
\$ 436	12	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	2
\$ 447	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lisa 3. Suuremates linnades registreeritud kuriteod

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
Kuriteod kokku:	20671	4427	2336	1178	1817	542	572	688	507	293	468	585	636	276
I raskusaste:	1142	332	238	112	160	37	26	26	48	8	6	65	24	12
II raskusaste:	19529	4095	2098	1066	1657	505	546	662	459	285	462	520	612	264
9. pkt. Isikuvastased kuriteod	2174	370	351	116	194	91	82	86	64	39	95	109	33	54
§ 113 Tapmine	28	5	8	9	2	2	1	1	3	0	0	0	2	0
§ 114 Mõrv	7	1	0	2	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0
§ 116 Lapse tapmine	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 117 Surma põhjustamine ettevaatamatusest	19	1	4	4	5	3	2	2	1	1	1	1	0	0
§ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	52	2	16	7	7	5	1	1	1	0	0	4	1	1
§ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	4	0	1	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0
§ 120 Ärvardamine	268	30	16	7	21	11	2	9	10	5	2	9	4	2
§ 121 Kehaline väärkohtlemine	1666	278	273	75	141	62	72	72	45	31	88	90	22	41
§ 122 Piinamine	29	0	11	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0
§ 123 Ohtu asetamine	5	0	2	3	1	0	0	0	1	0	0	2	0	0
§ 124 Abita jätmine	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 128 Raseduse katkestamise lubamine	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 133 Orjastamine	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 135 Pantvangi võtmine	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 136 Vabaduse võtmine seadusliku alusega	16	2	2	1	3	0	3	0	0	0	0	0	0	3
§ 137 Eraviisiline jälitustegevus	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 141 Vägistamine	41	9	13	1	3	2	0	0	0	1	0	1	2	1
§ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	10	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
§ 143 Suguühendusele sundimine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 143 ¹ Sugulise kire rahuldamisele sundimine	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
§ 144 Suguühendus järeltulijaga	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 145 Suguühendus lapsealisesega	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Vaiga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
§ 146		6	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
	Sugulise kire rahuldamine lapsealasega													
§ 148		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Laibartütelamine													
§ 149		13	37	1	3	7	5	0	0	0	0	0	2	4
	Surnu mälestuse teotamine													
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	9	11	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
§ 156		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Sõnumisladuse rikkumine													
§ 157		2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
	Kulise- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine													
§ 162		6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Vaimis- ja häälteamisvabaduse rikkumine													
§ 164		0	10	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	Hääle ostmine													
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	83	40	16	16	14	19	9	6	3	6	10	17	2
§ 169		60	22	10	12	13	13	8	6	2	6	9	14	1
	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine													
§ 171		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Eestkoste- ja hooldusõiguse kuritarvitamine													
§ 172		1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0
	Võõra lapse hõivamine													
§ 175		0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Alaealise prostitutsioonile kallutamine													
§ 176		3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Alaealise prostitutsioonile kaasaatamine													
§ 177		0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel													
§ 178		13	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	1	0
	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine													
§ 179		1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
	Lapsealase seksuaalne ahvatlemine													
§ 180		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Alaealisele vägivald eksponeerimine													
§ 181		3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0
	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele													
§ 182		0	14	1	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0
	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele													
§ 182 ¹		1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine													
	12. ptk. Rahvatervisest vastased kuriteod	476	266	82	60	120	14	21	8	33	4	5	43	11
§ 183		67	9	17	18	15	0	4	1	2	1	1	4	8
	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine													
§ 184		376	211	61	41	102	13	14	6	30	3	2	25	5
	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine													
§ 185		9	41	1	0	0	0	3	0	1	0	1	14	0
	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateist aastasele													

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
§ 187	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 188	6	3	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
§ 193	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 196	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 197	15	2	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0
§ 198	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
13. ptk. Varvastased kuriteod	13298	2271	1148	716	940	234	319	379	226	135	197	252	385	114
Vargus	11076	1574	681	453	555	152	235	307	154	102	108	159	287	90
Röövimine	493	57	91	42	42	13	4	13	10	4	2	16	10	3
Omastamine	493	73	73	22	60	19	14	12	11	5	11	7	5	4
Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	156	67	44	7	3	5	4	9	1	0	5	4	3	0
§ 203	88	8	11	5	11	3	1	1	1	1	0	1	3	0
§ 205	9	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
§ 206	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 207	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 208	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 209	747	438	154	146	238	31	50	16	18	12	70	42	65	7
§ 210	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 212	10	6	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 213	48	1	45	7	0	0	0	3	12	0	0	0	0	0
§ 214	53	1	24	9	7	1	8	5	4	0	0	1	3	1
§ 215	73	35	20	22	20	5	3	10	13	9	1	20	2	8
§ 216	25	7	1	1	1	4	0	3	2	0	0	2	1	0

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
§ 217		6	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine													
§ 217 ¹		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ebaseaduslikult kõrvaldatud ja muudetud identifitseerimisvahendiga terminiseadme kasutamine													
§ 217 ²		8	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	Usalduse kuritarvitamine													
	14. ptk. intellektuaalse omandi vastased kuriteod	38	8	7	2	6	1	0	1	0	1	0	1	0
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	2	0	3	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0
§ 222	Piraatkoopia valmistamine	16	3	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 222 ¹	Ebaseaduslikult reprodutseeritud arvutiprogrammi valdamine	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 223	Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine	11	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
§ 224	Piraatkoopiaga kauplemine	6	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1
§ 225	Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumist takistava tehnilise katsemeetme kõrvaldamine	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	37	0	1	4	1	0	0	2	0	0	0	20	0
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
§ 239	Stuudendi toimepanemine massilise korratuse ajal	28	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	17	0
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	8	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	1649	341	242	78	191	54	60	61	78	48	70	57	49
§ 255	Kuritegelik ühendus	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 256	Kuritegeliku ühenduse organiseerimine	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 257	Omavoli	37	1	6	2	3	0	0	1	2	1	1	0	2
§ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
§ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
§ 263	842	109	121	35	108	24	25	28	38	22	12	33	28	20
§ 264														
§ 265														
§ 266	544	143	51	24	52	15	21	26	29	26	28	28	13	26
§ 268	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 268 ¹	15	0	1	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 274	68	43	20	4	10	5	1	2	2	1	0	0	3	0
§ 275	36	32	32	6	7	7	7	1	4	0	4	6	4	1
§ 280	76	10	7	2	5	3	6	2	2	0	3	1	4	0
§ 281	18	1	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
17. pkt. Ametialased kuriteod	76	15	35	5	14	1	3	0	0	1	0	1	1	0
§ 289	2	2	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 290	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 291	38	9	4	3	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 293	7	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0
§ 294	3	0	11	0	3	0	0	0	0	0	0	1	0	0
§ 295	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 296	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 297	3	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 298	15	4	19	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 299	5	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 300	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. pkt. Õigusemõistmisesvastasest kuriteod	468	118	40	28	80	28	10	24	17	2	19	14	20	10
§ 303	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 305	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 306	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
§ 307	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
§ 308		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 312		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 314		1	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0
§ 316		3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 316 ¹		1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 318		2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 319		3	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
§ 320		106	22	16	2	8	0	3	1	6	0	4	1	3
§ 323		3	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 325		25	1	0	0	3	1	0	0	0	0	1	0	0
§ 328		8	2	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0
§ 329		266	82	19	25	66	21	6	19	11	2	12	11	15
§ 330		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
§ 331		41	3	0	0	0	3	0	1	0	0	0	0	0
§ 331 ²		4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 331 ³		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	1099	563	76	12	80	20	8	6	13	9	12	10	26	5
§ 333		11	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 334		325	39	21	5	5	3	2	3	4	0	3	14	2
§ 344		212	400	3	4	11	1	2	0	2	0	4	1	4
§ 345		164	59	21	0	11	3	3	2	1	0	4	3	5
§ 346		79	9	22	1	4	7	0	0	7	1	2	0	1
§ 347		22	1	0	1	3	1	0	0	1	0	1	0	0

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn
\$ 348	18	3	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
\$ 349	268	51	7	1	43	3	0	2	0	2	2	2	2	0
20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	3	2	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
\$ 364	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
\$ 367	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21. ptk. Majanduslised kuriteod	103	52	109	2	3	3	2	4	4	2	0	3	6	0
\$ 372	5	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 374	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
\$ 375	1	10	2	0	1	0	0	2	0	0	0	1	5	0
\$ 376	4	13	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
\$ 377	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 380	6	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 381	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
\$ 381 ¹	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 384	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 385	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 385 ¹	5	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 386	15	5	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	0
\$ 389 ¹	8	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
\$ 390	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 391	0	0	62	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
\$ 392	23	8	33	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
\$ 393	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
\$ 394	31	3	10	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0
22. ptk. Üldõhtlikud kuriteod	89	17	17	25	6	3	4	3	4	2	5	9	10	5

	Tallinna linn	Tartu linn	Narva linn	Kohtla-Järve linn	Pärnu linn	Viljandi linn	Rakvere linn	Maardu linn	Sillamäe linn	Kuressaare linn	Võru linn	Valga linn	Jõhvi linn	Haapsalu linn	
§ 404	Süütamine	16	6	2	5	2	1	0	0	3	0	0	2	1	0
§ 405	Plahvatuse tekitamine	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1
§ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
§ 409	Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 411	Ebaseaduslik kiirgustegevus	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 414	Lõhkmaterjali ebaseaduslik käitlemine	8	1	2	5	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1
§ 415	Lõhkeeadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	4	2	0	3	0	1	0	1	0	0	1	2	2	2
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	51	8	9	11	1	1	4	2	1	2	2	2	5	1
§ 418 ¹	Tsiviilkaitses keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 419	Tulirelva lohakas hooldmine	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 420	Tulirelva heilisummuti, laseri ja õõsriku ebaseaduslik käitlemine	3	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
	23. ptk. Liikluskuriteod	1063	353	212	113	168	74	53	109	63	39	72	57	60	23
§ 422	Sõidukijahi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	21	9	4	1	2	1	2	4	0	1	0	2	0	0
§ 423	Sõidukijahi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	20	0	0	0	3	1	0	1	0	3	0	0	1	0
§ 424	Mootorsõiduki juhtimise joobeseisundis	1021	344	208	112	163	72	51	104	63	35	72	55	59	23
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	24. ptk. Kaitseteenistusalased kuriteod	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
§ 436	Omarajaline lahkumine väeasast ja muust teenistuskohast	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
§ 447	Teenistuslaine lohakus	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lisa 4. Kuritegude lahendamine: lõpliku menetlusotsuse saanud kuriteod

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
	KOKKU	50375	49009	23562	47%
	I raskusaste	2681	2777	1561	58%
	II raskusaste	47694	46232	22001	46%
	8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	4	6	1	25%
§ 089	Inimsusvastane kuritegu	2	2	0	0%
§ 090	Genotsiid	0	1	1	
§ 097	Tsiviilelanikuvastane rünne	1	0	0	0%
§ 107	Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünne	1	3	0	0%
	9. ptk. Isikuvastased kuriteod	6005	5650	3524	59%
§ 113	Tapmine	90	75	43	48%
§ 114	Mõrv	20	24	17	85%
§ 115	Provotseeritud tapmine	2	3	3	150%
§ 116	Lapse tapmine	2	2	1	50%
§ 117	Surma põhjustamine ettevaatama- tusest	140	127	10	7%
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	145	142	74	51%
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	15	23	10	67%
§ 120	Ähvardamine	549	535	234	43%
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	4570	4317	2908	64%
§ 122	Piinamine	91	76	62	68%
§ 123	Ohtu asetamine	16	8	2	13%
§ 124	Abita jätmine	2	3	0	0%
§ 128	Raseduse katkestamise lubamine	1	1	0	0%
§ 133	Orjastamine	2	1	1	50%
§ 135	Pantvangi võtmine	2	2	2	100%
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	55	46	25	45%
§ 137	Eraviisiline jälitustegevus	2	3	0	0%
§ 140	Doonorlusele kallutamine	1	1	0	0%
§ 141	Vägistamine	122	125	54	44%
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	36	38	20	56%
§ 143	Suguühendusele sundimine	5	6	4	80%
§ 1431	Sugulise kire rahuldamisele sundimine	5	1	0	0%
§ 144	Suguühendus järeלטulijaga	2	1	0	0%
§ 145	Suguühendus lapsealisesega	10	8	6	60%
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapseaa- lisega	23	28	7	30%

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 148	Laibaruvetamine	8	12	0	0%
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	89	42	11	12%
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	27	24	18	67%
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	2	1	1	50%
§ 157	Kutse- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine	3	1	0	0%
§ 157 ¹	Delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine	1	0	0	0%
§ 162	Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine	6	8	6	100%
§ 164	Hääle ostmine	15	14	11	73%
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	376	332	219	58%
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	288	252	167	58%
§ 171	Eestkoste- ja hooldusõiguse kuritarvitamine	1	0	0	0%
§ 172	Võõra lapse hõivamine	6	5	4	67%
§ 175	Alaealise prostitutsioonile kallutamine	1	1	1	100%
§ 176	Alaealise prostitutsioonile kaasaitamine	4	4	4	100%
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	4	3	1	25%
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	22	16	7	32%
§ 179	Lapseealise seksuaalne ahvatlemine	10	16	11	110%
§ 180	Alaealisele vägivalda eksponeerimine	2	2	1	50%
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	9	16	11	122%
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	27	15	10	37%
§ 182 ¹	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	2	2	1	50%
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	1489	1162	876	59%
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	297	183	113	38%
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	1048	877	682	65%
§ 185	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksasteist aastasele	79	52	49	62%
§ 186	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksasteist aastasele	0	2	0	

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 187	Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele	3	2	0	0%
§ 188	Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	19	17	10	53%
§ 189	Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	2	1	1	50%
§ 190	Narkootilise ja psühhotroopse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete	1	2	0	0%
§ 193	Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine	2	0	0	0%
§ 196	Töötervishoiu-ja ohutusnõuete, tehn. järelevalvele allutatud objektile kehtestatud nõuete eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus	3	9	0	0%
§ 197	Töötervishoiu-ja tööohutusnõuete eiramine	30	16	2	7%
§ 198	Töötervishoiu-ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest	5	1	0	0%
	13. ptk. Varavastased kuriteod	27600	27015	7945	29%
§ 199	Vargus	21685	21188	4858	22%
§ 200	Röövimine	887	1103	323	36%
§ 201	Omastamine	967	1104	601	62%
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	374	307	253	68%
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	257	275	29	11%
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	1	8	2	200%
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	52	68	8	15%
§ 206	Arvutikahjurlus	7	7	1	14%
§ 207	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine	5	6	1	20%
§ 208	Arvutiviiruse levitamine	2	2	0	0%
§ 209	Kelmus	2481	1968	1151	46%
§ 210	Soodustuskelmus	1	0	0	0%
§ 212	Kindlustuskelmus	27	28	15	56%
§ 213	Arvutikelmus	128	42	22	17%
§ 214	Väljapressimine	147	170	51	35%
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	436	614	348	80%
§ 216	Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	113	109	66	58%
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	12	13	6	50%
§ 217 ¹	Ebaseaduslikult kõrvaldatud ja muudetud identifitseerimisvahendiga terminal-seadme kasutamine	1	0	0	0%

		Regist-reeritud kuriteod	Lõpliku menet-lusotsuse saa-nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 217 ²	Usalduse kuritarvitamine	17	3	0	0%
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vas-tased kuriteod	81	83	46	57%
§ 219	Autorsuse rikkumine	0	6	0	
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja vara-lise õiguse rikkumine	9	29	10	111%
§ 221	Autoriõiguse seadusega ettenähtud tasu maksmisest kõrvalehoidumine	0	1	0	
§ 222	Piraatkoopia valmistamine	28	20	16	57%
§ 222 ¹	Ebaseaduslikult reprodutseeritud arvu-tipogrammi valdamine	4	0	0	0%
§ 223	Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine	16	13	10	63%
§ 224	Piraatkoopiaga kauplemine	10	4	1	10%
§ 225	Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasne-vate õiguste rikkumist takistava tehnil-lise kaitsemeetme kõrvaldamine	3	0	0	0%
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikroülil-tuse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	7	7	2	29%
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	4	3	2	50%
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	73	86	46	63%
§ 231	Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltu-matuse vastu suunatud vägivaldne tegevus	1	0	0	0%
§ 235	Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra vastane ühendus	1	0	0	0%
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	6	5	3	50%
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	50	63	42	84%
§ 241	Riigisaladuse avalikustamine	1	0	0	0%
§ 242	Riigisaladuse avalikustamine ettevaa-tamatusest	0	5	0	
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teo-tamine	14	13	5	36%
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	4366	3972	2412	55%
§ 255	Kuritegelik ühendus	5	5	5	100%
§ 256	Kuritegeliku ühenduse organiseerimine	2	2	2	100%
§ 257	Omavoli	97	142	57	59%
§ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kont-rolljoone ebaseaduslik ületamine	10	13	6	60%
§ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	7	5	3	43%
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1906	1893	959	50%
§ 264	Looma julm kohtlemine	28	22	12	43%

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 265	Keelatud avalik koosolek	2	2	1	50%
§ 266	Omavoliline sissetung	1685	1215	627	37%
§ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	5	24	23	460%
§ 268 ¹	Prostitutsioonile kaasaaitamine	24	23	23	96%
§ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	225	224	173	77%
§ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	198	209	189	95%
§ 280	Valeandmete esitamine	147	184	150	102%
§ 281	Ebaõigete andmete esitamine	25	9	5	20%
	17. ptk. Ametialased kuriteod	232	424	200	86%
§ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	15	92	14	93%
§ 290	Ametialane lohakas	4	23	3	75%
§ 291	Võimuliialdus	67	96	1	1%
§ 291 ¹	Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine	2	1	0	0%
§ 293	Pistise võtmine	23	8	3	13%
§ 294	Altkäemaksu võtmine	27	46	33	122%
§ 295	Pistise vahendus	1	0	0	0%
§ 296	Altkäemaksu vahendus	2	8	8	400%
§ 297	Pistise andmine	6	1	0	0%
§ 298	Altkäemaksu andmine	50	32	28	56%
§ 298 ¹	Mõjuvõimuga kauplemine	1	0	0	0%
§ 299	Ametialane võltsimine	26	110	105	404%
§ 300	Riigihangete teostamise nõuete rikkumine	3	6	0	0%
§ 300 ¹	Toimingupiirangu rikkumine	4	1	0	0%
§ 300 ²	Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine	1	0	0	0%
	18. ptk. Õigusemõistmisevastased kuriteod	1941	1728	1255	65%
§ 303	Vägivald kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ suhtes	2	4	0	0%
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	2	1	1	50%
§ 306	Kuriteo varjamine	3	2	2	67%
§ 307	Kuriteost mitteteatamine	4	8	7	175%
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	2	1	0	0%
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine	1	1	0	0%
§ 314	Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine	7	9	6	86%
§ 316	Tõendi kunstlik loomine	5	3	0	0%
§ 316 ¹	Kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete avaldamine	1	0	0	0%

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 318	Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	7	4	2	29%
§ 319	Valekaebus	6	8	6	100%
§ 320	Valeütus	207	209	182	88%
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valetõlget tegema	2	4	1	50%
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtes vägivalda toimepanemine	14	14	10	71%
§ 324	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine	2	4	0	0%
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	143	290	43	30%
§ 327	Massilised korratused kinnipidamiskohas	0	1	0	
§ 328	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu põgenemine	15	17	17	113%
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	1149	947	902	79%
§ 330	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	35	14	12	34%
§ 331	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutusega tarvitamine	326	185	61	19%
§ 331 ²	Lähenemiskeelu rikkumine	6	2	2	33%
§ 331 ³	Kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseaduslik arest ja müük	2	0	0	0%
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	2168	1921	1167	54%
§ 333	Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine	16	14	2	13%
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	478	423	53	11%
§ 335	Maksumärgi võltsimine	1	1	0	0%
§ 336	Võltsitud maksumärgi kasutamine ja käibeelaskmine	0	1	0	
§ 340	Raha, pangakaardi ja muu maksevahendi võltsimise ettevalmistamine	1	0	0	0%
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	706	466	348	49%
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	336	262	191	57%
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	155	143	42	27%
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	34	47	27	79%
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	29	47	37	128%
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	412	517	457	111%
	20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	55	112	27	49%

		Regist- reeritud kuriteod	Lõpliku menet- lusotsuse saa- nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 354	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine	4	11	0	0%
§ 355	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatusest	0	2	0	
§ 356	Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie	21	75	14	67%
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine	1	2	1	100%
§ 359	Maastiku kahjustamine	3	0	0	0%
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	3	9	1	33%
§ 363	Looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine	6	4	4	67%
§ 364	Keskkonna saastamine	8	6	5	63%
§ 367	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine	9	3	1	11%
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	465	493	331	71%
§ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	10	80	11	110%
§ 373	Ettevõtluskeelu ja teataval erialal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine	0	1	1	
§ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	8	8	5	63%
§ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	42	48	42	100%
§ 376	Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	40	41	34	85%
§ 376 ¹	Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütuses	0	3	3	
§ 376 ²	Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine	0	1	1	
§ 377	Ärisaladuse õigustamatu avaldamine ja kasutamine	3	0	0	0%
§ 380	Osanike ja aktsionäride koosoleku kokku kutsumata jätmine	18	19	15	83%
§ 381	Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta andmete esitamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine	4	8	2	50%
§ 381 ¹	Raamatupidamise kohustuse rikkumine	1	1	0	0%
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	5	6	1	20%
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	4	9	5	125%
§ 385 ¹	Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine	11	0	0	0%
§ 386	Maksude väärarvutus	61	100	71	116%
§ 389	Maksumaksjale tehtavatelt väljamaksetelt maksuseaduses ettenähtud maksu kinni pidamata jätmine	2	0	0	0%
§ 389 ¹	Maksude maksmisest kõrvalehoidmine suures ulatuses	15	3	2	13%
§ 390	Maksuhalduri tegevuse takistamine	6	12	7	117%

		Regist-reeritud kuriteod	Lõpliku menet-lusotsuse saa-nud kuriteod	Lahendatud kuriteod	Kuritegude lahendamise määr (%)
§ 391	Salakaubavedu	83	61	58	70%
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	101	68	51	50%
§ 393	Ebaseaduslikud toimingud tollisoodus-tusega kaubaga	1	1	1	100%
§ 394	Rahapesu	49	22	9	18%
§ 398	Emitendi väärtpaperitega sooritatud tehing	0	1	0	
§ 398 ¹	Turumanipulatsioon	1	0	0	0%
	22. ptk. Üldohtlikud kuriteod	351	387	207	59%
§ 404	Süütamine	65	84	13	20%
§ 405	Plahvatuse tekitamine	11	12	7	64%
§ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kah-justamine	2	5	1	50%
§ 408	Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehi-tamine	1	0	0	0%
§ 409	Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine	1	1	0	0%
§ 411	Ebaseaduslik kiirgustegevus	4	3	3	75%
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	37	38	27	73%
§ 415	Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	27	25	14	52%
§ 416	Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine	0	1	0	
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoo-na ebaseaduslik käitlemine	189	208	131	69%
§ 418 ¹	Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseadus-lik käitlemine	4	3	3	75%
§ 419	Tulirelva lohakas hoidmine	2	1	1	50%
§ 420	Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine	8	6	5	63%
	23. ptk. Liikluskuriteod	5127	4689	4367	85%
§ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõidu-ki käitسنõuete rikkumine	147	148	64	44%
§ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitسنõuete rikkumine ette-vaatamatusest	140	129	29	21%
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobesei-sundis	4835	4409	4269	88%
§ 425	Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitus-nõuete rikkumine	1	0	0	0%
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	4	3	2	50%
	24. ptk. Kaitseteenistusalsed kuriteod	15	11	7	47%
§ 436	Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast	12	11	7	58%
§ 447	Teenistusalsane lohakus	3	0	0	0%

Lisa 5. Kuritegudes kannatanute vanus

	Kuritegudes kannatanute arv	kuni 13 aastat		14–17 aastat		18–23 aastat		24–29 aastat		30–39 aastat		40–55 aastat		56 aastat ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
	28 477	640	2 %	1341	5 %	4542	16 %	4298	15 %	6464	23 %	7398	26 %	3878	14 %
Kannatanute arv korduvuseta	30 727	676	2 %	1417	5 %	4838	16 %	4647	15 %	7013	23 %	8010	26 %	4126	13 %
Kannatanute arv korduvusega	5438	391	7 %	508	9 %	829	15 %	721	13 %	1097	20 %	1227	23 %	665	12 %
9. ptk. Isikuvastased kuriteod															
\$ 113 Tapmine	40	1	3 %			5	13 %	4	10 %	9	23 %	15	38 %	6	15 %
\$ 114 Mõrv	13			1	8 %	1	8 %	2	15 %	3	23 %	5	38 %	1	8 %
\$ 115 Provotseeritud tapmine	1									1	100 %				
\$ 116 Lapse tapmine	1					1	100 %								
\$ 117 Surma põhjustamine ettevaatamatusest	50					2	4 %	7	14 %	8	16 %	15	30 %	18	36 %
\$ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	118	1	1 %	4	3 %	15	13 %	18	15 %	30	25 %	29	25 %	21	18 %
\$ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	37	2	5 %	4	11 %	6	16 %	9	24 %	9	24 %	6	16 %	1	3 %
\$ 120 Ärvardamine	426	14	3 %	25	6 %	46	11 %	59	14 %	96	23 %	121	28 %	65	15 %
\$ 121 Kehaline väärkohtlemine	4361	255	6 %	422	10 %	717	16 %	594	14 %	880	20 %	987	23 %	506	12 %
\$ 122 Piinamine	83	36	43 %	7	8 %	7	8 %	8	10 %	16	19 %	6	7 %	3	4 %
\$ 123 Ohtu asetamine	4													4	100 %
\$ 124 Abiline jätmine	1									1	100 %				
\$ 136 Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	44	7	16 %	11	25 %	4	9 %	1	2 %	7	16 %	8	18 %	6	14 %
\$ 141 Vägistamine	102	15	15 %	22	22 %	20	20 %	12	12 %	20	20 %	9	9 %	4	4 %
\$ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	37	16	43 %	6	16 %	3	8 %	4	11 %	6	16 %	2	5 %		
\$ 143 Suguhendusele sundimine	5			2	22 %					3	33 %				
\$ 143 ¹ Sugulise kire rahuldamisele sundimine	4	3	33 %	1	11 %										
\$ 144 Suguhendus järeltulijaga	2	1	50 %	1	50 %										
\$ 145 Suguhendus lapsealisesega	8	7	88 %			1	13 %								
\$ 146 Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	41	33	80 %	2	5 %			1	2 %	3	7 %	2	5 %		
\$ 149 Surnu mälestuse teotamine	60					1	2 %	2	3 %	5	8 %	22	37 %	30	50 %
10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	3					2	67 %			1	33 %				

	Kuritegudes kannatanute arv	kuni 13 aastat		14–17 aastat		18–23 aastat		24–29 aastat		30–39 aastat		40–55 aastat		56 aastat ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	2				1	50 %			1	50 %				
§ 157 ¹	Deliktaatsete isikundmete ebaseaduslik avaldamine	1				1	100 %								
§ 169	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	309	5 %	7	2 %	23	7 %	95	31 %	113	37 %	53	17 %	2	1 %
	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	272	4 %	2	1 %	21	8 %	94	35 %	101	37 %	48	18 %	2	1 %
§ 172	Võõra lapse hõlvamine	4				1	25 %			3	75 %				
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	2		1	50 %					1	50 %				
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	1	100 %												
§ 179	Lapsealise seksuaalne ahvatamine	7	71 %					1	14 %						
§ 180	Alaealisele vägivalda eksponeerimine	4	100 %												
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	19	2 %	4	21 %	1	5 %			7	37 %	5	26 %		
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	26		2	8 %	4	15 %	2	8 %	5	19 %	11	42 %	2	8 %
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	1				1	100 %								
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	1								1	100 %				
§ 187	Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele	1		1	100 %										
§ 189	Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine	1										1	100 %		
§ 196	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete /.../ eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus	1										1	100 %		
§ 197	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine	19		1	5 %	2	11 %	2	11 %	4	21 %	8	42 %	2	11 %
§ 198	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest	2				1	50 %					1	50 %		
	13. ptk. Varavastased kuriteod	20501	1 %	606	3 %	3092	15 %	3152	15 %	4866	24 %	5681	28 %	2946	14 %
§ 199	Vargus	16963	1 %	445	3 %	2420	14 %	2672	16 %	4102	24 %	4700	28 %	2508	15 %
§ 200	Röövimine	894	2 %	62	7 %	164	18 %	101	11 %	176	20 %	238	27 %	133	15 %
§ 201	Omastamine	797	2 %	50	6 %	179	22 %	117	15 %	187	23 %	191	24 %	58	7 %
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	20	5 %			5	25 %	2	10 %	7	35 %	5	25 %		
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	186				9	5 %	27	15 %	59	32 %	58	31 %	33	18 %

	Kuritegudes kannatanute arv	kuni 13 aastat		14–17 aastat		18–23 aastat		24–29 aastat		30–39 aastat		40–55 aastat		56 aastat ja vanemad		
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevõtetes	45				2	4%	5	11%	13	29%	17	38%	8	18%	
§ 209	Kelmus	1047	1	0%	22	2%	227	22%	161	15%	199	19%	317	30%	120	11%
§ 212	Kindlustuskelmus	4								1	25%	3	75%			
§ 213	Arvutikeelmus	48				11	23%	8	17%	8	17%	19	40%	2	4%	
§ 214	Väljapressimine	122	5	4%	19	16%	26	21%	20	16%	24	20%	22	18%	6	5%
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	343			8	2%	47	14%	29	8%	75	22%	108	31%	76	22%
§ 216	Elektrenergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	25						10	40%	12	48%	2	8%	1	4%	
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	5				2	29%			2	29%	1	14%			
§ 217 ²	Usalduse kuritarvitamine	2								1	14%			1	14%	
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	5				1	20%	1	20%	1	20%	1	20%	1	20%	
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	1												1	100%	
§ 222	Piraatkopia valmistamine	1				1	100%									
§ 224	Piraatkopiaga kauplemine	1								1	100%					
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusisainihenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	1													1	100%
§ 227	Võlitud kaubaga kauplemine	1							1	100%						
	15. ptk. Rõigivastased kuriteod	79						5	6%	32	41%	32	41%	10	13%	
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	1												1	100%	
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	77						5	6%	32	42%	31	40%	9	12%	
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	1										1	100%			
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3653	82	2%	246	7%	734	20%	568	16%	761	21%	858	23%	404	11%
§ 257	Omovoli	78	3	4%	3	4%	15	19%	13	17%	21	27%	22	28%	1	1%
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1936	74	4%	229	12%	531	27%	305	16%	333	17%	351	18%	113	6%
§ 264	Looma julm kohtlemine	11					1	9%	2	18%	1	9%	6	55%	1	9%
§ 266	Omovoliline sissetung	1165	5	0%	14	1%	103	9%	130	11%	268	23%	366	31%	279	24%
§ 274	Vägivald võimesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	234				49	21%	64	27%	66	28%	48	21%	7	3%	
§ 275	Võimesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	211				33	16%	50	24%	67	32%	60	28%	1	0%	

	Kuritegudes kannatanute arv	kuni 13 aastat		14–17 aastat		18–23 aastat		24–29 aastat		30–39 aastat		40–55 aastat		56 aastat ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 280	Valeandmete esitamine	16				2	13 %	3	19 %	4	25 %	5	31 %	2	13 %
§ 281	Ebaõigete andmete esitamine	2						1	50 %	1	50 %				
	17. ptk. Ametialased kuriteod	59		4	7 %	14	24 %	16	27 %	13	22 %	9	15 %	3	5 %
§ 291	Võimulialdus	52		4	8 %	14	27 %	15	29 %	9	17 %	8	15 %	2	4 %
§ 294	Altkäemaksu võtmine	7						1	14 %	4	57 %	1	14 %	1	14 %
	18. ptk. Õigusemõistmisevastased kuriteod	34		4	12 %	8	24 %	3	9 %	3	9 %	9	26 %	6	18 %
§ 303	Vägivald kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ suhtes	1								1	100 %				
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	1								1	100 %				
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine	1		1	100 %										
§ 314	Ebaseaduslik läb otsimine ja väljajätmine	4													
§ 319	Valekaebus	1				1	100 %					2	50 %	2	50 %
§ 320	Valeütlus	3				2	67 %								
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valelõigust tegema	1		1	100 %									1	33 %
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtes vägivalga toime panemine	11		2	18 %	3	27 %			1	9 %	5	45 %		
§ 324	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine	2				1	50 %	1	50 %						
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	1										1	100 %		
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalhooldumine	3				1	33 %	1	33 %			1	33 %		
§ 331	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutusest tarvitamine	1						1	20 %						
§ 331 ²	Lähemiskeelu rikkumine	4		1	20 %									3	60 %
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	159		2	1 %	35	22 %	20	13 %	43	27 %	40	25 %	19	12 %
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärpaberi kasutamine	14				1	7 %	4	29 %	4	29 %	3	21 %	2	14 %
§ 344	Dokumendi, pilsati ja plangi võltsimine	25				4	16 %	3	12 %	7	28 %	7	28 %	4	16 %
§ 345	Võltsitud dokumendi, pilsati ja plangi kasutamine	14				1	7 %	1	7 %	4	29 %	5	36 %	3	21 %
§ 346	Dokumendi, pilsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	89		2	2 %	22	25 %	6	7 %	27	30 %	23	26 %	9	10 %

	Kuritegudes kannatanute arv	kuni 13 aastat		14–17 aastat		18–23 aastat		24–29 aastat		30–39 aastat		40–55 aastat		56 aastat ja vanemad		
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	
\$ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	17				7	41 %	6	35 %	1	6 %	2	12 %	1	6 %	
	20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	10						1	10 %	4	40 %	3	30 %	2	20 %	
\$ 354	Puude ja pöösaste kahjustamine ja hävitamine	1												1	100 %	
\$ 356	Puude ja pöösaste ebaseaduslik raie	3						1	33 %	1	33 %			1	33 %	
\$ 363	Looduskasutus- ja saasteabata tegutsemine	6								3	50 %	3	50 %			
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	1												1	100 %	
\$ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	1												1	100 %	
	22. ptk. Üldohhtlikud kuriteod	71	2	3 %	4	6 %	2	3 %	9	13 %	16	23 %	19	27 %	19	27 %
\$ 404	Süütamine	56	1	2 %	3	5 %			6	11 %	13	23 %	17	30 %	16	29 %
\$ 405	Plahvatuse tekitamine	2			1	50 %									1	50 %
\$ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	1														
\$ 408	Elule ja tervisele ohhtliku ehitise ehitamine	1												1	100 %	
\$ 414	Lõhkmaterjali ebaseaduslik käitlemine	4							2	50 %						
\$ 418	Tulireva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	7	1	14 %					1	14 %	2	29 %	1	14 %	2	29 %
	23. ptk. Liikluskuriteod	379	26	7 %	34	9 %	94	25 %	54	14 %	58	15 %	67	18 %	46	12 %
\$ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	200	13	7 %	17	9 %	55	28 %	32	16 %	30	15 %	29	15 %	24	12 %
\$ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	137	13	9 %	17	12 %	30	22 %	14	10 %	16	12 %	28	20 %	19	14 %
\$ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	40					9	23 %	8	20 %	10	25 %	10	25 %	3	8 %
\$ 425	Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	2									2	100 %				

Lisa 6. Kuritegudes kannatanute sugu

	Kannatanute arv kuritegudes	Mehed		Naised		
		arv	%	arv	%	
	Kannatanute arv korduvuseta	26377	15974	61, %	10403	39, %
	Kannatanute arv korduvusega	28555	17364	61, %	11191	39, %
	9. ptk. Isikuvastased kuriteod	5164	2441	47 %	2723	52,7 %
§ 113	Tapmine	34	24	71, %	10	29, %
§ 114	Mõrv	12	7	58, %	5	42, %
§ 115	Provotseeritud tapmine	1			1	100, %
§ 116	Lapse tapmine	1	1	100, %		
§ 117	Surma põhjustamine ettevaatamatusest	50	18	36, %	32	64, %
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	111	82	74, %	29	26, %
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	37	21	57, %	16	43, %
§ 120	Ähvardamine	402	161	40, %	241	60, %
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	4161	2034	49, %	2127	51, %
§ 122	Piinamine	72	25	35, %	47	65, %
§ 123	Ohtu asetamine	4	2	50, %	2	50, %
§ 124	Abita jätmine	1			1	100, %
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	41	18	44, %	23	56, %
§ 141	Vägistamine	100	11	11, %	89	89, %
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	36	11	31, %	25	69, %
§ 143	Suguühendusele sundimine	8			5	63, %
§ 143 ¹	Sugulise kire rahuldamisele sundimine	8	1	13, %	2	25, %
§ 144	Suguühendus järeלטulijaga	2			2	100, %
§ 145	Suguühendus lapseealisega	7	2	29, %	5	71, %
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapseealisega	31	8	26, %	23	74, %
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	53	15	28, %	38	72, %
	10. ptk. Poliitiliste ja kodaniku-õiguste vastased kuriteod	3	1	33,3 %	2	66,7 %
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	2	1	50, %	1	50, %
§ 157 ¹	Delikaatsete isikuandmete ebaseaduslik avaldamine	1			1	100, %
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	303	20	6,6 %	283	93,4 %
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	268	10	4, %	258	96, %
§ 172	Võõra lapse hõivamine	4			4	100, %
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	2			2	100, %
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	1			1	100, %

		Kannatanute arv kuritegudes	Mehed		Naised	
			arv	%	arv	%
§ 179	Lapsealise seksuaalne ahvatlemine	7	3	43, %	4	57, %
§ 180	Alaealisele vägivalda eksponeerimine	4	2	50, %	2	50, %
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	17	5	29, %	12	71, %
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	23	20	87,0 %	3	13,0 %
§ 183	Narkootilise ja psühhotropse aine väikes koguses ebaseaduslik käitlemine	1	1	100, %		
§ 184	Narkootilise ja psühhotropse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	1	1	100, %		
§ 187	Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotropse aine ebaseaduslikule tarvitamisele	1			1	100, %
§ 193	Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine	1	1	100, %		
§ 196	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete /.../ eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus	1	1	100, %		
§ 197	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine	16	14	88, %	2	13, %
§ 198	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest	2	2	100, %		
	13. ptk. Varavastased kuriteod	18815	11921	63,4 %	6894	36,6 %
§ 199	Vargus	15456	9705	63, %	5751	37, %
§ 200	Röövimine	806	580	72, %	226	28, %
§ 201	Omastamine	761	432	57, %	329	43, %
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	17	11	65, %	6	35, %
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	175	123	70, %	52	30, %
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	44	22	50, %	22	50, %
§ 209	Kelmus	1027	652	63, %	375	37, %
§ 212	Kindlustuskelmus	4	3	75, %	1	25, %
§ 213	Arvutikelmus	42	22	52, %	20	48, %
§ 214	Väljapressimine	118	84	71, %	34	29, %
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	332	268	81, %	64	19, %
§ 216	Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	26	15	58, %	11	42, %
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	7	2	29, %	3	43, %
§ 217 ²	Usalduse kuritarvitamine	7	2	29, %		
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	4	3	75,0 %	1	25,0 %
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	1	1	100, %		
§ 222	Piraatkoopia valmistamine	1			1	100, %

		Kannatanute arv kuritegudes	Mehed		Naised	
			arv	%	arv	%
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkimine	1	1	100, %		
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	1	1	100, %		
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	76	49	64,5 %	27	35,5 %
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	1	1	100, %		
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	74	47	64, %	27	36, %
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	1	1	100, %		
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3498	2493	71,3 %	1005	28,7 %
§ 257	Omavoli	76	53	70, %	23	30, %
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1851	1414	76, %	437	24, %
§ 264	Looma julm kohtlemine	11	5	45, %	6	55, %
§ 266	Omavoliine sissetung	1106	663	60, %	443	40, %
§ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	228	182	80, %	46	20, %
§ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	209	169	81, %	40	19, %
§ 280	Valeandmete esitamine	15	6	40, %	9	60, %
§ 281	Ebaõigete andmete esitamine	2	1	50, %	1	50, %
	17. ptk. Ametialased kuriteod	55	46	83,6 %	9	16,4 %
§ 291	Võimulialdus	49	41	84, %	8	16, %
§ 294	Altkäemaksu võtmine	6	5	83, %	1	17, %
	18. ptk. Õigusemõistmisevastased kuriteod	35	23	65,7 %	12	34,3 %
§ 303	Vägivald kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ suhtes	1	1	100, %		
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	1			1	100, %
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine	1	1	100, %		
§ 314	Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine	4	2	50, %	2	50, %
§ 319	Valekaebus	1	1	100, %		
§ 320	Valeütlus	3	3	100, %		
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valetõlget tegema	1	1	100, %		
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtes vägivaldla toime panemine	11	6	55, %	5	45, %
§ 324	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine	2	2	100, %		
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	1	1	100, %		
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	3	2	67, %	1	33, %
§ 331	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutuseta tarvitamine	6	2	33, %		

		Kannatanute arv kuritegudes	Mehed		Naised	
			arv	%	arv	%
§ 331 ²	Läheneemiskeelu rikkumine	6	1	17, %	3	50, %
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	149	88	59,1 %	61	40,9 %
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	13	5	38, %	8	62, %
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	23	13	57, %	10	43, %
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	13	7	54, %	6	46, %
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	85	51	60, %	34	40, %
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	15	12	80, %	3	20, %
	20. ptk. Keskkonnast vastased kuriteod	8	6	75,0 %	2	25,0 %
§ 354	Puude ja pöösaste kahjustamine ja hävitamine	1			1	100, %
§ 356	Puude ja pöösaste ebaseaduslik raie	2	2	100, %		
§ 363	Looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine	5	4	80, %	1	20, %
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	1	1	100,0 %		
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	1	1	100, %		
	22. ptk. Üldohtlikud kuriteod	67	36	53,7 %	31	46,3 %
§ 404	Süütamine	53	26	49, %	27	51, %
§ 405	Plahvatuse tekitamine	2	2	100, %		
§ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	1	1	100, %		
§ 408	Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehitamine	1			1	100, %
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	4	4	100, %		
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	6	3	50, %	3	50, %
	23. ptk. Liikluskuriteod	354	216	61,0 %	138	39,0 %
§ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine	194	126	65, %	68	35, %
§ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	120	62	52, %	58	48, %
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine jooeisesundis	38	26	68, %	12	32, %
§ 425	Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine	2	2	100, %		

Lisa 7. Avaliku menetlushuvi puudumise tõttu lõpetatud menetlused isikute suhtes ning määratud kohustused

	Kuriteo liik	Isikute arv kokku	Rahalise kohustusega isikuid	Mediaan makse suurusest	Üldkasuliku töö kohustusega isikuid	Mediaan töötundide arvust	Kohustuseta isikuid
	Kokku	3687	2895	1500	564	40	228
	Raskusaste I	23	15	2491	1	50	7
	Raskusaste II	3664	2880	1500	563	40	221
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	1	1	5000			
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	6	6	2500			
§ 120	Ärviandmine	51	44	1000	2	80	5
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	1215	1026	1000	130	40	59
§ 122	Piinamine	9	8	3000	1	50	
§ 123	Ohtu asetamine	1					1
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	6	5	3000			1
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	1	1	3388			
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	1	1	7000			
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	3	1	500	2	45	
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	1			1	40	
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	48	42	1000	6	80	
§ 172	Võõra lapse hõivamine	1	1	10000			
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	3	2	2000			1
§ 182	Alaealise kallutamise alkoholi tarvitamisele	3	3	1500			
§ 182 ¹	Alaealise alkoholi müümine ja ostmise	1	1	2000			
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitumine	1	1	5062			
§ 188	Unimaguna, kanepi ja kokapöõsa ebaseaduslik kasvatamine	1	1	3503			
§ 199	Vargus	607	425	1500	123	40	59
§ 200	Röövimine	10	6	2000	1	50	3
§ 201	Omastamine	132	106	1500	13	35	13
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	46	29	1200	14	30	3

	Kuriteo liik	Isikute arv kokku	Rahalise kohustusega isikuid	Mediaan makse suurusest	Üldkasuliku kohustusega isikuid	Mediaan töötundide arvust	Kohustusega isikuid
\$ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	2	2	1250			
\$ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	2	2	450			
\$ 207	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine	1	1	5000			
\$ 209	Keimlus	73	54	1750	17	60	2
\$ 212	Kindlustuskelmus	10	8	3000			2
\$ 213	Arvutikeimlus	7	3	2000	1	50	3
\$ 214	Väljapressimine	1	1	1000			
\$ 215	Asja omavõlliline kasutamine	77	45	2000	29	35	3
\$ 216	Elektrenergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	18	15	1000	2	50	1
\$ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	4	4	950			
\$ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	10	10	5000			
\$ 222	Piraatkoopia valmistamine	5	4	4000			1
\$ 223	Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objektid ebaseaduslik üldsusele suunamine	11	10	3750	1	65	
\$ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	2	2		2	36	
\$ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	2	2		2	50	
\$ 257	Omvõlli	32	31	1750			1
\$ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrollijoonel	1	1				1
\$ 263	Avaliku korra raske rikkumine	436	344	1850	67	50	25
\$ 264	Looma julm kohtlemine	5	4	1825	1	40	
\$ 266	Omvõlliline sissetung	174	137	1360	29	40	8
\$ 268 ¹	Prostitutsioonile kaasaaitamine	1	1	2910			
\$ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	29	25	1200	3	50	1
\$ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	27	24	1500	3	31	
\$ 280	Valeandmete esitamine	49	45	1500	3	30	1
\$ 281	Ebaõigete andmete esitamine	5	5	3000			
\$ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	1	1	15000			

	Kuriteo liik	Isikute arv kokku	Rahalise kohustusega isikuid	Mediain makse suurusest	Üldkasuliku töö kohustusega isikuid	Mediain töötundide arvust	Kohustusega isikuid
\$ 291	Võimulialdus	1	1	2500			
\$ 293	Pistise võtmine	1	1	15000			
\$ 294	Altkäemaksu võtmine	2	2	27500			
\$ 296	Altkäemaksu vahendus	1	1	30000			
\$ 299	Ametialane võltsimine	3	3	5059			
\$ 314	Ebaseaduslik läbivõtmine ja väljatõstmine	1					1
\$ 318	Tunnistaja, karmatunu ja töögi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	1	1	1000			
\$ 320	Valeütlus	26	22	2000	2	90	2
\$ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	2	2	2400			
\$ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	6	6	1250			
\$ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	7	3	1000	1	15	3
\$ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	31	29	3000	2	40	
\$345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	31	28	2000	2	25	1
\$ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	3	2	3000	1	240	
\$ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	12	9	6000			3
\$ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	11	8	6385	1	20	2
\$ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	225	124	1000	96	20	5
\$ 356	Puude ja pöösaste ebaseaduslik raie	7	7	13000			
\$ 363	Looduskasutus- ja saasteiloata tegutsemine	1	1	2000			
\$ 364	Keskonna saastamine	3	3	5000			2
\$ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	5	3	500			2
\$ 373	Ettevõtluskeelu ja teataval eniatal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine	1	1	8000			
\$ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	1	1				1
\$ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	3	2	7539			1
\$ 376	Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	4	4	90000			
\$ 380	Osanike ja aktsionäride koosoleku kokku kutsumata jätmine	12	12	12500			
\$ 381	Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta andmete esitamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine	3	3	13000			

	Kuriteo liik	Isikute arv kokku	Rahalise kohustusega isikuid	Mediaan makse suurusest	Üldkasuliku kohustusega isikuid	Mediaan töötundide arvust	Kohustusega isikuid
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	1	1	5059			
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	1	1	5059			
§ 386	Maksude väärarvutus	50	46	75000	2	100	2
§ 390	Maksuhalduri tegevuse takistamine	19	14	5000	2	25	3
§ 391	Salakaubavedu	2	2	1250			
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	14	14	20000			
§ 411	Ebaseaduslik kiirgustegevus	2	2	3250			
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	1	1	1400			
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laaskemoona ebaseaduslik käitlemine	30	25	1500	1	80	4
§ 420	Tulirelva helisummuti, laser- ja õõshiku ebaseaduslik käitlemine	2	2	1250			
§ 422	Sõidukijuhhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	8	8	2500			
§ 423	Sõidukijuhhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	10	9	5000			1
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine jooobeseisundis	7	4	4000	1	90	2
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	1					1
§ 436	Omanavolline lahkumine väeosaast ja muust teenistuskohast	2	2	1500			

Lisa 8. Kuritegusid toime pannud isikute sooline jaotus

		Kurjategijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
	Kurjategijate arv korduvuseta	16375	14 502	88,6 %	1 778	10,9 %	95	0,6 %
	Kurjategijate arv korduvusega	19896	18 752	89,4 %	2 113	10,1 %	103	0,5 %
	8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	1	1	100 %				
§ 090	Genotsiid	1	1	100 %				
	9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3432	3002	87 %	409	12 %	21	1 %
§ 113	Tapmine	61	57	93 %	4	7 %		
§ 114	Mõrv	33	31	94 %	2	6 %		
§ 115	Provotseeritud tapmine	3	2	67 %	1	33 %		
§ 116	Lapse tapmine	1			1	100 %		
§ 117	Surma põhjustamine ettevaatamatusest	17	17	100 %				
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	86	67	78 %	19	22 %		
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	10	8	80 %	2	20 %		
§ 120	Ähvardamine	205	187	91 %	16	8 %	2	1 %
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	2819	2449	87 %	351	12 %	19	1 %
§ 122	Piinamine	55	47	85 %	8	15 %		
§ 123	Ohtu asetamine	2	1	50 %	1	50 %		
§ 133	Orjastamine	2	1	50 %	1	50 %		
§ 135	Pantvangi võtmine	1	1	100 %				
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	34	32	94 %	2	6 %		
§ 141	Vägistamine	58	58	100 %				
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	15	15	100 %				
§ 143	Suguühendusele sundimine	4	4	100 %				
§ 145	Suguühendus lapseealisesega	4	4	100 %				
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapseealisesega	7	7	100 %				
§ 149	Sumu mälestuse teotamine	15	14	93 %	1	7 %		
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	6	6	100 %				
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	1	1	100 %				
§ 162	Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine	1	1	100 %				

		Kurjategijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
§ 164	Hääle ostmine	4	4	100 %				
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	216	205	95 %	11	5 %		
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	168	167	99 %	1	1 %		
§ 172	Võõra lapse hõivamine	4	2	50 %	2	50 %		
§ 175	Alaealise prostitutsioonile kallutamine	1	1	100 %				
§ 176	Alaealise prostitutsioonile kaasaitamine	9	6	67 %	3	33 %		
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	1	1	100 %				
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	8	8	100 %				
§ 179	Lapseealise seksuaalne ahvatlemine	5	5	100 %				
§ 180	Alaealisele vägivald eksponeerimine	1	1	100 %				
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	10	9	90 %	1	10 %		
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	8	5	56 %	3	33 %		
§ 1821	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	1			1	11 %		
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	615	526	86 %	84	14 %	5	1 %
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	81	69	85 %	12	15 %		
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	496	422	85 %	69	14 %	5	1 %
§ 185	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele	25	22	88 %	3	12 %		
§ 188	Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	10	10	100 %				
§ 189	Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	1	1	100 %				
§ 197	Töötervishoiu- ja tööohutushüvete eiramine	2	2	100 %				
	13. ptk. Varavastased kuriteod	6862	6024	88 %	795	12 %	43	1 %
§ 199	Vargus	4206	3700	88 %	479	11 %	27	1 %
§ 200	Röövimine	569	538	95 %	28	5 %	3	1 %

		Kurjategijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
§ 201	Omastamine	500	367	73 %	127	25 %	6	1 %
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	258	236	91 %	22	9 %		
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	47	47	100 %				
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	3	2	67 %	1	33 %		
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	6	4	67 %	1	17 %	1	17 %
§ 206	Arvutikahjurlus	1	1	100 %				
§ 207	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine	1	1	100 %				
§ 209	Kelmus	568	467	82 %	99	17 %	2	0 %
§ 212	Kindlustuskelmus	29	27	93 %	2	7 %		
§ 213	Arvutikelmus	19	18	95 %	1	5 %		
§ 214	Väljapressimine	90	86	96 %	2	2 %	2	2 %
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	502	484	96 %	17	3 %	1	0 %
§ 216	Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	57	40	70 %	16	28 %	1	2 %
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	6	6	100 %				
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	38	34	89 %	4	11 %		
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	10	10	100 %				
§ 222	Piraatkoopia valmistamine	11	11	100 %				
§ 223	Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine	12	9	75 %	3	25 %		
§ 224	Piraatkoopiaga kauplemine	2	2	100 %				
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	1			1	100 %		
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	2	2	100 %				
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	63	57	90 %	6	10 %		
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	3	3	100 %				
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	49	45	92 %	4	8 %		

		Kuritegijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	11	9	82 %	2	18 %		
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3154	2865	91 %	276	9 %	13	0 %
§ 255	Kuritegelik ühendus	45	35	78 %	10	22 %		
§ 256	Kuritegeliku ühenduse organiseerimine	3	3	100 %				
§ 257	Omavoli	83	77	93 %	5	6 %	1	1 %
§ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine	6	5	83 %	1	17 %		
§ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone	3	3	100 %				
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	1573	1441	92 %	124	8 %	8	1 %
§ 264	Looma julm kohtlemine	10	8	80 %	2	20 %		
§ 265	Keelatud avalik koosolek	3	3	100 %				
§ 266	Omavoliine sissetung	793	741	93 %	49	6 %	3	0 %
§ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	56	35	35 %	21	21 %		
§2681	Prostitutsioonile kaasaaitamine	45	30	30 %	15	15 %		
§ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	202	181	90 %	21	10 %		
§ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku laimamine ja solvamine	208	194	93 %	14	7 %		
§ 280	Valeandmete esitamine	119	106	89 %	12	10 %	1	1 %
§ 281	Ebaõigete andmete esitamine	5	3	60 %	2	40 %		
	17. ptk. Ametialased kuriteod	120	89	74 %	31	26 %		
§ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	21	15	71 %	6	29 %		
§ 290	Ametialane lohakus	3	3	100 %				
§ 291	Võimulialdus	1	1	100 %				
§ 293	Pistise võtmine	6	6	100 %				
§ 294	Altkäemaksu võtmine	43	33	77 %	10	23 %		
§ 296	Altkäemaksu vahendus	8	6	75 %	2	25 %		
§ 298	Altkäemaksu andmine	25	17	68 %	8	32 %		
§ 299	Ametialane võltsimine	13	8	62 %	5	38 %		
	18. ptk. Õiguseõistmisevastased kuriteod	1025	952	93 %	71	7 %	2	0 %
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	1	1	100 %				

		Kurjategijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
§ 306	Kuriteo varjamine	5	5	100 %				
§ 307	Kuriteost mitteteatamine	8	7	88 %	1	13 %		
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	2	2	100 %				
§ 314	Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine	7	5	71 %	2	29 %		
§ 318	Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	2	1	50 %	1	50 %		
§ 319	Valekaebus	9	5	56 %	4	44 %		
§ 320	Valeütlus	179	132	74 %	47	26 %		
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valetõlget tegema	1	1	100 %				
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse, õigeks-mõistetu /.../ suhtes vägivalla toimepanemine	12	10	83 %	2	17 %		
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	32	25	78 %	7	22 %		
§ 328	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu põgenemine	18	18	100 %				
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	688	682	99 %	6	1 %		
§ 330	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	10	10	100 %				
§ 331	Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutusega tarvitamine	49	46	90 %	1	2 %	2	4 %
§ 331 ²	Lähemiskeelu rikkumine	2	2	4 %				
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	784	507	65 %	271	35 %	6	1 %
§ 333	Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine	2	1	50 %	1	50 %		
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	29	25	86 %	4	14 %		
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	115	85	74 %	29	25 %	1	1 %
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	128	101	79 %	26	20 %	1	1 %
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	46	35	76 %	11	24 %		
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	25	21	84 %	4	16 %		
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	32	28	88 %	4	13 %		

		Kurjategijate arv	Mees		Naine		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	407	211	52 %	192	47 %	4	1 %
	20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	30	29	97 %			1	3 %
§ 356	Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie	21	20	95 %			1	5 %
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine	2	2	100 %				
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	1	1	100 %				
§ 363	Looduskasutus- ja saasteloata tegutsemine	1	1	100 %				
§ 364	Keskkonna saastamine	4	4	100 %				
§ 367	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine	1	1	100 %				
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	444	381	86 %	61	14 %	2	0 %
§ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	12	7	58 %	5	42 %		
§ 373	Ettevõtluskeelu ja teataval erialal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine	1	1	100 %				
§ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	6	5	83 %	1	17 %		
§ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	34	29	85 %	5	15 %		
§ 376	Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	44	40	63 %	4	6 %		
§ 376 ¹	Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimürgistatud vedelkütuses	9	9	14 %				
§ 376 ²	Kvaliteedinõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine	10	10	16 %				
§ 380	Osanike ja aktsionäride koosoleku kokku kutsumata jätmine	22	16	73 %	6	27 %		
§ 381	Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta andmete esitamata jätmise ja ebaõigete andmete esitamine	3	3	100 %				
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	2	2	100 %				
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	5	4	80 %	1	20 %		
§ 386	Maksude väärarvutus	140	127	91 %	13	9 %		
§ 389 ¹	Maksude maksmisest kõrvalehoidmine suures ulatuses	2	2	100 %				

Lisa 9. Kuritegusid toime pannud isikute vanuseline jaotus

	Kurjategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
	16375	11	0,1 %	2103	12,8 %	4605	28,1 %	2539	15,5 %	3539	21,6 %	2989	18,3 %	828	5,1 %
	19 896	12	0,1 %	2855	14,3 %	6012	30,2 %	3384	17,0 %	4421	22,2 %	3685	18,0 %	941	4,7 %
8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	1							1	100 %						
§ 090 Genotsiid	1							1	100 %						
9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3448	2	0 %	382	11 %	695	20 %	414	12 %	832	24 %	857	25 %	266	8 %
§ 113 Tapmine	61			5	8 %	9	15 %	5	8 %	13	21 %	22	36 %	7	11 %
§ 114 Mõrv	33			3	9 %	5	15 %	3	9 %	6	18 %	11	33 %	5	15 %
§ 115 Provotseeritud tapmine	3									1	33 %	2	67 %		
§ 116 Lapse tapmine	1					1	100 %								
§ 117 Summa põhjustamine ettevaatamatusest	17			2	12 %	3	18 %	3	18 %	2	12 %	2	12 %	5	29 %
§ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	86			2	2 %	31	36 %	11	13 %	20	23 %	13	15 %	9	10 %
§ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	10			1	10 %	1	10 %	2	20 %	2	20 %	1	10 %	5	50 %
§ 120 Ärvardamine	209			16	8 %	25	12 %	29	14 %	61	29 %	60	29 %	18	9 %
§ 121 Kehalise väärkohtlemine	2830	2	0 %	326	12 %	578	20 %	328	12 %	678	24 %	706	25 %	212	7 %
§ 122 Piinamine	56			10	18 %	5	9 %	11	20 %	12	21 %	17	30 %	1	2 %
§ 123 Ohtu asetamine	2									2	100 %				
§ 133 Orjastamine	2							2	100 %						
§ 135 Pantvangi võtmine	1					1	100 %								
§ 136 Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	34			2	6 %	16	47 %	5	15 %	9	26 %	1	3 %	1	3 %
§ 141 Vägistamine	58			8	14 %	14	24 %	8	14 %	20	34 %	8	14 %		
§ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	15			1	7 %	1	7 %	4	27 %	3	20 %	3	20 %	3	20 %
§ 143 Suguhendusele sundimine	4									2	50 %	2	50 %		
§ 145 Suguhendus lapsealisesega	4					2	50 %			2	50 %				
§ 146 Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	7											3	43 %	4	57 %
§ 149 Surmu mälestuse teotamine	15			6	40 %	3	20 %	3	20 %			2	13 %	1	7 %

	Kurjategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	6			1	17 %	1	17 %			2	33 %	2	33 %		
§ 156 Sõnumisalaaduse rikkumine	1			1	100%										
§ 162 Valimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine	1											1	100%		
§ 164 Hääle ostmine	4					1	25%			2	50%	1	25%		
§ 169 11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	220			1	0%	21	10%	43	20%	91	41%	61	28%	3	1%
§ 172 Lapse ülejaldamise kohustuse rikkumine	168					10	6%	35	21%	81	48%	41	24%	1	1%
§ 172 Võõra lapse hüvamine	4							1	25%	1	25%	2	50%		
§ 175 Alaealise prostitutsioonile kallutamine	1											1	100%		
§ 176 Alaealise prostitutsioonile kaasaitamine	12							2	17%	3	25%	7	58%		
§ 177 Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	1											1	100%		
§ 178 Lapsorno valmistamine ja selle võimaldamine															
§ 179 Lapsealise seksuaalne ahvatlemine	6			1	17%	1	17%							1	17%
§ 180 Alaealisele vägivalda eksponeerimine	1														
§ 181 Alaealise kaasatõrjamine kuriteo toimepanemisele	10					6	60%	1	10%	1	10%	1	10%	1	10%
§ 182 Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	8					4	44%	2	22%	2	22%				
§ 182 ¹ Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	1											1	11%		
12. ptk. Rahvetegevuse vastased kuriteod	639			51	8%	243	38%	140	22%	131	21%	53	8%	21	3%
§ 183 Narkootilise ja psühhotroopse aine väliseses koguses ebaseaduslik käitlemine	84			17	20%	39	46%	15	18%	9	11%	2	2%	2	2%
§ 184 Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	516			33	6%	182	35%	121	23%	118	23%	44	9%	18	3%
§ 185 Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele	26					16	62%	3	12%	2	8%	4	15%	1	4%
§ 188 Urimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	10			1	10%	6	60%	1	10%	1	10%	1	10%		
§ 189 Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	1											1	100%		
§ 197 Töötavahoiu- ja tööohutusnõuete eiramine	2											2	100%		
13. ptk. Varavastased kuriteod	6957	8	0%	1432	21%	2302	33%	1203	17%	1154	17%	695	10%	163	2%

	Kuriategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
\$ 199	4273	6	0 %	816	19 %	1393	33 %	807	19 %	717	17 %	424	10 %	110	3 %
\$ 200	577			150	26 %	210	36 %	99	17 %	77	13 %	37	6 %	4	1 %
\$ 201	504			63	13 %	144	29 %	79	16 %	121	24 %	81	16 %	16	3 %
\$ 202	260			88	34 %	75	29 %	37	14 %	45	17 %	13	5 %	2	1 %
\$ 203	47			13	28 %	16	34 %	2	4 %	10	21 %	6	13 %		
\$ 204	3									1	33 %	2	67 %		
\$ 205	6			1	17 %	1	17 %			2	33 %	1	17 %	1	17 %
\$ 206	1					1	100 %								
\$ 207	1					1	100 %								
\$ 209	581			62	11 %	237	41 %	107	18 %	99	17 %	64	11 %	12	2 %
\$ 212	29					9	31 %	7	24 %	7	24 %	5	17 %	1	3 %
\$ 213	19			4	21 %	14	74 %			1	5 %				
\$ 214	91	1	1 %	14	15 %	27	30 %	14	15 %	24	26 %	7	8 %	4	4 %
\$ 215	502	1	0 %	219	44 %	164	33 %	47	9 %	40	8 %	25	5 %	6	1 %
\$ 216	57					8	14 %	3	5 %	9	16 %	30	53 %	7	12 %
\$ 217	6			2	33 %	2	33 %	1	17 %	1	17 %				
\$ 220	38			1	3 %	11	29 %	3	8 %	12	32 %	10	26 %	1	3 %
\$ 222	10					1	10 %			5	50 %	3	30 %	1	10 %
\$ 223	11			1	9 %	3	27 %	2	18 %	2	18 %	3	27 %		
\$ 224	12					4	33 %	1	8 %	5	42 %	2	17 %		
\$ 226	2					2	100 %								
\$ 227	1											1	100 %		
\$ 227	2					1	50 %					1	50 %		
15. ptk. Riigivastased kuriteod	66			12	18 %	32	48 %	10	15 %	5	8 %	6	9 %	1	2 %

	Kuriategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 238	3			1	33 %	1	33 %			1	33 %				
§ 239	52			8	15 %	24	46 %	9	17 %	4	8 %	6	12 %	1	2 %
§ 245	11			3	27 %	7	64 %	1	9 %						
16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	3201	1	0 %	643	20 %	1096	34 %	476	15 %	486	15 %	397	12 %	102	3 %
§ 255	48			2	4 %	9	19 %	7	15 %	12	25 %	17	35 %	1	2 %
§ 256	3							2	67 %	1	33 %				
§ 257	83			3	4 %	26	31 %	20	24 %	14	17 %	12	14 %	8	10 %
§ 258	6									2	33 %	1	17 %	3	50 %
§ 259	3									1	33 %	1	33 %	1	33 %
§ 263	1589	1	0 %	389	24 %	636	40 %	217	14 %	186	12 %	116	7 %	44	3 %
§ 264	10					3	30 %					5	50 %	2	20 %
§ 265	3					2	67 %	1	33 %						
§ 266	800			200	25 %	223	28 %	118	15 %	123	15 %	110	14 %	26	3 %
§ 268	70					4	3 %	10	8 %	30	25 %	22	18 %	4	3 %
§2681	51							14	12 %	12	10 %	23	19 %	2	2 %
§ 274	202			20	10 %	74	37 %	33	16 %	37	18 %	33	16 %	5	2 %
§ 275	208			16	8 %	85	41 %	39	19 %	38	18 %	28	13 %	2	1 %
§ 280	120			13	11 %	34	28 %	15	13 %	28	23 %	26	22 %	4	3 %
§ 281	5									2	40 %	3	60 %		
17. ptk. Ametialased kuriteod	120			4	3 %	12	10 %	49	41 %	53	44 %	2	2 %		
§ 289	21					1	5 %	4	19 %	5	24 %	11	52 %		
§ 290	3					1	100 %					3	100 %		
§ 291	1														
§ 293	6									1	17 %	5	83 %		
§ 294	43							6	14 %	21	49 %	16	37 %		
§ 296	8									5	63 %	3	38 %		

	Kurjategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 298 Alikäemaksu andmine	25					2	8 %	2	8 %	9	36 %	10	40 %	2	8 %
§ 299 Ametialane võltsimine	13									8	62 %	5	38 %		
18. ptk. Õigusemõistmisesvastased kuriteod	1041	26	2 %	304	29 %			228	22 %	252	24 %	189	18 %	42	4 %
§ 305 Kohtu ja kohtuniku laimamine	1	1	100 %												
§ 306 Kuriteo varjamine	5							1	20 %	2	40 %	1	20 %	1	20 %
§ 307 Kuriteost mitteataamine	8	4	50 %	2	25 %							2	25 %		
§ 308 Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	2													2	100 %
§ 314 Ebaseaduslik läbisõimine ja väljatõstmine	7							1	14 %	4	57 %	1	14 %	1	14 %
§ 318 Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	2			2	100 %										
§ 319 Valekaebus	9			1	11 %					2	22 %	3	33 %	3	33 %
§ 320 Valeütlus	184	17	9 %	70	38 %			20	11 %	27	15 %	43	23 %	7	4 %
§ 322 Sündimine valeütlust ja vale eksperti arvamust andma ning valeloiget tegema	1			1	100 %										
§ 323 Kahtlustatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtes vägivalla toimepanemine	12	1	8 %	2	17 %			4	33 %	5	42 %				
§ 325 Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	32			12	38 %			12	38 %	3	9 %	3	9 %	2	6 %
§ 328 Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu põgenemine	18			9	50 %			3	17 %	2	11 %	1	6 %	1	6 %
§ 329 Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	699	1	0 %	189	27 %			165	24 %	189	27 %	132	19 %	23	3 %
§ 330 Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	10			4	40 %			2	20 %	3	30 %	1	10 %		
§ 331 Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti eetikujutuse tahtviltamine	49			12	24 %			20	39 %	14	27 %	1	2 %	2	4 %
§ 331 ² Lähemiskeelu rikkumine	2									1	2 %	1	2 %		
19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	787	258	33 %	227	29 %			91	12 %	101	13 %	69	9 %	41	5 %
§ 333 Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine	2	1	50 %	1	50 %										
§ 334 Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi kasutamine	29	9	31 %	7	24 %			5	17 %	4	14 %			4	14 %
§ 344 Dokumendi, pitsati ja piangi võltsimine	116	4	3 %	37	32 %			23	20 %	25	22 %	22	19 %	5	4 %
§ 345 Võltsitud dokumendi, pitsati ja piangi kasutamine	129	8	6 %	38	29 %			19	15 %	26	20 %	17	13 %	21	16 %

	Kuriategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 346	46			7	15 %	7	15 %	12	26 %	18	39 %	2	4 %		
§ 347	25			3	12 %	5	20 %	7	28 %	3	12 %	5	20 %	2	8 %
§ 348	32			6	19 %	5	16 %	6	19 %	7	22 %	6	19 %	2	6 %
§ 349	408			220	54 %	127	31 %	19	5 %	18	4 %	17	4 %	7	2 %
20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	30					4	13 %	2	7 %	9	30 %	10	33 %	5	17 %
§ 356	21					4	19 %	2	10 %	5	24 %	6	29 %	4	19 %
§ 357	2									1	50 %	1	50 %		
§ 361	1													1	100 %
§ 363	1														
§ 364	4														
§ 367	1									2	50 %	2	50 %		
	450			4	1 %	48	11 %	56	12 %	137	30 %	137	30 %	68	15 %
§ 372	12							2	17 %	4	33 %	5	42 %	1	8 %
§ 373	1							1	100 %						
§ 374	6									1	17 %	2	33 %	3	50 %
§ 375	34					1	3 %	2	6 %	12	35 %	14	41 %	5	15 %
§ 376	45					5	8 %	2	3 %	16	25 %	19	30 %	3	5 %
§ 376 ¹	9									3	5 %	6	9 %		
§ 376 ²	10									4	6 %	6	9 %		
§ 380	22					1	5 %	2	9 %	9	41 %	9	41 %	1	5 %
§ 381	3					1	33 %	1	33 %	1	33 %	1	33 %		
§ 384	2									2	100 %				

	Kuriategijate arv	kuni 13		14 - 17 a.		18 - 24 a.		25 - 29 a.		30 - 39 a.		40 - 55 a.		56 ja vanemad		
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	
§ 385	5															
§ 386	141			3	2%	13	9%		27	19%	46	33%	34	24%	18	13%
§ 891	2										2	100%				
§ 390	25					9	36%	5	20%	7	28%	3	12%	1	4%	
§ 391	66			1	2%	7	11%	3	5%	17	26%	25	38%	13	20%	
§ 392	58					4	7%	9	16%	10	17%	12	21%	23	40%	
§ 394	9					7	78%					1	11%			
22. ptk. Ürdontlikud kuriteod	227	1	0%	9	4%	27	12%	26	11%	64	28%	68	30%	32	14%	
§ 404	16			4	25%	3	19%	2	13%	3	19%	4	25%			
§ 405	5							3	60%	1	20%			1	20%	
§ 411	2									2	100%					
§ 414	29			1	3%	5	17%	2	7%	12	41%	6	21%	3	10%	
§ 415	16					2	13%	3	19%	4	25%	3	19%	4	25%	
§ 418	150	1	1%	4	3%	16	10%	16	10%	39	25%	50	33%	24	16%	
§ 418 ¹	3					1	1%			1	1%	1	1%			
§ 419	1											1	100%			
§ 420	5										2	40%	3	60%		
23. ptk. Liikluskuriteod	3973			35	1%	991	25%	679	17%	1096	28%	978	25%	194	5%	
§ 422	67			2	3%	17	25%	11	16%	16	24%	13	19%	8	12%	
§ 423	34			1	3%	4	12%	8	24%	7	21%	8	24%	6	18%	
§ 424	3869			32	1%	969	25%	658	17%	1073	28%	957	25%	180	5%	
§ 426	3					1	33%	2	67%							
24. ptk. Kaitseteistusalased kuriteod	6					6	100%									
§ 436	6					6	100%									

Lisa 10. Kuritegusid toime pannud isikute jaotus kodakondsuse järgi

	Kurjategijate arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
	16375	11662	71,2 %	973	5,9 %	206	1,3 %	2912	17,8 %	622	3,8 %
	19945	14899	70,7 %	1210	5,7 %	278	1,3 %	3916	18,6 %	764	3,6 %
8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	1	1	100 %								
§ 090 Genotsid	1	1	100 %								
9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3438	2444	71 %	218	6 %	49	1 %	587	17 %	140	4 %
§ 113 Tapmine	61	36	59 %	5	8 %	1	2 %	16	26 %	3	5 %
§ 114 Mõrv	33	22	67 %					7	21 %	4	12 %
§ 115 Provotseeritud tapmine	3	2	67 %					1	33 %		
§ 116 Lapse tapmine	1	1	100 %								
§ 117 Surma põhjustamine ettevaatamatusest	17	9	53 %	1	6 %	1	6 %	6	35 %		
§ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	86	51	59 %	7	8 %			26	30 %	2	2 %
§ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	10	7	70 %			1	10 %	2	20 %		
§ 120 Ähvardamine	208	147	71 %	8	4 %	5	2 %	38	18 %	10	5 %
§ 121 Kehaline väärkohtlemine	2822	2018	72 %	186	7 %	38	1 %	468	17 %	112	4 %
§ 122 Piinamine	55	36	65 %	7	13 %	1	2 %	10	18 %	1	2 %
§ 123 Ohtu asetamine	2	1	50 %			1	50 %				
§ 133 Orjastamine	2			1	50 %			1	50 %		
§ 135 Pantvangi võtmine	1	1	100 %								
§ 136 Vabaduse võtmise seadusliku aluseta	34	28	82 %	1	3 %			4	12 %	1	3 %
§ 141 Vägistamine	58	45	78 %	1	2 %	1	2 %	6	10 %	5	9 %
§ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	15	12	80 %					1	7 %	2	13 %
§ 143 Suguhendusele sundimine	4	4	100 %								
§ 145 Suguhendus lapsealisesega	4	4	100 %								
§ 146 Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	7	6	86 %	1	14 %						
§ 149 Sumu mälestuse teotamine	15	14	93 %					1	7 %		
10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	6	4	67 %	1	17 %					1	17 %

	Kuritegijate arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuset		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 156 Sõnumisaladuse rikkumine	1	1	100 %								
§ 162 Valimis- ja häälletamisvabaduse rikkumine	1	1	100 %								
§ 164 Hääle ostmine	4	2	50 %	1	25 %					1	25 %
11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	219	178	81 %	13	6 %	4	2 %	21	10 %	3	1 %
§ 169 Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	168	146	87 %	7	4 %	3	2 %	9	5 %	3	2 %
§ 172 Võõra lapse hõivamine	4	3	75 %					1	25 %		
§ 175 Alaealise prostitutsioonile kallutamine	1			1	100 %						
§ 176 Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine	12	6	50 %	2	17 %			4	33 %		
§ 177 Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	1	1	100 %								
§ 178 Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	8	7	88 %					1	13 %		
§ 179 Lapsealise seksuaalne ahvatamine	5	4	80 %	1	20 %						
§ 180 Alaealisele vägivalda eksponeerimine	1							1	100 %		
§ 181 Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	10	5	50 %			1	10 %	4	40 %		
§ 182 Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	8	5	56 %	2	22 %			1	11 %		
§ 182 ¹ Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	1	1	11 %								
12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	627	390	62 %	40	6 %	22	4 %	157	25 %	18	3 %
§ 183 Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	84	54	64 %	7	8 %	2	2 %	18	21 %	3	4 %
§ 184 Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	505	309	61 %	30	6 %	18	4 %	134	27 %	14	3 %
§ 185 Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateist-aastasele	25	17	68 %	3	12 %	2	8 %	2	8 %	1	4 %
§ 188 Unimäguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	10	8	80 %					2	20 %		
§ 189 Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	1	1	100 %								
§ 197 Töötervishoiu- ja tööohutusõuete eiramine	2	1	50 %					1	50 %		
13. ptk. Varavastased kuriteod	6883	4503	65 %	388	6 %	87	1 %	1672	24 %	233	3 %
§ 199 Vargus	4221	2661	63 %	237	6 %	60	1 %	1122	27 %	141	3 %
§ 200 Röövimine	575	344	60 %	38	7 %	9	2 %	154	27 %	30	5 %
§ 201 Omastamine	500	355	71 %	31	6 %	4	1 %	97	19 %	13	3 %
§ 202 Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	258	191	74 %	13	5 %	2	1 %	44	17 %	8	3 %

	Kuratseerijate arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 203	47	37	79 %					8	17 %	2	4 %
§ 204	3	2	67 %							1	33 %
§ 205	6	5	83 %					1	17 %		
§ 206	1	1	100 %								
§ 207	1	1	100 %								
§ 209	568	405	71 %	39	7 %	4	1 %	109	19 %	11	2 %
§ 212	29	15	52 %	2	7 %	1	3 %	6	21 %	5	17 %
§ 213	19	11	58 %	2	11 %			5	26 %	1	5 %
§ 214	90	53	59 %	5	6 %	3	3 %	25	28 %	4	4 %
§ 215	502	378	75 %	18	4 %	4	1 %	88	18 %	14	3 %
§ 216	57	38	67 %	3	5 %			13	23 %	3	5 %
§ 217	6	6	100 %								
	38	30	79 %	3	8 %	1	3 %	1	3 %	3	8 %
§ 220	10	8	80 %					1	10 %	1	10 %
§ 222	11	9	82 %			1	9 %			1	9 %
§ 223	12	8	67 %	3	25 %					1	8 %
§ 224	2	2	100 %								
§ 226	1	1	100 %								
§ 227	2	2	100 %								
	66	25	38 %	10	15 %	1	2 %	20	30 %	10	15 %
§ 238	3	1	33 %					2	67 %		
§ 239	52	20	38 %	7	13 %	1	2 %	16	31 %	8	15 %
§ 245	11	4	36 %	3	27 %			2	18 %	2	18 %
	3175	2294	72 %	180	6 %	38	1 %	515	16 %	148	5 %
§ 255	48	28	58 %	8	17 %			12	25 %		
§ 256	3	3	100 %								

	Kuritegijate arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
\$ 257	83	61	73 %	4	5 %	1	1 %	14	17 %	3	4 %
\$ 258	6			1	17 %	1	17 %	2	33 %	2	33 %
\$ 259	3	1	33 %	1	33 %	1	33 %				
\$ 263	1585	1132	71 %	99	6 %	18	1 %	244	15 %	92	6 %
\$ 264	10	8	80 %	2	20 %						
\$ 265	3	2	67 %	1	33 %						
\$ 266	796	599	75 %	33	4 %	11	1 %	122	15 %	31	4 %
\$ 268	56	40	38 %	3	3 %			12	12 %	1	1 %
\$268'	48	21	20 %	8	8 %	1	1 %	16	15 %	2	2 %
\$ 274	202	140	69 %	6	3 %	2	1 %	44	22 %	10	5 %
\$ 275	208	160	77 %	8	4 %	2	1 %	34	16 %	4	2 %
\$ 280	119	98	82 %	6	5 %			13	11 %	2	2 %
\$ 281	5	1	20 %			1	20 %	2	40 %	1	20 %
	120	105	88 %	5	4 %			6	5 %	4	3 %
\$ 289	21	20	95 %							1	5 %
\$ 290	3	1	33 %					1	33 %	1	33 %
\$ 291	1			1	100 %						
\$ 293	6	6	100 %								
\$ 294	43	38	88 %	1	2 %			2	5 %	2	5 %
\$ 296	8	8	100 %								
\$ 298	25	19	76 %	3	12 %			3	12 %		
\$ 299	13	13	100 %								
	1038	750	72 %	49	5 %	8	1 %	198	19 %	33	3 %
\$ 305	1							1	100 %		
\$ 306	5	1	20 %	2	40 %			2	40 %		
\$ 307	8	6	75 %					2	25 %		

	Kuratseeride arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	2	2	100%							
§ 314	Ebaseaduslik läbistamine ja väljatõstmine	7	6	86%				1	14%		
§ 318	Tunnistaja, karmatunu ja tõlgi poolt kohustuste täitmise keeldumine	2	2	100%							
§ 319	Valekaebus	9	6	67%	2	22%		1	11%		
§ 320	Valeütlus	182	104	57%	10	5%	3	2%	47	26%	18
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valelõiget tegema	1	1	100%							10%
§ 323	Karistatava, süüdistatava, kohtulase /.../ suhtes vägivalla toimepanemine	12	9	75%				3	25%		
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	32	22	69%	2	6%		8	25%		
§ 328	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu põgenemine	18	12	67%	3	17%		2	11%	1	6%
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	698	554	79%	27	4%	4	1%	104	15%	9
§ 330	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	10	6	60%			1	10%	3	30%	
§ 331	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutuseta tarvitamine	49	17	33%	3	6%		24	47%	5	10%
§ 331 ²	Lähemisekeelu rikkumine	2	2	4%							
	19. pkt. Avaliku usalduse vastased kuriteod	784	604	77%	34	4%	21	3%	102	13%	23
§ 333	Maksevahendi ja väärpaberi võltsimine	2	2	100%							
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärpaberi kasutamine	29	18	62%	4	14%		6	21%	1	3%
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	115	93	81%	5	4%	3	3%	12	10%	2
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	128	80	63%	6	5%	15	12%	22	17%	5
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	46	30	65%	4	9%	1	2%	11	24%	
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	25	14	56%	2	8%	1	4%	7	28%	1
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	32	22	69%	1	3%		8	25%	1	3%
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	407	345	85%	12	3%	1	0%	36	9%	13
	20. pkt. Keskkonnavastased kuriteod	30	25	83%			1	3%	3	10%	1
§ 356	Puude ja pöösaste ebaseaduslik raie	21	17	81%			1	5%	2	10%	1
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kaitsse nõuete eiramine	2	2	100%							
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	1	1	100%							

	Kuratsejad arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
		arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
\$ 363	1	1	100 %								
\$ 364	4	3	75 %					1	25 %		
\$ 367	1	1	100 %								
21. ptk. Majandusalaased kuriteod	447	273	61 %	57	13 %	20	4 %	65	15 %	32	7 %
\$ 372	12	8	67 %	2	17 %			2	17 %		
\$ 373	1	1	100 %								
\$ 374	6	4	67 %					2	33 %		
\$ 375	34	21	62 %	3	9 %			7	21 %	3	9 %
\$ 376	44	30	48 %	4	6 %			8	13 %	2	3 %
\$376 ¹	9	6	10 %			1	2 %	2	3 %		
\$376 ²	10	8	13 %					2	3 %		
\$ 380	22	20	91 %	1	5 %					1	5 %
\$ 381	3	1	33 %			1	33 %	1	33 %		
\$ 384	2	2	100 %								
\$ 385	5	5	100 %								
\$ 386	140	104	74 %	2	1 %	1	1 %	18	13 %	15	11 %
\$389 ¹	2	2	100 %								
\$ 390	25	17	68 %					6	24 %	2	8 %
\$ 391	65	19	29 %	34	52 %			9	14 %	3	5 %
\$ 392	58	23	40 %	10	17 %	17	29 %	5	9 %	3	5 %
\$ 394	9	2	22 %	1	11 %			3	33 %	3	33 %
22. ptk. Üldohhtlikud kuriteod	227	163	72 %	19	8 %	3	1 %	37	16 %	5	2 %
\$ 404	16	14	88 %			1	6 %	1	6 %		
\$ 405	5	3	60 %	1	20 %			1	20 %		
\$ 411	2	2	100 %								
\$ 414	29	15	52 %	2	7 %	1	3 %	10	34 %	1	3 %

	Kuratsejad	Kuratsejate arv	Eesti		Vene		Muu riik		Kodakondsuseta		Määratlemata	
			arv	%	arv	%	arv	%	arv	%	arv	%
\$ 415	Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	16	9	56 %	4	25 %			2	13 %	1	6 %
\$ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	150	113	74 %	10	7 %	1	1 %	23	15 %	3	2 %
\$418 ¹	Tsiviilikäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	3	3	2 %								
\$ 419	Tulirelva lohakas hoidmine	1	1	100 %								
\$ 420	Tulirelva heilsummuti, laser- ja õõshiku ebaseaduslik käitlemine	5	3	60 %	2	40 %						
	23. pkt. Liikluskuriteod	3962	3104	78 %	193	5 %	23	1 %	532	13 %	110	3 %
\$ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	67	49	73 %	5	7 %	2	3 %	7	10 %	4	6 %
\$ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	34	27	79 %	2	6 %	1	3 %	3	9 %	1	3 %
\$ 424	Mootorsõiduki juhtimine jooberesundis	3858	3025	78 %	186	5 %	20	1 %	522	14 %	105	3 %
\$ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	3	3	100 %								
	24. pkt. Kaitseteenistused kuriteod	6	6	100 %								
\$ 436	Omaõiline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast	6	6	100 %								

Lisa 11. Lõplike menetlusotsuste liigid prokuratuurides

	Kuriteod lõplikes menetlusotsustes													Psüh. Sundravi menetlus
	Kuriteod lõpetatud kriminaalasjades						Kuriteod kohtusse saadetud kriminaalasjades						Üld-men.	
	KrimS menetluse lõpetamise alused						Lihtmenetlus							
	\$200	\$2001	\$201	\$202	\$203	\$2031	Klirm.	Kokku-leppem.	Käskm.	Lühim.				
Lõuna RP	1225	1741	122	513	18	18	219	3343	228	278	1086	11		
Lääne RP	1001	1789	177	441	42	8	294	1364	176	561	390	16		
Põhja RP	4892	10853	184	1879	172	3	470	1976	196	3786	859	24		
Viru RP	1601	2300	127	590	55	2	390	1119	398	1430	448	19		
Riigiprokuratuur	28	17	0	7	2	0	0	28	0	4	89	0		
KOKKU (arv)	8747	16700	610	3430	289	31	1373	7830	998	6059	2872	70		
Kuritegude jaotus lõplikes menetlusotsustes (%)														
Lõuna RP	13,9	19,8	1,4	5,8	0,2	0,2	2,5	38,0	2,6	3,2	12,3	0,1		
Lääne RP	16,0	28,6	2,8	7,0	0,7	0,1	4,7	21,8	2,8	9,0	6,2	0,3		
Põhja RP	19,3	42,9	0,7	7,4	0,7	0,0	1,9	7,8	0,8	15,0	3,4	0,1		
Viru RP	18,9	27,1	1,5	7,0	0,6	0,0	4,6	13,2	4,7	16,9	5,3	0,2		
Riigiprokuratuur	16,0	9,7	0,0	4,0	1,1	0,0	0,0	16,0	0,0	2,3	50,9	0,0		
KOKKU (%)	17,8	34,1	1,2	7,0	0,6	0,1	2,8	16,0	2,0	12,4	5,9	0,1		

Lisa 12. Kuritegude arv menetluse lõpetamise aluse järgi

	Kokku menetlused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
KOKKU	29807	8747	16700	610	3430	289	31
I raskusaste	1266	490	726	9	36	5	
II raskusaste	28541	8257	15974	601	3394	284	31
8. ptk. Inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	5	1	4				
§ 089 Inimsusvastane kuritegu	2		2				
§ 107 Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünned	3	1	2				
9. ptk. Isikuvastased kuriteod	3663	1714	412	152	1321	38	26
§ 113 Tapmine	31	25	7				
§ 114 Mõrv	4	6	1				
§ 116 Lapse tapmine	1	1					
§ 117 Surma põhjustamine ettevaatamatusest	117	112	5				
§ 118 Raske tervisekahjustuse tekitamine	66	45	23		1		
§ 119 Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	19	11	2		6		
§ 120 Ähvardamine	376	282	19	4	67	2	3
§ 121 Kehaline väärkohtlemine	2814	1103	306	141	1230	33	23
§ 122 Piinamine	25	14			8	3	
§ 123 Ohtu asetamine	7	9			1		
§ 124 Abita jätmine	3	2	1				
§ 128 Raseduse katkestamise lubamine	1	1					
§ 136 Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	28	18	3	1	7		
§ 137 Eraviisiline jälitustegevus	3	3					
§ 140 Doonorlusele kallutamine	1	1					
§ 141 Vägistamine	73	62	9	2	1		
§ 142 Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	19	14	4	1	1		
§ 143 Suguhendusele sundimine	2	2					
§ 143 ¹ Sugulise kire rahuldamisele sundimine	1	1					

		Kokku menetslused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
§ 144	Suguhendus järeltellijaga	1	1					
§ 145	Suguhendus lapsealisesega	2	2					
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	22	19	2		1		
§ 148	Laibaruütamine	12	9	3				
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	35	2	29	3	2		
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	7	6			1		
§ 156	Sõnumisaladuse rikkumine	1				1		
§ 157	Kutse- ja ametitegevuses teatavaks saanud saladuse hoidmise kohustuse rikkumine	1	1					
§ 162	Valimis- ja häältemisvabaduse rikkumine	2	2					
§ 164	Hääle ostmine	3	3					
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	173	107	6	1	57		2
§ 169	Lapse ütlpidamise kohustuse rikkumine	136	85			50		2
§ 172	Võõra lapse nõivamine	2	1			1		
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	2	2					
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	9	5	4				
§ 179	Lapsealise seksuaalne ahvatamine	6	4	1	1			
§ 180	Alaealisele vägivald eksponeerimine	1	1					
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	7	4	1		2		
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	8	5			3		
§ 182 ¹	Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine	2	1			1		
	12. ptk. Rahvatervisest vastased kuriteod	306	203	83	13	1	6	
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väliseses koguses ebaseaduslik käitlemine	81	49	21	8		5	
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	184	137	58	5		1	
§ 185	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateist-aastasemale	3	3					
§ 186	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateist-aastasemale	2	2					
§ 187	Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele	2	2					

		Kokku menetlused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
§ 188	Unimaguna, kanepi ja kokapöõsa ebaseaduslik kasvatamine	8	3	4		1		
§ 190	Narkootilise ja psühhotroopse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete	2	2					
§ 196	Töötervishoiu- ja ohutusnõuete, tehn. järelevalvele allutatud objektile kehtestatud nõuete eiramine, tekitatud raske tervisekahjustus	9	9					
§ 197	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine	14	14					
§ 198	Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest	1	1					
	13. ptk. Varavastased kuriteod	20246	4509	14561	198	844	132	2
§ 199	Vargus	16932	3241	13089	140	492	104	1
§ 200	Röövimine	773	177	603	2	5	1	
§ 201	Omastamine	670	323	180	15	149	7	
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	102	43	11	6	32	10	
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	245	69	177	1	2		
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	6	1	5				
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	65	32	28	2	3		
§ 206	Arvutikahjurlus	6	1	5				
§ 207	Arvutivõrgu ühenduse kahjustamine	6		5		1		
§ 208	Arvutivõrgu levitamine	2		2				
§ 209	Kelmus	881	548	269	7	75	6	
§ 212	Kindlustuskelmus	17	12	1		4		
§ 213	Arvutikelmus	25	3	17	2	3		
§ 214	Väljapressimine	119	102	17	5	5	3	
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	313	106	160	17	43	1	1
§ 216	Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	69	32	11		26		
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	12	4	3	1	4		
§ 217 ^z	Usalduse kuritarvitamine	3	3					
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	63	32	5		26		
§ 219	Autorituse rikkumine	6	5	1		1		

		Kokku menetslused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
\$ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	27	17	2		10		
\$ 221	Autorõiguse seadusega ettenähtud tasu maksmisest kõrvalehoidumine	1	2					
\$ 222	Piraatkoopia valmistamine	10	3	1		6		
\$ 223	Teose ja autorõigusega kaasevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine	11	3			9		
\$ 224	Piraatkoopiaga kauplemine	3	3					
\$ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse ja mikrolihtuse topoloogia omaniku ainuõiguse rikkumine	4	4	1				
\$ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	1	1					
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	41	24	16		1		
\$ 238	Massilise korralduse organiseerimine	2	2					
\$ 239	Süüteo toimepanemine massilise korralduse ajal	21	9	12				
\$ 242	Riigisaladuse avalikustamine ettevaatamatusest	9	9					
\$ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	9	4	4		1		
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	2308	809	751	141	563	43	1
\$ 257	Omavoli	107	79	6	2	20		
\$ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolliploone ebaseaduslik ületamine	7	3	4				
\$ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolliploone	3	2			1		
\$ 263	Avaliku korra raskete rikkumine	1216	586	348	97	315	23	
\$ 264	Looma jalm kohtlemine	16	5	5		6		
\$ 265	Keelatud avalik koosolek	1	1					
\$ 266	Omavoliline sissetung	718	218	370	35	108	10	1
\$ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	1	1					
\$ 268 ¹	Profitsitsooniile kaasaaitamine	1				1		
\$ 274	Vägivald võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku suhtes	75	44	7	2	21	1	
\$ 275	Võimuesindaja ja avalikku korda kaitsva muu isiku lämmamine ja solvamine	48	18	2	1	27		
\$ 280	Valeandmete esitamine	106	24	10	4	59	9	
\$ 281	Ebaõigete andmete esitamine	9	4			5		

		Kokku menetslused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
	17. ptk. Ametialased kuriteod	230	213	11		6		
§ 289	Ametiseisundi kuritarvitamine	77	78			2		
§ 290	Ametialane lohakus	20	20					
§ 291	Võimuliialdus	96	84	11		1		
§ 291 ¹	Riikliku järeelvalve ebaseaduslik teostamine	1	1					
§ 293	Pistise võtmine	6	5			1		
§ 294	Altkäemaksu võtmine	13	13					
§ 297	Pistise andmine	1	2					
§ 298	Altkäemaksu andmine	4	4					
§ 299	Ametialane võltsimine	5	5			2		
§ 300	Riigihangete teostamise nõuete rikkumine	6	6					
§ 300 ¹	Toimingupiirangu rikkumine	1	1					
	18. ptk. Õigusemõistisevastased kuriteod	548	261	212	7	41	27	
§ 303	Vägivald kohtuniku, kohtukaasistuja, uurija /.../ suhtes	4	4					
§ 307	Kuriteost mitte teatamine	2	1				1	
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	1	1					
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine	1	1					
§ 314	Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljajõstmine	4	3			1		
§ 316	Tõendi kunstlik loomine	3	3					
§ 318	Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poold kohustuste täitmise keeldumine	3	2			1		
§ 319	Valekaebus	2	2					
§ 320	Valeütlus	67	25	2	7	31	2	
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamusel andma ning valelolet tegema	3	3					
§ 323	Kahtlustatava, süüdistatava, kohtuulase /.../ suhtes vägivalda toimepanemine	4	4					
§ 324	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu ebaseaduslik kohtlemine	4	4					
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	253	53	194		2	4	
§ 327	Massilised korratud kinnipidamiskohas	1	3					
§ 328	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu põgenemine	1					1	

		Kokku menetslused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalhoidumine	66	45			6	15	
§ 330	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi valmistamine	5	2				3	
§ 331	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutuseta tarvitamine	124	108	16			1	
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	1278	260	494	95	421	8	
§ 333	Maksevahendi ja väärpaberi võltsimine	12	3	9				
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärpaberi kasutamine	403	44	326	8	48		
§ 335	Maksumärgi võltsimine	1	1					
§ 336	Võltsitud maksumärgi kasutamine ja käibelaskmine	1		1				
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	163	77	41	2	44	2	
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	118	47	24	3	42	2	
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	104	41	60		5	1	
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	33	8	12	2	11	1	
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	26	4	6	2	15		
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	417	44	16	78	281	2	
	20. ptk. Keskkonnavastased kuriteod	100	43	42		15		
§ 354	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine	11	2	9				
§ 355	Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatusest	2	1	1				
§ 356	Puude ja põõsaste ebaseaduslik rate	67	37	24		7		
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kalitse nõuete eiramine	1	1					
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	8		8				
§ 363	Looduskasutus- ja saasteloota tegutsemine	4				4		
§ 364	Keskkonna saastamine	5	1			4		
§ 367	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine	2	2					
	21. ptk. Majandusalased kuriteod	236	138	24		70	4	
§ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	74	67	2		5		
§ 373	Ettevõtluskeelu ja teataval erialal ametikohtal töötamise keelu rikkumine	1				1		
§ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	4	2	1		1		

		Kokku menettlused kuritegudes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
§ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	8	2	4		2		
§ 376	Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine	9	6	1		3		
§ 376 ¹	Lisainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütuses	2					2	
§ 380	Osonike ja aktsionäride koosoleku kokku kutsumata jätmine	12	4			8		
§ 381	Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta andmete esitamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine	9	6			3		
§ 381 ¹	Raamatupidamise kohustuse rikkumine	1	1					
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	5	5					
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	5	4			1		
§ 386	Maksude väärarvutus	52	25	4		30	1	
§ 389 ¹	Maksude maksimisest kõvalehoidmine suures ulatuses	1	15					
§ 390	Maksuhalduri tegevuse takistamine	5	5				1	
§ 391	Salakaubavedu	5	3			2		
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	29	12	5		14		
§ 394	Rahapesu	13	7	6				
§ 398	Emitendi väärtpaberitega sooritatud tehing	1		1				
	22. ptk. Üldohilikkud kuriteod	218	111	69	1	36	1	
§ 404	Süütamine	71	30	41				
§ 405	Piahvatus tekitamine	5	3	2				
§ 406	Eliühitsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	4	1	3				
§ 409	Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine	1	1					
§ 411	Ebaseaduslik kiirgustegevus	3				3		
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	12	9	2		1		
§ 415	Lõhkesaadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	11	6	5				
§ 416	Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine	1	1					
§ 418	Tuulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	107	61	16	1	30	1	
§ 420	Tuulirelva helisummuti, laser- ja õõsrihku ebaseaduslik käitlemine	3	1			2		
	23. ptk. Liikluskuriteod	379	312	10	2	25	30	

		Kokku menetlused kuritegedes	KrMS § 200	KrMS § 2001	KrMS § 201	KrMS § 202	KrMS § 203	KrMS § 2031
§ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	88	81	3		8		
§ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	111	96	4	1	9	1	
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	177	137	3	1	7	29	
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	2	1			1		
	24. ptk. Kaitseteenistusalased kuriteod	6	4			2		
§ 436	Ornavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast	6	4			2		

Lisa 13. Kuritegede arv menetluse kohtumenetluse liigi järgi

		Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
	KOKKU	19202	1373	7830	998	6059	2872	70
	I raskusaste	1511		535	1	321	642	12
	II raskusaste	17691	1373	7295	997	5738	2230	58
	8. ptk. inimsuse ja rahvusvahelise julgeoleku vastased kuriteod	1					1	
§ 090	Genotsiid	1					1	
	9. ptk. Isikuvastased kuriteod	2081	63	918	253	594	339	33
§ 113	Tapmine	48		1		10	37	2
§ 114	Mõrv	22					21	1
§ 115	Provotseeritud tapmine	3		1		2		
§ 116	Lapse tapmine	1		1				
§ 117	Surma põhjustamine ettevaatamatusest	12		1		8	6	
§ 118	Raske tervisekahjustuse tekitamine	78		7		56	17	2
§ 119	Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest	4		3			1	
§ 120	Ärvardamine	163	3	60	5	59	42	7
§ 121	Kehaline väärkohtlemine	1577	58	770	245	401	173	17

		Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 122	Piinamine	54		31	3	15	4	2
§ 123	Ohtu asetamine	1		1				
§ 133	Orjastamine	1					2	
§ 135	Pantvangi võtmine	2						2
§ 136	Vabaduse võtmine seadusliku aluseta	18	1	11		7	4	
§ 141	Vägistamine	54		9		20	27	
§ 142	Sugulise kire vägivaldne rahuldamine	19		7		11	2	
§ 143	Suguhendusele sundimine	4		3			1	
§ 145	Suguhendus lapsealisesega	6		3		2	1	
§ 146	Sugulise kire rahuldamine lapsealisesega	6		4		2		
§ 149	Surnu mälestuse teotamine	8	1	5		1	1	
	10. ptk. Poliitiliste ja kodanikuõiguste vastased kuriteod	17		14	1		2	
§ 162	Välimis- ja hääletamisvabaduse rikkumine	6		6				
§ 164	Hääle ostmine	11		8	1		2	
	11. ptk. Süüteod perekonna ja alaealiste vastu	165	2	89	14	40	25	2
§ 169	Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine	119	2	75	14	20	9	
§ 172	Võõra lapse hõivamine	3		2			1	
§ 175	Alaealise prostitutsioonile kallutamine	1					1	
§ 176	Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine	4					7	
§ 177	Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel	1					1	
§ 178	Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine	9		2		5	4	
§ 179	Lapsealise seksuaalne ahvatlemine	11				9		2
§ 180	Alaealisele vägivalda eksponeerimine	1		1				
§ 181	Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele	9		1		6	2	
§ 182	Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele	7		8				
	12. ptk. Rahvatervisevastased kuriteod	888	1	495	2	67	444	
§ 183	Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine	104	1	72	1	14	31	

	Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 184	Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine	732		404	52	372	
§ 185	Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine noortemale kui kaheksa-asteasele	50		10	1	39	
§ 188	Uimagnuna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine	9		8			
§ 189	Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine	1				1	
§ 197	Töötlevishoiu- ja tööhutusnõuete eiramine	2		1		1	
	13. ptk. Varavastased kuriteod	7361	197	3376	3629	1400	15
§ 199	Vargus	4668	192	2045	2333	811	4
§ 200	Röövimine	367		154	179	160	3
§ 201	Omastamine	447		236	219	34	3
§ 202	Kuriteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine	217		86	104	77	
§ 203	Asja rikkumine ja hävitamine	35		12	14	13	
§ 204	Kultuurimälestise, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine	2				2	
§ 205	Asja rikkumine ja hävitamine ettevaatamatusest	3		1			1
§ 206	Arvutikahjurlus	1		1			
§ 209	Keimlus	1155		577	586	223	3
§ 212	Kindlustuskeimlus	13	1	11		5	
§ 213	Arvutikeimlus	19		16	7		
§ 214	Väljapressimine	53		8	27	27	1
§ 215	Asja omavoliline kasutamine	335	4	208	146	40	
§ 216	Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine	45		21	13	8	
§ 217	Arvuti, arvutisüsteemi ja arvutivõrgu ebaseaduslik kasutamine	1					
	14. ptk. Intellektuaalse omandi vastased kuriteod	21		10	5	2	
§ 219	Autorsuse rikkumine						
§ 220	Teose, leiutise /.../ õiguste valdaja varalise õiguse rikkumine	2					1
§ 222	Piraatkopia valmistamine	10		1	4	5	

	Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 223	Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üld- susele suunamine	2	1	1			
§ 224	Piraatkoopiaga kauplemine	2	2				
§ 226	Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusisainihenduse ja mik- rolitluse topoloogia omaniku äärmiselt rikkumine	3	6				
§ 227	Võltsitud kaubaga kauplemine	2	1				1
	15. ptk. Riigivastased kuriteod	50	5	41	12	7	7
§ 238	Massilise korratuse organiseerimine	3		2			1
§ 239	Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal	42		36	11	6	
§ 242	Riigisaladuse avalikustamine ettevaatamatusest						
§ 245	Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine	5	5	3		1	
	16. ptk. Avaliku rahu vastased kuriteod	1781	67	1103	162	484	461
§ 255	Kuritegelik ühendus	5		7			20
§ 256	Kuritegeliku ühenduse organiseerimine	2					3
§ 257	Omavoli	39		24	1	15	11
§ 258	Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrollipooni ebaseaduslik ületamine	6	1	4			1
§ 259	Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrollipooni	2		2			
§ 263	Avaliku korra raske rikkumine	754	11	514	73	194	148
§ 264	Looma julm kohtlemine	6		3	2	1	
§ 265	Keelatud avalik koosolek	1					1
§ 266	Omavoliline sissetung	532	19	358	36	192	61
§ 268	Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine	23		6		1	58
§ 268 ¹	Prostitutsioonile kaasaaitamine	16		1			92
§ 274	Vägivald võimuesindaja ja avaliku korda kaitsva muu isiku suhtes	152	14	71	19	35	20
§ 275	Võimuesindaja ja avaliku korda kaitsva muu isiku laimamine ja sol- vamine	162	15	73	25	19	40
§ 280	Valeandmete esitamine	81	7	40	6	27	6
	17. ptk. Ametialased kuriteod	196		236		26	45
§ 289	Ametisusundi kuritarvitamine	18		9		3	9

	Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 290	Ametialane lohakus	3	2			1	
§ 293	Pistise võtmine	2	7				
§ 294	Altkäemaksu võtmine	33	37			13	
§ 296	Altkäemaksu vahendus	8	9			3	
§ 298	Altkäemaksu andmine	27	32			9	
§ 299	Ametialane võltsimine	105	140		23	10	
	18. ptk. Õigusemõistmisevastased kuriteod	1194	589	63	314	132	
§ 305	Kohtu ja kohtuniku laimamine	1	1				
§ 306	Kuriteo varjamine	2				2	
§ 307	Kuriteost mitteteatamine	6	2		3	1	
§ 308	Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine	1				2	
§ 312	Ebaseaduslik ülekuulamine						
§ 314	Ebaseaduslik läbotsimine ja väjatatamine	5		1		4	
§ 318	Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine	1	1				
§ 319	Valekaebus	7	2		3	1	
§ 320	Valeütlus	146	68		24	34	29
§ 322	Sundimine valeütlust ja vale eksperdi arvamust andma ning valelõiget tegema	1					1
§ 323	Karistatava, süüdistatava, kohtualuse /.../ suhtes vägivalda toimepanemine	10	8			3	1
§ 325	Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas	41	27	1	5	10	
§ 328	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu põgenemine	16	3	1	4	8	
§ 329	Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine	883	428	154	34	251	54
§ 330	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt alkohoolise joogi valmistamine	9	3			5	2
§ 331	Kinnipeetava, arestitaluse ja vahistatu poolt narkootilise aine arsti ettekirjutuseta tarvitamine	63	45	1		8	17
§ 331 ²	Lähemiskeelu rikkumine	2	2				
	19. ptk. Avaliku usalduse vastased kuriteod	653	407	139	120	81	

	Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 333	Maksevahendi ja väärtpapersi võltsimine	2		1		1	
§ 334	Võltsitud maksevahendi ja väärtpapersi kasutamine	19		8	4	1	10
§ 344	Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine	298		176	116	21	29
§ 345	Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine	148		108	11	30	20
§ 346	Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus ja peitmine	42	1	12	1	26	5
§ 347	Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine	16		16	1	4	1
§ 348	Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi kasutamine ja kasutada andmine	22		16	2	2	4
§ 349	Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine	106	4	70	4	35	12
	20. pkt. Keskkonnavastased kuriteod	16		6	1	1	9
§ 356	Puude ja pöösaste ebaseaduslik raie	11		4		1	7
§ 357	Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine	2			1		1
§ 361	Loodusliku loomastiku kahjustamine	1					1
§ 364	Keskkonna saastamine	1		1			
§ 367	Ohtlike kemikaalide ja jäätmete käitlemise nõuete rikkumine	1		1			
	21. pkt. Majanduslased kuriteod	257	3	192	28	32	82
§ 372	Tegevusloata ja keelatud majandustegevus	6		7			1
§ 374	Alkoholi ebaseaduslik tootmine	4	1	2		1	
§ 375	Alkoholi käitlemise korra rikkumine	40		22	1	9	9
§ 376	Tubakatoote käitlemise korra rikkumine	34		24	1	7	12
§ 376 ¹	Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütuses	1					1
§ 376 ²	Kvaliteedimõuetele mittevastava vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine	1		6			
§ 380	Osanike ja aktsionäride koosoleku kokku kuusumata jätmine	8		3		1	5
§ 384	Maksejõuetuse põhjustamine	1		1			
§ 385	Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses	4		2			2
§ 386	Maksude väärarvutus	45		60			12
§ 389 ¹	Maksude maksmisest kõrvalehoidmine suures ulatuses	2		3			
§ 390	Maksuhalduri tegevuse takistamine	7		8			2

	Kohtusse saadetud kuriteod kokku	Kiirmenetlus	Kokkuleppe- menetlus	Käskmenetlus	Lühimenetlus	Üldmenetlus	Psühhiaatrilise sundravi menetlus
§ 391	Salakaubavedu	55	2	16	19	13	13
§ 392	Keelatud ja eriluba nõudva kauba salakaubavedu	40		25	7	1	22
§ 394	Rahapesu	9		13			3
	22. ptk. Üldohitlikud kuriteod	184		99	9	37	47
§ 404	Süütamine	15		5		3	8
§ 405	Plahvatuse tekitamine	8				4	5
§ 406	Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine	1					1
§ 414	Lõhkematerjali ebaseaduslik käitlemine	28		15		2	4
§ 415	Lõhkeseadeldise ja selle olulise osa ebaseaduslik käitlemine	15		10		5	1
§ 418	Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	110		66	7	16	27
§ 418 ¹	Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine	3		1		2	
§ 419	Tulirelva lohakas hoidmine	1		1			
§ 420	Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine	3		1		1	1
	23. ptk. Liikluskuriteod	4322	887	1950	213	1191	221
§ 422	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine	59		28		17	14
§ 423	Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitlusnõuete rikkumine ettevaatamatusest	21		5		11	6
§ 424	Mootorsõiduki juhtimine joobeseisundis	4241	887	1915	213	1163	201
§ 426	Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine	1		2			
	24. ptk. Kaitse teenistusalased kuriteod	5		5			
§ 436	Omapolliline lahkumine väeasast ja muust teenistuskohast	5		5			